

Indvandrere i Danmark 2008

Indvandrere i Danmark 2008

Udgivet af Danmarks Statistik
December 2008
Oplag: 400
Printet hos ParitasDigitalPrint

Pris:

Trykt udgave: Pris: 220,00 kr. inkl. 25 pct. moms ISBN 978-87-501-1726-1
 Kan købes på www.dst.dk/boghandel ISSN 1902 8946

Pdf-udgave: Kan hentes gratis på ISBN 978-87-501-1727-8
 www.dst.dk/Publ/Indvandreidk ISSN 1902 8954

Adresser:

Danmarks Statistik Tlf. 39 17 39 17 e-post: dst@dst.dk
Sejrøgade 11 Fax 39 17 39 99 www.dst.dk
2100 København Ø

Signaturforklaring

- 0 } Mindre end ½ af den anvendte enhed
0,0 }
. Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
.. Oplysning for usikker til at angives
... Oplysning foreligger ikke
- Nul

© Danmarks Statistik 2008

Du er velkommen til at citere fra denne publikation.
Angiv dog kilde i overensstemmelse med god skik.

Det er tilladt at kopiere publikationen til privat brug.
Enhver anden form for hel eller delvis gengivelse eller mangfoldiggørelse
af denne publikation er forbudt uden skriftligt samtykke fra Danmarks Statistik.
Kontakt os gerne, hvis du er i tvivl.

Når en institution har indgået en kopieringsaftale med COPY-DAN,
har den ret til – inden for aftalens rammer – at kopiere fra publikationen.

Forord

Indvandreres og efterkommeres integration i samfundet har stor almen og politisk interesse. I denne bog, som er den anden udgave af årspublikationen *Indvandrere i Danmark*, samler Danmarks Statistik oplysninger fra forskellige statistikområder for at give et så bredt og nuanceret billede som muligt af indvandreres og efterkommeres stilling i det danske samfund.

I denne udgave har alle indvandrere og efterkommere som noget nyt fået tilføjet en oplysning om opholdsgrundlag, der angiver om de er kommet til Danmark som flygtninge eller har andet opholdsgrundlag. I kapitel 2 om opholdsgrundlag er metoden bag den nye oplysning beskrevet. I kapitlerne om uddannelse, arbejdsmarked, velfærdsydelser og kriminalitet anvendes flygtningestatus eller andet opholdsgrundlag som baggrundsoplysning.

I publikationen er indvandreres og efterkommeres nationalitetsmæssige baggrund også inddraget som noget nyt. Herved belyses det, om integrationen forløber bedre for nogle nationaliteter end for andre.

Kapitlet om velfærdsydelser var ikke med i sidste års udgave af *Indvandrere i Danmark*. Kapitlet beskæftiger sig især med overførselsindkomster som SU, dagpenge, kontanthjælp, efterløn samt førtids- og folkepension, og hovedformålet er at belyse forskelle mellem indvandreres og efterkommeres anvendelse af ydelser sammenlignet med personer med dansk oprindelse.

Kapitlet om kriminalitet er udvidet betydeligt siden sidste år. I opgørelserne over indvandrere og efterkommeres kriminalitet er nu også inddraget oplysninger om opholdsgrundlag og nationalitet.

Publikationens anden del, som omfatter kapitlerne 8, 9 og 10, handler om børn af efterkommere. Børn af efterkommere er personer, som er født i Danmark, og som har forældre, der er efterkommere. I sidste års udgave af *Indvandrere i Danmark* blev der offentliggjort tal for børn af efterkommere for første gang. Der er endnu forholdsvis få statistiske oplysninger om gruppen, da den hovedsagelig består af børn under 10 år. Kapitlerne om børn af efterkommere vil være en fast bestanddel af denne årspublikation, og de vil blive udbygget, efterhånden som data tillader det.

Publikationen er udarbejdet i Danmarks Statistik, kontoret for Befolkning, af Thomas Michael Nielsen, Annemette Lindhardt Olsen, Anne Nærvig Petersen, Lisbeth Laursen og Dorthe Larsen.

Danmarks Statistik, november 2008

Jan Plovsing / Anita Lange

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	7
DEL 1	1. Befolkning.....	13
	1.1. Herkomst.....	13
	1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland	15
	1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland	17
	1.4. Indvandringstidspunkt.....	19
	1.5. Hvor bor indvandrene og efterkommerne?	21
	1.6. Fertilitet	26
	1.7. Vielser.....	28
	1.8. Familier.....	35
	1.9. Indvandring og genudvandring.....	38
	1.10. Statsborgerskab.....	43
	1.11. Fremskrivning.....	44
	2. Opholdsgrundlag.....	47
	2.1. Definition og metode.....	47
	2.2. Indvandrere og efterkommere fordelt efter opholdsgrundlag.....	51
	3. Arbejdsmarked	61
	3.1. Beskæftigelse og herkomst	61
	3.2. Beskæftigelsesudvikling 1981-2007	66
	3.3. Oprindelsesland, opholdstid og opholdsgrundlag	67
	3.4. Alder ved indvandring.....	74
	3.5. Selvstændige.....	77
	3.6. Branche.....	79
	3.7. Socioøkonomisk status	83
	4. Uddannelse	89
	4.1. Højeste fuldførte uddannelse	90
	4.2. Uddannelse og beskæftigelse.....	92
	4.3. Under uddannelse	94
	4.4. 28-29-åriges uddannelse og beskæftigelse	99
	4.5. Nyuddannede	102
	4.6. Opholdsgrundlag	105
	5. Indkomst og indkomstkilder.....	109
	5.1. Indkomst og socioøkonomisk status	109
	5.2. Indkomst, køn og alder.....	115
	5.3. Familier.....	118
	5.4. Hovedindkomstkilde	121
	5.5. Erhvervsindkomst.....	123
	5.6. Erhvervsindkomster og opholdstid.....	128

	6. Velfærdsydelse	133
	6.1. 18-29-årige	135
	6.2. 25-59-årige	139
	6.3. 60-64-årige	146
	6.4. Personer over 67 år	150
	6.5. Opholdstid	152
	6.6. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger	154
	6.7. Daginstitutioner	158
	7. Kriminalitet	161
	7.1. Samlet kriminalitet	161
	7.2. Kriminalitetsmønster	171
	7.3. Straffelovsovertrædelser	176
	7.4. Færdselslovsovertrædelser	183
	7.5. Særlovsovertrædelser	185
DEL 2	8. Børn af efterkommere – definition	191
	8.1. Definition	191
	8.2. 0-29-årige børn af efterkommere	195
	8.3. Forældrenes baggrund	197
	9. Børn af efterkommere – børnenes forhold	201
	9.1. Familieforhold	201
	9.2. Daginstitutioner	204
	9.3. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger	207
	9.4. Uddannelse og beskæftigelse	208
	9.5. Kriminalitet	211
	10. Børn af efterkommere – forældrenes forhold	213
	10.1. Alder	213
	10.2. Uddannelse	214
	10.3. Beskæftigelse	216
	10.4. Uden beskæftigelse	219

Sammenfatning

<i>Befolkning</i>	1. januar 2008 udgjorde indvandrere og efterkommere 9,1 pct. af befolkningen i Danmark. Andelen af indvandrere er 6,9 pct., og blandt dem er næsten to ud af tre fra ikke-vestlige lande. Siden 1980 er antallet af ikke-vestlige indvandrere femdoblet.
<i>Geografisk fordeling</i>	Indvandrere og efterkommere bor ofte i nærheden af større byer, og blandt de fem regioner i Danmark er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den største andel af befolkningen. Her er andelen 14,4 pct. Region Nordjylland har med 5,1 pct. den laveste andel af indvandrere og efterkommere.
<i>Vielser</i>	De fleste ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som gifter sig, bliver gift med andre indvandrere og efterkommere, og de to parter har i de fleste tilfælde samme oprindelsesland. Blandt mænd og kvinder med tyrkisk oprindelse, som blev gift i 2007, var der kun henholdsvis 12 pct. af mændene og 4 pct. af kvinderne, der giftede sig med en person med dansk oprindelse.
<i>Indvandring og genudvandring</i>	Det er langt fra alle indvandrere, som kommer til Danmark for at bo her permanent. Blandt de indvandrere, der kom til Danmark i 1999, var lidt over halvdelen genudvandret i 2007. Andelen, der genudvandrer, er højest blandt vestlige indvandrere.
<i>Flygtninge</i>	Der er 106.000 indvandrere i Danmark, som er flygtninge. Næsten alle har oprindelse i et ikke-vestligt land. Omkring halvdelen af alle ikke-vestlige indvandrere er flygtninge.
<i>Børn af flygtninge – født i Danmark</i>	Der er 48.600 efterkommere, som er børn af flygtninge. Dvs. de har mindst én forælder, der er flygtning. Det svarer til 43 pct. af alle efterkommere.
<i>Beskæftigelse</i>	Mens 79 pct. er i beskæftigelse blandt 16-64-årige med dansk oprindelse, er det blandt ikke-vestlige indvandrere 53 pct., der er beskæftiget. Beskæftigelsesfrekvensen er især lav blandt kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande.
<i>Udvikling siden 1996</i>	Siden 1996 er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere steget fra 33 pct. til 53 pct.
<i>Efterkommeres beskæftigelse</i>	Efterkommere har højere beskæftigelse end indvandrere. Personer med dansk oprindelse har dog fortsat en højere beskæftigelse end ikke-vestlige efterkommere.
<i>Mænd og kvinder</i>	Forskellen mellem mænd og kvinders beskæftigelsesfrekvens er for ikke-vestlige efterkommere på samme niveau som for personer med dansk oprindelse. Blandt ikke-vestlige indvandrere er der store kønsforskelle.

<i>Oprindelseslande og beskæftigelse</i>	Beskæftigelsesfrekvenserne er særligt lave blandt indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon, og det er især kvinderne, som har meget lav beskæftigelse. Blandt de kvindelige indvandrere fra de nævnte lande, er det mindre end hver fjerde, som er beskæftiget. Det er indvandrere fra Filippinerne, Thailand, Sri Lanka og Vietnam, som har de højeste beskæftigelsesfrekvenser blandt de ikke-vestlige indvandrere.
<i>Opholdstid, opholdsgrundlag og beskæftigelse</i>	Både opholdstid og opholdsgrundlag har betydning for beskæftigelsen. Indvandrere, som kun har været i Danmark i kort tid, er således oftere uden beskæftigelse, og flygtninge er i mindre grad beskæftigede end andre indvandrere. Den høje andel af flygtninge blandt indvandrere fra Irak, Somalia, Libanon og Afghanistan er en af årsagerne til deres lavere beskæftigelse.
<i>Selvstændige</i>	Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er beskæftigede, er andelen, der arbejder som selvstændige, større end for personer med dansk oprindelse. Mens selvstændige med dansk oprindelse i gennemsnit har en indkomst, som er højere end de fleste lønmodtageres, har selvstændige ikke-vestlige indvandrere en gennemsnitsindkomst, som ligger lavere end gennemsnitsindkomsten for alle grupper af lønmodtagere.
<i>Kvalifikationsniveau</i>	Ikke-vestlige indvandrere er generelt beskæftigede på lavere kvalifikationsniveauer end både personer med dansk oprindelse og vestlige indvandrere. Mens 16 pct. af de beskæftigede mænd med dansk oprindelse arbejder som topleder eller lønmodtager på højeste niveau, gælder det kun for 6 pct. af de beskæftigede mandlige ikke-vestlige indvandrere.
<i>Indkomst</i>	En ikke-vestlig indvandrer har klart lavere gennemsnitlig indkomst end en person med dansk oprindelse. Det skyldes primært, at de ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad er beskæftigede, og at de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere generelt har arbejde på lavere niveau end personer med dansk oprindelse.
<i>Indvandreres uddannelse</i>	To ud af tre indvandrere har ikke taget en uddannelse i Danmark. Den tredjedel af indvandrerne, som har afsluttet en uddannelse i Danmark, har højere beskæftigelse end øvrige indvandrere, og beskæftigelsesfrekvensen stiger i takt med uddannelsesniveaue. Mere end otte ud af ti indvandrere med en lang videregående uddannelse er i beskæftigelse, mens kun halvdelen er beskæftiget blandt de indvandrere, der kun har afsluttet grundskolen eller har uoplyst uddannelse.
<i>20-29-årige i beskæftigelse eller uddannelse</i>	Blandt de 20-29-årige kvindelige indvandrere fra Somalia, Libanon, Pakistan og Afghanistan er mere end halvdelen hverken i beskæftigelse eller under uddannelse. Blandt 20-29-årige kvinder med dansk oprindelse er andelen kun 11 pct.
<i>28-29-årige efterkommeres uddannelse</i>	Der er 44 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere på alderstrinene 28 og 29 år, som ikke har afsluttet en uddannelse ud over grundskolen. Den tilsvarende andel er kun 19 pct. blandt 28-29-årige mænd med dansk oprindelse.

<i>Nyuddannede</i>	Både blandt personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere var der flere kvinder end mænd, som afsluttede en erhvervsuddannelse i 2005.
<i>Beskæftigelse for nyuddannede</i>	Blandt de nyuddannede fra 2005 med lange videregående uddannelser var 70 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse et år efter. For personer med dansk oprindelse var andelen 92 pct.
<i>Ikke-vestlige indvandreres andel af overførsler</i>	Indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør 5,5 pct. af alle 18-64-årige. De modtager 24 pct. af den samlede udbetalte kontanthjælp og 10 pct. af de udbetalte arbejdsløshedsdagpenge, men under 2 pct. af den udbetalte efterløn.
<i>Flygtninges andel af ydelser</i>	Flygtninge udgør 45 pct. af de 18-64-årige ikke-vestlige indvandrere. De modtager 66 pct. af kontanthjælpen, der udbetales til ikke-vestlige indvandrere, 33 pct. af arbejdsløshedsdagpengene, men kun 4 pct. af efterlønnen.
<i>Førtidspension blandt 25-59-årige</i>	Andelen med førtidspension er med 12 pct. dobbelt så høj blandt 25-59-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere som for mænd med dansk oprindelse. Det er især flygtninge, som har høje andele med førtidspension.
<i>60-64-årige indvandrere med efterløn</i>	Mange 60-64-årige indvandrere har ikke været i Danmark længe nok til at opfylde betingelser for at modtage efterløn. Det gælder blandt andet indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, som især kom til Danmark som flygtninge midt i 1990'erne. Blandt dem er til gengæld mange 60-64-årige, som modtager førtidspension.
<i>Anbringelser og forebyggende foranstaltninger</i>	Blandt ikke-vestlige indvandrerdrengene under 18 år er der næsten en dobbelt så høj andel, der har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i løbet af deres liv sammenlignet med drenge med dansk oprindelse.
<i>Kriminalitet</i>	Indvandrere og efterkommere udgør henholdsvis 11 og 2 pct. af de personer, der dømmes for kriminalitet i Danmark. Når tallene korrigeres for forskelle i alder og socioøkonomisk status, er kriminalitetsindekset for mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande 46 pct. højere end indekset for alle mænd.
<i>Opholdsgrundlag</i>	Personer med flygtningebaggrund tegner sig for 45 pct. af de dømte fra ikke-vestlige lande. Andelen er særlig høj i de yngre aldersgrupper.
<i>20-29-årige efterkommere</i>	Kriminalitetshyppighederne er højest for personer under 40 år. Mandlige efterkommere i alderen 20-29 år skiller sig særligt ud, idet de har dobbelt så høj kriminalitetshyppighed som mandlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe.
<i>Typer af lovovertrædelser</i>	Uanset herkomst og opholdsgrundlag er overtrædelser af færdselsloven den mest almindelige form for kriminalitet blandt mænd. Overtrædelser af straffeloven, der bl.a. omfatter volds- og ejendomsforbrydelser, er

dog relativt mere udbredt blandt mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

- Kriminalitetsindeks og oprindelseslande* Mænd med oprindelse i Libanon, Jugoslavien, Pakistan, Marokko og Tyrkiet har de højeste kriminalitetsindeks, mens mænd fra USA og Kina har de laveste. Omkring to tredjedele af mændene med oprindelse i Libanon, der med 208 har det højeste kriminalitetsindeks, består af statsløse palæstinensere.
- Børn af efterkommere* Børn af efterkommere er personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer og ingen forældre med dansk oprindelse. Der var 1. januar 2008 i alt 8.331 personer, som vi definerer som børn af efterkommere.
- Aldersfordeling* 87 pct. af børn af efterkommere har ikke-vestlig oprindelse, og blandt dem er ni ud af ti under 10 år. I de fleste tilfælde består forældreparret af en efterkommer og en indvandrer. Kun i få tilfælde er begge forældre efterkommere.
- Forældres oprindelsesland* For 69 pct. af børn af efterkommere har begge forældre oprindelse i enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. At disse tre lande dominerer, er en naturlig følge af, at det var herfra, de første indvandningsbølger kom i 1960'erne og 1970'erne. Det er deres efterkommeres børn, som udgør hovedparten af børn af efterkommere.
- Børnenes forhold* Da de fleste børn af efterkommere er under 10 år, er der meget begrænsede muligheder for at beskrive gruppen i forhold til uddannelse, arbejdsmarked og kriminalitet.

DEL 1

1. Befolkning

Sammenfatning

Indvandrere og efterkommere udgør 9,1 pct. af befolkningen i Danmark. Indvandrernes andel er 6,9 pct., og af dem kommer to ud af tre fra ikke-vestlige lande.

Siden 1980 er antallet af indvandrere og efterkommere i Danmark steget kraftigt. Der er i 2008 fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere som i 1980.

Både blandt indvandrere og efterkommere er Tyrkiet det land, som flest har oprindelse i. Mere end hver femte efterkommer i Danmark har tyrkisk oprindelse.

Indvandrere og efterkommere bor især i nærheden af større byer. I region Hovedstaden udgør indvandrere og efterkommere 14 pct. af befolkningen.

Fertiliteten er højere for kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande end for kvinder med dansk oprindelse. I perioden 2003 til 2007 var den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse i gennemsnit 1.780, mens den for kvindelig indvandrere med ikke-vestlig oprindelse var 2.220. Det svarer til, at kvinder med dansk oprindelse får 1,78 børn mod de ikke-vestlige indvandreres 2,22.

De fleste indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, som gifter sig, bliver gift med andre indvandrere og efterkommere, og de to parter har i de fleste tilfælde samme oprindelsesland.

40 pct. af parfamilier med to ikke-vestlige indvandrere har mindst tre hjemmeboende børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. blandt parfamilier med to personer af dansk oprindelse.

Der er forholdsvis mange indvandrere, der genudvandrer. Lidt over halvdelen af de indvandrere, som kom til Danmark i 1999, er i 2008 genudvandret. Det er især indvandrere fra vestlige lande, som genudvandrer.

1.1. Herkomst

Indvandrere udgør 6,9 pct. af befolkningen

Danmarks befolkning bestod 1. januar 2008 af 5.475.791 personer. Heraf havde 90,9 pct. dansk oprindelse, mens 6,9 pct. og 2,2 pct. var henholdsvis indvandrere og efterkommere.

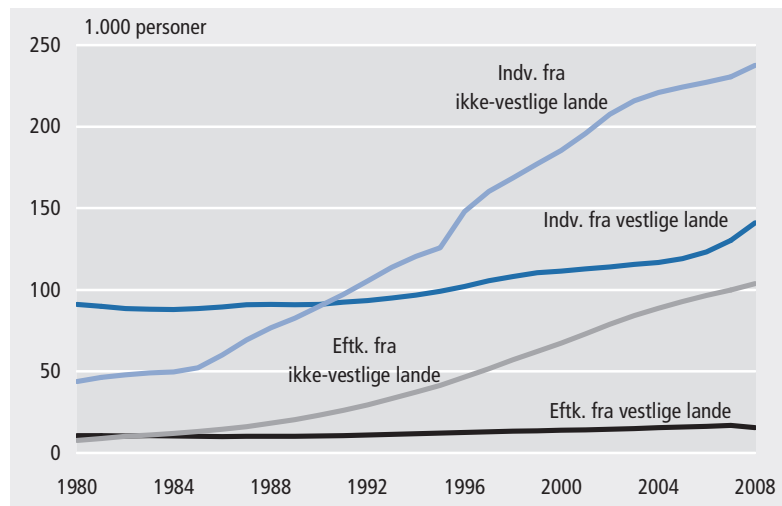
Tabel 1.1.

Befolkningen i Danmark fordelt efter herkomst. 2007-2008

	1. januar 2007	1. januar 2008
I alt	5 447 084	5 475 791
Indvandrere	360 902	378 665
- fra vestlige lande	130 303	140 970
- fra ikke-vestlige lande	230 599	237 695
Efterkommere	116 798	119 297
- fra vestlige lande	16 872	15 509
- fra ikke-vestlige lande	99 926	103 788
Personer med dansk oprindelse	4 969 384	4 977 829

<i>Næsten to ud af tre er ikke-vestlige</i>	Blandt indvandrerne i Danmark kom 62,8 pct. fra et ikke-vestligt land. For efterkommerne var andelen med ikke-vestlig oprindelse 87,0 pct.
<i>Indvandrere og efterkommere</i>	<p>Indvandrere er født i udlandet. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.</p> <p>Efterkommere er født i Danmark. Ingen af forældrene er både danske statsborgere og født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. Når en eller begge forældre, der er født i Danmark, opnår dansk statsborgerskab, vil deres børn ikke blive klassificeret som efterkommere. Fastholder danskfødte forældre imidlertid begge et udenlandsk statsborgerskab, vil deres børn blive klassificeret som efterkommere.</p> <p>Personer med dansk oprindelse er personer – uanset fødested – der har mindst én forælder, der både er dansk statsborger og født i Danmark.</p>
<i>Oprindelsesland</i>	<p>Oprindelsesland er dannet ud fra følgende regler:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Når ingen af forældrene kendes, er oprindelseslandet defineret ud fra personens egne oplysninger. Er personen indvandrer, antages det, at oprindelseslandet er lig med fødelandet. Er personen efterkommer, antages det, at oprindelseslandet er lig med statsborgerskabslandet. ▪ Når kun én forælder kendes, defineres oprindelseslandet ud fra dennes fødeland. Hvis dette er Danmark, bruges statsborgerskabslandet. ▪ Når begge forældre kendes, defineres oprindelsesland ud fra moderens fødeland, henholdsvis statsborgerskabsland.
<i>Vestlige og ikke-vestlige lande</i>	<p>Vestlige lande: Alle EU-lande plus Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.</p> <p>Fra 1. januar 2007 er Bulgarien og Rumænien en del af EU. De indgår fra samme dato i Vestlige lande.</p> <p>Ikke-vestlige lande: Alle øvrige lande.</p>
<i>Antallet af ikke-vestlige indvandrere er femdoblet siden 1980</i>	Siden 1980 har antallet af indvandrere og efterkommere i befolkningen i Danmark været stigende. Særligt antallet af ikke-vestlige indvandrere er i perioden steget kraftigt. De 237.695 ikke-vestlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2008 er således mere end fem gange højere end antallet af ikke-vestlige indvandrere i 1980.
<i>Siden 1991 har der været flere ikke-vestlige indvandrere end vestlige</i>	I samme periode er antallet af indvandrere fra vestlige lande også steget. Samlet er der dog kun 50.000 flere vestlige indvandrere i Danmark i 2008 end i 1980. Det svarer til en stigning på 55 pct. Fra 1980 til og med 1990 var der flere vestlige indvandrere end ikke-vestlige indvandrere. Siden da har der været flest ikke-vestlige indvandrere, og i 2008 oversteg antallet af ikke-vestlige indvandrere de vestlige med næsten 100.000 personer.

Figur 1.1. Indvandrere og efterkommere. 1980-2008

13 gange flere ikke-vestlige efterkommere siden 1980

Efterkommere fra ikke-vestlige lande er den gruppe, som relativt set er vokset mest siden 1980. Den store stigning i antallet af ikke-vestlige efterkommere hænger naturligvis tæt sammen med det stigende antal ikke-vestlige indvandrere. Fra 1980 til 2008 er antallet af ikke-vestlige efterkommere steget fra 7.653 til 103.788. Der er altså mere end 13 gange så mange ikke-vestlige efterkommere i 2008 som i 1980. I samme periode er antallet af vestlige efterkommere kun steget med 46 pct.

1.2. Indvandreres alder og oprindelsesland

Indvandrerne kommer fra mere end 200 forskellige lande

Indvandrerne i Danmark kommer fra mere end 200 forskellige oprindelseslande, og der er derfor tale om en sammensat gruppe. I tabel 1.2 fremgår aldersfordelingen for de 12 lande, Danmark har flest indvandrere fra. Tilsammen udgør indvandrere fra de 12 lande 53 pct. af alle indvandrere.

Flest tyrkiske indvandrere

Indvandrere med oprindelse i Tyrkiet udgjorde 31.433 personer i 2008, hvilket gør Tyrkiet til det oprindelsesland, som har den største indvandrerbefolkning i Danmark. Tyskland har med 25.827 indvandrere den næststørste indvandrergruppe i Danmark, mens indvandrere med oprindelse i Irak er tredjestørst med 21.181 indvandrere.

Ikke-vestlige indvandrere er yngre end vestlige

Overordnet set er indvandrere fra ikke-vestlige lande yngre end indvandrere fra vestlige lande. Blandt alle indvandrere fra ikke-vestlige lande var der således kun 9 pct., som var fyldt 60 år. Den tilsvarende andel var 22 pct. for indvandrere fra vestlige lande. For indvandrere med tysk oprindelse, som er den største vestlige indvandrergruppe, var hele 36 pct. fyldt 60 år.

Tabel 1.2. Indvandrere i Danmark fordelt efter alder og oprindelsesland. 2008

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	2	8	22	23	20	13	13	378 665
Vestlige lande	2	4	23	19	16	15	22	140 970
Heraf:								
Norge	1	3	23	15	13	15	29	14 292
Polen	2	4	29	21	17	16	11	18 506
Storbritannien	1	2	9	20	25	21	22	11 358
Sverige	1	2	19	15	14	21	29	12 869
Tyskland	2	4	14	13	17	14	36	25 827
Ikke-vestlige lande	2	10	21	25	22	11	9	237 695
Heraf:								
Bosnien-Hercegovina	1	12	19	17	23	16	12	17 987
Irak	4	22	17	22	21	10	5	21 181
Iran	1	6	17	16	35	15	8	11 853
Jugoslavien ¹	0	8	12	21	25	17	16	11 509
Libanon	1	5	24	27	28	9	5	12 034
Pakistan	2	4	16	27	20	17	14	10 617
Tyrkiet	1	3	17	33	25	11	10	31 433

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

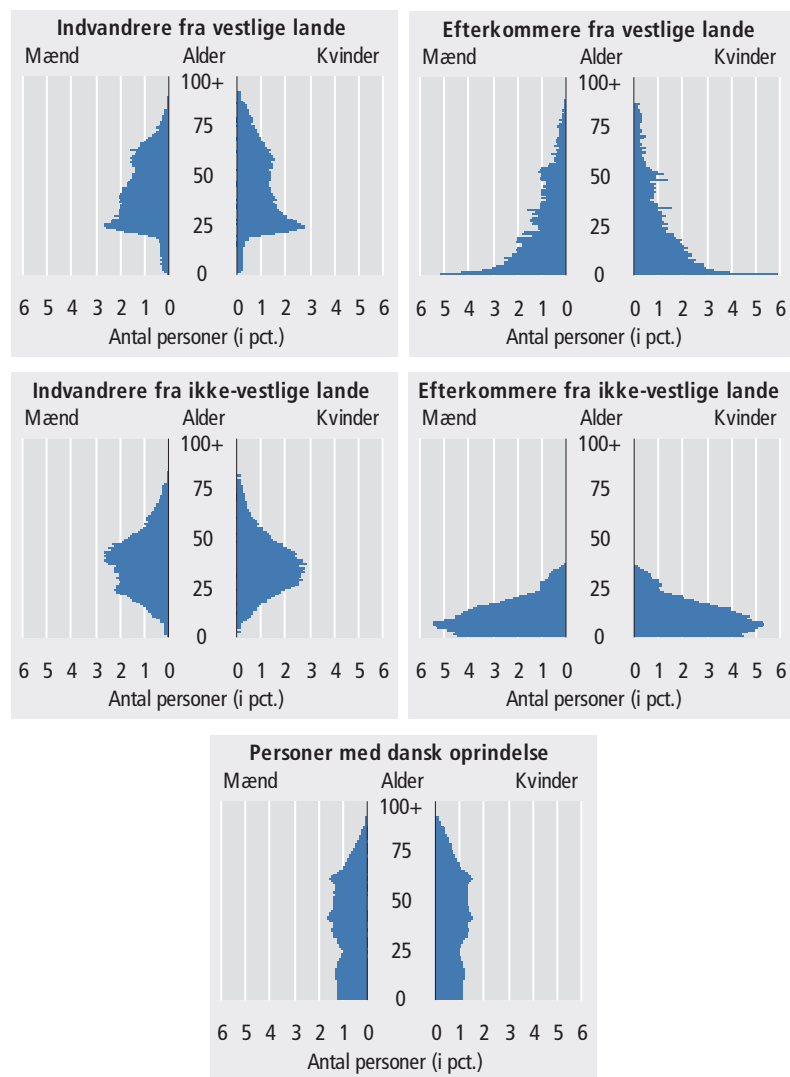
Indvandrere fra Polen er yngre end andre vestlige indvandrere

Det er i øvrigt værd at bemærke, at indvandrere med polsk oprindelse i deres alderssammensætning skiller sig lidt ud fra de andre vestlige lande Norge, Sverige, Storbritannien og Tyskland, som er vist i tabel 1.2. Der var således kun 11 pct. af indvandrere med polsk oprindelse, som var fyldt 60 år. Denne lave andel hænger i høj grad sammen med, at mange indvandrere fra Polen først er kommet til Danmark efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU.

Befolkningspyramider

Befolkningspyramiderne i figur 1.2 er en grafisk illustration af forskellene i alderssammensætning mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Både for indvandrere og især for efterkommere er det tydeligt, at de ikke-vestlige har en klart yngre befolkning end de vestlige.

Figur 1.2. **Befolkningen i Danmark fordelt efter herkomst, køn og alder. 2008**

1.3. Efterkommeres alder og oprindelsesland

De 11 største oprindelseslande for efterkommere er ikke-vestlige

De fleste efterkommere har oprindelse i et ikke-vestligt land. I tabellen med de 12 oprindelseslande med flest efterkommere, er Polen det eneste vestlige land, og de 2.546 efterkommere med polsk oprindelse placerer Polen sidst blandt de 12 lande.

Hver femte efterkommer har tyrkisk oprindelse

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 22 pct. af alle efterkommere og er klart den største gruppe blandt efterkommerne. Efterkommere med Libanon og Pakistan som oprindelsesland følger på de næste to pladser med henholdsvis 9 pct. og 7 pct.

Tabel 1.3. Efterkommere i Danmark fordelt efter alder og oprindelsesland . 2008

	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60 år og derover	I alt
	pct.							antal
I alt	47	33	12	5	1	1	1	119 297
Vestlige lande	31	20	13	11	9	7	8	15 509
Heraf:								
Polen	24	34	21	14	4	1	2	2 546
Ikke-vestlige lande	49	35	12	4	0	0	0	103 788
Heraf:								
Bosnien-Hercegovina	65	34	0	0	0	0	.	3 859
Irak	79	20	1	0	0	.	.	7 232
Iran	52	41	6	0	0	.	.	2 911
Jugoslavien ¹	35	34	18	13	0	0	0	5 863
Libanon	48	49	2	0	.	0	.	11 252
Marokko	42	35	18	6	0	.	.	4 445
Pakistan	31	33	24	12	0	.	.	8 861
Somalia	83	16	0	0	.	.	.	6 193
Sri Lanka	48	48	4	0	0	0	.	3 864
Tyrkiet	34	42	21	4	0	0	.	25 696
Vietnam	50	38	11	0	0	.	0	4 585

Anm.: Tabellen viser de 12 lande, hvorfra der er flest personer.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

*Hver anden
efterkommer er
under 10 år*

Efterkommere er aldersmæssigt en meget ung gruppe. Ud af de 119.297 efterkommere er 47 pct. under 10 år gamle. Kun 8 pct. af efterkommerne er fyldt 30 år.

*Vestlige
efterkommere
klart ældre end
ikke-vestlige*

Efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande er imidlertid meget forskellige, hvad aldersfordelingen angår. Andelen af efterkommere, som er 30 år eller mere, er således 36 pct. blandt vestlige efterkommere og kun 4 pct. blandt ikke-vestlige efterkommere. Dette forhold afspejler, at der i længere tid har været en befolkning af vestlige indvandrere i Danmark. Derimod var der relativt få ikke-vestlige indvandrere i Danmark, hvis man går længere end 30 år tilbage. Den lille gruppe af ikke-vestlige indvandrere, som fandtes for mere end 30 år siden, fik derfor også kun få efterkommere, og gruppen af ikke-vestlige efterkommere over 30 år er derfor forholdsvis lille i dag.

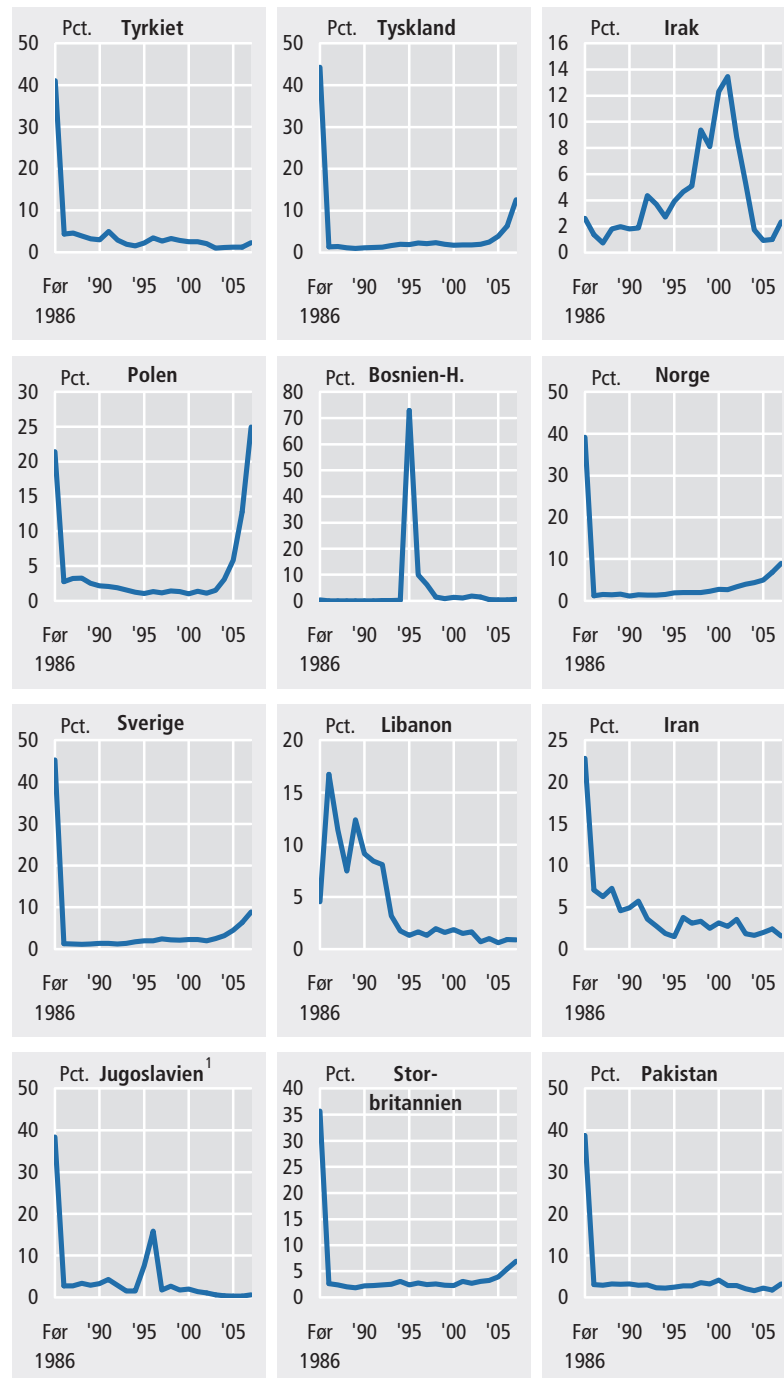
*Flest ikke-vestlige
efterkommere over
30 år har tyrkisk eller
pakistansk oprindelse*

De få ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år, har især Pakistan, Tyrkiet, Marokko eller Jugoslavien som oprindelsesland. Efterkommere med et af disse fire oprindelseslande udgjorde tilsammen 74 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere, som er fyldt 30 år. Dette forhold skal naturligvis ses i lyset af, at indvandrere fra netop Pakistan, Tyrkiet, Jugoslavien og Marokko var med i de første større ikke-vestlige indvandring til Danmark, som fandt sted i 1960'erne.

1.4. Indvandringstidspunkt

<i>Indvandrings- tidspunkt for de 12 oprindelseslande med fleste indvandrere</i>	De 12 oprindelseslande, hvorfra der i Danmark er flest indvandrere, er i figur 1.3 repræsenteret med en figur hver, der illustrerer sammenhængen mellem indvandringsår og den samlede indvandrerbefolkning for det pågældende land i dag. Indvandringsåret er det år, hvor indvandrerer bliver registreret i folkeregisteret. Asylansøgere regnes ikke for indvandrere i perioden, hvor deres asylsag behandles, men først når opholdstilladelse er givet, og de er registreret i folkeregisteret.
<i>Oplysninger om tidspunkt for indvandring fra 1986 og frem</i>	Ved konstruktionen af figurerne er alle indvandrere fra det pågældende land først blevet opdelt på deres første indvandringsår. Derefter er det udregnet, hvor stor en andel indvandrere fra de enkelte indvandringsår udgør af den samlede gruppe af indvandrere fra landet. For indvandring før 1986 har vi ikke eksakte oplysninger, og alle med indvandringsår før 1986 er derfor slået sammen til kategorien uoplyst.
<i>Mange indvandrere fra vestlige lande kom til Danmark før 1986</i>	Figurerne for de vestlige lande Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien ligner hinanden meget. I alle fire tilfælde er en relativt stor andel af indvandrerbefolkningen i dag indvandret før 1986, hvilket i figurerne kan ses af de store andele for uoplyst indvandringsår. Fra 1986 og frem til omkring år 2000 viser kurverne et jævnt forløb på et lavt niveau for alle fire lande. Herefter stiger kurverne igen. Der er to årsager til denne stigning. For det første er der de seneste år sket en stigning i indvandringen til Danmark fra Tyskland, Sverige, Norge og Storbritannien. Det spiller imidlertid også en rolle, at der generelt er forholdsvis mange indvandrere fra disse lande, som opholder sig kort tid i Danmark.
<i>Indvandringsaktivitet fra Tyrkiet og Pakistan i alle år</i>	Indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan er i de fleste tilfælde kommet til Danmark for at arbejde eller som resultat af familiesammenføringer. Der er derfor ikke enkelte år, der skiller sig voldsomt ud for de to lande. Til gengæld er der gennem hele perioden en vis indvandringsaktivitet.
<i>Stor indvandring fra Polen efter 2004</i>	Indvandrere fra Polen er først og fremmest begyndt at komme til Danmark i stor stil efter 2004, hvor Polen blev medlem af EU. Polakker kommer i dag hovedsageligt til Danmark for at arbejde.
<i>Indvandrere fra Bosnien kom hovedsageligt i 1995</i>	For de fem øvrige lande er udsvingene på figurerne ofte et resultat af uroligheder i de pågældende lande, som har fundet sted lige før eller omkring årene med stor indvandring. For Bosnien-Hercegovina viser det sig særlig tydeligt. Blandt alle indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, der findes i Danmark i dag, kom mere end 70 pct. til Danmark i året 1995 som flygtninge fra borgerkrigen i Jugoslavien. Denne konflikt viser sig også på figuren for Jugoslavien, hvorfra der også kom usædvanligt mange indvandrere i årene 1995-1996. Der var dog allerede på det tidspunkt mange indvandrere fra Jugoslavien i Danmark, som især var kommet hertil i 60'erne og 70'erne for at arbejde.
<i>Mange indvandrere fra Libanon fra 1985-1992</i>	Indvandrere fra Libanon er især kommet til Danmark i perioden 1985-1992. Hovedparten af indvandrere fra Libanon består af statsløse palæstinensere.

Figur 1.3. Indvandrere fra de 12 lande med størst repræsentation i Danmark fordelt efter 1. indvandringsår, 2008

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

*Stor indvandring
fra Irak mellem
1998 og 2003*

De største indvandring fra Iran til Danmark fandt sted i perioden 1984-1991, mens indvandring fra Irak til Danmark for alvor begyndte efter afslutningen af den første Golfkrig i 1991. Indvandringen fra Irak var på sit højeste i perioden 1998-2003, hvorefter den er faldet kraftigt. I 2001 var der således 2.797 personer, som indvandrede fra Irak til Danmark, mens tallet kun var 539 i år 2007.

*Flere vestlige
indvandrere de
seneste 2-3 år*

Blandt de 12 lande i figurerne indgår fem vestlige lande og syv ikke-vestlige lande. Det er værd at bemærke, at der for de fem vestlige lande (Tyskland, Sverige, Norge, Storbritannien og Polen) er stigende andele, som er kommet til Danmark i de seneste 2-3 år, mens det modsatte er tilfældet for de syv ikke-vestlige lande.

1.5. Hvor bor indvandrerne og efterkommerne?

*Indvandrere og
efterkommere bor
ofte i nærheden af
større byer ...*

De 497.962 indvandrere og efterkommere, som 1. januar 2008 boede i Danmark, udgjorde samlet set 9,1 pct. af befolkningen. Indvandrere og efterkommere er imidlertid ikke ligeligt fordelt på kommuner og regioner. Der er en tendens til, at de i højere grad bor i nærheden af større byer.

*... og udgør 14,4 pct.
i Region Hovedstaden*

Af de fem regioner er det i Region Hovedstaden, at indvandrere og efterkommere udgør den klart største andel af befolkningen. Her er andelen 14,4 pct. I de fire øvrige regioner ligger andelen af indvandrere og efterkommere under landsgennemsnittet på 9,1 pct. For alle regioner er der dog store forskelle mellem de enkelte kommuner.

*I Ishøj udgør
indvandrere og
efterkommere 30,5
pct. af befolkningen*

I Region Hovedstaden er der 30 kommuner. Her finder vi også Københavns Kommune, hvor andelen af indvandrere og efterkommere i 2008 er 20,4 pct. I Ishøj er andelen 30,5 pct. Det er den højeste andel indvandrere og efterkommere for en enkelt kommune både for Region Hovedstaden og for hele landet. Bortset fra Christiansø og Bornholm, er Gribskov den kommune i Region Hovedstaden, som med 4,7 pct. har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

*Andelen er 6,4 pct. i
Region Sjælland*

I Region Sjælland er den samlede andel af indvandrere og efterkommere 6,4 pct. Greve er kommunen i Region Sjælland, som med en andel på 10,4 pct. har den største andel, mens den laveste andel indvandrere og efterkommere blandt kommunerne i Region Sjælland findes i Stevns, som har en andel på 3,7 pct.

*7,5 pct. i Region
Syddanmark*

I Region Syddanmark udgør andelen af indvandrere og efterkommere 7,5 pct. for hele regionen. Blandt de enkelte kommuner skiller Odense sig klart ud med en andel på 12,7 pct., mens den laveste andel i regionen findes i Nordfyns Kommune og Assens Kommune, hvor indvandrere og efterkommere kun udgør 3,4 pct. af befolkningen.

Tabel 1.4. Indvandrere og efterkommere fordelt efter regioner. 2008

	Indvandrere			Efterkommere			I pct. af hele befolkningen
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	
Hele landet	140 970	237 695	378 665	15 509	103 788	119 297	9,1
Region Hovedstaden	62 657	112 221	174 878	7 729	54 413	62 142	14,4
Region Sjælland	13 329	25 970	39 299	1 684	11 134	12 818	6,4
Region Syddanmark	28 450	41 970	70 420	2 806	16 203	19 009	7,5
Region Midtjylland	26 169	43 434	69 603	2 358	18 066	20 424	7,3
Region Nordjylland	10 365	14 100	24 465	932	3 972	4 904	5,1

*7,3 pct. i Region
Midtjylland*

I Region Midtjylland er den samlede andel 7,3 pct. Blandt de enkelte kommuner i regionen er andelen højest i Århus med 13,4 pct. og lavest i Lemvig med 3,2 pct. Århus Kommune er dermed den kommune uden for Region Hovedstaden, som har den største andel af indvandrere og efterkommere. Der er dog hele 8 kommuner i Region Hovedstaden, som har en højere andel indvandrere og efterkommere end de 13,4 pct., som findes i Århus.

*5,1 pct. i Region
Nordjylland*

I Region Nordjylland udgør indvandrere og efterkommere kun 5,1 pct. af befolkningen. Dermed er Region Nordjylland den region, som har den laveste andel. Den største andel i regionen findes i Ålborg med 7,2 pct. og den laveste andel i Morsø med 3,0 pct. Morsø Kommune er dermed også den kommune i hele Danmark, som har den laveste andel indvandrere og efterkommere.

*Kun fem kommuner
uden for Region
Hovedstaden har
større andele end
landsgennemsnittet*

I figur 1.4 med Danmarkskortet er alle kommuner farvet efter deres andele af indvandrere og efterkommere. Den mørkeste blå markerer kommuner med en større andel end landsgennemsnittet på 9,1 pct. Uden for Region Hovedstaden er der kun fem kommuner, hvor det er tilfældet. Det drejer sig om Greve, Århus, Odense samt Sønderborg og Aabenraa. De store andele i de to sidstnævnte kommuner skal i høj grad ses i lyset af kommunernes placering i nærheden af den tyske grænse. Det er således indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som trækker Sønderborg og Aabenraa over landsgennemsnittet.

Tabel 1.5. Indvandrere og efterkommere fordelt efter kommuner. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke-vestlige lande	Samtlige indiv. og eftk.
Hele landet	140 970	237 695	15 509	103 788	2,9	6,2	9,1
København	28 503	48 611	3 341	23 452	6,2	14,1	20,4
Frederiksberg	5 628	5 896	571	2 092	6,6	8,5	15,2
Albertslund	657	3 751	129	2 347	2,8	22,1	24,9
Allerød	514	649	52	227	2,4	3,7	6,1
Ballerup	1 050	2 696	168	1 494	2,6	8,9	11,5
Bornholm	894	548	70	97	2,3	1,5	3,8
Brøndby	780	4 366	168	2 774	2,8	21,1	23,9
Christiansø	1	1	1	-	2,1	1,0	3,1
Dragør	443	290	45	51	3,7	2,6	6,3
Egedal	691	1 112	85	392	1,9	3,7	5,6
Fredensborg	1 189	2 378	163	1 236	3,4	9,2	12,7
Frederikssund	679	1 136	88	511	1,7	3,7	5,5
Furesø	1 024	2 002	130	953	3,1	7,8	10,9
Gentofte	3 437	3 014	376	518	5,5	5,1	10,7
Gladsaxe	1 984	3 864	321	1 788	3,7	9,0	12,7
Glostrup	401	1 239	53	653	2,2	9,2	11,3
Gribskov	865	760	92	199	2,4	2,4	4,7
Halsnæs	602	1 273	65	547	2,2	5,9	8,1
Helsingør	1 810	2 934	264	1 575	3,4	7,4	10,8
Herlev	595	1 898	100	1 127	2,6	11,4	14,0
Hillerød	1 029	1 919	132	828	2,5	5,9	8,4
Hvidovre	1 210	3 284	187	2 057	2,8	10,8	13,6
Høje-Taastrup	952	4 760	160	3 085	2,4	16,6	19,0
Hørsholm	943	814	90	186	4,3	4,1	8,4
Ishøj	475	3 240	85	2 502	2,7	27,8	30,5
Lyngby-Taarbæk	2 182	2 340	190	606	4,6	5,7	10,3
Rudersdal	2 142	2 102	304	592	4,5	5,0	9,5
Rødovre	732	2 581	117	1 347	2,3	10,9	13,2
Tårnby	993	1 896	155	705	2,9	6,5	9,4
Vallensbæk	252	867	27	472	2,3	10,8	13,0
Faxe	504	663	48	147	1,6	2,3	3,8
Greve	1 035	2 491	165	1 291	2,5	7,9	10,4
Guldborgsund	1 275	1 464	153	437	2,2	3,0	5,2
Holbæk	979	2 585	102	1 150	1,6	5,4	7,0
Kalundborg	572	1 238	78	430	1,3	3,4	4,7
Køge	863	2 263	137	1 336	1,8	6,4	8,1
Lejre	432	422	65	102	1,9	2,0	3,8
Lolland	767	1 429	72	487	1,7	4,0	5,7
Næstved	1 088	2 626	181	893	1,6	4,4	5,9
Odsherred	575	580	58	137	1,9	2,2	4,1
Ringsted	473	1 483	61	873	1,7	7,3	9,0
Roskilde	1 731	3 126	204	1 408	2,4	5,6	8,0
Slagelse	984	3 231	124	1 822	1,4	6,5	8,0
Solrød	423	509	46	167	2,3	3,3	5,5
Sorø	396	572	56	184	1,5	2,6	4,1
Stevns	368	345	36	61	1,8	1,9	3,7
Vordingborg	864	943	98	209	2,1	2,5	4,5

Tabel 1.5. (fortsat)

Indvandrere og efterkommere fordelt efter kommuner. 2008

	Indvandrere		Efterkommere		I pct. af hele befolkningen		
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Personer fra vestlige lande	Personer fra ikke-vestlige lande	Samtlige indiv. og eftk.
Assens	631	613	55	115	1,6	1,7	3,4
Billund	480	693	70	262	2,1	3,6	5,7
Esbjerg	2 498	4 096	256	1 614	2,4	5,0	7,4
Fanø	98	55	4	5	3,2	1,9	5,1
Fredericia	701	1 949	71	852	1,6	5,7	7,2
Faaborg-Midtfyn	797	822	65	223	1,7	2,0	3,7
Haderslev	1 396	1 510	164	528	2,8	3,6	6,4
Kerteminde	461	419	51	77	2,2	2,1	4,3
Kolding	1 839	3 650	185	1 236	2,3	5,6	7,9
Langeland	274	224	20	30	2,1	1,8	4,0
Middelfart	551	820	43	243	1,6	2,9	4,4
Nordfyns	438	464	29	63	1,6	1,8	3,4
Nyborg	408	1 006	36	305	1,4	4,1	5,6
Odense	5 014	12 160	514	6 015	3,0	9,7	12,7
Svendborg	1 017	1 818	80	693	1,9	4,3	6,1
Sønderborg	3 044	2 901	275	1 088	4,3	5,2	9,5
Tønder	1 551	886	189	155	4,3	2,6	6,9
Varde	1 061	1 044	148	294	2,4	2,7	5,1
Vejen	826	950	101	238	2,2	2,8	5,0
Vejle	1 858	4 027	140	1 560	1,9	5,3	7,2
Ærø	176	67	9	11	2,8	1,2	3,9
Aabenraa	3 331	1 796	301	596	6,0	4,0	10,0
Favrskov	684	650	56	143	1,6	1,7	3,4
Hedensted	766	745	52	186	1,8	2,0	3,8
Herning	1 431	2 814	119	1 155	1,8	4,7	6,6
Holstebro	971	1 546	77	679	1,8	3,9	5,7
Horsens	2 415	3 312	149	1 242	3,2	5,7	8,9
Ikast-Brande	604	1 354	57	636	1,7	5,0	6,6
Lemvig	345	294	26	34	1,7	1,5	3,2
Norddjurs	608	973	64	185	1,7	3,0	4,7
Odder	394	435	42	141	2,0	2,7	4,7
Randers	1 130	2 715	111	881	1,3	3,8	5,2
Ringkøbing-Skjern	1 395	1 281	129	308	2,6	2,7	5,3
Samsø	134	39	13	4	3,6	1,1	4,7
Silkeborg	1 307	2 150	147	776	1,7	3,3	5,0
Skanderborg	883	1 140	92	270	1,7	2,5	4,3
Skive	557	1 126	53	348	1,3	3,0	4,3
Struer	364	656	33	220	1,8	3,9	5,6
Syddjurs	831	819	81	166	2,2	2,4	4,6
Viborg	1 509	2 204	165	653	1,8	3,1	4,9
Århus	9 841	19 181	892	10 039	3,6	9,8	13,4
Brønderslev	366	708	42	161	1,1	2,4	3,6
Frederikshavn	1 034	1 277	63	322	1,7	2,5	4,3
Hjørring	1 021	1 422	96	437	1,7	2,8	4,4
Jammerbugt	480	569	54	104	1,4	1,7	3,1
Læsø	56	6	2	-	2,9	0,3	3,2
Mariagerfjord	602	917	61	270	1,6	2,8	4,3
Morsø	275	314	25	47	1,4	1,6	3,0
Rebild	405	444	36	68	1,5	1,8	3,3
Thisted	912	852	65	158	2,1	2,2	4,4
Vesthimmerlands	770	682	129	131	2,3	2,1	4,5
Aalborg	4 444	6 909	359	2 274	2,5	4,7	7,2

Mange vestlige indvandrere og efterkommere i Dragør, Gentofte og Hørsholm

I hele landet udgør ikke-vestlige indvandrere og efterkommere 69 pct. af alle indvandrere og efterkommere. I Albertslund, Brøndby og Ishøj kommuner er de ikke-vestliges andel særligt høj, idet omkring ni ud af ti af alle indvandrere og efterkommere i disse kommuner er af ikke-vestlige oprindelse. Blandt kommunerne på Sjælland er der flere vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Dragør, Gentofte og Hørsholm.

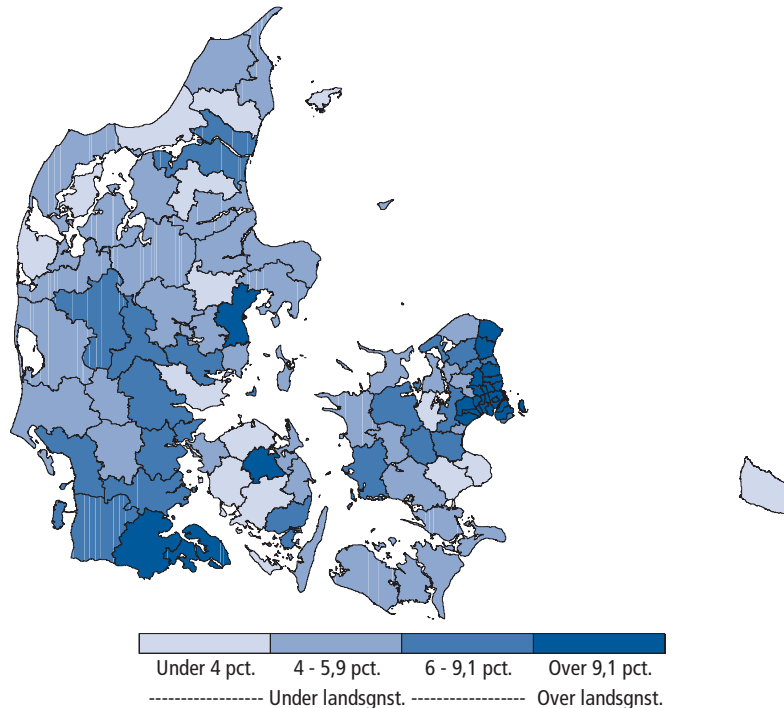
Tønder og Aabenraa har mange med tysk oprindelse og derfor mange vestlige

I Jylland og på Fyn er der en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i kommunerne Kerteminde, Lemvig, Vesthimmerlands, Tønder og Aabenraa. I de to sidstnævnte kommuner er det hovedsageligt indvandrere og efterkommere med tysk oprindelse, som er årsagen til de relativt mange vestlige.

Relativt få ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i ø-kommunerne

Bornholm, Langeland, Læsø, Fanø og Ærø kommuner har tilfælles, at de alle er kommuner, hvis administrative område svarer til øen af samme navn som kommunen. De har yderligere det tilfælles, at de også har en større andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Med en samlet andel af indvandrere og efterkommere, som ligger mellem 3,2 pct. (Læsø) og 5,1 pct. (Fanø) har alle fem dog klart lavere andele indvandrere og efterkommere end hele Danmarks 9,1 pct.

Figur 1.4. Indvandrere og efterkommeres andel af hele befolkningen. 2008

Generelt få indvandrere og efterkommere i kommuner, som har flest vestlige

Blandt kommunerne, der har en højere andel vestlige end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, er det kun Gentofte og Aabenraa kommuner, som med samlede andele af indvandrere og efterkommere på henholdsvis 10,7 og 10,0 pct. har større andele indvandrere og efterkommere end landsgennemsnittet.

1.6. Fertilitet

En kvinde i Danmark får i gennemsnit 1,85 børn i løbet af sit liv

I perioden 2003 til 2007 var den gennemsnitlige samlede fertilitet 1.846. Man kan med en populær fortolkning af tallet sige, at en samlet fertilitet på 1.846 svarer til, at en kvinde i gennemsnit får 1,85 børn i løbet af sit liv.

Samlet fertilitet

Den samlede fertilitet angiver hvor mange levendefødte, som 1.000 kvinder ville føde i løbet af den fertile periode (15-49 år), hvis alle levede, til de blev 50 år, og hvis de i hver aldersklasse fødte netop så mange børn som angivet ved årets fertilitetskvotienter. Divideres den samlede fertilitet med 1.000, får man det antal børn, som en kvinde ville føde i løbet af sin fertile periode.

I tabel 1.6 findes tal for både aldersbetingede fertilitetskvotienter og samlet fertilitet fordelt efter moderens oprindelsesland for perioden 2003-2007. Vi har valgt at benytte gennemsnit for femårsperioden fra 2003 til 2007 for at få et bedre talgrundlag til at beregne fertiliteten hos mødre med anden oprindelse end dansk.

Tabel 1.6. Fertilitetskvotienter. Gennemsnit for 2003-2007

Moderens oprindelsesland	Levende-fødte gnsn. 2003-2007	De aldersbetingede fertilitetskvotienter							Samlet fertilitet
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	
I alt	64 505	5,9	42,4	125,4	131,0	55,3	9,0	0,3	1 846
Dansk oprindelse	55 760	5,1	40,3	127,1	128,3	48,1	7,6	0,2	1 784
Efterkommere	760	5,5	60,6	119,6	118,0	51,5	9,9	-	1 826
Indvandrere	7 801	15,7	66,6	118,6	114,7	64,1	15,8	0,8	1 981
Heraf:									
Vestlige lande	1 778	8,5	20,8	77,9	117,8	69,8	12,7	0,4	1 539
Heraf:									
Norge	243	11,6	17,1	81,6	149,1	72,1	9,4	-	1 704
Tyskland	213	5,8	20,7	69,3	118,4	65,4	13,9	0,5	1 470
Ikke-vestlige lande	6 023	17,3	95,4	138,3	113,5	62,1	17,1	1,0	2 223
Heraf:									
Afghanistan	248	6,8	117,6	208,5	159,6	80,4	25,8	3,1	3 009
Bosnien-Hercegovina	251	9,3	72,2	124,5	74,4	28,9	6,2	-	1 578
Irak	629	23,8	142,2	196,3	153,6	92,4	27,1	2,1	3 188
Libanon	479	48,1	180,4	179,4	119,0	72,0	21,8	1,2	3 109
Pakistan	326	10,0	160,3	193,5	135,7	57,4	17,9	-	2 874
Somalia	585	22,5	142,6	230,1	217,8	157,1	73,3	13,2	4 283
Tyrkiet	800	16,0	131,2	142,8	84,3	41,2	10,7	0,3	2 133
Vietnam	241	19,4	67,9	137,2	109,6	57,9	20,3	0,5	2 064

*Ikke-vestlige
indvandrere
har høj fertilitet*

Både indvandrere og efterkommere havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse. For indvandrere var den samlede fertilitet 1,98, mens den for efterkommere var 1,83. Den samlede fertilitet for kvinder med dansk oprindelse var 1,78. Fertiliteten for indvandrere og efterkommere trækker altså den samlede fertilitet op. Det var dog kun indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, som havde en højere samlet fertilitet end kvinder med dansk oprindelse, idet vestlige kvinders samlede fertilitet kun var 1,54, mens den for ikke-vestlige indvandrere var 2,22

*Store forskelle
mellem de
enkelte lande*

I tabel 1.6 er også vist fertilitetskvotienter og samlet fertilitet for indvandrere fra udvalgte lande. Det fremgår, at der er store forskelle fra land til land. Blandt de viste lande i tabellen havde kvinder med somalisk oprindelse den højeste samlede fertilitet med 4,28, mens kvinder med oprindelse i Bosnien-Hercegovina lå lavest med 1,57. Alle øvrige ikke-vestlige lande i tabellen havde en samlet fertilitet, som var højere end 2,00. For kvinder med oprindelse i Afghanistan, Irak, Pakistan og Somalia var den samlede fertilitet også højere end 3,00.

*Aldersbetingede
fertilitetskvotienter*

De aldersbetingede fertilitetskvotienter viser gennemsnittet for hvert enkelt alderstrin inden for aldersgruppen. Dvs. for at få hele den pågældende aldersgruppes fertilitetskvotient skal tallet ganges med antallet af alderstrin i aldersgruppen. Det vil i dette tilfælde betyde, at man skal gange med fem. Fx kan man af tabel 1.6 udlede, at 1.000 kvinder med dansk oprindelse, som gennemlever alle alderstrin fra 30 til 34 år, i gennemsnit får 641,5 ($5 \cdot 128,3$) levendefødte børn, når de er mellem 30 og 34 år givet de aldersbetingede fertilitetskvotienter, som gjaldt i perioden 2003 til 2007.

*Forskelle særlig
tydelige i alderen
20-24 år*

Det er især i aldersgruppen 20-24 år, at forskellen mellem kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande er stor. I perioden 2003-2007 fik 1.000 kvinder med dansk oprindelse i alderen 20-24 år i gennemsnit 40,3 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en kvinde med dansk oprindelse i gennemsnit får 0,20 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Til sammenligning får en ikke-vestlig kvindelig indvandrer i gennemsnit 0,48 barn, mens hun er i alderen 20-24 år.

*Kvinder fra Libanon
får i gennemsnit ét
barn, når de er
mellem 20 og 24 år*

Der er også stor forskel mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande, og det bemærkes, at fertilitetskvotienten for 20-24-årige kvinder med oprindelse i Libanon er særligt høj, idet 1.000 kvinder i denne gruppe i gennemsnit får 180,4 levendefødte børn på hvert af de fem alderstrin fra 20-24 år. Det svarer til, at en indvandrekvind med libanesisk oprindelse i gennemsnit får 0,9 barn, mens hun er i alderen 20-24 år. Indvandrere med Libanon som oprindelsesland er hovedsageligt palæstinensiske flygtninge.

1.7. Vielser

Begge parter har dansk oprindelse i 82 pct. af alle vielser

I 2007 blev der indgået 36.576 ægteskaber. I 82 pct. af vielserne havde begge parter dansk oprindelse. I alt var der i 2007 2.716 vielser, hvor hverken manden eller kvinden havde dansk oprindelse. Heraf havde én af parterne uoplyst oprindelse i 1.144 vielser.

24-års regel og udvidet tilknytningskrav

I 2002 blev den såkaldte 24-års regel indført for at forhindre tvangsægteskaber og arrangerede ægteskaber, som udelukkende har familiesammenføring som formål. Reglen medfører, at begge ægtefæller i et ægteskab skal være over 24 år for at opnå familiesammenføring. Samtidig blev tilknytningskravet udvidet til også at omfatte personer med dansk statsborgerskab. Tilknytningskravet betyder, at det kun er, når ægteparrets tilknytning til Danmark er større end til noget andet land, at der kan gives tilladelse til familiesammenføring.

Tabel 1.7. **Vielser fordelt efter parternes herkomst. 2007**

	Mænd						I alt
	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	Uoplyst	
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande			
I alt	1 353	1 703	75	266	32 636	543	36 576
Indvandrere, vestlige lande	311	59	8	11	803	87	1 279
Indvandrere, ikke-vestlige lande	55	789	4	69	1 219	229	2 365
Efterkommere, vestlige lande	7	5	2	-	67	3	84
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2	122	-	128	47	50	349
Personer med dansk oprindelse	636	319	51	44	30 066	174	31 290
Uoplyst	342	409	10	14	434	-	1 209

Få mandlige ikke-vestlige indvandrere gifter sig med kvinde af dansk oprindelse

I alt blev 3.056 mandlige indvandrere gift i 2007. Heraf var 56 pct. ikke-vestlige indvandrere. Af de vestlige indvandrere giftede 47 pct. sig med en kvinde med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel var kun 19 pct. blandt de ikke-vestlige. Blandt de kvindelige indvandrere, som giftede sig i 2007 udgjorde de ikke-vestlige 65 pct. Andelen, som giftede sig med en mand med dansk oprindelse var 52 pct. for de ikke-vestlige og 63 pct. for de vestlige.

Tabel 1.8. **Vielser mellem to indvandrere eller efterkommere. 2007**

	Fra samme land	Fra forskellige lande	I alt
I alt	1 174	398	1 572
Begge indvandrere	890	324	1 214
Begge efterkommere	124	6	130
Manden indvandrer og kvinden efterkommer	97	39	136
Kvinden indvandrer og manden efterkommer	63	29	92

Indvandrere og efterkommere gifter sig ofte med person fra samme oprindelsesland

I alt var der 1.572 vielser i 2007, hvor både manden og kvinden var enten indvandrere eller efterkommere. I 1.214 af vielserne var begge indvandrere, mens der var 130 vielser, hvor begge var efterkommere. I alt var der 228 vielser, hvor den ene part var indvandrer og den anden efterkommer. Der er et klart flertal af vielserne, hvor begge parter har samme oprindelsesland, uanset om de begge er indvandrere, om de begge er efterkommere eller om den ene er indvandrer og den anden efterkommer.

Andelen med samme oprindelsesland er 95 pct., når begge er efterkommere, 73 pct. når begge er indvandrere, 71 pct. når manden er indvandrer og kvinden efterkommer og 68 pct. når kvinden er indvandrer og manden efterkommer.

Tabel 1.9. Viede mænd fordelt efter begge parters oprindelsesland. 2007

Mandens oprindelsesland	Kvindens oprindelsesland / herkomst				I alt
	Fra samme land	Fra andet land	Person med dansk oprindelse	Uoplyst herkomst	
	pct.				antal
Bosnien-Hercegovina	69	10	13	9	80
Indien	33	8	6	53	115
Irak	53	22	11	14	113
Iran	36	17	33	14	110
Kina	70	1	2	28	115
Pakistan	57	9	8	25	122
Polen	26	3	7	64	277
Tyrkiet	71	6	12	11	365
Tyskland	19	8	58	15	185
Vietnam	72	5	6	16	79

12 pct. af viede mænd med tyrkisk oprindelse giftede sig med kvinde af dansk oprindelse ...

Der var i alt 365 mænd med tyrkisk oprindelse, som giftede sig i 2007. Heraf var der 12 pct., som giftede sig med en kvinde med dansk oprindelse. Andelen af mandlige indvandrere og efterkommere, som gifter sig med en kvinde af dansk oprindelse er generelt lav uanset mandens oprindelsesland. Viede mænd med tysk og iransk oprindelse skiller sig her ud, idet der blandt dem var henholdsvis 58 pct. og 33 pct., som giftede sig med en kvinde med dansk oprindelse.

... den tilsvarende andel er kun 4 pct. blandt viede kvinder med tyrkisk oprindelse

Blandt de viede kvinder med irakisk, tyrkisk og pakistansk oprindelse var der meget få, som giftede sig med en mand med dansk oprindelse. Andelen er i alle tre tilfælde lavere end de tilsvarende andele for mænd med irakisk, tyrkisk og pakistansk oprindelse. Der var fx kun 4 pct. af de viede kvinder med tyrkisk oprindelse, som giftede sig med en mand med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel var 12 pct. blandt mænd med tyrkisk oprindelse. Blandt viede kvinder med iransk oprindelse var der 30 pct., som giftede sig med en mand med dansk oprindelse. Det er næsten samme andel som blandt mændene.

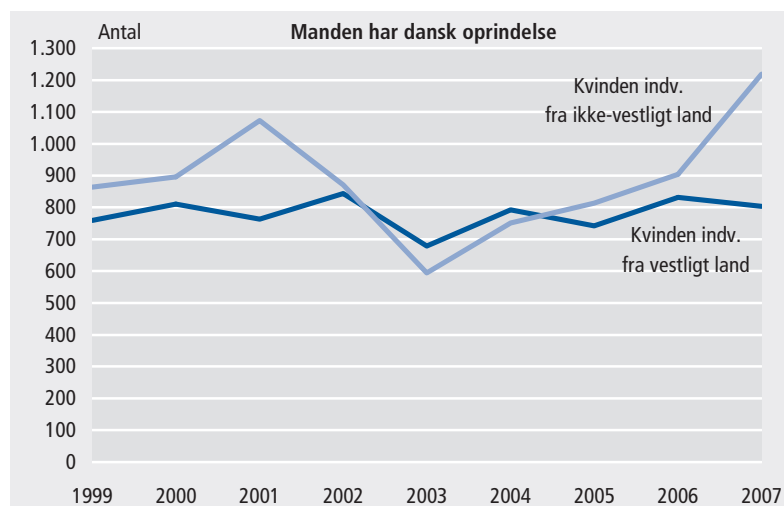
Tabel 1.10. **Viiede kvinder fordelt efter begge parters oprindelsesland. 2007**

Kvindens oprindelsesland	Mandens oprindelsesland / herkomst				I alt
	Fra samme land	Fra andet land	Person med dansk oprindelse	Uoplyst herkomst	
	pct.				
Bosnien-Hercegovina	62	9	21	8	89
Indien	60	6	11	22	63
Irak	76	5	1	18	79
Iran	43	15	30	13	94
Kina	37	6	46	11	215
Pakistan	74	3	6	17	95
Polen	34	6	53	8	213
Tyrkiet	79	6	4	11	327
Tyskland	21	11	64	5	170
Vietnam	54	3	36	7	105

Halvdelen af de viiede polske kvinder i 2007 giftede sig med mand med dansk oprindelse

Blandt viiede indvandrere og efterkommere fra de øvrige oprindelseslande er der en større andel blandt kvinderne, hvis ægtefælle var af dansk oprindelse. Forskellene mellem kønnene er meget store for viiede med kinesisk, polsk og vietnamesisk oprindelse. Mens kun 7 pct. af de viiede mænd med polsk oprindelse giftede sig med en kvinde med dansk oprindelse, var der 53 pct. af de viiede kvinder med polsk oprindelse, der giftede sig med en mand med dansk oprindelse.

Figur 1.5. **Vielser mellem en mand med dansk oprindelse og en kvindelig indvandrer. 1999-2007**

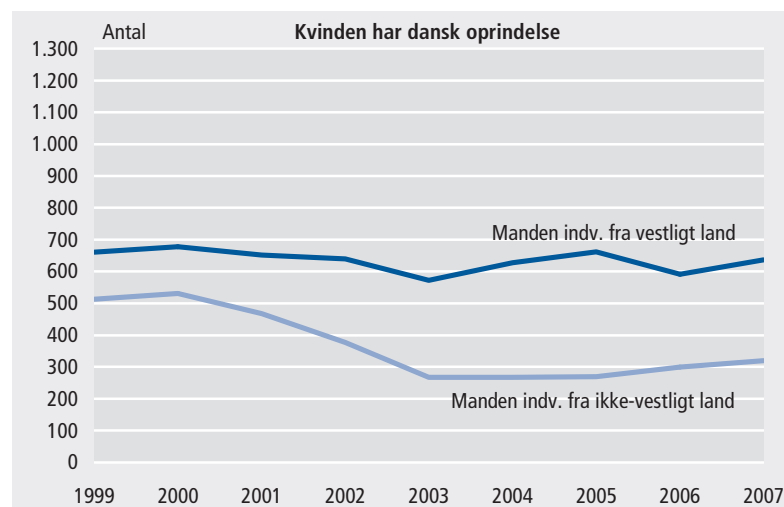

Antallet af vielser mellem mænd med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er højere i 2007 end i 2001 ...

Det årlige antal mænd med dansk oprindelse, som giftede sig med en indvandrer af vestlig oprindelse har ikke varieret meget i perioden 1999 til 2007. Antallet er lavest i 2003 med 679 og højest i 2002 med 843. De årlige udsving er noget større, når det gælder antallet af mænd med dansk oprindelse, som giftede sig med ikke-vestlige indvandrere. Her er der en tydelig top i 2001 med 1.073 vielser, hvorefter antallet falder til

573 i 2003. Denne udvikling hænger givetvis sammen med indførslen af tilknytningskravet i 2002. Siden 2003 har antallet af mænd med dansk oprindelse, som giftede sig med en ikke-vestlig indvandrer, dog været stigende, og i 2007 er niveauet med 1.219 vielser højere end i 2001.

Figur 1.6. **Vielser mellem en kvinde med dansk oprindelse og mandlig indvandrer. 1999-2007**

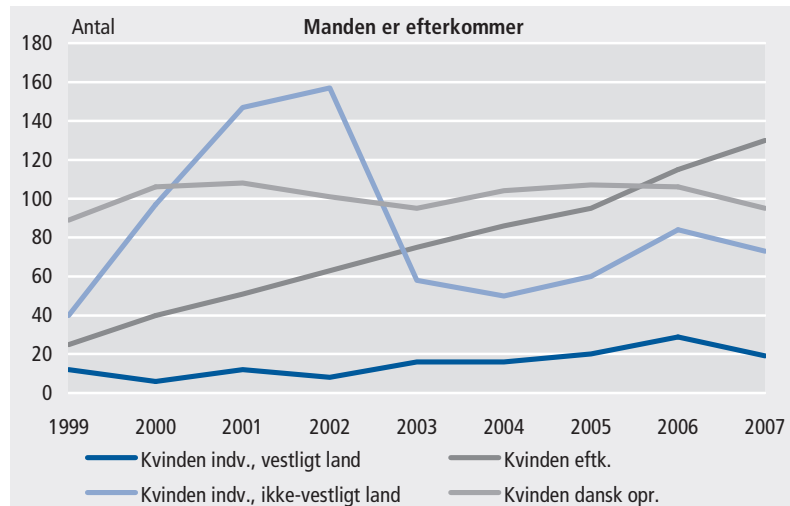

... og er i 2007 fire gange så højt som antal vielser mellem kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere

Det årlige antal kvinder med dansk oprindelse, som giftede sig med en indvandrer viser samme mønster som for mændene, hvad angår antallet, som giftede sig med en vestlig indvandrer. Her er der kun små årlige udsving i perioden 1999 til 2007. Med hensyn til antallet af kvinder med dansk oprindelse, som giftede sig med en ikke-vestlig indvandrer, sker der et mærkbart fald allerede efter 2000, hvor antallet toppede med 531 vielser. I 2003 er antallet kun 267 og ved periodens slutning i 2007 er dette tal kun steget til 319. Der var i 2007 altså næsten fire gange så mange mænd med dansk oprindelse, der giftede sig med en ikke-vestlig indvandrer, som kvinder.

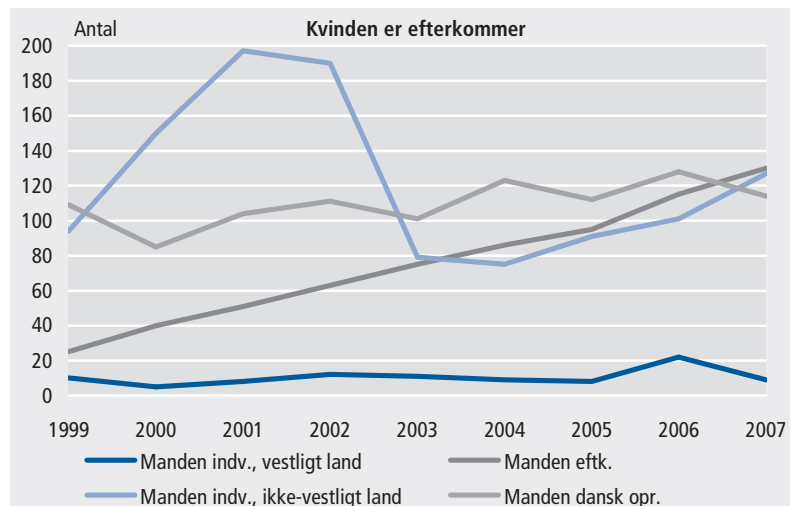
Stort fald i vielser mellem efterkommere og ikke-vestlige indvandrere fra 2002 til 2003

Samlet set har antallet af efterkommere, der årligt gifter sig, været stigende i perioden 1999 til 2007. Det hænger først og fremmest sammen med et stigende antal efterkommere i de giftemodne aldersgrupper. Antallet af vielser mellem en efterkommer og en ikke-vestlig indvandrer falder meget brat fra 2002 til 2003 for både mandlige og kvindelige efterkommere, og i 2007 er niveauet i begge tilfælde fortsat klart lavere end i 2002.

Figur 1.7. **Vielser, hvor manden er efterkommer. 1999-2007**

Stor stigning i antallet af vielser mellem to efterkommere fra 1999 til 2007

Fra 1999 til 2007 har stigningen i antallet af vielser mellem to efterkommere været meget kraftig. Der er tale om en femdobling. I 1999 var der kun 25 vielser, hvor både manden og kvinden var efterkommere. I 2007 var antallet 130. Denne udvikling hænger både sammen med det større antal efterkommere i giftemodne aldersgrupper, og at det er blevet vanskeligere for ikke-vestlige efterkommere at få en ægtefælle fra udlandet til Danmark.

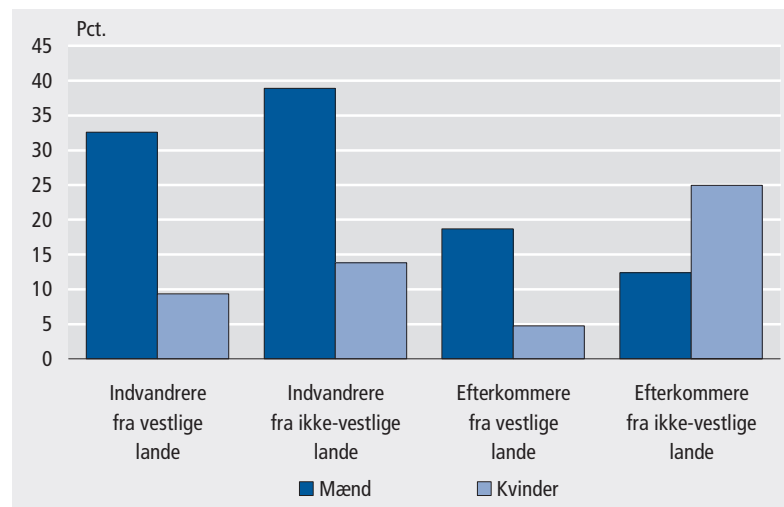
Figur 1.8. **Vielser, hvor kvinden er efterkommer. 1999-2007**

Ingen udsving i vielser mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse

Der har derimod ikke været store udsving i antallet af vielser mellem efterkommere og personer med dansk oprindelse i perioden 1999 til 2007. Der er årligt mellem 89 og 108 vielser mellem en mandlig efterkommer og en kvinde med dansk oprindelse i perioden, mens udsvingene går fra 85 til 128 for vielser mellem kvindelige efterkommere og

mænd med dansk oprindelse. Der er ikke tale om nogen entydigt stigende tendens.

Figur 1.9. Viiede indvandrere og efterkommere, hvis ægtefælle ikke boede i Danmark før vielsen. 2007

39 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere finder ægtefælle i udlandet

Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande, der giftede sig i 2007, fandt 39 pct. af mændene og 14 pct. af kvinderne deres ægtefælle i udlandet. Andelen af de vestlige indvandrere, hvis ægtefælle boede i udlandet før vielsen, var henholdsvis 33 pct. blandt mændene og 9 pct. blandt kvinderne. Der er på det punkt altså ikke stor forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

En fjerdedel af de kvindelige ikke-vestlige efterkommere henter ægtefælle i udlandet

Der er i modsætning til de tre øvrige grupper flere kvinder end mænd, som henter deres ægtefælle i udlandet blandt ikke-vestlige efterkommere, der indgik ægteskab i 2007. Mens kun 12 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere giftede sig med en kvinde, der boede i udlandet før vielsen, er andelen 25 pct. blandt de kvindelige ikke-vestlige efterkommere.

Viede pr. 1.000 ikke-gifte viser vielseshyppigheden

Viede pr. 1.000 ikke-gifte er et udtryk for, hvor mange vielser der var i de udvalgte aldersgrupper, sat i forhold til, hvor mange personer der var i samme aldersgrupper pr. 1. juli i vielsesåret, som ikke var gift.

Næsten ingen ikke-vestlige mænd under 20 år er blevet gift efter 2001

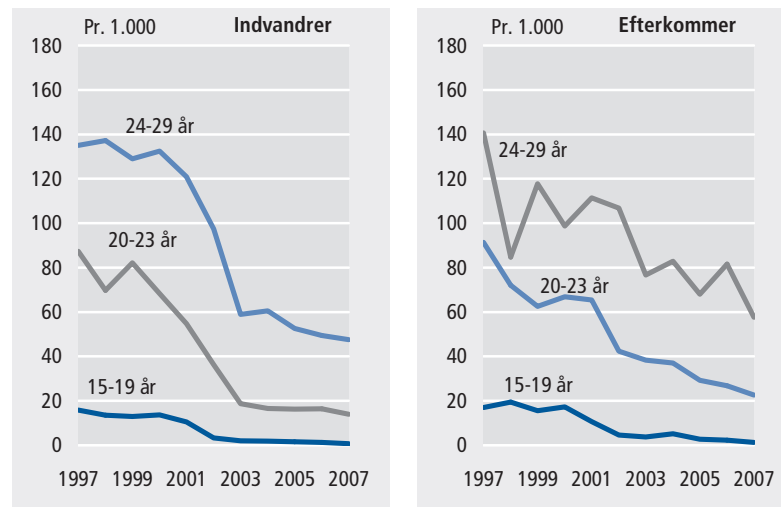
I alle årene 1997 til 2007 var der en meget lille andel af de 15-19-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere, som blev viet. Andelen var højest i 1997 med 16 viede pr. 1.000 ikke-gifte. I 2007 var der stort set ingen, som blev viet i denne aldersgruppe.

Langt færre vielser blandt mandlige indvandrere i 2003 end 2001

For de 20-23-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere faldt andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte fra 87 i 1997 til 55 i 2001. Allerede før 24-års reglen blev indført, var der altså en faldende tendens. Andelen er som en konsekvens af 24-års reglen faldet yderligere mellem 2001 og 2007, hvor kun 14 ud af 1.000 ikke-gifte blev viet. For aldersgruppen 24-29-årige er der også tale om en faldende tendens fra 1997 til 2001 og igen

fra 2001 til 2007. Faldet er dog særligt kraftigt fra 2001 til 2003, hvor antallet af viede blandt ikke-gifte i gruppen faldt fra 121 til 59. Selv om de 24-29-årige er over 24 år, er de alligevel i mange tilfælde ramt af 24-års reglen, da reglen omfatter begge parter i et ægteskab.

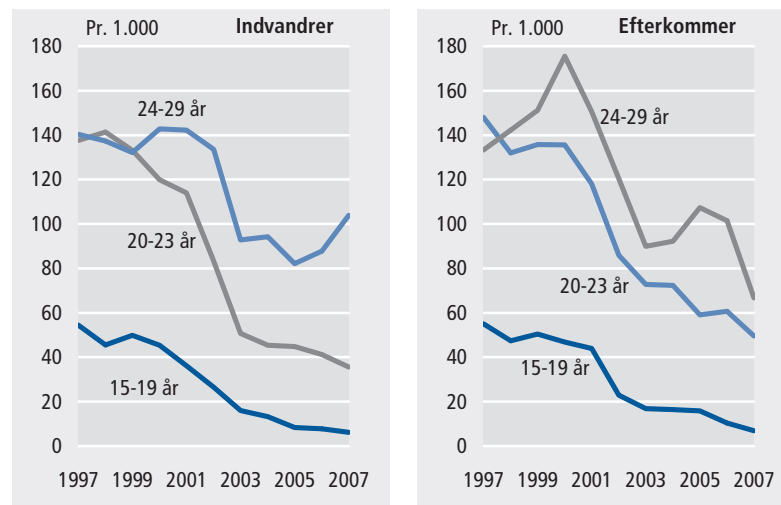
Figur 1.10. **Viede mænd fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1997-2007**

Også stort fald i andelen af mandlige efterkommere, der bliver gift

For de mandlige ikke-vestlige efterkommere var der for alle tre aldersgrupper tale om et fald i antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte i perioden 1997 til 2007. Der er dog store udsving fra år til år. Andelen af viede 20-23-årige pr. 1.000 ikke-gifte faldt kraftigt igennem hele perioden fra 91 til 27 viede. For de 15-19-årige faldt antallet af viede pr. 1.000 ikke-gifte fra 17 i 2001 til 1 i 2006.

Figur 1.11. **Viede kvinder fra ikke-vestlige lande pr. 1.000 ikke-gifte. 1997-2007**

*Kraftigt fald
i vielser blandt
ikke-vestlige kvinder*

Blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere og efterkommere minder udviklingen i andelen af viede pr. 1.000 ikke-gifte i de tre aldersgrupper meget om udviklingen for de mandlige ikke-vestlige indvandrere. Det største fald i andelen af viede ikke-vestlige indvandrere skete fra 2001 til 2003. Med et fald fra 148 i 1997 til 50 i 2007 er det for de 20-23-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande, at faldet set over hele perioden er størst. Den vigtigste forskel i forhold til de mandlige indvandrere er, at andelen af viede kvinder er højere i alle aldersgrupper igennem hele perioden. Det bemærkes også, at antallet af viede pr. 1000 ikke-gifte har været stigende fra 2005 til 2007 blandt 24-29-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere.

1.8. Familier

Tre familietyper

Befolkningen på 5.475.791 personer fordeler sig på 2.784.804 familier. Der er henholdsvis 1.328.622 parfamilier, 1.439.690 enlige og 16.492 ikke-hjemmeboende børn.

*Hjemmeboende børn
under 25 år i 45 pct.
af alle parfamilier*

I 45 pct. af parfamilierne er der hjemmeboende børn under 25 år. Det samme gælder 11 pct. af de enlige. De parfamilier, som har børn, har i gennemsnit også flere børn end de enlige med børn. En parfamilie med børn har i gennemsnit 1,87 børn, mens det tilsvarende tal for en enig med børn kun er 1,54 børn.

*De fleste par består
af to med dansk
oprindelse*

I tabel 1.11 er parfamilierne og de enlige også opdelt efter herkomst. For parfamilierne er der i alt defineret 14 forskellige typer, der er opdelt i fem hovedgrupper. Af disse fem hovedgrupper er den gruppe, hvor begge personer i parret er med dansk oprindelse, klart den største. Af alle parfamilier er der således 1.182.505 par eller 89 pct., som befinder sig i denne kategori.

*Kun få par består af
to efterkommere*

Den næststørste hovedgruppe består af par, hvor den ene har dansk oprindelse og den anden er indvandrer eller efterkommer. I alt 80.465 par er af denne type. Der er 60.692 par, hvor begge personer i parret er indvandrere, mens 4.132 par består af en indvandrer og en efterkommer. Den mindste af de fem hovedgrupper består af par, hvor begge personer er efterkommere. Kun 828 par er i denne kategori.

*Ikke-vestlige
dominerer i par uden
dansk oprindelse*

De tre hovedgrupper af par, som ikke indeholder nogen personer med dansk oprindelse, er domineret af par, hvor begge personer er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de parfamilier, som består af to indvandrere, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 80 pct. af tilfældene. I 9.569 par er begge personer i parret indvandrere af vestlig oprindelse, mens kun 2.374 par består af en vestlig indvandrer og en ikke-vestlig indvandrer.

Tabel 1.11. Familier fordelt efter de voksnes herkomst. 2008

	Familier			Hjemmeboende børn	Gnsn. antal børn pr. børnefamilie
	Uden børn	Med børn	I alt		
I alt	2 028 778	756 026	2 784 804	1 362 363	1,80
Par	733 924	594 698	1 328 622	1 113 473	1,87
Begge personer med dansk oprindelse	670 312	512 193	1 182 505	945 229	1,85
Begge indvandrere	18 491	42 201	60 692	97 392	2,31
- fra vestligt land	5 112	4 457	9 569	8 096	1,82
- fra ikke-vestligt land	12 164	36 585	48 749	87 210	2,38
- fra forskellige landegrupper	1 215	1 159	2 374	2 086	1,80
Begge efterkommere	443	385	828	597	1,55
- fra vestligt land	50	21	71	39	1,86
- fra ikke-vestligt land	382	354	736	540	1,53
- fra forskellige landegrupper	11	10	21	18	1,80
Én indvandrer og én efterkommer	1 087	3 045	4 132	5 796	1,90
- begge fra vestligt land	237	163	400	277	1,70
- begge fra ikke-vestligt land	736	2 703	3 439	5 198	1,92
- fra forskellige landegrupper	114	179	293	321	1,79
Én person med dansk oprindelse og ...	43 591	36 874	80 465	64 459	1,75
- én indvandrer fra vestligt land	29 260	20 813	50 073	36 950	1,78
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	12 090	13 689	25 779	23 387	1,71
- én efterkommer fra vestligt land	1 526	1 709	3 235	3 033	1,77
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	715	663	1 378	1 089	1,64
Enlige	1 278 362	161 328	1 439 690	248 890	1,54
- person med dansk oprindelse	1 148 859	140 430	1 289 289	210 994	1,50
- indvandrer fra vestligt land	56 291	4 380	60 671	6 349	1,45
- indvandrer fra ikke-vestligt land	62 565	15 429	77 994	29 850	1,93
- efterkommer fra vestligt land	3 239	336	3 575	492	1,46
- efterkommer fra ikke-vestligt land	7 408	753	8 161	1 205	1,60
Ikke-hjemmeboende børn	16 492	.	16 492	.	.

I 89 pct. af parrene med to efterkommere er begge ikke-vestlige

I de par, hvor begge personer er efterkommere, er begge personer i parret af ikke-vestlig oprindelse i 89 pct. af tilfældene. For de par, der består af en indvandrer og en efterkommer, er begge af ikke-vestlig oprindelse i 83 pct. af tilfældene.

80.465 par består af en indvandrer eller efterkommer og en med dansk oprindelse

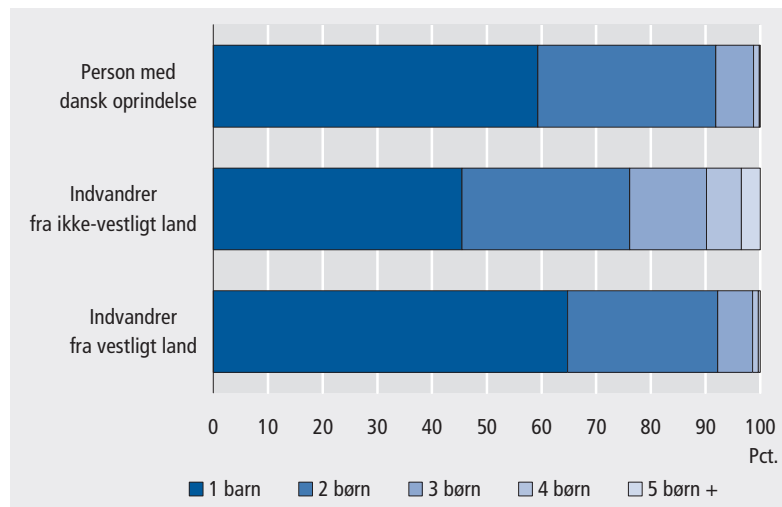
I par, der består af en person med dansk oprindelse og en indvandrer eller efterkommer, er vestlig oprindelse til gengæld mere dominerende. Af de 80.465 par er den anden person i parret en indvandrer eller efterkommer af vestlig oprindelse i to tredjedele af tilfældene

Enlige ikke-vestlige indvandrere har flere børn

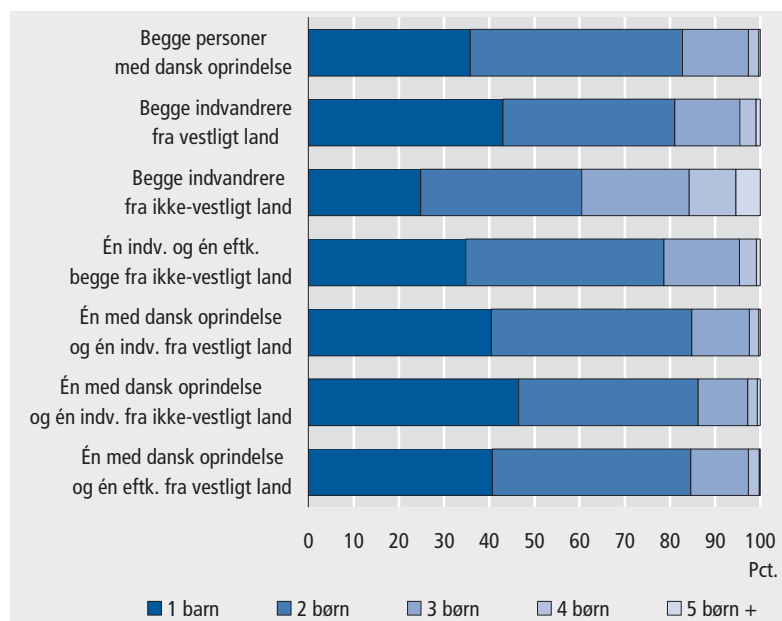
Blandt de enlige, som har børn, skiller indvandrere fra ikke-vestlige lande sig ud. De har i gennemsnit 1,93 børn. Enlige med dansk oprindelse og enlige indvandrere fra vestlige lande, som har børn, har til sammenligning i gennemsnit kun 1,50 børn og 1,45 børn.

Denne forskel skyldes, at en større andel af de enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande, som har børn, har tre eller flere børn. Andelen er således 24 pct. for ikke-vestlige indvandrere, mens kun henholdsvis 8 pct. af enlige med dansk oprindelse og 7 pct. af indvandrere med vestlig oprindelse har tre eller flere børn.

Figur 1.12. Enlige med børn fordelt efter herkomst og antal børn i familien. 2008

Figur 1.13. Parfamilier med børn fordelt efter herkomst og antal børn i familien. 2008

Par med dansk oprindelse og vestlige par får færre børn end ikke-vestlige par

Parfamilier med børn har generelt flere børn end enlige med børn. Par med børn, hvor begge personer har dansk oprindelse, har i gennemsnit 1,85 børn. For par med børn, hvor begge personer er indvandrere med vestlig oprindelse, er det gennemsnitlige antal børn 1,82. Der er altså tilsyneladende ikke den store forskel mellem par med dansk oprindelse og vestlige indvandrerpar, hvad angår antallet af børn. Par med børn, der består af to indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, ligger klart højere med 2,38 børn i gennemsnit.

Hver tredje ikke-vestlige indvandrerpar har mindst tre børn

Det højere gennemsnitlige antal børn for par, der består af to ikke-vestlige indvandrere afspejler, at en klart større andel af disse par har tre eller flere børn. Blandt de par, som har hjemmeboende børn, og som består af to ikke-vestlige indvandrere, er der 40 pct., der har tre eller flere børn. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. for par med to personer med dansk oprindelse og 19 pct. for par, hvor begge er vestlige indvandrere.

1.9. Indvandring og genudvandring

Hver anden indvandrer genudvandrer

Langt fra alle indvandrere bliver boende i Danmark. Blandt de personer, som indvandrede til Danmark i året 1999, og som ikke er født i Danmark eller med dansk oprindelse, er der i 2007 kun 47 pct. tilbage, som ikke er genudvandret. For perioden 1999-2006 gælder det, at mellem 25 og 32 pct. af de indvandrere, der kom til Danmark i et givent år, var genudvandret igen inden 1 år efter deres indvandring.

I 2007 indvandrede ca. 20.000 personer med dansk oprindelse til Danmark

De fleste personer, som indvandrer til Danmark, er indvandrere. Dvs. de har ikke dansk oprindelse eller er efterkommere. I 2007 kom 43.173 indvandrere til Danmark. Den samlede indvandring i 2007 var dog på 65.442 personer, idet henholdsvis 1.954 efterkommere og 20.315 personer med dansk oprindelse også indvandrede i 2007.

Færre indvandrede med dansk oprindelse genudvandrer

Andelen, som udvandrer igen, er ikke overraskende lavere blandt personer med dansk oprindelse. For de personer med dansk oprindelse, som indvandrede i 1999, var der frem til 2007 kun 32 pct., som genudvandrede. For efterkommere var den tilsvarende andel 42 pct., mens 53 pct. af indvandrerne, der indvandrede i 1999, genudvandrede i løbet af perioden 1999-2007.

Tabel 1.12. Indvandring og genudvandring. 1999-2007

	Indvandrede i alt	Ikke genudvandrede	Genudvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
	antal		pct.							
Indvandrere										
I alt	279 958	58	26	8	4	2	1	1	0	0
1999	26 914	47	27	10	5	3	2	2	1	2
2000	30 087	51	26	9	5	3	2	2	1	1
2001	32 226	53	25	9	5	3	2	1	1	
2002	29 559	49	28	10	6	3	2	1		
2003	26 836	46	32	11	6	4	1			
2004	27 266	49	32	11	6	2				
2005	29 619	54	32	11	3					
2006	34 278	64	30	6						
2007	43 173	87	13							
Efterkommere										
I alt	10 811	71	17	6	3	1	1	1	0	0
1999	650	58	18	9	4	2	2	3	1	2
2000	809	68	15	6	4	2	1	1	2	0
2001	1 146	63	16	7	4	3	3	2	1	
2002	1 032	66	16	7	5	3	3	0		
2003	1 074	62	20	9	5	4	1			
2004	1 222	63	20	11	5	2				
2005	1 351	71	19	7	3					
2006	1 573	73	23	5						
2007	1 954	92	8							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	190 743	77	12	5	3	2	1	1	0	0
1999	22 182	68	14	6	4	3	2	2	1	2
2000	21 752	69	13	6	4	2	2	2	1	1
2001	21 689	71	13	5	3	3	2	2	1	
2002	21 438	73	13	5	3	3	2	1		
2003	21 141	75	13	5	3	3	1			
2004	20 769	77	13	6	3	1				
2005	20 858	81	12	5	2					
2006	20 599	85	12	3						
2007	20 315	94	6							

Tyskland var det største indvandringsland i perioden 1999-2007

I perioden 1999-2007 kom flest indvandrere med oprindelse i Tyskland. I alt 17.595 indvandrere med tysk oprindelse kom til Danmark fra 1999 til 2007. På de næste pladser kommer indvandrere fra Polen med 16.351 personer og indvandrere fra Norge med 14.606 personer.

Polen er i dag det største indvandringsland

Polen er det oprindelsesland, som der i 2007 kom flest indvandrere fra. I alt 5.597 indvandrere fra Polen kom til Danmark i 2007. I 1999 var antallet af polske indvandrere til sammenligning kun 636. Indvandrere med oprindelse i Tyskland var med 3.951 indvandrede i 2007 den næststørste gruppe. På tredjepladsen kommer indvandrere med oprindelse i Ukraine med 2.157 personer efterfulgt af indvandrere fra USA, som der kom 1.956 af til Danmark i 2007. Gruppen af ukrainske indvandrere er også steget kraftigt de seneste år. I 1999 kom der kun 195 indvandrere med ukrainsk oprindelse til Danmark.

Tabel 1.13. Indvandring og genudvandring af indvandrere. 1999-2007

	Indvandringsår									
	1999-2007	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	antal indvandringer									
Tyskland	17 595	1 552	1 378	1 438	1 406	1 480	1 690	2 027	2 673	3 951
Polen	16 351	636	616	756	856	880	1 228	2 029	3 753	5 597
Norge	14 606	1 513	1 576	1 552	1 663	1 664	1 632	1 637	1 700	1 669
USA	13 451	1 236	1 274	1 350	1 305	1 380	1 508	1 673	1 769	1 956
Irak	12 865	1 848	2 822	3 079	2 030	1 231	535	331	354	635
Island	12 275	1 109	1 082	1 118	1 491	1 412	1 530	1 435	1 475	1 623
Sverige	10 357	1 222	1 151	1 063	875	941	1 064	1 177	1 318	1 546
Kina	10 033	511	624	742	1 192	1 733	1 537	1 359	1 043	1 292
Storbritannien	8 050	919	950	999	838	843	778	817	917	989
Afghanistan	7 938	600	1 608	2 847	1 224	685	475	226	149	124
Litauen	7 923	448	742	814	801	653	887	1 064	1 321	1 193
Ukraine	7 830	195	302	430	544	625	767	1 201	1 609	2 157
Tyrkiet	7 170	1 173	1 050	1 078	881	492	530	541	552	873
Frankrig	6 909	649	694	593	593	716	764	921	965	1 014
Spanien	6 257	476	598	607	692	673	705	770	849	887
Somalia	5 967	1 047	994	1 069	1 138	578	361	238	241	301
Italien	5 518	524	589	556	562	545	604	598	719	821
Thailand	5 248	610	612	706	576	443	507	560	549	685
Indien	5 045	257	229	300	275	478	547	676	802	1 481
Rusland	4 624	517	557	609	497	460	540	526	392	526
	genudvandret pr. 1. januar 2008, i pct.									
Tyskland	45	65	65	66	63	62	56	46	35	12
Polen	38	63	70	68	75	68	53	47	37	11
Norge	56	77	75	74	71	63	59	50	35	9
USA	73	85	88	85	85	84	78	77	65	29
Irak	7	6	6	6	7	8	13	15	12	3
Island	57	83	80	75	71	67	61	47	36	16
Sverige	53	77	73	71	67	62	57	45	31	15
Kina	44	52	52	53	58	52	49	43	34	12
Storbritannien	47	68	69	62	55	52	45	36	25	8
Afghanistan	3	8	3	3	3	4	3	2	4	3
Litauen	61	83	79	81	77	77	61	60	48	25
Ukraine	44	57	54	69	80	76	66	58	35	9
Tyrkiet	20	19	21	21	22	29	22	20	23	7
Frankrig	63	83	81	82	78	75	70	58	46	22
Spanien	66	85	85	85	83	81	69	61	53	16
Somalia	20	23	20	22	21	20	16	26	16	9
Italien	63	82	83	79	81	78	65	58	48	20
Thailand	19	23	25	23	24	29	21	18	14	2
Indien	44	60	59	69	68	70	63	50	42	14
Rusland	37	48	45	42	33	38	41	40	32	9

Kun 6 pct. af indvandrere fra Irak, der kom til Danmark i 1999, er genudvandret

Der er imidlertid meget store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande på, hvor mange som udvandrer igen. Blandt indvandrere med oprindelse i USA, der kom til Danmark i 1999, var der fx 85 pct., som genudvandrede fra 1999 til 2007. For indvandrere med oprindelse i Afghanistan og Irak, der også kom til Danmark i 1999, var den tilsvarende andel af genudvandrede til sammenligning kun henholdsvis 8 og 6 pct.

De fleste indvandrere fra vestlige lande genudvandr

Der er tydelige forskelle på, hvor mange der udvander igen, mellem vestlige og ikke-vestlige lande. Indvandrere fra vestlige lande som USA, Norge, Sverige, Frankrig, Spanien og Italien kommer sjældent til Danmark for at bo her permanent, og en stor del af dem udvander igen. Udstationeringer for multinationale selskaber og studieophold af begrænset varighed er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark.

Anderledes for flygtninge og familiesammenførte

Anderledes forholder det sig med ikke-vestlige indvandrere fra oprindelseslande som Irak, Afghanistan, Tyrkiet og Somalia, som ofte er kommet til Danmark som flygtninge eller i forbindelse med familiesammenføring.

Tabel 1.14. **Udvandring og genindvandring. 1999-2007**

	Udvan- drede i alt	Ikke genind- vandret	Genindvandret efter:							
			U. 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år	7 år +
	antal		pct.							
Indvandrere										
I alt	164 370	84	10	3	2	1	1	0	0	0
1999	16 528	76	14	4	2	1	1	1	1	1
2000	16 413	77	13	4	2	1	1	1	1	0
2001	16 725	81	9	4	2	2	1	1	1	0
2002	17 192	82	9	4	2	2	1	0		
2003	18 265	83	8	4	2	1	1			
2004	18 656	82	10	5	2	1				
2005	19 577	84	10	4	1					
2006	20 377	88	9	3						
2007	20 637	96	4							
Efterkommere										
I alt	18 106	71	17	6	3	1	1	0	0	0
1999	1 305	52	23	11	5	4	2	1	1	2
2000	1 255	55	24	10	4	2	2	2	1	1
2001	1 530	57	25	8	3	3	2	2	1	
2002	1 792	65	18	7	5	2	2	1		
2003	2 054	70	16	6	5	2	1			
2004	2 442	70	16	8	4	2				
2005	2 548	73	16	8	3					
2006	2 728	79	17	4						
2007	2 452	94	6							
Personer med dansk oprindelse										
I alt	200 542	41	32	13	6	3	2	1	1	0
1999	23 262	24	36	16	8	6	3	3	2	2
2000	24 224	27	35	15	8	6	4	3	2	1
2001	24 198	29	35	15	8	5	4	3	1	
2002	22 384	31	35	15	9	5	4	1		
2003	21 326	35	34	15	8	5	2			
2004	21 564	39	34	15	9	3				
2005	21 442	47	33	15	5					
2006	21 380	60	30	9						
2007	20 762	88	12							

Personer med dansk oprindelse udgør halvdelen af alle udvandrede

Tabel 1.14 viser det årlige antal udvandrede opdelt efter herkomst og genindvandring. I 2007 var der fx i alt 43.851 personer, der udvandrede fra Danmark. Heraf var 20.637 indvandrere, 2.452 var efterkommere, mens 20.762 var med dansk oprindelse. Personer med dansk oprindelse udgjorde altså 47 pct. af alle udvandrere i 2007.

76 pct. af udvandrede med dansk oprindelse er genindvandret

Det er relativt sjældent, at indvandrere, der udvandrere i et givent år, genindvandrer til Danmark igen. For de indvandrere, der udvandrede i 1999, var der kun 24 pct., som i perioden frem til starten 2008 genindvandrede til Danmark. For efterkommere, der udvandrere, er det mere almindeligt at genindvandre, idet 48 pct. af efterkommerne, som udvandrede i 1999, genindvandrede i løbet af perioden 1999-2007. De fleste udvandrere med dansk oprindelse vender tilbage til Danmark igen. For personer med dansk oprindelse, som udvandrede i 1999, var der således 76 pct., der genindvandrede på et eller andet tidspunkt i perioden 1999-2007.

Yngre er stærkt overrepræsenterede blandt udvandrere

Af indvandrere, som udvandrede igen i 2007, var 57 pct. mellem 20 og 29 år. I det hele taget er de yngre aldersgrupper stærkt overrepræsenterede blandt udvandrere. I alt var der kun 415 indvandrere over 60 år, der udvandrede i 2007, svarende til 2 pct. af den samlede udvandring af indvandrere. Det er altså et forholdsvis sjældent fænomen, at ældre indvandrere vælger at rejse permanent tilbage til deres oprindelsesland.

Tabel 1.15. Aldersfordeling for indvandrere, der udvandrede. 1999-2007

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	pct.								
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
0-9 år	6	5	5	5	4	4	4	4	4
10-19 år	11	10	10	10	10	9	9	7	7
20-29 år	45	48	48	50	53	52	54	55	57
30-39 år	22	21	21	20	20	20	20	19	19
40-49 år	9	9	9	8	8	9	8	9	9
50-59 år	4	4	4	4	3	3	3	3	4
60-69 år	1	2	2	2	2	2	2	2	2
70 år og derover	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Stigende andel af 20-29-årige blandt indvandrere, der genudvandrer ...

I perioden 1999 til 2007 svingede antallet af indvandrere, der udvandrere mellem 16.411 i 2000 og 20.421 i 2007. I perioden er der sket et fald i andelen af udvandrere under 20 år fra 17 pct. i 1999 til 11 pct. i 2007. I samme tidsrum er de 20-29-åriges andel steget fra 45 pct. i 1999 til 57 pct. i 2006.

... skyldes at antallet af udenlandske studerende stiger

Denne stigning hænger i høj grad sammen med, at antallet af udenlandske studerende i Danmark er steget i perioden 1999-2007. Udenlandske studerende er typisk mellem 20 og 29 år, og de kommer til Danmark for at studere i en begrænset periode, hvorefter de tager tilbage til deres hjemland igen.

1.10. Statsborgerskab

En tredjedel af alle indvandrere har dansk statsborgerskab

En tredjedel af indvandrerne i Danmark har dansk statsborgerskab. I alt 124.786 indvandrere i Danmark var således danske statsborgere 1. januar 2008. Det svarer til 33 pct. af alle indvandrere. For efterkommere er andelen med dansk statsborgerskab 69 pct.

Der er i alt 7.202 personer i befolkningen i Danmark, som har dansk oprindelse, men som er udenlandske statsborgere. Der er tale om en meget lille gruppe, som kun udgør 0,1 pct. af alle med dansk oprindelse.

Tabel 1.16. Danske og udenlandske statsborgere. 2008

	Danske statsborgere	Udenlandske statsborgere	I alt
I alt	5 177 301	298 490	5 475 791
Indvandrere	124 786	253 879	378 665
Efterkommere	81 888	37 409	119 297
Personer med dansk oprindelse	4 970 627	7 202	4 977 829

3.648 personer skiftede til dansk statsborgerskab i 2007

I 2007 var der i alt 3.648 personer i Danmark, som skiftede fra udenlandsk statsborgerskab til dansk. Heraf udgjorde personer af ikke-vestlig oprindelse 89 pct. Personer, der skiftede fra tyrkisk til dansk statsborgerskab, var den største gruppe med 527 skift i 2007. Næststørst var gruppen, der skiftede fra irakisk til dansk statsborgerskab med 515. På tredjepladsen var personer, der skiftede fra somalisk til dansk statsborgerskab. Denne gruppe udgjorde 317 personer i 2007.

Flest bosniere blev danske statsborgere fra 2002 til 2007

Set over hele seksårsperioden fra 2002 til 2007 er der flest skift til dansk statsborgerskab for personer med oprindelse i Bosnien-Hercegovina. I alt 8.892 personer med bosnisk oprindelse skiftede til dansk statsborgerskab i perioden 2002-2007. Skift fra somalisk til dansk statsborgerskab udgjorde i samme periode 7.549 som den næststørste gruppe.

Tabel 1.17. Skift til dansk statsborgerskab. 2002-2007

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
I alt	16 662	6 583	14 976	10 197	7 961	3 648
Vestlige lande	1 196	707	1 064	923	729	386
Ikke-vestlige lande	15 466	5 876	13 912	9 274	7 232	3 262
Heraf:						
Afghanistan	299	40	367	282	260	178
Bosnien-Hercegovina	2 480	974	3 358	1 337	519	224
Irak	1 160	153	1 015	961	1 113	515
Iran	518	120	505	317	203	89
Jugoslavien ¹	784	239	835	324	594	165
Kina	282	203	339	382	281	162
Pakistan	564	94	332	305	172	93
Somalia	2 254	324	2 022	1 709	923	317
Tyrkiet	1 948	2 158	732	878	1 125	527
Vietnam	502	280	318	232	213	129

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Udvikling i antallet af skift til dansk statsborgerskab påvirkes blandt andet af reglerne på udlændingeområdet. Fx kan stramninger betyde, at flere vil søge om statsborgerskab. Når en stor indvandrergruppe på næsten samme tid opfylder kravene til at få dansk statsborgerskab mht. opholdstid, vil det ofte også kunne ses i antallet af skift til dansk statsborgerskab.

På grund af folketingsvalget i november 2007 blev der ikke som planlagt fremsat lovforslag om indfødsrets meddelelse i oktober måned 2007. Det er en væsentlig forklaring på det markante fald fra 2006 til 2007.

1.11. Fremskrivning

43 pct. flere
indvandrere
i 2050

I Danmarks Statistiks seneste befolkningsfremskrivning forudses antallet af indvandrere i den danske befolkning at stige med 43 pct. fra 2008 til 2050, mens antallet af efterkommere i samme periode forventes at stige med 110 pct. Befolkningsudviklingen er kraftigere for indvandrere og efterkommere end for personer med dansk oprindelse, som kun forventes at stige med 6 pct. fra 2008 til 2050. Ifølge fremskrivningen vil indvandrere og efterkommere udgøre 13,6 pct. af den danske befolkning i 2050 mod 9,1 pct. i dag.

Tabel 1.18. Fremskrivning af de forskellige befolkningsgrupper. 2008-2050

	Indvandrere			Efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	I alt		
2008	140 970	237 695	378 665	15 509	103 788	119 297	4 977 829	5 475 791
2010	148 705	245 759	394 464	17 023	111 210	128 233	4 987 275	5 509 972
2020	174 184	281 492	455 676	24 793	144 421	169 214	5 030 608	5 655 498
2030	187 297	311 082	498 379	31 857	168 714	200 571	5 090 824	5 789 774
2040	195 837	330 699	526 536	37 333	189 490	226 823	5 088 395	5 841 754
2050	201 921	340 518	542 439	41 294	208 737	250 031	5 026 498	5 818 968
	Indeks, 2008 = 100							
2008	100	100	100	100	100	100	100	100
2010	105	103	104	110	107	107	100	101
2020	124	118	120	160	139	142	101	103
2030	133	131	132	205	163	168	102	106
2040	139	139	139	241	183	190	102	107
2050	143	143	143	266	201	210	101	106

Fremskrivning
forbundet med
usikkerhed

Fremskrivningen baserer sig på antagelser om udviklingen i antallet af fødte, døde og ind- og udvandrede for forskellige grupper, og det er klart, at disse antagelser er behæftet med usikkerhed. Fremskrivningens usikkerhed er stigende over tid.

Især usikkerhed om fødte og ind- og udvandrede

Det fremtidige antal fødte bestemmes i meget høj grad af den forudsatte fertilitetsudvikling. Som følge af fertilitetens uforudsigelige udvikling i fremtiden, er fødte en variabel, som er forbundet med betydelig usikkerhed. Det gælder også det årlige antal indvandrede og udvandrede, da vandringerne bevægelser er svingende og uforudsigelige langt ude i fremtiden.

Tabel 1.19. Fremskrivning af fødte, døde, ind- og udvandrede i de forskellige befolkningsgrupper. 2008-2050

	Folketal 1. januar	Fødte	Døde	Indvan- drede	Udvan- drede	Netto- indvan- dring	Befolk- nings- tilvækst
I alt							
2008	5 475 791	63 331	54 532	57 063	48 438	8 625	17 424
2010	5 509 972	61 653	53 410	57 330	49 512	7 818	16 063
2020	5 655 498	63 565	53 637	58 665	53 963	4 703	14 632
2030	5 789 774	65 816	59 706	60 000	56 560	3 440	9 549
2040	5 841 754	63 094	66 568	60 000	56 346	3 654	182
2050	5 818 968						
Indvandrere fra vestlige lande							
2008	140 970	.	1 284	22 000	16 712	5 288	4 004
2010	148 705	.	1 282	22 000	17 233	4 767	3 486
2020	174 184	.	1 408	22 000	18 867	3 133	1 725
2030	187 297	.	1 667	22 000	19 459	2 541	874
2040	195 837	.	1 960	22 000	19 303	2 697	737
2050	201 921						
Indvandrere fra ikke-vestlige lande							
2008	237 695	.	903	13 000	7 995	5 005	4 101
2010	245 759	.	949	13 000	8 204	4 796	3 848
2020	281 492	.	1 252	13 000	8 439	4 561	3 309
2030	311 082	.	1 697	13 000	8 932	4 068	2 370
2040	330 699	.	2 335	13 000	9 236	3 764	1 428
2050	340 518						
Efterkommere fra vestlige lande							
2008	15 509	826	71	633	648	- 15	741
2010	17 023	902	73	666	716	- 50	779
2020	24 793	1 042	85	833	1 041	- 208	750
2030	31 857	1 040	106	1 000	1 287	- 287	647
2040	37 333	1 022	143	1 000	1 428	- 428	452
2050	41 294						
Efterkommere fra ikke-vestlige lande							
2008	103 788	4 645	43	1 330	2 212	- 882	3 720
2010	111 210	4 719	45	1 391	2 395	- 1 004	3 670
2020	144 421	4 631	57	1 696	3 502	- 1 806	2 768
2030	168 714	4 299	82	2 000	4 036	- 2 036	2 181
2040	189 490	4 198	147	2 000	4 069	- 2 069	1 983
2050	208 737						
Personer med dansk oprindelse							
2008	4 977 829	57 860	52 231	20 100	20 871	- 771	4 858
2010	4 987 275	56 032	51 061	20 273	20 964	- 691	4 280
2020	5 030 608	57 892	50 835	21 136	22 114	- 977	6 080
2030	5 090 824	60 477	56 154	22 000	22 846	- 846	3 477
2040	5 088 395	57 874	61 983	22 000	22 310	- 310	- 4 418
2050	5 026 498						

- Samme fertilitet i 2030 for ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse* Den samlede fertilitet er i dag højere for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere end for kvinder med dansk oprindelse. For kvinder med dansk oprindelse er der i fremskrivningen regnet med en samlet fertilitet på 1,854 i 2008, mens den for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er sat til henholdsvis 1,97 og 1,861. Det antages, at de fra deres udgangspunkt vil bevæge sig mod 1,9 i 2030 for alle tre grupper, hvorefter dette niveau holdes konstant i resten af fremskrivningsperioden. Den samlede fertilitet er for vestlige indvandrere og efterkommere 1,615 og 1,571 i 2008. Her er antagelsen, at den i begge tilfælde vil stige gradvist frem til 2030, hvor niveauet antages at være 1,75.
- Samme stigning i middellevetid antages for alle herkomstgrupper* Der forventes en gradvis stigning i middellevetiden fra 76,4 år i 2008 til 83,3 år i 2049 for mænd og fra 80,9 år i 2008 til 86,2 år i 2049 for kvinder. Der er brugt samme dødelighedsforudsætninger for indvandrere, efterkommere og personer med dansk oprindelse.
- Årlig indvandring antages at være konstant* Det antages, at der årligt vil komme henholdsvis 22.000 vestlige og 13.000 ikke-vestlige indvandrere til Danmark, og at antallet er konstant i hele fremskrivningsperioden. Derimod antages det, at udvandringshyppighederne for alle fem herkomstgrupper vil stige med 0,5 pct. om året fra det nuværende niveau frem til 2030, hvorefter de holdes konstante.

2. Opholdsgrundlag

Sammenfatning

Der er 106.000 indvandrere i Danmark, som kan kategoriseres som flygtninge. Næsten alle sammen har oprindelse i et ikke-vestligt land.

Ni ud af ti flygtninge har oprindelse i de ti lande, hvorfra der er flest flygtninge. Flygtninge fra Irak og Bosnien-Hercegovina er de to største grupper og udgør henholdsvis 19 og 17 pct. af alle flygtninge.

54 pct. af flygtningene er mænd.

To ud af tre af de ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 6-20-årige er flygtninge.

Der er generelt stor overensstemmelse mellem flygtnings oprindelsesland og deres statsborgerskab. Flygtninge fra Libanon og Syrien er her undtagelser, idet en stor del af dem ikke er libanesiske eller syriske statsborgere men statsløse palæstinensere.

Der er 48.600 efterkommere, som er børn af flygtninge. Dvs. de har mindst en forælder, som er flygtning. Det svarer til 43 pct. af alle efterkommere.

Omkring halvdelen af efterkommerne, der er børn af flygtninge, har Libanon, Somalia eller Irak som oprindelsesland. Heraf er børn af flygtninge med oprindelse i Libanon den største gruppe med 10.300 personer. Forældrene er her i de fleste tilfælde statsløse palæstinensere.

Mange årsager til indvandreres ophold i Danmark

Indvandrere i Danmark kommer fra mange forskellige baggrunde, og der er mange forskellige årsager til at de er i Danmark. Det er i denne forbindelse særlig relevant at kunne skelne mellem de indvandrere, der er kommet til Danmark som flygtninge og øvrige indvandrere.

Særlig relevant at opdele indvandrere i flygtninge og øvrige

Flygtninge kommer ofte til Danmark med fysiske og psykiske skader, som både kan have en negativ indflydelse på deres egen og eventuelle børns evne til at klare sig i Danmark. At kunne udskille flygtninge og børn af flygtninge fra øvrige indvandrere og efterkommere er derfor en vigtig nuancering af den statistiske belysning af indvandreres forhold i Danmark.

2.1. Definition og metode

Ny variabel bestemmer flygtningestatus

Danmarks Statistik har dannet en ny variabel for indvandrere og efterkommere, der beskriver personernes opholdsgrundlag enten som flygtningestatus eller som andet grundlag. Der findes ikke fuldt dækkende data om opholdsgrundlag for indvandrere på personniveau, og Danmarks Statistik har derfor dannet variabelen ved hjælp af forskellige kilder. Den nye variabel spiller en vigtig rolle i forhold til at nuancere den statistiske belysning af bl.a. uddannelses- og arbejdsmarkedsforhold samt kriminalitet blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Definition

Variablen kategoriserer indvandrere og efterkommere som henholdsvis *flygtninge* eller *øvrige opholdsgrundlag*.

Flygtninge Flygtninge er:

1. Indvandrere med kendt opholdsgrundlag som flygtning.
2. Børn af flygtninge.
3. Personer med ukendt opholdsgrundlag, som kommer fra et land, der er klassificeret som flygtningeland i indvandringsåret.

For indvandrere betyder *flygtninge*, at de selv er kommet hertil som flygtninge, mens det for efterkommere i stedet indebærer, at de har mindst én forælder som er flygtning.

Øvrige opholdsgrundlag Kategorien *øvrige opholdsgrundlag* dækker over alle andre opholdsgrundlag til familiesammenføring, uddannelse og arbejde samt personer med nordisk statsborgerskab som ikke skal have opholdstilladelse for at bo og arbejde i Danmark.

Uoplyst opholdsgrundlag Øvrige personer uden kendt opholdsgrundlag, bliver kategoriseret med *uoplyst opholdsgrundlag*.

Metode og datagrundlag

Datagrundlaget for den nye variabel er en kombination af individoplysninger om opholdsgrundlag fra Udlændingetjeneste og vurderinger om flygtningestatus ud fra forskellige datakilder, der ikke er individbaserede.

Opholdsgrundlag på CPR-nummer ... For at danne flygtningevariablen bruger vi i første omgang de oplysninger om opholdstilladelser på CPR-nummer, som Danmarks Statistik har modtaget fra Udlændingetjeneste. Det omhandler alle meddelelser om opholdstilladelse afgjort i perioden 1997-2005. Når vi kobler disse data på indvandrerbefolkningen 1. januar 2007, er der imidlertid en meget stor andel af indvandrerne, som ikke har noget kendt opholdsgrundlag. Det drejer sig fx om 60 pct. af statsborgerne fra Europa uden for EU og Norden, 42 pct. af statsborgerne fra Afrika, 46 pct. af statsborgerne fra Asien og 76 pct. af de statsløse.

... findes ikke før 1997 Gruppen af indvandrere uden kendt opholdsgrundlag består primært af personer, der indvandrede før 1997 – dvs. på et tidspunkt hvor Udlændingetjeneste ikke koblede opholdsgrundlag og personer sammen på CPR-nummer.

Flygtninge før 1997 kan bestemmes i ny variabel Et vigtigt formål med den nye variabel for indvandreres flygtningestatus er at tildele indvandrere, som er indvandret før 1997, et opholdsgrundlag, der angiver om de er flygtninge eller ej.

- For indvandrere med flere opholdsgrundlag prioriteres flygtning højest* Indvandrere bliver defineret som flygtninge hvis de har et oplyst opholdsgrundlag fra Udlændingesservice som enten kvoteflygtning, anden flygtning, familiesammenført til, barn af eller forælder til flygtning. I tilfælde af at en indvandrer har mere end én tilladelse, bliver flygtningetilladelser prioriteret højere end øvrige tilladelser. Det vil sige, at hvis en indvandrer på et tidspunkt har haft en opholdstilladelse som flygtning, vil vedkommende blive defineret som flygtning, uanset om det aktuelle opholdsgrundlag er et andet.
- Børn af flygtninge* Herefter danner vi en værdi, der fortæller, om en indvandrer er indvandret som barn af flygtninge. Værdien omfatter indvandrere som var under 18 år, da de indvandrede til Danmark, og som havde mindst én forælder med et opholdsgrundlag som kvoteflygtning eller anden flygtning.
- Mange statsborgere fra Irak, Afghanistan, Somalia og Bosnien er børn af flygtninge* Indvandrere der ved denne metode er blevet defineret som børn af flygtninge bliver i den nye variabel kategoriseret som flygtninge. Statsborgere fra Irak, Somalia, Afghanistan og Bosnien-Hercegovina udgør 70 pct. af de personer vi ved denne metode kan definere som børn af flygtninge. Antallet af personer, der kan blive kategoriseret som børn af flygtninge ved denne metode, hænger naturligt sammen med hvor mange indvandrede forældre, der har en oplyst tilladelse til asyl.
- Flygtningelande – metode til vurdering* Det næste led i at danne flygtningevariablen er en vurdering af hvilke lande, der i bestemte år skal defineres som flygtningelande. For hvert land vurderer vi enkeltvis, hvilke(t) år vi kan betragte som flygtningear. Det gør vi ved at sammenholde antallet af tilladelser, der er givet til asyl efter statsborgerskab med antallet af indvandrede efter statsborgerskab i samme år. Vi har oplysninger om antallet af tilladelser til asyl fra 1983 og antallet af indvandring fra 1980. Fra 1995 har vi også mulighed for at inddrage oplysninger om antal familiesammenførte til flygtninge.
- 29 lande betragtes i enkelte eller alle år som flygtningelande* Hvis der er stort sammenfald mellem antal indvandring og tilladelser til asyl i et år eller en årrække, vurderer vi landet til at være flygtningeland i dette/disse år. Som udgangspunkt skal der være mere end 75 pct. tilladelser til asyl i forhold til indvandring i året, før vi definerer et land som flygtningeland. Oplysningerne bliver samtidig vurderet i forhold til antallet af personer med oplyst opholdsgrundlag, der er indvandret i årene. Ud fra denne metode er vi kommet frem til 29 lande som vi i enkelte eller alle år betragter som flygtningelande.
- Indvandrere fra flygtningelande er flygtninge* Alle indvandrere, som er kommet til Danmark i et år, hvor deres statsborgerskabsland betragtes som flygtningeland, bliver i den nye variabel defineret som flygtninge.
- Metode kan både under- og overvurdere antallet af flygtninge* Det er vigtigt at være opmærksom på, at ved denne metode, vil der både være en over- og undervurdering af hvilke indvandrere, der er flygtninge. For indvandrere som har statsborgerskab i et land, der bliver vurderet til flygtningeland, vil der være personer som reelt er kommet til Danmark på et andet opholdsgrundlag. Ligesom der er personer med

statsborgerskab i et land, der ikke er vurderet til flygtningeland, som reelt er kommet til Danmark med opholdstilladelse til asyl.

Tabel 2.1. Lande vurderet som flygtningelande

Land	Indvandringsår ¹	Andel	Andel	Andel	Indvan- drere i alt
		med kendt opholds- grundlag til flygtning	vurderede flygtninge ²	flygtninge i alt	
		pct.			antal
Afrika					
Somalia	Fra 1986	83	14	97	10 418
Etiopien	1983-1992	29	40	69	849
Burundi	Alle år	85	11	96	404
Rwanda	Fra 1993	83	6	89	270
Congo, Dem. Rep.	Fra 1984	41	48	90	269
Eritrea	Fra 1994	57	6	63	168
Liberia	Fra 1990	40	15	55	92
Asien					
Irak	Alle år	81	17	98	21 726
Iran	Alle år	25	66	91	11 749
Afghanistan	Alle år	88	8	97	9 678
Vietnam	Frem til 1996	14	64	78	8 426
Sri Lanka	1985-1995	17	62	79	6 529
Libanon	1986-1987	15	25	40	4 220
Cambodja	1983-1991	36	28	64	152
Laos	1990	5	26	31	39
Bahrain	1987-1992	24	63	87	38
Europa					
Bosnien-Hercegovina	1995-1996	39	58	98	18 590
Jugoslavien ³	1995-1996	20	5	25	11 211
Rumænien	1982-1988	3	6	9	2 513
Makedonien	1995-1996	3	2	5	1 819
Jugoslavien, Forbundsrep.	1995-1996	80	1	81	1 539
Serbien og Montenegro	Alle år	82	8	90	1 109
Armenien	Alle år	68	19	87	592
Kroatien	1995-1996	15	11	26	488
Kosovo	1995-1996	83	6	89	160
Serbien	1995-1996	19	8	27	79
Montenegro	1995-1996	20	0	20	5
Øvrige lande					
Statsløse	Alle år	21	74	95	9 728
Uruguay	1983	0	1	1	1 522

¹ Angiver den indvandringsperiode, hvori indvandrede statsborgere fra de pågældende lande, bliver vurderet som flygtninge, uanset om de har et kendt opholdsgrundlag eller ej.

² Angiver de vurderede flygtninges andel af alle indvandrere. De vurderede flygtninge har ikke noget kendt opholdsgrundlag som flygtning, men de er indvandret i et år, hvor indvandrere med pågældende statsborgerskab vurderes som flygtninge.

³ Jugoslavien før opsplitningen.

Flygtninge fra Polen, Rusland og Tyrkiet er ikke talt med i statistikken

Det er særligt statsborgere fra de lande, hvorfra der både kommer flygtninge samt et større antal andre indvandrere, som er underrepræsenterede i flygtningestatistikken. Det er primært flygtninge fra Polen, Rusland, Tyrkiet, Sudan, Syrien, Kina, Uganda og Sovjetunionen, som er underrepræsenterede i flygtningestatistikken. Der findes, som tidligere

beskrevet, oplysninger om antal meddelte asyltilladelser efter statsborgerskab fra 1983, men det er ikke muligt at vurdere om statsborgere fra disse lande er flygtninge eller indvandrere med andre opholdstilladelser.

Nærmere beskrivelse af flygtningelande på www.dst.dk

Den nærmere beskrivelse af hvilke lande, der er vurderet som flygtningelande samt hvilke lande, der er kommet flygtninge fra, men som ikke er vurderet som flygtningelande, kan ses på www.dst.dk/befolkning under *Flygtningelande*.

2.2. Indvandrere og efterkommere fordelt efter opholdsgrundlag

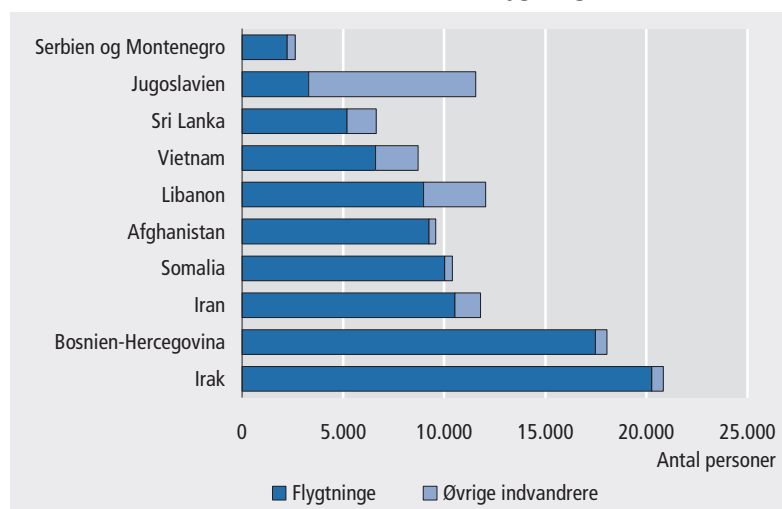
Indvandrere

- 106.000 flygtninge* Der er 106.000 indvandrere i Danmark, som er flygtninge ifølge den nye definition af opholdsgrundlag. Det svarer til 30 pct. af indvandrerne 1. januar 2007. 99 pct. af alle flygtninge har oprindelse i Afrika, Asien eller europæiske lande uden for EU og Norden. Kun 625 flygtninge har oprindelse i vestlige lande. Heraf udgør flygtninge fra Rumænien og Polen to tredjedele.
- Flest flygtninge fra Irak og Bosnien* 90 pct. af flygtningene kommer fra de ti lande med størst antal flygtninge i Danmark. Hver femte flygtning er fra Irak og hver sjette er fra Bosnien-Hercegovina. Der er henholdsvis 20.263 og 17.482 flygtninge fra Irak og Bosnien-Hercegovina.
- Få flygtninge fra Tyrkiet og Pakistan* Tyrkiet og Pakistan er blandt de ti lande med størst antal indvandrere, og indvandrerne fra disse to lande adskiller sig væsentligt fra de andre større indvandrergrupper ved, at der er meget få flygtninge i blandt dem – omkring 1 pct. af dem er flygtninge.
- Forskel på oprindelsesland og statsborgerskabsland* Der er for de fleste indvandreres vedkommende stor overensstemmelse mellem deres oprindelsesland og det statsborgerskab de havde, da de indvandrede til Danmark. Men blandt flygtninge med oprindelse i Libanon og Syrien er det kun henholdsvis hver sjette og hver anden som også har statsborgerskab fra samme land. De øvrige flygtninge med oprindelse i Libanon og Syrien er primært statsløse palæstinensere. Blandt flygtninge med oprindelse i Kuwait er det kun 3 pct. der har kuwaitisk statsborgerskab, mens de 86 pct. har irakisk statsborgerskab.

Tabel 2.2. **Indvandrere fordelt efter opholdsgrundlag og oprindelsesland. 2007**

	Flygtninge	Øvrige opholds-tilladelser	Uoplyst opholds-grundlag	I alt	Andel flygtninge
	antal				pct.
I alt	105 670	126 770	124 686	357 126	30
Vestlige lande	625	72 053	55 565	128 243	0
Ikke vestlige lande i alt	105 045	54 717	69 121	228 883	46
Heraf:					
Tyrkiet	186	8 791	22 059	31 036	1
Irak	20 263	541	27	20 831	97
Bosnien-Hercegovina	17 482	375	202	18 059	97
Libanon	8 992	1 170	1 883	12 045	75
Iran	10 533	1 230	39	11 802	89
Jugoslavien ¹	3 294	1 269	6 998	11 561	28
Pakistan	152	3 348	6 964	10 464	1
Somalia	10 022	295	96	10 413	96
Afghanistan	9 256	325	5	9 586	97
Vietnam	6 599	1 610	509	8 718	76
Thailand	38	4 642	2 563	7 243	1
Kina	415	4 659	1 844	6 918	6
Sri Lanka	5 188	1 091	352	6 631	78
Filippinerne	8	2 533	2 750	5 291	0
Marokko	90	1 502	3 353	4 945	2
Rusland	602	2 507	584	3 693	16
Indien	128	1 553	1 835	3 516	4
Ukraine	172	2 291	978	3 441	5
Serbien og Montenegro	2 236	330	70	2 636	85
Makedonien	156	1 040	843	2 039	8
Øvrige ikke-vestlige lande	9 233	13 615	15 167	38 015	24

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Figur 2.1. **Indvandrere fra de 10 lande med størst antal flygtninge i Danmark. 2007**

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

Næsten alle indvandrere fra Irak, Bosnien-Hercegovina og Afghanistan er flygtninge, mens det gælder for 96 pct. af somaliere. Indvandrere fra Jugoslavien kan deles op i en større gruppe på 61 pct. med uoplyst opholdsgrundlag, som hovedsageligt er indvandret før krigen i Jugoslavien, mens 28 pct. af jugoslaverne er flygtninge fra krigen.

Tabel 2.3. Flygtninge fordelt efter køn og oprindelsesland. 2007

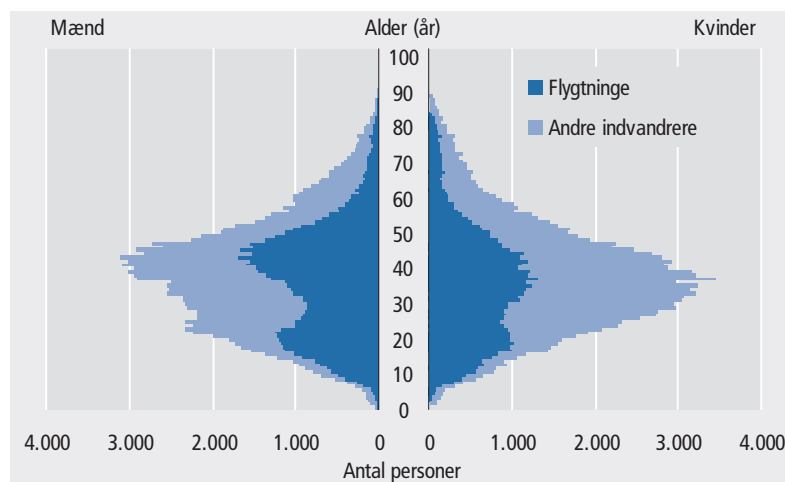
	Mænd	Kvinder	I alt	Andel mænd pct.
	antal			
I alt	57 189	48 482	105 671	54
Vestlige lande	230	395	625	37
Ikke-vestlige lande	56 959	48 087	105 046	54
Heraf:				
Irak	11 303	8 960	20 263	56
Bosnien-Hercegovina	8 821	8 661	17 482	50
Iran	6 451	4 082	10 533	61
Somalia	5 285	4 737	10 022	53
Afghanistan	4 968	4 288	9 256	54
Libanon	5 122	3 870	8 992	57
Vietnam	3 492	3 107	6 599	53
Sri Lanka	2 796	2 392	5 188	54
Jugoslavien ¹	1 746	1 548	3 294	53
Serbien og Montenegro	1 149	1 088	2 237	51

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Flest mandlige flygtninge

Der er en overvægt af mænd blandt flygtningene i Danmark. Blandt flygtninge fra ikke-vestlige lande er der i alt 54 pct. mænd. Fra Iran, Libanon og Irak er henholdsvis 61, 57 og 56 pct. mænd, mens der er en mere ligelig kønsfordeling blandt flygtningene fra Bosnien-Hercegovina og Jugoslavien.

Figur 2.2. Indvandrere fra ikke-vestlige lande fordelt efter køn, alder og opholdsgrundlag. 2007

To ud af tre ikke-vestlige indvandrere fra 6-20 år er flygtninge

For både mænd og kvinder fra ikke-vestlige lande er det særligt blandt de 6-20 årige, at der er en høj andel flygtninge – mere end to tredjedele i denne aldersgruppe er flygtninge. Alderspyramiden viser samtidig, at gruppen af flygtninge hovedsageligt består af børn og unge samt af indvandrere i starten af trediverne til slutningen af fyrrene. For mændene er andelen særlig høj i fyrrene, hvor næsten seks ud af ti er flygtninge.

Første indvandringsår efter første folkeregistrering

Figur 2.3 viser indvandringmønsteret for indvandrere fra de ti lande med størst antal flygtninge fra. Det er kendetegnende for flygtningene, at de i de fleste tilfælde er kommet hertil over nogle få år, hvor der har været uroligheder i deres hjemlande, og deres indvandringsmønster adskiller sig markant fra de øvrige indvandreres indvandringsmønstre som man kan se i kapitel 1. Det er værd at bemærke, at indvandringstidspunktet er den dato, hvor en indvandrer første gang bliver indskrevet i folkeregistret og ikke den dag, indvandrereren kommer til Danmark. Flygtninge regnes altså ikke for indvandrede, mens deres asylsag behandles.

Flygtningene fra Jugoslavien og Bosnien indvandret i 1995-1996

Tre ud af fire bosniske flygtninge indvandrede i 1995, i forbindelse med at særloven for flygtningene fra krigen i Jugoslavien blev vedtaget, mens de øvrige flygtninge hovedsageligt er indvandret i de følgende par år. Tre ud af fire flygtninge fra Jugoslavien er ligeledes indvandret i 1995-1996. De øvrige indvandrere fra Jugoslavien er indvandret før krigen, og de fleste af dem før 1974, hvor vi ikke har oplysninger om indvandringstidspunktet. Fra Serbien og Montenegro er størstedelen af flygtningene først indvandret fra 1998 og frem.

Flest flygtninge fra Irak i 1998-2003

Den største indvandring af flygtninge fra Afghanistan var i 2001, hvor næsten en tredjedel af flygtningene indvandrede. 79 pct. af de afghanske flygtninge er indvandret i årene 1998-2004. Flygtningene fra Irak er hovedsageligt indvandret fra 1992 til 2003, og mere end halvdelen af dem indvandrede i femårsperioden 1998-2002. Kun 3 pct. af flygtningene fra Irak er indvandret fra 2004 og frem.

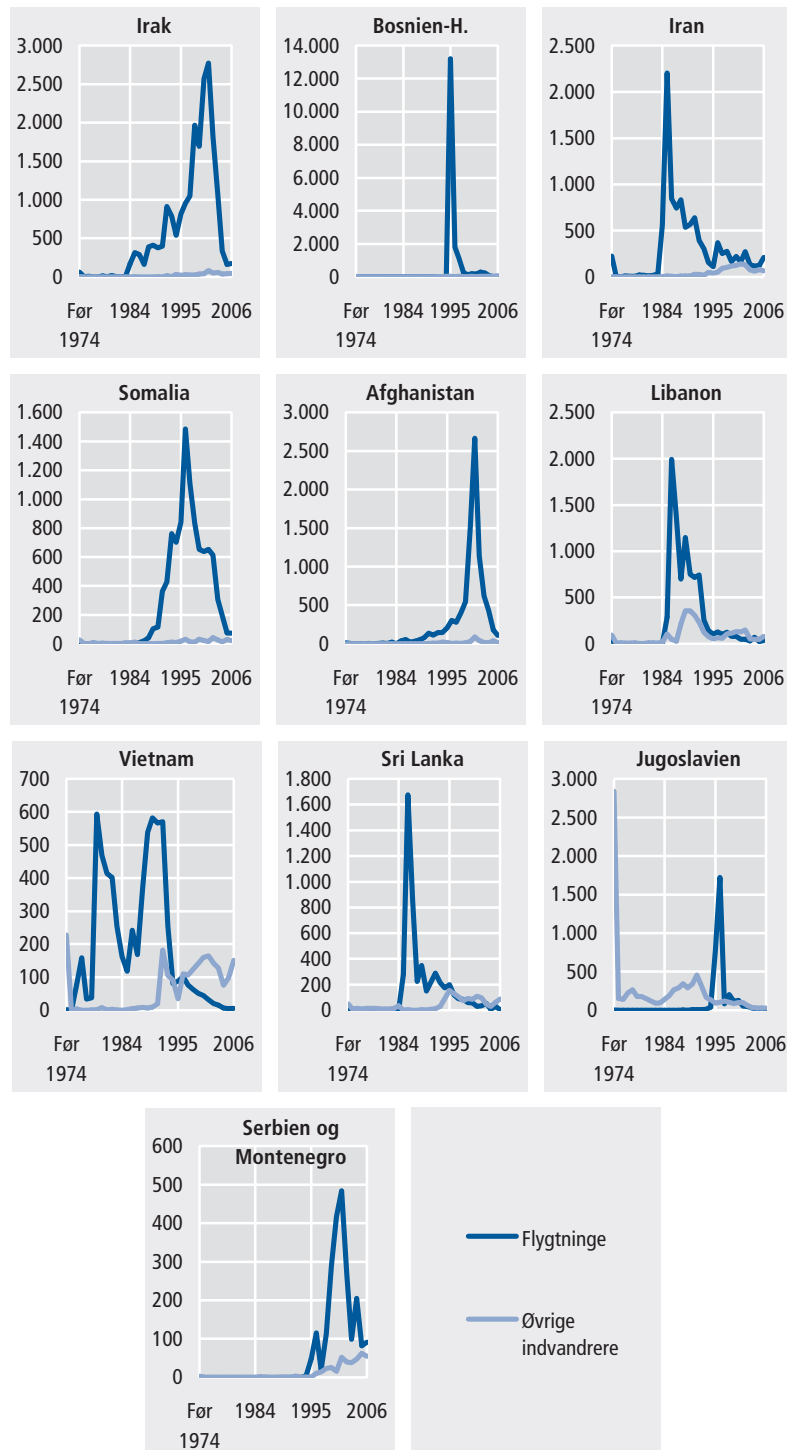
Statsløse palæstinensere fra Libanon indvandret 1985-1992

85 pct. af flygtningene fra Libanon – hovedparten statsløse palæstinensere – indvandrede i perioden 1985-1992. De øvrige indvandrere fra Libanon, som primært er libanesiske statsborgere, havde den største indvandringstidspunktet et par år senere. Halvdelen af dem er indvandret i årene 1988-1993.

Flygtninge fra Vietnam indvandret gennem længere periode

Flygtningene fra Sri Lanka og Vietnam kom tidligere end de øvrige store flygtningegrupper. Fra Vietnam begyndte der at komme flygtninge fra 1973, og to tredjedele af de vietnamesiske flygtninge indvandrede i perioderne 1979-1982 samt 1988-1992. Flygtninge fra Sri Lanka begyndte at indvandre fra 1985 og frem, men halvdelen af alle flygtninge fra Sri Lanka indvandrede i 1986-1987. Fra både Vietnam og Sri Lanka er der fra starten af 1990'erne indvandret personer med andre opholdstilladelser end til asyl.

Figur 2.3. Indvandrere fra de 10 lande med størst antal flygtninge i Danmark efter 1. indvandringsår, 2007

Anm.: Bemærk at skalaen på y-aksen er forskellig fra figur til figur.
 Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

Efterkommere

Børn af flygtninge

Efterkommernes opholdsgrundlag bliver dannet på baggrund af forældrenes opholdsgrundlag. Hvis mindst én af forældrene er defineret som flygtning, vil efterkommeren blive defineret som *barn af flygtning*. Alle andre efterkommere bliver defineret som *øvrige efterkommere*. Selv om der også findes personer med dansk oprindelse og indvandrere som har forældre der er flygtninge, er de ikke medtaget i definitionen om børn af flygtninge.

Hver anden ikke-vestlig efterkommer er barn af flygtninge

Der er i alt 48.600 efterkommere, der er børn af flygtninge, hvilket svarer til 43 pct. af efterkommerne. Næsten halvdelen af de ikke-vestlige efterkommere har mindst én forælder, der er flygtning, mens det gælder for 6 pct. af de vestlige efterkommere. Det er værd at bemærke, at der både blandt de vestlige og ikke-vestlige efterkommere er en større andel børn af flygtninge end andelen af flygtninge blandt indvandrere.

Tabel 2.4. Efterkommere fordelt efter forældrenes opholdsgrund og oprindelsesland. 2007

	Børn af flygtninge	Øvrige efterkommere	I alt	Andel børn af flygtning
	antal			pct.
I alt	48 625	65 601	114 226	43
Vestlige lande	923	13 660	14 583	6
Ikke-vestlige lande	47 702	51 941	99 643	48
Heraf:				
Tyrkiet	325	24 751	25 076	1
Libanon	10 316	675	10 991	94
Pakistan	85	8 615	8 700	1
Irak	6 728	24	6 752	100
Somalia	5 826	35	5 861	99
Jugoslavien ¹	1 594	4 145	5 739	28
Vietnam	4 276	113	4 389	97
Marokko	359	3 942	4 301	8
Sri Lanka	3 721	77	3 798	98
Bosnien-Hercegovina	3 549	66	3 615	98
Iran	2 790	20	2 810	99
Afghanistan	2 003	4	2 007	100
Syrien	1 180	337	1 517	78
Makedonien	243	940	1 183	21
Indien	88	949	1 037	8
Kina	255	717	972	26
Jordan	140	785	925	15
Filippinerne	41	774	815	5
Serbien og Montenegro	591	61	652	91
Kuwait	580	41	621	93
Øvrige ikke-vestlige lande	3 012	4 870	7 882	38

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

10.300 børn af flygtninge fra Libanon

Den største gruppe børn af flygtninge har oprindelse i Libanon, med forældre der primært er statsløse palæstinensere. Det drejer sig om 10.300 børn, hvilket svarer til 22 pct. af samtlige børn af flygtninge.

Næsten halvdelen af børnene af flygtninge har oprindelse i Libanon, Irak og Somalia.

1 pct. børn af flygtninge fra Tyrkiet og Pakistan

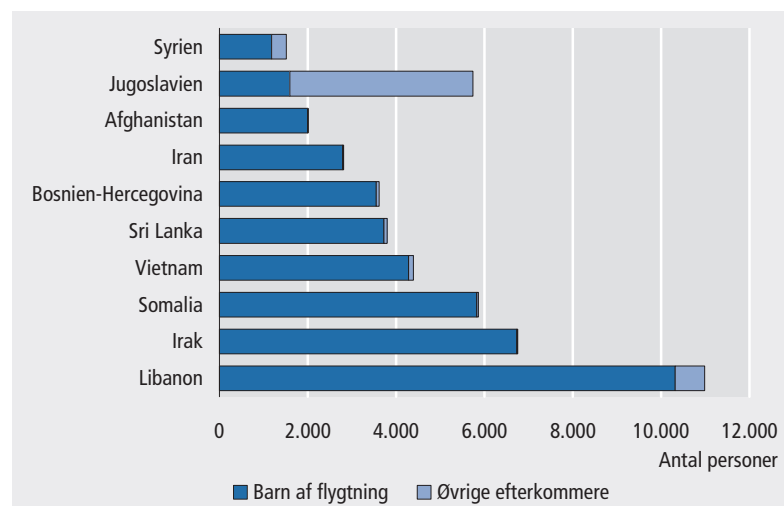
Efterkommerne fra Tyrkiet, Pakistan og Marokko adskiller sig væsentligt fra de øvrige efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, idet meget få er børn af flygtninge. 1 pct. af efterkommerne fra Tyrkiet og Pakistan er børn af flygtninge, mens det gælder for 8 pct. af efterkommerne fra Marokko. Efterkommerne fra disse tre lande udgør tilsammen 38 pct. af de ikke-vestlige efterkommere.

Næsten alle efterkommere fra Irak, Somalia og Bosnien er børn af flygtninge

Ni ud af ti børn af flygtninge har oprindelse i ét af de ti lande, hvorfra der er flest børn af flygtninge. Børn af flygtninge udgør langt de fleste af efterkommere med oprindelse i ét af de ti lande. Blandt efterkommere med Libanon som oprindelsesland er 94 pct. børn af flygtninge, mens det gælder mellem 97 og 100 pct. af efterkommere med oprindelse i Irak, Somalia, Vietnam, Sri Lanka, Bosnien-Hercegovina, Iran eller Afghanistan.

78 pct. af efterkommerne med oprindelse i Syrien er børn af flygtninge. I mange af disse tilfælde vil forældrene, som er flygtninge, være statsløse palæstinensere. Halvdelen af flygtningene fra Syrien er således statsløse palæstinensere, mens de øvrige indvandrere fra Syrien er syriske statsborgere. 28 pct. af de jugoslaviske efterkommere er børn af flygtninge. De øvrige jugoslaviske efterkommere har forældre, der er indvandret før krigen i Jugoslavien.

Figur 2.4. Efterkommere fra de 10 lande med størst antal børn af flygtninge i Danmark. 2007

Anm.: Jugoslavien før opsplitningen.

Begge forældre er flygtninge for tre ud af fire

77 pct. af de ikke-vestlige børn af flygtninge har både en mor og en far der er flygtninge, mens henholdsvis 12 og 11 pct. kun har en far eller en mor, der er flygtning. 21 pct. af de vestlige børn af flygtninge har både en mor og en far, der er flygtninge. For 68 pct. af dem er det kun faderen, der er flygtning.

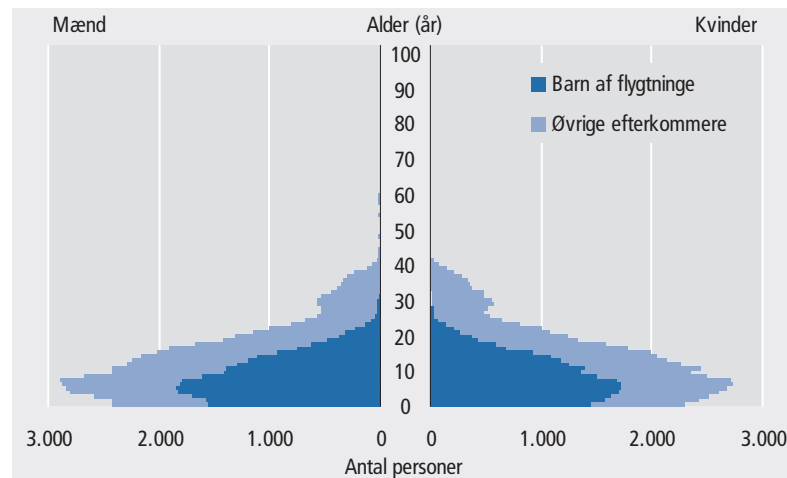
For mere end ni ud af ti børn af flygtninge fra Irak, Bosnien-Hercegovina, Iran og Afghanistan er begge forældre flygtninge. Fra de øvrige lande er andelen en del lavere. Opgørelsen viser ikke om efterkommeren stadig har begge forældre i befolkningen, og de lavere andele kan både skyldes, at den anden forælder ikke er flygtning eller at den anden forælder aldrig har været indvandret eller ikke længere er i Danmark (udvandret eller død).

Tabel 2.5. **Børn af flygtninge fordelt efter forældrenes flygtningestatus. 2007**

	Mor og far flygtning	Kun far flygtning	Kun mor flygtning	Ikke barn af flygtning	I alt	Antal efter- kommere
	pct.				antal	
I alt	33	6	4	57	100	114 226
Vestlige lande	1	4	1	94	100	14 583
Ikke-vestlige lande	37	6	5	52	100	99 643
Heraf:						
Libanon	65	19	9	6	100	10 991
Irak	93	1	5	0	100	6 752
Somalia	82	1	16	1	100	5 861
Vietnam	72	12	13	3	100	4 389
Sri Lanka	77	14	7	2	100	3 798
Bosnien-Hercegovina	90	3	6	2	100	3 615
Iran	90	1	8	1	100	2 810
Afghanistan	94	1	5	0	100	2 007
Jugoslavien ¹	18	6	4	72	100	5 739
Syrien	46	26	7	22	100	1 517
Øvrige ikke-vestlige lande	6	3	2	89	100	52 164

¹ Jugoslavien før opsplittningen.

Figur 2.5. **Efterkommere fra ikke-vestlige lande fordelt efter køn, alder og forældrenes flygtningestatus. 2007**

*Børn af flygtninge
under 20 år*

98 pct. af børn af flygtninge er under 20 år, både blandt mænd og kvinder. Blandt de øvrige efterkommere fra ikke-vestlige lande er 75 pct.

under 20 år. Børn af flygtninge udgør en større andel af efterkommerne i de yngste aldre.

3. Arbejdsmarked

Sammenfatning

53 pct. af de 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere er i beskæftigelse, mens det gælder 79 pct. af de 16-64-årige med dansk oprindelse. Det er især kvinderne blandt de ikke-vestlige indvandrere, som har lave beskæftigelsesfrekvenser.

Ikke-vestlige efterkommere har generelt højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige indvandrere, og blandt ikke-vestlige efterkommere er forskellen mellem mænd og kvinder ikke større end blandt personer med dansk oprindelse.

Forskellen på beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor blandt 50-59-årige.

Selv om de ikke-vestlige indvanderes beskæftigelsesfrekvens fortsat er lav sammenlignet med personer med dansk oprindelse, har den været kraftigt stigende siden 1996.

Der er store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Beskæftigelsesfrekvenserne er meget lave blandt indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon. Forskellene mellem mænd og kvinder er også meget store blandt indvandrere fra disse lande. Næsten alle indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon er flygtninge.

Indvanderes opholdstid i Danmark har indflydelse på deres beskæftigelsesfrekvens. Især indvandrere med kortere ophold end 3 år har lav beskæftigelse.

Ikke-vestlige indvandrere, der har opholdsgrundlag som flygtning, er i mindre grad beskæftigede end øvrige ikke-vestlige indvandrere. Forskellen er særligt stor blandt 50-59-årige.

Blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er i beskæftigelse, er der en større andel, der arbejder som selvstændige sammenlignet med personer med dansk oprindelse. For indvandrere fra Libanon, Irak og Pakistan er andelen af selvstændige over 15 pct.

Ikke-vestlige indvandrere er i høj grad beskæftiget inden for brancherne *hotel og restauration* samt *forretningsservice*, som blandt andet omfatter rengøringselskaber. Der er dog store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Blandt mandlige indvandrere fra Tyrkiet er det fx *hotel og restauration*, som er den klart største branche, mens branchen *transportvirksomhed* har en tilsvarende position blandt mandlige indvandrere fra Pakistan.

Personer med dansk oprindelse, der er beskæftigede, har overordnet set job på højere niveau end de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere. Det er dog vestlige indvandrere og efterkommere, som har den højeste andel beskæftigede, der er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau.

3.1. Beskæftigelse og herkomst

Personer med dansk oprindelse har højest beskæftigelse

Personer med dansk oprindelse er i højere grad beskæftigede end indvandrere og efterkommere. Blandt alle 16-64-årige med dansk oprindelse 1. januar 2007 var 78,7 pct. i beskæftigelse. For indvandrere med

vestlig oprindelse var den samme andel 64,0 pct., mens ikke-vestlige indvandrere kun havde en beskæftigelsesfrekvens på 53,4 pct.

Registerbaseret
arbejdsstyrkestatistik

Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) er kilden til beskæftigelsesoplysningerne i dette kapitel. Den anvendte version, som er den senest tilgængelige, omfatter befolkningen 1. januar 2007. Alle personer i befolkningen på dette tidspunkt har i RAS fået tildelt en socioøkonomisk status opgjort ultimo november 2006.

Tabel 3.1. Arbejdsmarkedsstatus for 16-64-årige. 2007

Herkomst / Oprindelsesland	Beskæftigede	Arbejdsløse	Uden for arbejdsstyrken	I alt
I alt	2 710 494	80 264	740 031	3 530 789
Indvandrere fra vestlige lande	67 278	2 396	35 370	105 044
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	107 316	12 372	81 336	201 024
Efterkommere fra vestlige lande	6 984	235	2 200	9 419
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	15 743	825	7 696	24 264
Personer med dansk oprindelse	2 513 173	64 436	613 429	3 191 038

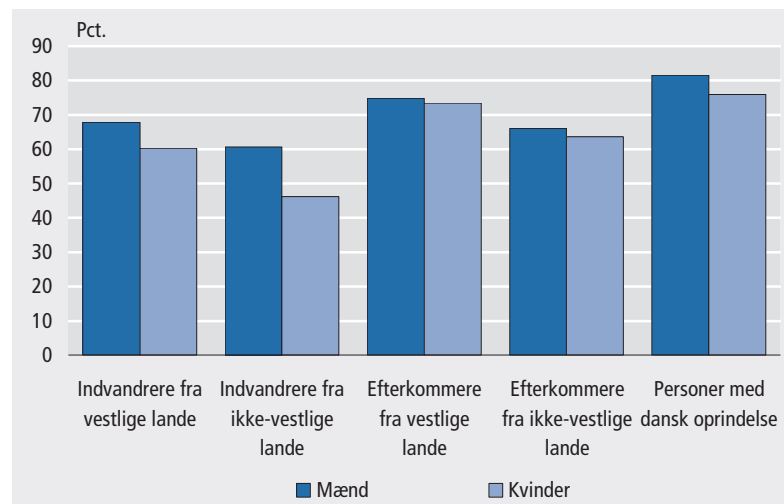
Flere efterkommere
end indvandrere
i beskæftigelse

16-64-årige efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser end 16-64-årige indvandrere. For efterkommere fra vestlige lande var 74,1 pct. i beskæftigelse, mens andelen i beskæftigelse var 64,9 pct. for ikke-vestlige efterkommere.

Alderssammensætning
anderledes
for efterkommere

Blandt efterkommere i alderen 16-64 år er mere end halvdelen i aldersgruppen 16-24 år. For indvandrere er den samme andel 17 pct., mens kun 15 pct. af de 16-64-årige med dansk oprindelse er mellem 16 og 24 år. Efterkommere er altså en gruppe, som har en helt anden alderssammensætning end indvandrere og personer med dansk oprindelse, hvilket man bør være opmærksom på, når man taler om beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige.

Figur 3.1. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2007

Største kønsforskelle blandt ikke-vestlige indvandrere

For alle herkomststyper gælder det, at mænd har højere beskæftigelsesfrekvenser end kvinder. Blandt 16-64-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 81,5 pct. af mændene og 76,0 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Blandt vestlige indvandrere var de tilsvarende tal 67,9 pct. for mænd og 60,3 pct. for kvinder. Det er blandt de ikke-vestlige indvandrere, at de største kønsforskelle i beskæftigelse findes. For ikke-vestlige indvandrere var 60,7 pct. af mændene i beskæftigelse mod kun 46,2 pct. af kvinderne.

Mindst forskel blandt efterkommere

Det er værd at bemærke, at det er efterkommere, som viser de allermindste kønsforskelle i beskæftigelse. For 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere var forskellen kun på 2,3 procentpoint, idet henholdsvis 66,0 pct. af mændene og 63,7 pct. af kvinderne var i beskæftigelse.

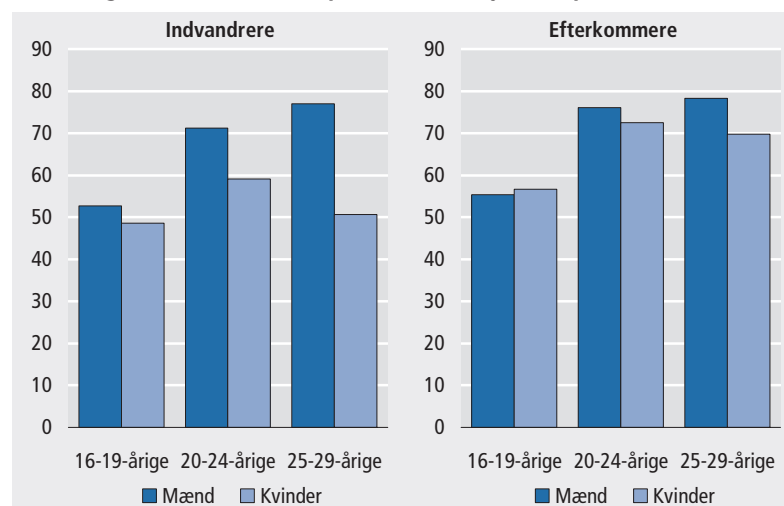
90 pct. af efterkommere med tyrkisk oprindelse er under 30 år

Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør 38 pct. af alle 16-64-årige efterkommere fra ikke-vestlige lande, og der er derfor god grund til at interessere sig særligt for denne gruppe. Mere end 90 pct. af de tyrkiske efterkommere er under 30 år, og fokus bør derfor naturligt rettes mod de 16-29-årige.

Mange indvandrere og efterkommere med tyrkisk oprindelse

Tyrkiet som oprindelsesland er et særligt tilfælde, idet der er en forholdsvis stor gruppe af både indvandrere og efterkommere i alderen 16-29-år. I alt var der 6.489 indvandrere mellem 16 og 29 år med tyrkisk oprindelse i Danmark 1. januar 2007, mens antallet af 16-29-årige efterkommere med tyrkisk oprindelse var 8.635.

Figur 3.2. **Beskæftigelsesfrekvenser for personer med tyrkisk oprindelse. 2007**

Næsten ingen kønsforskelle i beskæftigelse hos tyrkiske efterkommere ...

Den helt store forskel mellem tyrkiske indvandrere og efterkommere i alderen 16-29 år er, at kvindelige efterkommere i langt højere grad end kvindelige indvandrere er i beskæftigelse. Forskelle i beskæftigelsesfrekvens mellem mænd og kvinder er således relativt små for efterkommere, mens der er store kønsforskelle blandt 20-24-årige og 25-29-årige indvandrere af tyrkisk oprindelse.

... men stor for tyrkiske indvandrere i samme aldersgruppe

For 20-24-årige efterkommere af tyrkisk oprindelse var henholdsvis 76 pct. af mændene og 73 pct. af kvinderne beskæftigede, mens de tilsvarende beskæftigelsesfrekvenser for indvandrere af tyrkisk oprindelse var 71 pct. for mændene og 59 pct. for kvinderne. Kønsforskellen for de er altså kun 3 procentpoint for efterkommere og hele 12 procentpoint for indvandrere.

Kønsforskel mellem tyrkiske efterkommere på niveau med personer med dansk oprindelse

Blandt 20-24-årige med dansk oprindelse er henholdsvis 82 pct. af mændene og 78 pct. af kvinderne i beskæftigelse. Der er således ikke større kønsforskelle i beskæftigelse for tyrkiske efterkommere, end der er for personer med dansk oprindelse. Til gengæld er beskæftigelsesfrekvenserne ca. 5 procentpoint lavere for de efterkommere af tyrkisk oprindelse.

Sammenhæng mellem alder og beskæftigelse

Uanset herkomst er der en naturlig sammenhæng mellem beskæftigelse og alder. Beskæftigelsesfrekvenserne er således lavere i de yngre og ældre aldersgrupper pga. henholdsvis uddannelse og tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Tabel 3.2.

Beskæftigelsesfrekvenser for mænd. 2007

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	68	61	75	66	81
16-24-årige	41	60	56	61	71
25-29-årige	60	70	78	76	86
30-39-årige	78	68	83	75	90
40-49-årige	81	62	83	..	89
50-59-årige	75	48	79	..	85
60-64 årige	47	21	51

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

Lav beskæftigelse hos 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere

Det er dog værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere viser en stigende tendens med alderen. For både mænd og kvinder er den størst for aldersgruppen 50-59-årige, hvor mænd med dansk oprindelse havde en beskæftigelsesfrekvens, som var 37 procentpoint højere end mandlige ikke-vestlige indvandreres. Hos kvinderne var forskellen 42 procentpoint.

Generelt aldersproblem for 50-59-årige større for ikke-vestlige indvandrere

Det er alment kendt, at personer over 50 år, der står uden for arbejdsmarkedet, generelt har vanskeligere ved at finde beskæftigelse end yngre aldersgrupper. Den meget store forskel i beskæftigelsesfrekvens mellem 50-59-årige ikke-vestlige indvandrere og 50-59-årige med dansk oprindelse antyder, at ikke-vestlige indvandrere over 50 år har særligt store problemer i denne forbindelse.

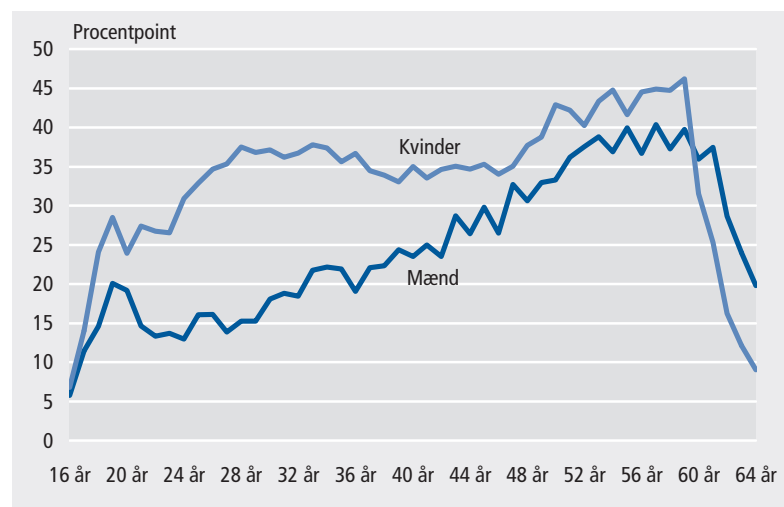
Tabel 3.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for kvinder. 2007**

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
16-64-årige	60	46	73	64	76
16-24-årige	34	47	61	61	70
25-29-årige	57	45	73	70	81
30-39-årige	70	49	80	66	86
40-49-årige	76	51	82	..	87
50-59-årige	70	37	75	..	79
60-64 årige	35	13	32

Anm.: Tallene er ikke angivet i de tilfælde, hvor der er under 200 personer i den pågældende befolkningsgruppe.

Få kvindelige indvandrere går på efterløn

Årsagen til at der sker en meget kraftig indsnævring i forskellen for kvinder ved 60-årsalderen er, at mange kvinder med dansk oprindelse går på efterløn, når de er 60 år, mens kun få kvindelige indvandrere benytter efterlønsordningen. Det skyldes ikke mindst, at retten til efterløn blandt andet er betinget af mange års medlemskab af en a-kasse. Sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse er relativt få kvindelige ikke-vestlige indvandrere beskæftiget, og de er derfor i mindre grad medlem af a-kasser. Samtidig er der en del 60-årige indvandrere, som ikke har været i Danmark længe nok til at kunne opfylde anciennitetskravet.

Figur 3.3. **Forskel i beskæftigelsesfrekvens mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. 2007**

3.2. Beskæftigelsesudvikling 1981-2007

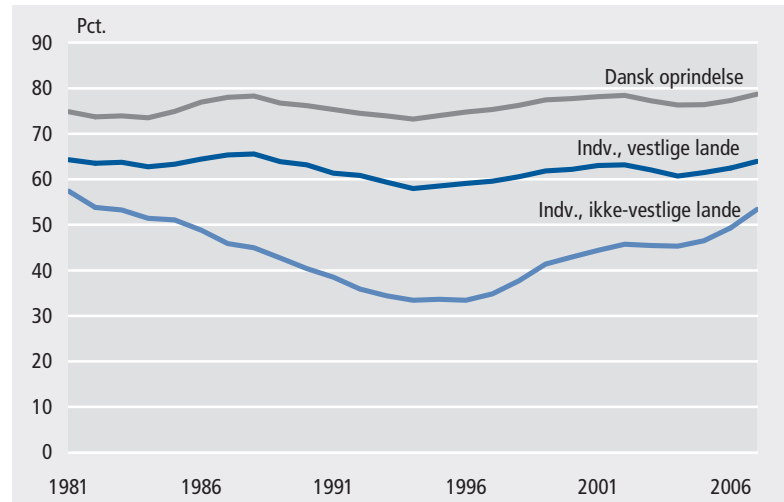
Udvikling i beskæftigelse siden 1981

Beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige med dansk oprindelse har ikke ændret sig dramatisk siden 1981. Periodens laveste tal findes i 1994, hvor kun 73,2 pct. af de 16-64-årige personer med dansk oprindelse var i beskæftigelse, mens den højeste beskæftigelsesfrekvens hører til året 2002, hvor 78,4 pct. var beskæftigede. Udsvingene i løbet af perioden kan i høj grad forklares ud fra konjunkturrelle forhold.

Vestlige indvandrere følger kurve for personer med dansk oprindelse

Beskæftigelsesfrekvensen for vestlige indvandrere ligger gennem hele perioden 10-16 procentpoint lavere end for personer med dansk oprindelse. Kurven følger det samme bevægelsesmønster med stigninger i gode tider og fald i dårlige tider.

Figur 3.4. Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 1981-2007

Gruppen af ikke-vestlige indvandrere har ændret sig meget siden 1981 ...

Når man betragter kurven for ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvenser i perioden fra 1981 til 2006, er det vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om en gruppe, som har ændret sig meget siden 1981. Ikke mindst antalmæssigt er ikke-vestlige indvandrere i Danmark af større betydning i dag. Der var således omkring fem gange så mange ikke-vestlige indvandrere i 2007 som i 1981.

... både i antal og i sammensætning på oprindelseslande og opholdsgrundlag

De ikke-vestlige indvandreres sammensætning med hensyn til oprindelseslande har også været under konstant forandring gennem hele perioden. I begyndelsen af perioden var Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien de tre store ikke-vestlige oprindelseslande for indvandrere i Danmark. Siden er der også kommet mange indvandrere fra Libanon og Iran i 1980'erne, fra Somalia i 1990'erne, fra Bosnien-Hercegovina i 1995 og fra Afghanistan og Irak i det nye årtusinde. Indvandring fra lande som Tyrkiet og Pakistan er også fortsat gennem perioden, og ofte har der været tale om familiesammenføringer.

Forklarer stort fald i beskæftigelse fra 1981 til 1996

Det påvirker de ikke-vestlige indvandreres samlede beskæftigelsesfrekvens, hvor de kommer fra, hvor længe de har været i Danmark og på hvilket opholdsgrundlag, de er her. Udviklingen fra 1981 og frem til 1996, hvor 16-64-årige ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens faldt fra 57 til 33 pct., kan i høj grad forklares ud fra disse tre forhold. Gruppen af ikke-vestlige indvandrere voksede kraftigt i denne periode som følge af ny indvandring, hvilket betød, at den gennemsnitlige opholdstid for en indvandrer faldt. Desuden var de nye indvandrere ofte flygtninge fra lande, der kulturelt og erhvervsmæssigt var meget anderledes end Danmark, mens indvandrere tidligere først og fremmest var kommet for at arbejde i Danmark.

Stor stigning i ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse siden 1997

I 1981 var der en forskel på 17 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. Frem til 1997 steg denne forskel til 41 procentpoint. Fra 1996 og frem til 2007 er beskæftigelsesfrekvensen for 16-64-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande steget fra 33 pct. til 53 pct. Dermed er forskellen i beskæftigelsesfrekvensen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere blevet indsnævret kraftigt i løbet af de sidste 10 år. Den udgør nu 25 procentpoint.

3.3. Oprindelsesland, opholdstid og opholdsgrundlag

Oprindelseslande og beskæftigelse

Ikke-vestlige indvandrere er i virkeligheden en meget sammensat gruppe, som dækker over indvandrere fra mange forskellige oprindelseslande. At oprindelseslandet spiller en væsentlig rolle for indvandre- res beskæftigelse i Danmark giver tabel 3.4 et godt indtryk af.

Store forskelle i beskæftigelse mellem de enkelte ikke-vestlige lande

Forskellene mellem de enkelte oprindelseslande er især bemærkelsesværdige blandt de ikke-vestlige lande. Indvandrere med oprindelse i Thailand, Vietnam, Filippinerne, Sri Lanka og Kina ligger i top med beskæftigelsesfrekvenser mellem 58 pct. (Filippinerne) og 67 pct. (Thailand). I en mellemgruppe finder vi indvandrere fra Tyrkiet, Bosnien-Hercegovina, Jugoslavien, Iran og Pakistan, som har beskæftigelsesfrekvenser mellem 51 pct. (Pakistan) og 57 pct. (Tyrkiet). Bunden udgøres af indvandrere med oprindelse i Afghanistan, Irak, Libanon og Somalia, som har beskæftigelsesfrekvenser mellem 35 pct. (Somalia) og 47 pct. (Afghanistan).

Meget store kønsforskelle for Afghanistan, Irak, Libanon og Somalia

Det er kendetegnende for indvandrere fra landene med de laveste beskæftigelsesfrekvenser, at kønsforskellene er meget store. Både for indvandrere fra Afghanistan, Irak, Libanon og Somalia gælder det, at mænd har omkring dobbelt så høje beskæftigelsesfrekvenser som kvinder. Blandt mandlige indvandrere af irakisk oprindelse er der fx 47 pct. beskæftigede, mens den samme andel kun er 24 pct. for kvinderne.

Thailand og Kina har laveste kønsforskelle

Også blandt indvandrere med oprindelse i Pakistan er der store kønsforskelle, idet mændene har en beskæftigelsesfrekvens på 67 pct. mod kvindernes 34 pct. Kønsforskellene er lavest blandt indvandrere fra Thailand og Kina.

Tabel 3.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige. 2007**

Herkomst / Oprindelsesland	Antal personer			Beskæftigelsesfrekvens		
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder	I alt
	antal			pct.		
Indvandrere, vestlige lande	51 831	53 213	105 044	68	60	64
Heraf:						
Norge	4 084	6 879	10 963	66	62	63
Polen	5 626	7 320	12 946	70	65	67
Sverige	4 128	6 262	10 390	72	68	70
Tyskland	8 812	7 814	16 626	67	60	64
Indvandrere, ikke-vestlige lande	99 976	101 048	201 024	61	46	53
Heraf:						
Afghanistan	3 661	3 134	6 795	60	33	47
Bosnien-Hercegovina	7 593	7 385	14 978	62	53	57
Filippinerne	788	4 159	4 947	76	55	58
Irak	9 280	7 189	16 469	47	24	37
Iran	6 284	4 318	10 602	59	50	55
Jugoslavien ¹	5 075	4 884	9 959	63	48	55
Kina	2 969	3 523	6 492	64	61	62
Libanon	6 201	5 135	11 336	47	21	35
Marokko	2 380	2 129	4 509	62	39	51
Pakistan	4 976	4 445	9 421	67	34	51
Somalia	4 501	3 930	8 431	45	22	35
Sri Lanka	3 121	2 992	6 113	74	59	67
Thailand	883	5 581	6 464	68	67	67
Tyrkiet	15 083	13 636	28 719	67	47	57
Vietnam	3 835	3 916	7 751	73	60	66
Efterkommere, vestlige lande	4 942	4 477	9 419	75	73	74
Efterkommere, ikke-vestlige lande	12 353	11 911	24 264	66	64	65
Personer med dansk oprindelse	1 612 113	1 578 925	3 191 038	81	76	79

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

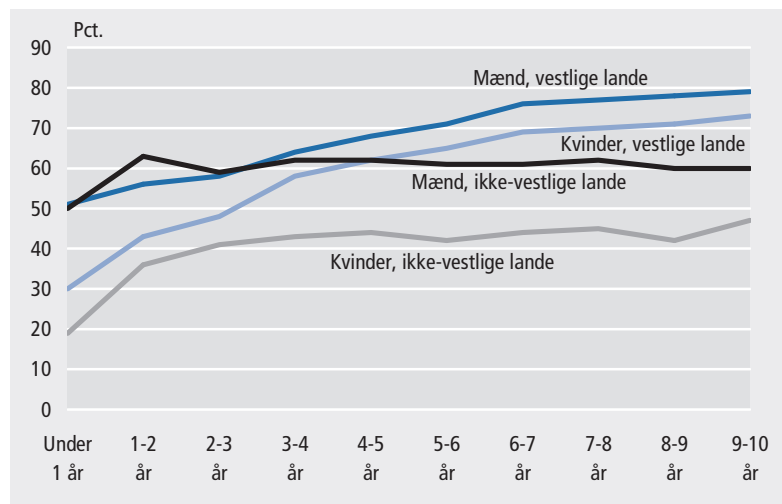
Forskelle mellem lande hænger også sammen med forskelle i opholdstid

Forskellene i beskæftigelsesfrekvenser mellem de enkelte oprindelseslande hænger blandt andet sammen med, at indvandrere fra de enkelte lande er kommet til Danmark på forskellige tidspunkter. Fx er indvandrere fra Afghanistan og Irak blandt de ikke-vestlige indvandrergrupper i Danmark, som har været her kortest tid. Det er på den baggrund ikke overraskende, at de også har lave beskæftigelsesfrekvenser i forhold til de fleste andre ikke-vestlige indvandrere.

Beskæftigelse stiger med opholdstid

Sammenhængen mellem opholdstid og beskæftigelsesfrekvenser fremgår af 3.5. Særligt for vestlige indvandrere er det tydeligt, at beskæftigelsesfrekvensen stiger med opholdstiden i Danmark. Tendensen er også opadgående for ikke-vestlige indvandrere, men efter en opholdstid på 3 år stagnerer beskæftigelsesfrekvensen tilsyneladende. Igen skal man være opmærksom på, at sammensætningen af ikke-vestlige indvandrere også varierer med opholdstiden. Det giver tabel 3.6 et indtryk af.

Figur 3.5. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter deres opholdstid i Danmark. 2007**

Tabel 3.5. **16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid. 2007**

Oprindelsesland	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10-15 år	Over 15 år og uoplyst	
Vestlige lande	28 295	10 685	11 426	11 044	43 594	105 044
Heraf:						
Norge	2 677	1 393	1 194	918	4 781	10 963
Polen	4 319	680	781	1 165	6 001	12 946
Sverige	2 023	871	1 073	866	5 557	10 390
Tyskland	3 406	1 275	1 749	1 872	8 324	16 626
Ikke-vestlige lande	19 670	23 119	31 367	44 358	82 510	201 024
Heraf:						
Afghanistan	483	2 969	1 916	778	649	6 795
Bosnien-Hercegovina	195	613	1 309	12 532	329	14 978
Filippinerne	1 476	381	590	694	1 806	4 947
Irak	496	4 026	5 645	3 403	2 899	16 469
Iran	500	709	1 054	1 215	7 124	10 602
Jugoslavien ¹	90	252	785	2 912	5 920	9 959
Kina	2 371	1 736	878	606	901	6 492
Libanon	161	375	691	1 700	8 409	11 336
Marokko	156	258	679	570	2 846	4 509
Pakistan	491	661	1 184	1 000	6 085	9 421
Somalia	210	1 090	2 518	3 554	1 059	8 431
Sri Lanka	176	295	541	1 207	3 894	6 113
Thailand	1 022	1 033	1 475	1 310	1 624	6 464
Tyrkiet	886	1 496	3 280	3 432	19 625	28 719
Vietnam	279	437	675	1 316	5 044	7 751

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Indvandrere fra Kina største gruppe med opholdstid under 3 år

Blandt de ikke-vestlige indvandrere i alderen 16 til 64 år, som har været i Danmark i under 3 år, er indvandrere fra Kina den klart største gruppe. De udgør 12 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid på under 3 år. Blandt alle 16-64-årige ikke-vestlige indvan-

drere udgør indvandrere fra Kina til sammenligning kun 3 pct. Indvandrere fra Filippinerne og Thailand er også stærkt repræsenterede blandt indvandrere med en opholdstid på under 3 år. For filippinerne vedkommende er der især tale om kvinder, der kommer til Danmark for at arbejde som au pair.

Mange indvandrere fra Irak har været i Danmark mellem 3 og 10 år

Blandt indvandrere med en opholdstid mellem 3 og 6 år udgør indvandrere fra Irak og Afghanistan de to største grupper. For indvandrere, der har været i Danmark mellem 6 og 10 år, er Irak, Tyrkiet og Somalia og de stærkest repræsenterede oprindelseslande.

Indvandrere fra Tyrkiet største gruppe med opholdstid over 10 år

Gruppen af ikke-vestlige indvandrere, som har opholdt sig i Danmark i mindst 10 år udgør 63 pct. af alle ikke-vestlige indvandrere. I denne store gruppe er der flest personer fra Tyrkiet, Bosnien-Hercegovina, Libanon og Iran.

Tabel 3.6.

Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige indvandrere fordelt efter opholdstid. 2007

Oprindelsesland	Opholdstid					I alt
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	10-15 år	Over 15 år og uoplyst	
	pct.					
Vestlige lande	46	64	74	76	70	64
Heraf:						
Norge	44	63	76	78	68	63
Polen	65	60	72	69	68	67
Sverige	58	72	76	81	71	70
Tyskland	45	64	74	71	67	64
Ikke-vestlige lande	43	51	52	55	56	53
Heraf:						
Afghanistan	30	46	48	54	56	47
Bosnien-Hercegovina	38	60	56	58	51	57
Filippinerne	13	66	77	79	79	58
Irak	23	36	35	37	44	37
Iran	28	48	44	51	60	55
Jugoslavien ¹	54	58	53	55	56	55
Kina	54	64	66	72	70	62
Libanon	31	36	32	29	37	35
Marokko	35	48	52	55	52	51
Pakistan	55	54	52	53	50	51
Somalia	24	32	32	36	41	35
Sri Lanka	38	59	62	67	69	67
Thailand	47	70	71	72	71	67
Tyrkiet	44	62	62	61	56	57
Vietnam	38	61	60	64	70	66

¹ Jugoslavien før opsplittningen.

Også lav beskæftigelse for indvandrere fra Somalia og Libanon efter 10 års ophold

Selv om der tages højde for forskelle i opholdstid, er der ofte store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande. For indvandrere, der har været i Danmark under 3 år, er det især indvandrere fra Somalia, Filippinerne, Irak, Afghanistan og Libanon, der skiller sig ud med meget lave beskæftigelsesfrekvenser. Med undtagelse af indvandrere fra Filippinerne, som generelt har høje beskæftigelsesfrekvenser, er det indvan-

drere fra de samme lande, som også har lave beskæftigelsesfrekvenser efter et længere ophold i landet. Fx var beskæftigelsesfrekvensen kun 29 pct. for indvandrere med oprindelse i Libanon, som har været 10-15 år i Danmark. For indvandrere fra Somalia med 10-15 år i Danmark var kun 36 pct. i beskæftigelse. Til sammenligning har indvandrere fra Polen, Kina, Filippinerne og Thailand, som har været i Danmark i 10-15 år, alle en beskæftigelsesfrekvens mellem 69 og 79 pct.

Mange filippinske indvandrere med kort opholdstid arbejder som au pair

Den lave beskæftigelsesfrekvens for filippinske indvandrere med under 3 års ophold skyldes, at mange filippinske indvandrere med kort opholdstid er kvinder, som er kommet til Danmark for at arbejde som au pair. Au pair tælles ikke med som beskæftigede.

Pakistanske indvandrere med kort opholdstid klarer sig relativt godt

I øvrigt er det værd at bemærke, at indvandrere fra Pakistan, som har opholdt sig i Danmark i 3 år eller mindre, har en beskæftigelsesfrekvens på 50 pct., hvilket faktisk er lidt højere end alle øvrige grupper af pakistanske indvandrere.

Tabel 3.7.

Ikke-vestlige indvandrere fordelt efter opholdsgrundlag. 2007

	Mænd		Kvinder	
	Flygtninge	Andre	Flygtninge	Andre
Antal personer				
16-64 år	48 717	51 255	39 867	61 179
16-19 år	4 636	2 126	4 015	2 105
20-24 år	5 676	5 568	4 708	5 814
25-29 år	4 434	6 871	4 707	9 357
30-34 år	5 022	7 339	5 764	9 999
35-39 år	6 732	7 661	5 995	9 756
40-44 år	8 114	6 904	5 558	8 177
45-49 år	6 845	4 806	4 113	5 805
50-54 år	4 021	3 741	2 646	4 656
55-59 år	2 093	3 257	1 471	3 362
60-64 år	1 144	2 982	890	2 148
Beskæftigelsesfrekvens				
16-64 år	55	66	39	51
16-19 år	50	45	44	41
20-24 år	66	67	51	49
25-29 år	67	72	42	46
30-34 år	64	73	36	54
35-39 år	59	75	38	59
40-44 år	57	71	42	59
45-49 år	53	67	41	56
50-54 år	40	63	28	47
55-59 år	28	54	16	38
60-64 år	11	25	5	16

Opholdsgrundlag også vigtig for beskæftigelse

Udover opholdstid i Danmark spiller indvandrernes opholdsgrundlag også en stor rolle for deres muligheder for at begå sig på arbejdsmarkedet. Vi kan opdele indvandrere i dem, som er kommet til Danmark som flygtninge og indvandrere med andre opholdsgrundlag.

- Stort set kun ikke-vestlige indvandrere, som er flygtninge* Det er hovedsageligt indvandrere fra ikke-vestlige lande, som er blevet klassificeret som flygtninge. Blandt de 16-64-årige er der i alt 88.584 ikke-vestlige indvandrere, som regnes for flygtninge. Blandt vestlige indvandrere i samme aldersgruppe er det tilsvarende tal kun 531.
- Flygtninge er beskæftiget i mindre grad end øvrige indvandrere* Indvandrere, der er kommet til Danmark som flygtninge, er i mindre grad beskæftiget end andre indvandrere. Blandt de 16-64-årige mandlige ikke-vestlige mandlige indvandrere i befolkningen 1. januar 2007 var der således 55 pct. af flygtningene, som var i beskæftigelse. Andelen er 66 pct. blandt ikke-vestlige mandlige indvandrere med andet opholdsgrundlag.
- Kun 39 pct. af de 16-64-årige kvindelige flygtninge er beskæftigede* Forskellen mellem flygtninge og indvandrere med andet opholdsgrundlag ligger på et tilsvarende niveau blandt de kvindelige ikke-vestlige indvandrere i aldersgruppen 16-64-årige. Her er beskæftigelsesfrekvensen henholdsvis 39 pct. blandt flygtninge og 51 pct. blandt personer med andet opholdsgrundlag.
- Høj flygtningeandel i nogle indvandrergrupper giver lav beskæftigelse* De store forskelle i beskæftigelsesfrekvenser mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande skal i høj grad ses i lyset af, at indvandrere fra nogle lande hovedsageligt er flygtninge, mens der er andre lande, hvorfra der stort set ikke er nogen flygtninge.
- Gælder blandt andet indvandrere fra Irak, Afghanistan, Somalia og Libanon* Det er indvandrere fra Irak, Afghanistan, Somalia og Libanon som skiller sig ud som dem, der har de laveste beskæftigelsesfrekvenser. Fra forrige kapitel ved vi, at flygtninges andel er meget høj blandt indvandrere fra disse fire lande. Da flygtninge har lavere beskæftigelsesfrekvenser, er det oplagt, at de lave beskæftigelsesfrekvenser for indvandrere fra Irak, Afghanistan, Somalia og Libanon i høj grad skyldes, at så stor en del af dem er kommet til Danmark som flygtninge.
- Blandt de yngste aldersgrupper er flere flygtninge i beskæftigelse end andre indvandrere* 16-64-årige er en meget bred aldersgruppe, og det er ikke entydigt, at flygtninge har lavere beskæftigelse end andre, når man ser på mindre aldersgrupper. Både blandt mænd og kvinder er der for de to aldersgrupper 16-19-årige og 20-24-årige faktisk en lidt større andel af flygtninge, som er i beskæftigelse sammenlignet med ikke-vestlige indvandrere i samme aldersgruppe med andet opholdsgrundlag. Denne forskel afspejler først og fremmest, at der er en større andel, som er under uddannelse blandt dem, der har andet opholdsgrundlag end flygtning.
- Mange flygtninge i alderen 55-59 år er uden beskæftigelse* I de aldersgrupper, hvor andelen under uddannelse er lav, er forskellene i beskæftigelsesfrekvens mellem flygtninge og andre ikke-vestlige indvandrere store. Det gælder især blandt personer over 50 år. I aldersgruppen 55-59-årige er der fx kun henholdsvis 28 pct. af mændene og 16 pct. af kvinderne med flygtning som opholdsgrundlag, der er i beskæftigelse. De tilsvarende andele er 54 pct. og 38 pct. for henholdsvis mænd og kvinder blandt ikke-vestlige indvandrere med andet opholdsgrundlag i samme aldersgruppe.

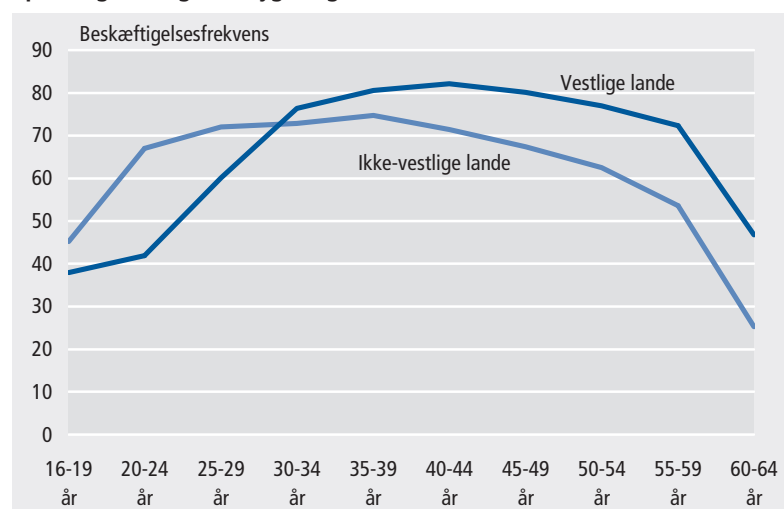
Stor andel flygtninge blandt ikke-vestlige indvandrere påvirker den generelle forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere

Indvandrere, som er kommet til Danmark som flygtninge har altså lavere beskæftigelse end indvandrere med andre opholdsgrundlag. Da flygtninge samtidig stort set udelukkende findes blandt ikke-vestlige indvandrere, er det klart, at forskellen mellem vestlige og ikke-vestlige indvandreres beskæftigelse i høj grad er påvirket af, at en stor andel af de ikke-vestlige indvandrere er flygtninge. Blandt de 16-64-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere er 49 pct. blevet kategoriseret som flygtninge, mens andelen blandt kvinderne er noget lavere med 39 pct.

Flere ikke-vestlige i beskæftigelse blandt de yngste grupper af indvandrere ...

Figur 3.6 og 3.7 viser forskellen i beskæftigelsesfrekvens for forskellige aldersgrupper blandt vestlige og ikke-vestlige indvandrere, som ikke er flygtninge. Blandt mændene har de ikke-vestlige en højere beskæftigelsesfrekvens for de tre laveste aldersgrupper, mens det forholder sig omvendt blandt resten af aldersgrupperne. Blandt kvinderne er der også en større andel af 16-19-årige og 20-24-årige i beskæftigelse blandt de ikke-vestlige indvandrere med andet opholdsgrundlag end flygtning.

Figur 3.6. **Beskæftigelsesfrekvens for mandlige indvandrere med andet opholdsgrundlag end flygtning, 2007**

... skyldes især at flere unge vestlige indvandrere er i Danmark for at studere

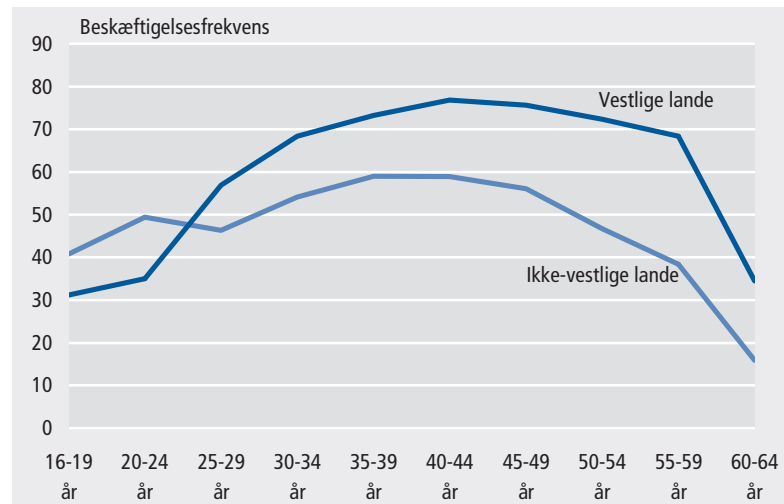
Grunden til denne forskel mellem de yngste og de øvrige aldersgrupper er, at vestlige indvandrere meget ofte kommer til Danmark for at studere. De har derfor i mindre omfang beskæftigelse end ikke-vestlige indvandrere. Det er især blandt 20-24-årige, at forskellen er stor. Her er der 67 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere med andet opholdsgrundlag end flygtning, som er i beskæftigelse. Andelen er kun 42 pct. blandt mandlige vestlige indvandrere.

Vestlige indvandrere over 30 år er ofte i Danmark for at arbejde

Vestlige indvandrere over 30 år er derimod som regel i Danmark netop for at arbejde, mens der blandt ikke-vestlige indvandrere, der ikke er flygtninge, er mange, som er kommet til Danmark i forbindelse med familiesammenføringer til andre end flygtninge. Det er på den baggrund ikke overraskende, at en større andel af de vestlige indvandrere over 30 år er i beskæftigelse sammenlignet med de ikke-vestlige. Forskellen er både blandt mænd og kvinder stigende med alderen og er

størst blandt 55-59-årige. Målt i procentpoint er forskellen mellem 55-59-årige vestlige og ikke-vestlige indvandreres beskæftigelsesfrekvens henholdsvis 19 procentpoint blandt mændene og 30 pct. blandt kvinderne. Selv når der ses bort fra flygtninge, som generelt har lavere beskæftigelse, er der altså fortsat store forskelle mellem beskæftigelsesfrekvenserne for henholdsvis vestlige og ikke-vestlige indvandrere.

Figur 3.7. **Beskæftigelsesfrekvens for kvindelige indvandrere med andet opholdsgrundlag end flygtning, 2007**

3.4. Alder ved indvandring

Alder ved indvandring kan påvirke beskæftigelse

Det er nærliggende at antage, at alderen ved indvandring har betydning for, hvordan personen senere klarer sig på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet. Når det gælder 30-34-årige indvandrere, kan man forestille sig, at en indvandrer, som meget tidligt i sit liv er blevet påvirket med dansk sprog, har nogle indlæringsmæssige fordele i forhold til en indvandrer, der først er kommet til Danmark som voksen. Jo yngre indvandrer er ved indvandringen, jo mere sandsynligt er det, at vedkommende kan lære at tale og forstå dansk sprog og kultur på samme niveau som indfødte danskere.

Indvandringsalder for 30-34-årige

Den 1. januar 2007 var der i alt 40.193 indvandrere i Danmark i alderen 30-34 år. Heraf var 28.124 indvandrere fra ikke-vestlige lande svarende til 70 pct. For næsten alle 30-34-årige indvandrere i Danmark ved man, hvor gamle de var, da de første gang indvandrede til Danmark.

Kort opholdstid for 30-34-årige vestlige indvandrere

90 pct. af de 30-34-årige vestlige indvandrere, der befandt sig i Danmark 1. januar 2007 kom til Danmark, da de var 20 år eller mere. Den tilsvarende andel for ikke-vestlige indvandrere er 68 pct. Det er især vestlige indvandrere, der kommer til Danmark for at studere eller arbejde, som er årsagen til, at så stor en del af de 30-34-årige vestlige indvandrere var fyldt 20 år, da de kom til Danmark.

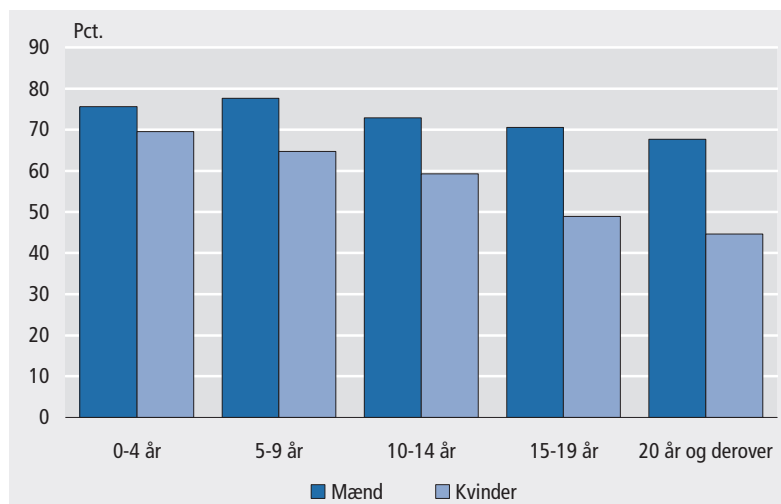
Tabel 3.8. 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter indvandringsalder. 2007

Indvandringsalder	Mænd	Kvinder	I alt
antal personer			
Antal personer i alt			
I alt	12 361	15 763	28 124
0-4 år	554	476	1 030
5-9 år	434	423	857
10-14 år	1 156	842	1 998
15-19 år	1 878	3 110	4 988
20 år og derover	8 339	10 912	19 251
pct.			
Antal beskæftigede			
I alt	8 568	7 489	16 057
0-4 år	419	331	750
5-9 år	337	274	611
10-14 år	843	499	1 342
15-19 år	1 325	1 520	2 845
20 år og derover	5 644	4 865	10 509
Beskæftigelsesfrekvens			
I alt	69	48	57
0-4 år	76	70	73
5-9 år	78	65	71
10-14 år	73	59	67
15-19 år	71	49	57
20 år og derover	68	45	55

Ikke-vestlige indvandrere er en mere sammensat gruppe

De 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere er en mere sammensat gruppe. Blandt alle de ikke-vestlige indvandrere, som var under 20 år, da de kom til Danmark, var 56 pct. mellem 15 og 19 år, da de første gang indvandrede til Danmark.

Figur 3.8. 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere i beskæftigelse fordelt efter indvandringsalder. 2007

<i>Indvandrere der var under 10 år ved indvandring, klarer sig bedst blandt 30-34-årige ikke-vestlige mænd</i>	For de mandlige 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere er andelen i beskæftigelse 76 pct. for de personer, som indvandrede til Danmark, da de var under 5 år. Var indvandringssalderen 5-9 år er den tilsvarende andel 78 pct. Herefter er tendensen faldende, og andelen i beskæftigelse er henholdsvis 73 pct., 71 pct. og 68 pct., når indvandringssalderen var 10-14 år, 15-19 år og 20 år eller mere. For de 30-34-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere tyder det altså på, at der er en positiv sammenhæng mellem tidlig indvandring og beskæftigelse.
<i>Men de ligger fortsat klart under 30-34-årige med dansk oprindelse</i>	For mænd med dansk oprindelse i alderen 30-34 år er 90 pct. i beskæftigelse. Selv for de 30-34-årige mandlige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, der kom hertil meget tidligt, er andelen i beskæftigelse altså klart lavere end blandt 30-34-årige med dansk oprindelse.
<i>Indvandringssalderen har større betydning for kvinder end mænd</i>	For 30-34-årige kvindelige ikke-vestlige indvandrere har indvandringssalderen større betydning end for mændene. Mens 70 og 65 pct. var i beskæftigelse blandt dem, som var henholdsvis under 5 år og 5-9 år, da de indvandrede, er den tilsvarende andel kun 45 pct., når indvandringssalderen er over 20 år. I alle tilfælde er der dog langt op til beskæftigelsesfrekvensen på 85 pct. for 30-34-årige kvinder med dansk oprindelse.
<i>Sammenhæng mellem indvandringssalder og oprindelsesland</i>	Som det allerede er fremgået af dette kapitel, er der inden for gruppen af ikke-vestlige lande store forskelle mellem de enkelte oprindelseslande, hvad beskæftigelsesfrekvensen angår. I figur. 3.8 med indvandringssalder vil denne forskel også have en vis indflydelse, idet de forskellige grupper af indvandrere fra ikke-vestlige lande i høj grad er kommet til Danmark i forskellige perioder.
<i>Mange 30-34-årige indvandrere fra Tyrkiet kom til Danmark som børn</i>	For de 30-34-årige indvandrere, der kom til Danmark som 0-9-årige har over halvdelen Tyrkiet som oprindelsesland, mens den næststørste gruppe er indvandrere fra Vietnam. Indvandrere fra Tyrkiet er også klart den største gruppe blandt 30-34-årige ikke-vestlige indvandrere, der kom til Danmark, da de var mellem 10 og 19 år, mens indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Libanon er de to næststørste grupper. Den sidste gruppe med 30-34-årige indvandrere, der kom til Danmark efter de var fyldt 20 år, er mere sammensat. De største grupper udgøres af indvandrere fra Irak, Tyrkiet og Afghanistan.
<i>Indvandring fra Tyrkiet ikke begrænset til enkelt kort periode</i>	Da der er betydelige forskelle mellem de enkelte oprindelseslande, burde en undersøgelse af sammenhænge mellem indvandringssalder og andelen i beskæftigelse eller under uddannelse ideelt set kun følge indvandrere fra samme oprindelsesland. Det er kun blandt 30-34-årige indvandrere med Tyrkiet som oprindelsesland, at talgrundlaget er tilstrækkelig stort til at lave denne undersøgelse, idet indvandring fra Tyrkiet ikke er begrænset til bestemte forholdsvis korte perioder. Der findes derfor relativt mange 30-34-årige tyrkiske indvandrere i alle de tre anvendte kategorier af indvandringssalder.

Tabel 3.9 og 3.10 viser antallet af mandlige og kvindelige 30-34-årige indvandrere fra Tyrkiet opdelt på indvandringssalder og beskæftigelse.

Indvandringsalder uden betydning for 30-34-årige tyrkiske mænd

Det er tydeligt, at indvandringsalderens betydning for beskæftigelsen er større for kvinder end mænd, når det gælder 30-34-årige indvandrere fra Tyrkiet. Blandt mændene er der stort set ingen forskel mellem de enkelte kategorier af indvandringsalder. Beskæftigelsesfrekvensen er faktisk størst blandt dem, der kom til Danmark som 15-19-årige (76,7 pct.) og laves blandt dem, der kom som 5-9-årige (73,4 pct.).

Tabel 3.9. 30-34-årige mandlige indvandrere fra Tyrkiet fordelt efter indvandringsalder. 2007

Indvandringsalder	I alt	Beskæftigede	Beskæftigelsesfrekvens
I alt	2 599	1 971	75,8
0-4 år	306	227	74,2
5-9 år	177	130	73,4
10-14 år	335	249	74,3
15-19 år	486	373	76,7
20 år og derover	1 295	992	76,6

Blandt tyrkiske kvinder har dem, som kom til Danmark som 0-9-årige klart højest beskæftigelse

Der tegner sig et noget anderledes billede, når man ser på de 30-34-årige kvindelige indvandrere fra Tyrkiet. Her er der en forskel på 20 procentpoint i beskæftigelsesfrekvensen mellem dem, der kom til Danmark som 0-9-årige og dem, der kom efter de var fyldt 20 år. Mens 65,3 pct. af de 30-34-årige tyrkiske kvinder er beskæftigede, hvis de kom til Danmark som 0-4-årige, er den tilsvarende andel kun 45,5 pct. blandt dem, som kom til Danmark som mindst 20-årig.

Tabel 3.10. 30-34-årige kvindelige indvandrere fra Tyrkiet fordelt efter indvandringsalder. 2007

Indvandringsalder	I alt	Beskæftigede	Beskæftigelsesfrekvens
I alt	2 426	1 327	54,7
0-4 år	268	175	65,3
5-9 år	179	117	65,4
10-14 år	260	156	60,0
15-19 år	1 031	566	54,9
20 år og derover	688	313	45,5

3.5. Selvstændige

Indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige

Beskæftigede indvandrere arbejder i højere grad som selvstændige end personer med dansk oprindelse. Blandt alle beskæftigede med dansk oprindelse var det således kun 5,9 pct., der var selvstændige. For indvandrere med vestlig og ikke-vestlig oprindelse var de tilsvarende andele henholdsvis 7,9 pct. og 8,7 pct.

Beskæftigelse som selvstændig mest udbredt blandt mænd

For alle typer af herkomst gælder det, at mænd i højere grad er selvstændige end kvinder. Selv om medarbejdende ægtefæller er talt med som selvstændige, udgjorde de selvstændiges andel kun 4,8 pct. af alle

beskæftigede blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. For de mandlige ikke-vestlige indvandrere var den tilsvarende andel 11,7 pct.

Tabel 3.11. **Selvstændiges andel af beskæftigede for 16-64-årige. 2007**

	Selvstændige	Alle beskæftigede	Andel selvstændige
	antal		pct.
I alt	164 183	2 687 767	6,1
Indvandrere fra vestlige lande	5 320	67 278	7,9
Mænd	3 239	35 188	9,2
Kvinder	2 081	32 090	6,5
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	9 344	107 316	8,7
Mænd	7 123	60 674	11,7
Kvinder	2 221	46 642	4,8
Personer med dansk oprindelse	149 519	2 513 173	5,9
Mænd	105 619	1 313 776	8,0
Kvinder	43 900	1 199 397	3,7

Anm.: Selvstændige inkluderer medarbejdende ægtefæller.

Gælder også for personer med dansk oprindelse

Også for beskæftigede med dansk oprindelse er andelen af selvstændige mere end dobbelt så høj for mænd som for kvinder. Kønsforskellen er lidt mindre for indvandrere fra vestlige lande, og andelen af selvstændige kvindelige vestlige indvandrere er med 6,5 pct. også højere end de tilsvarende andele for kvinder med dansk oprindelse og kvindelige indvandrere med ikke-vestlig oprindelse.

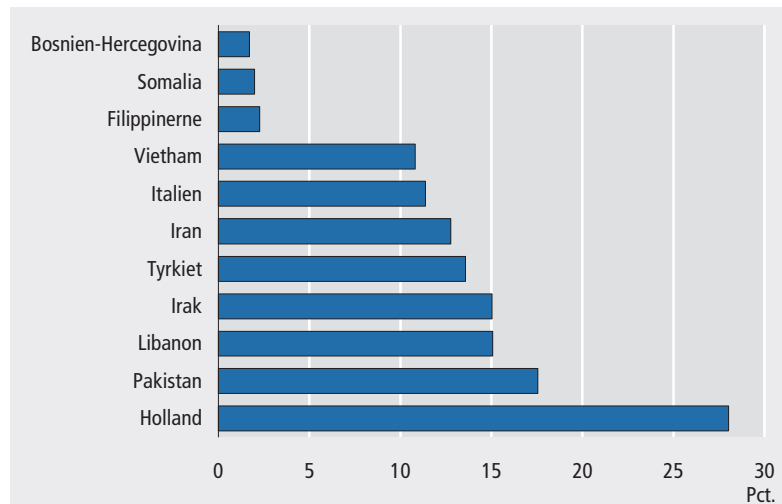
Især mange selvstændige blandt indvandrere fra Irak og Pakistan ...

Andelen af selvstændige afhænger også af indvandrernes oprindelsesland. For indvandrere fra Somalia, Filippinerne og Bosnien-Hercegovina, der alle indgår i gruppen af ikke-vestlige lande, var kun 2 pct. af alle beskæftigede selvstændige i 2007. Selvstændige udgjorde derimod 17,5 pct. af de beskæftigede indvandrere fra Pakistan og 15 pct. for indvandrere fra Libanon og Irak, hvilket i begge tilfælde er mere end dobbelt så højt som personer med dansk oprindelse.

... men indvandrere fra Holland har højeste andel selvstændige

Indvandrere fra Holland er imidlertid klart den gruppe, som har den højeste andel selvstændige. Blandt beskæftigede indvandrere fra Holland var hele 28 pct. selvstændige. De hollandske indvandrere, der arbejder som selvstændige, er næsten alle sammen beskæftigede inden for landbrug. I alt var der 4.167 indvandrere fra Holland i alderen 16-64 år i Danmark 1. januar 2007. Det gør hollændere til den sjette største gruppe af 16-64-årige vestlige indvandrere efter tyskere, polakker, nordmænd, svenskere og islændinge.

Figur 3.9. **Selvstændiges andel af samlet beskæftigelse for 16-64-årige indvandrere fra udvalgte oprindelseslande. 2007**

3.6. Branche

Branchefordeling I tabel 3.12 er beskæftigede 16-64-årige opdelt på 27 brancher. Tabellen viser branchefordelingen for personer med dansk oprindelse, ikke-vestlige indvandrere og vestlige indvandrere.

27 hovedgrupper I 27-branchegrupperingen er de 825 enkelte brancher blevet opdelt på 27 hovedgrupper. I sagens natur vil mange af disse hovedgrupper være meget sammensatte. Alligevel kan man få et indtryk af nogle basale forskelle mellem personer med dansk oprindelse og indvandreres beskæftigelse ved at bruge grupperingen.

Flere personer med dansk oprindelse i bygge og anlæg og offentlig administration Bygge- og anlægsvirksomhed er en af de branchegrupper, hvor personer med dansk oprindelse tydeligt er overrepræsenterede. Mens 7,2 pct. af alle personer med dansk oprindelse arbejdede inden for denne branchegruppe, var andelen for vestlige og ikke-vestlige indvandrere henholdsvis 4,7 pct. og 2,0 pct. Offentlig administration er en anden branchegruppe, som personer med dansk oprindelse i højere grad arbejder inden for end indvandrere.

Indvandrere i højere grad i forretningsservice og hotel- og restauration Til gengæld er både vestlige og ikke-vestlige indvandrere i højere grad end personer med dansk oprindelse beskæftiget inden for branchegrupperne hotel- og restaurationsvirksomhed samt forretningsservice. Især for ikke-vestlige indvandrere fylder disse to branchegrupper meget. Der var således 10,9 pct. af de beskæftigede ikke-vestlige indvandrere, der arbejdede inden for hotel- og restaurationsvirksomhed. For vestlige indvandrere var andelen 5,7 pct. og for personer med dansk oprindelse kun 2,7 pct.

Tabel 3.12. **Beskæftigede 16-64-årige fordelt efter branche. 2007**

Branche	Indvandrere fra vestlige lande	Indvandrere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
Alle beskæftigede	67 278	107 316	2 513 173
	pct.		
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0
Landbrug, gartneri og skovbrug	4,9	2,2	2,4
Fiskeri mv.	0,1	0,0	0,1
Råstofudvinding	0,2	0,0	0,2
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	2,0	4,0	2,4
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	0,3	0,4	0,3
Træ-, papir- og grafisk industri	1,5	1,3	1,9
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	2,1	2,1	1,7
Sten-, ler og glasindustri mv.	0,4	0,4	0,6
Jern og metalindustri	5,4	6,8	6,2
Møbelindustri og anden industri	0,9	1,0	0,9
Energi- og vandforsyning	0,3	0,1	0,5
Bygge- og anlægsvirksomhed	4,7	2,0	7,2
Handel m. biler, autorep., servicestationer	0,9	1,5	2,3
Engros- og agenturhandel undt. m. biler	6,0	3,9	5,9
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	4,2	7,8	7,2
Hotel- og restaurationsvirksomhed	5,7	10,9	2,7
Transportvirksomhed	4,2	6,6	4,3
Post og telekommunikation	1,5	2,3	1,8
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	1,9	0,9	3,0
Udlejning og ejendomsformidling	1,2	0,8	1,6
Forretningsservice mv.	16,1	19,4	9,9
Offentlig administration mv.	2,5	2,3	5,6
Undervisning	9,4	5,1	7,6
Sundhedsvæsen mv.	6,5	3,9	6,0
Sociale institutioner mv.	10,3	10,1	12,4
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	6,1	3,5	5,1
Uoplyst erhverv	0,7	0,6	0,3

Forretningsservice omfatter blandt andet mange rengøringsvirksomheder

Inden for forretningsservice arbejdede hele 19,4 pct. af de ikke-vestlige indvandrere. De tilsvarende andele var 16,1 pct. for vestlige indvandrere og 9,9 pct. for personer med dansk oprindelse. Forretningsservice er en meget sammensat branchegruppe, som både omfatter virksomheder, der arbejder med IT-service, forskning, udvikling, rådgivning og rengøring mv. En væsentlig årsag til den store overrepræsentation af ikke-vestlige indvandrere i denne branchegruppe er, at rengøringsvirksomheder placeres her. De forholdsvis mange ikke-vestlige indvandrere, der er beskæftigede som rengøringsassistenter, vil derfor stå som beskæftigede inden for branchegruppen forretningsservice.

Mange vestlige indvandrere i undervisning

Det er værd at bemærke, at 9,4 pct. af de vestlige indvandrere er beskæftiget inden for undervisning. Det er en højere andel end personer med dansk oprindelses 7,6 pct.

Tabel 3.13. **Beskæftigede 16-64-årige kvindelige indvandrere fra udvalgte lande fordelt efter branche. 2007**

Branche	Tyrkiet	Polen	Bosnien-Hercegovina	Irak	Pakistan
Alle beskæftigede	6 375	4 778	3 911	1 757	1 517
	pct.				
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Landbrug, gartneri og skovbrug	1,0	3,5	0,3	0,2	0,0
Fiskeri mv.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Råstofudvinding	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	3,8	3,0	4,5	3,3	0,9
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	0,5	0,7	1,1	0,5	0,3
Træ-, papir- og grafisk industri	0,4	1,0	1,6	0,7	0,3
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	2,4	2,3	1,8	1,0	1,1
Sten-, ler og glasindustri mv.	0,3	0,2	0,3	0,1	0,0
Jern og metalindustri	2,6	4,1	5,6	2,3	0,7
Møbelindustri og anden industri	0,3	0,9	0,9	0,3	0,3
Energi- og vandforsyning	0,0	0,3	0,1	0,1	0,3
Bygge- og anlægsvirksomhed	0,1	1,2	0,5	0,2	0,1
Handel m. biler, autorep., servicestationer	0,2	0,6	0,5	0,2	0,5
Engros- og agenturhandel undt. m. biler	2,0	3,8	2,7	1,8	1,5
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	6,0	5,4	13,0	18,5	12,4
Hotel- og restaurationsvirksomhed	5,9	5,4	5,0	8,5	2,8
Transportvirksomhed	0,6	2,2	1,0	1,3	3,0
Post og telekommunikation	0,9	1,5	0,7	0,6	1,6
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	0,6	1,9	0,8	0,6	1,1
Udlejning og ejendomsformidling	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4
Forretningsservice mv.	31,0	18,6	17,6	17,2	29,4
Offentlig administration mv.	3,3	3,2	4,4	2,7	5,3
Undervisning	8,7	6,8	6,9	5,6	11,4
Sundhedsvæsen mv.	4,8	9,5	5,9	8,1	4,6
Sociale institutioner mv.	20,4	18,6	20,5	19,9	17,6
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	3,4	4,3	3,8	4,9	3,6
Uoplyst erhverv	0,4	0,3	0,1	1,0	1,0

Branchefordeling for indvandrere fra Tyrkiet, Polen, Bosnien, Irak og Pakistan

Tabel 3.13 viser fordelingen på brancher af 16-64-årige kvindelige indvandrere fra henholdsvis Tyrkiet, Polen, Bosnien-Hercegovina, Irak og Pakistan. I tabel 3.14 findes en tilsvarende tabel for mandlige indvandrere. Blandt de fem udvalgte lande er Polen det eneste, der hører til i gruppen af vestlige lande.

Forretningsservice største branche for kvindelige indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan

Andelen i forretningsservice er højere blandt kvinder end mænd og særligt højt blandt kvindelige indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan, hvor henholdsvis 31,0 og 29,4 pct. er beskæftigede inden for denne branche. Andelen i forretningsservice ligger på 17-18 pct. blandt beskæftigede kvindelige indvandrere fra Polen, Bosnien-Hercegovina og Irak. Det er også høje andele sammenlignet med kvinder med dansk oprindelse, hvor 9 pct. er beskæftigede i forretningsservice.

Udover forretningsservice er sociale institutioner en branche, hvor der også er mange kvindelige indvandrere, som finder beskæftigelse. Blandt de fem udvalgte lande er andelen, som er beskæftiget i sociale institutioner i alle tilfælde højere end 17 pct.

Tabel 3.14. **Beskæftigede 16-64-årige mandlige indvandrere fra udvalgte lande fordelt efter branche. 2007**

Branche	Tyrkiet	Polen	Bosnien- Hercegovina	Irak	Pakistan
Alle beskæftigede	10 105	3 914	4 691	4 327	3 323
	pct.				
Alle beskæftigede	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Landbrug, gartneri og skovbrug	0,3	9,7	0,7	0,5	0,2
Fiskeri mv.	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Råstofudvinding	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	3,5	3,2	5,6	4,0	1,9
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	0,3	0,1	0,7	0,3	0,1
Træ-, papir- og grafisk industri	1,2	2,4	4,2	1,5	0,5
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	3,7	1,3	2,8	2,1	2,4
Sten-, ler og glasindustri mv.	0,8	0,7	1,4	0,5	0,1
Jern og metalindustri	7,6	8,0	19,7	5,4	3,5
Møbelindustri og anden industri	1,2	0,7	2,8	1,4	0,2
Energi- og vandforsyning	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Bygge- og anlægsvirksomhed	2,2	17,3	6,7	3,2	0,7
Handel m. biler, autorep., servicestationer	1,6	2,1	5,3	2,8	1,1
Engros- og agenturhandel undt. m. biler	6,0	6,1	5,3	3,7	3,9
Detailh. og reparationsvirks. undt. biler	7,1	3,3	6,8	14,3	13,4
Hotel- og restaurationsvirksomhed	25,2	3,0	3,6	16,2	8,8
Transportvirksomhed	11,7	5,1	7,5	8,0	28,1
Post og telekommunikation	2,2	3,0	1,8	2,9	3,3
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	0,4	0,9	0,6	0,8	0,6
Udlejning og ejendomsformidling	1,1	1,2	1,3	0,6	0,4
Forretningsservice mv.	13,1	19,4	11,3	15,2	19,1
Offentlig administration mv.	1,2	1,7	2,3	1,6	1,4
Undervisning	2,5	2,7	2,7	2,0	2,3
Sundhedsvæsen mv.	0,8	3,2	1,3	4,0	1,8
Sociale institutioner mv.	2,3	1,5	3,2	3,2	1,5
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	2,5	2,5	2,1	4,4	3,2
Uoplyst erhverv	1,2	0,6	0,1	1,3	1,4

Indvandrere fra Bosnien ofte beskæftiget inden for jern- og metalindustri

Blandt mandlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina lægger man mærke til, at 19,7 pct. var beskæftigede inden for jern- og metalindustri. Det er en høj andel både sammenlignet med andre grupper af indvandrere og mænd med dansk oprindelse, som havde en beskæftigelsesandel på 9 pct. inden for denne branchegruppe.

Hotel- og restauration særligt udbredt blandt tyrkiske indvandrere

Især mandlige indvandrere fra Tyrkiet og Irak har en høj beskæftigelse inden for hotel og restaurationsvirksomhed. Andelen var henholdsvis 25,2 pct. for mandlige tyrkiske indvandrere og 16,8 pct. for mandlige irakiske indvandrere, mens kun 3 pct. af de mandlige polske indvandrere arbejdede inden for denne branchegruppe.

Mange polske mænd arbejder inden for bygge og anlæg

Mandlige indvandrere fra Polen har til gengæld en meget høj andel beskæftiget i bygge og anlæg. Hele 17,3 af de beskæftigede mandlige polske indvandrere arbejdede i bygge og anlæg. Blandt mandlige indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan og Irak er andelen i bygge og anlæg meget lave. Kun 0,7 pct. af de mandlige indvandrere fra Pakistan med

beskæftigelse arbejdede i bygge og anlæg. Blandt mænd med dansk oprindelse er andelen 12,4 pct.

Mange pakistanske indvandrere arbejder inden for transport

De pakistanske mænd skiller sig ud med en meget høj andel beskæftigede inden for transportvirksomhed. Hele 28,1 pct. af alle beskæftigede mandlige pakistanske indvandrere arbejdede således inden for denne branche. For mandlige indvandrere fra de fire øvrige viste oprindelseslande ligger andelen i alle tilfælde under 12 pct. Blandt beskæftigede mænd med dansk oprindelse arbejdede 6,4 pct. inden for transportvirksomhed.

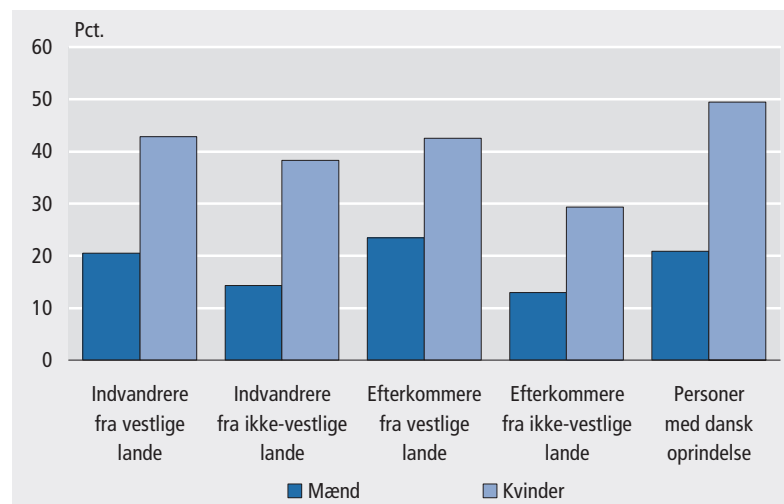
Transport omfatter blandt andet taxivirksomheder

I branchegruppen transportvirksomhed findes blandt andet taxivirksomheder, og det er først og fremmest personer, der er beskæftigede som taxachauffører, som er årsagen til de pakistanske indvanderes overrepræsentation inden for transportvirksomhed.

Færre indvandrere er beskæftiget i den offentlige sektor

Blandt alle beskæftigede 16-64-årige mænd med dansk oprindelse arbejdede 21 pct. i den offentlige sektor. For kvinder med dansk oprindelse var andelen 50 pct. Kønsforskellen i offentlig og privat beskæftigelse gør sig gældende for alle typer af herkomst. Generelt er andelen med offentlig beskæftigelse dog lavere blandt indvandrere og efterkommere. Fx er det blandt ikke-vestlige indvandrere kun 14 pct. af mændene og 38 pct. af kvinderne, der arbejder i den offentlige sektor. For vestlige indvandrere er de tilsvarende andele 21 pct. for mænd og 43 pct. for kvinder.

Figur 3.10. Andel 16-64-årige beskæftigede i den offentlige sektor. 2007

3.7. Socioøkonomisk status

Socioøkonomisk status

I tabellerne 3.15 og 3.16 er alle 16-64-årige fordelt på socioøkonomisk status og herkomst for henholdsvis mænd og kvinder. De forskellige

typer af socioøkonomisk status kan overordnet opdeles i de tre grupper beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken.

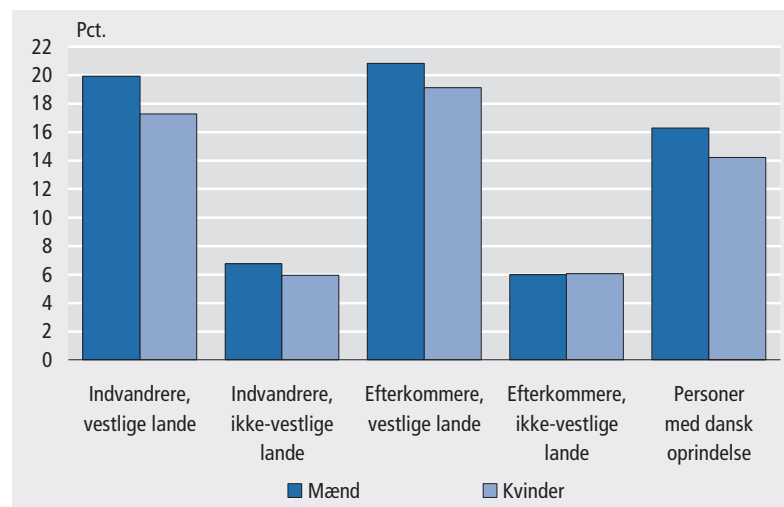
Personer med dansk og vestlig oprindelse beskæftiget på højere niveau

Det er allerede beskrevet, at personer med dansk oprindelse har højere beskæftigelsesfrekvenser end indvandrere og efterkommere, og at vestlige indvandrere og efterkommere igen ligger højere end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Af opdelingen på socioøkonomisk status fremgår det, at beskæftigede med dansk oprindelse samt indvandrere og efterkommere fra vestlige lande er beskæftigede på højere niveauer end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Topledere og lønmodtagere på højeste niveau ...

Blandt de vestlige indvandrere med beskæftigelse havde 20 pct. af mændene og 17 pct. af kvinderne et job som topleder eller lønmodtager på højeste niveau. For ikke-vestlige indvandrere var de tilsvarende andele kun 7 pct. for mændene og 6 pct. for kvinderne.

Figur 3.11. 16-64-årige beskæftigede som topleder eller lønmodtager på højeste niveau. 2007

... flest blandt vestlige indvandrere og efterkommere

Både vestlige indvandrere og efterkommere har højere andele, der er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau end personer med dansk oprindelse. Det gælder for begge køn.

Lav andel blandt ikke-vestlige efterkommere skyldes blandt andet aldersfordeling

De beskæftigede ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ligger omtrent på samme lave niveau, hvad angår andelen, som har beskæftigelse som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. For efterkommerens vedkommende er det i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at ikke-vestlige efterkommere er meget unge, og mange kan alene pga. deres unge alder endnu ikke have afsluttet en videregående uddannelse. Der er derfor også kun få ikke-vestlige efterkommere, der arbejder som lønmodtagere på højeste niveau.

Flere arbejdsløse blandt ikke-vestlige indvandrere

Både blandt mænd og kvinder skiller de ikke-vestlige indvandrere sig ud som gruppen, der har den højeste andel arbejdsløse. Både hos mændene og kvinderne har 6 pct. af de ikke-vestlige indvandrere en socioøkon-

misk status som arbejdsløs. For ingen af de øvrige grupper ligger denne andel højere end 4 pct.

Tabel 3.15. 16-64-årige mænd fordelt efter socioøkonomisk status. 2007

Socioøkonomisk status	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	51 831	99 976	4 942	12 353	1 612 113
Beskæftigede	35 188	60 674	3 696	8 159	1 313 776
Selvstændige	3 191	7 047	290	471	105 129
Medarbejdende ægtefælle	48	76	2	1	490
Topledere i virksomheder mv.	910	258	119	42	49 160
Lønmodtager på højeste niveau	6 103	3 839	651	447	165 060
Lønmodtager på mellemniveau	3 809	2 893	512	495	166 619
Lønmodtager på grundniveau	7 973	19 661	1 021	3 371	484 090
Øvrige lønmodtagere	13 154	26 900	1 101	3 332	343 228
Arbejdsløse	1 090	5 897	118	396	28 743
Uden for arbejdsstyrken i alt	15 553	33 405	1 128	3 798	269 594
Midlertidigt uden for arb.styrk.	711	5 654	91	240	24 515
- Beskæftiget uden løn	61	454	9	12	3 017
- Orlov fra ledighed	7	60	-	-	65
- Uddannelsesforanstaltning	117	941	11	42	2 706
- Anden aktivering	141	1 597	19	75	4 964
- Barselspenge	5	16	1	1	50
- Sygedagpenge	147	948	13	41	4 958
- Revalidering	123	490	22	32	5 084
- Introduktionsuddannelse	1	406	-	2	2
- Ledighedsydelse	65	225	4	3	2 025
- Aktivering (kontanthjælp)	44	517	12	32	1 644
Tilbagetrækning	1 280	1 257	26	3	55 083
- Efterlønsmodtager	1 279	1 254	26	3	55 054
- Overgangsydelse	1	3	-	-	29
Pensionister	1 791	9 535	261	223	87 311
- Tjenestemandspension	95	56	23	18	7 003
- Førtidspensionist	1 696	9 479	238	205	80 308
Andre	11 771	16 959	750	3 332	102 685
- Introduktionsydelse	1	308	-	2	2
- Kontanthjælp	512	5 234	76	225	13 446
- Personer under uddannelse	942	3 225	305	1 964	53 508
- Øvrige	10 316	8 192	369	1 141	35 729
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Beskæftigede	68	61	75	66	81
Arbejdsløse	2	6	2	3	2
Uden for arbejdsstyrken i alt	30	33	23	31	17
Midlertidigt uden for arb.styrk.	1	6	2	2	2
Tilbagetrækning	2	1	1	0	3
Pensionister	3	10	5	2	5
Andre	23	17	15	27	6

Tabel 3.16. 16-64-årige kvinder fordelt efter socioøkonomisk status. 2007

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	53 213	101 048	4 477	11 911	1 578 925
Beskæftigede	32 090	46 642	3 288	7 584	1 199 397
Selvstændige	1 684	1 929	140	124	39 122
Medarbejdende ægtefælle	397	292	8	5	4 778
Topledere i virksomheder mv.	341	94	48	15	18 123
Lønmodtager på højeste niveau	5 207	2 678	581	445	152 667
Lønmodtager på mellemniveau	6 058	4 247	674	855	272 975
Lønmodtager på grundniveau	9 019	15 574	1 133	3 547	475 268
Øvrige lønmodtagere	9 384	21 828	704	2 593	
Arbejdsløse	1 306	6 475	117	429	35 693
Uden for arbejdsstyrken i alt	19 817	47 931	1 072	3 898	343 835
Midlertidigt uden for arb.styrk.	1 342	11 746	121	481	43 779
- Beskæftiget uden løn	103	706	14	14	4 227
- Orlov fra ledighed	14	161	2	10	626
- Uddannelsesforanstaltning	211	2 776	18	84	4 957
- Anden aktivering	202	3 253	7	96	5 523
- Barselspenge	183	732	12	121	4 853
- Sygedagpenge	226	1 152	19	71	7 277
- Revalidering	203	736	31	41	9 484
- Introduktionsuddannelse	14	868	-	9	1
- Ledighedsydelse	133	281	11	3	4 886
- Aktivering (kontanthjælp)	53	1 081	7	32	1 945
Tilbagetrækning	1 617	673	26	4	75 961
- Efterlønsmodtager	1 614	669	26	4	75 882
- Overgangsydelse	3	4	-	-	79
Pensionister	2 456	7 886	227	169	111 611
- Tjenestemandspension	147	74	13	18	6 200
- Førtidspensionist	2 309	7 812	214	151	105 411
Andre	14 402	27 626	698	3 244	112 484
- Introduktionsydelse	-	515	-	6	-
- Kontanthjælp	662	8 273	64	206	14 885
- Personer under uddannelse	1 354	4 052	273	2 061	57 399
- Øvrige	12 386	14 786	361	971	40 200
	pct.				
I alt	100	100	100	100	100
Beskæftigede	60	46	73	64	76
Arbejdsløse	2	6	3	4	2
Uden for arbejdsstyrken i alt	37	47	24	33	22
Midlertidigt uden for arb.styrk.	3	12	3	4	3
Tilbagetrækning	3	1	1	0	5
Pensionister	5	8	5	1	7
Andre	27	27	16	27	7

Personer uden for arbejdsstyrken

Personer uden for arbejdsstyrken kan yderligere opdeles i de fire hovedgrupper midlertidigt uden for arbejdsstyrken, tilbagetrækning, pensionister og andre uden for arbejdsstyrken. Ikke-vestlige indvandrere har højere andele uden for arbejdsstyrken. Der er således 33 pct. af

mændene og hele 47 pct. af kvinderne blandt de ikke-vestlige indvandrere, som er uden for arbejdsstyrken. Både hos mændene og kvinderne er førtidspensionister, kontanthjælp og øvrige uden for arbejdsstyrken de tre største enkelte socioøkonomiske kategorier blandt de ikke-vestlige indvandrere uden for arbejdsstyrken. Personer, som er placeret i øvrige uden for arbejdsstyrken, modtager ingen former for offentlige ydelser og er heller ikke under uddannelse. Blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere omfatter øvrige uden for arbejdsstyrken 15 pct. af alle 16-64-årige.

Midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Midlertidigt uden for arbejdsstyrken er en sammensat gruppe, der både indeholder personer på barsels- og sygedagpenge samt deltagere i arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger som aktivering og revalidering. Blandt de ikke-vestlige indvandrere er henholdsvis 6 pct. af mændene og 12 pct. af kvinderne midlertidigt uden for arbejdsstyrken, og det er for begge køns vedkommende aktivering enten i form af uddannelsesforanstaltninger eller anden aktivering, som udgør de to største enkelte grupper.

Mange ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Blandt de ikke-vestlige efterkommere er henholdsvis 31 pct. af mændene og 33 pct. af kvinderne uden for arbejdsstyrken. Det kan umiddelbart lyde som en meget høj andel. Det er dog værd at bemærke, at det for begge køn gælder, at over halvdelen af dem, som er uden for arbejdsstyrken, er under uddannelse, hvilket afspejler den unge alder blandt de ikke-vestlige efterkommere.

4. Uddannelse

Sammenfatning

To ud tre indvandrere mellem 16 og 64 år har ikke afsluttet nogen uddannelse i Danmark.

Indvandrere, der har afsluttet en uddannelse i Danmark, har en højere beskæftigelsesfrekvens end øvrige indvandrere.

Ligesom for personer med dansk oprindelse er der for indvandrere med en afsluttet uddannelse i Danmark en tendens til, at beskæftigelsesfrekvensen er højest for de personer, der har afsluttet de længste uddannelser.

For indvandrere og personer med dansk oprindelse med samme uddannelsesniveau er beskæftigelsesfrekvensen højest for personer med dansk oprindelse på alle niveauer. Forskellen er mindst blandt personer med mellemlange videregående uddannelser.

20-29-årige med dansk oprindelse er oftere i gang med en uddannelse end 20-29-årige indvandrere og efterkommere.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere tager i højere grad en erhvervsfaglig uddannelse end personer med dansk oprindelse. Det gælder både blandt mænd og kvinder.

Blandt 20-29-årige kvindelige indvandrere fra Somalia, Libanon, Pakistan og Afghanistan er mere end halvdelen hverken i beskæftigelse eller under uddannelse. Den tilsvarende andel er kun 11 pct. blandt 20-29-årige kvinder med dansk oprindelse.

Blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere, som er enten 28 eller 29 år, er der 44 pct., som ikke har taget en uddannelse ud over grundskolen. Det gælder kun for 19 pct. af de 28-29-årige mænd med dansk oprindelse.

Generelt har 28-29-årige med dansk oprindelse højere beskæftigelse end ikke-vestlige efterkommere. Forskellene er dog meget små blandt mænd, når uddannelsesniveaulet er det samme.

Blandt de personer, der afsluttede en uddannelse i 2005, var andelen af beskæftigede året efter højest for personer med dansk oprindelse. Særligt blandt dem, der afsluttede en lang videregående uddannelse, er beskæftigelsesfrekvensen betydeligt højere for personer med dansk oprindelse end for indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Både for personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere fra både vestlige og ikke-vestlige lande var der lidt flere kvinder end mænd, der afsluttede en uddannelse i 2005.

Blandt 20-29-årige ikke-vestlige indvandrere er der ikke stor forskel mellem personer med opholdsgrundlag som flygtning og andre, når det gælder andelen, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse.

4.1. Højeste fuldførte uddannelse

Uddannelsesniveau kendes ikke for to ud af tre indvandrere

Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark. Det er derfor meget vanskeligt at lave meningsfulde sammenligninger mellem uddannelsesniveau hos indvandrere og personer med dansk oprindelse. Der er i denne sammenhæng ikke den store forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere, idet der blandt de 16-64-årige indvandrere er henholdsvis 68 pct. af de ikke-vestlige og 70 pct. af de vestlige, som ikke har taget nogen uddannelse i Danmark. Til sammenligning er der kun 1 pct. med uoplyst uddannelse blandt personer med dansk oprindelse.

Indvandrere dårligt dækket af almindelige uddannelsesstatistik

Fundamentet for uddannelsesstatistik i Danmark er indberetninger med cpr-nummer fra alle danske uddannelsesinstitutioner. Indvandrere har i de fleste tilfælde ikke afsluttet en uddannelse i Danmark, og de er derfor dårligt dækket af den almindelige uddannelsesstatistik.

Der gennemføres jævnligt spørgeskemaundersøgelser blandt nye indvandrere, hvor man forsøger at indhente oplysninger om deres uddannelser taget i hjemlandet. Det er dog langt fra alle indvandrere, som svarer på spørgeskemaerne. Oplysninger om uddannelsesniveau hentet via interview er heller ikke umiddelbart sammenlignelige med de oplysninger vi får fra uddannelsesinstitutionerne. I dette kapitel vil vi derfor udelukkende se på uddannelser taget i Danmark.

10 pct. af de vestlige efterkommere har uoplyst uddannelse

Efterkommere er født i Danmark. Alligevel er der henholdsvis 10 pct. af de vestlige og 3 pct. af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 16-64 år, som ikke har afsluttet en uddannelse i Danmark. Den forholdsvis høje andel for vestlige efterkommere kan skyldes, at de i højere grad end de ikke-vestlige tager en uddannelse i forældrenes oprindelsesland.

Tabel 4.1. Højeste fuldførte uddannelse for de 16-64-årige. 2007

Højeste fuldførte uddannelse	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
I alt	105 044	201 024	9 419	24 264	3 191 038
	pct.				
Grundskole	5	16	29	62	30
Almengymnasial uddannelse	2	2	11	11	6
Erhvervs-gymnasial uddannelse	1	1	3	5	3
Erhvervsfaglig uddannelse	8	7	19	11	34
Kort videregående uddannelse	2	2	4	2	5
Mellemlang videregående uddannelse	6	2	11	3	13
Bachelor	1	1	3	2	2
Lang videregående uddannelse	5	2	11	2	6
Uoplyst uddannelse	70	68	10	3	1

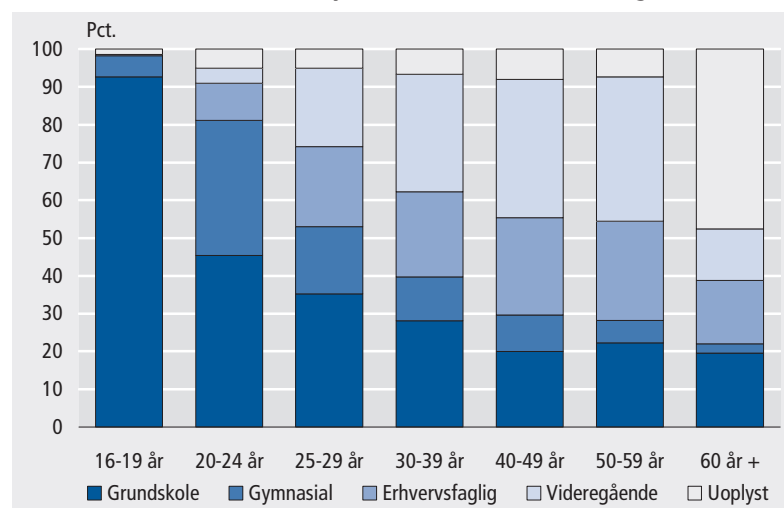
65 pct. af de 16-64-årige ikke-vestlige efterkommere er mellem 16 og 24 år

Aldersfordelingen indenfor gruppen af 16-64-årige er meget forskellig blandt personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt alle ikke-vestlige efterkommere udgør de 16-24-årige således 65 pct. De tilsvarende andele er 15 og 22 pct. for personer med dansk oprindelse og vestlige efterkommere. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse og vestlige efterkommere er der altså en meget stor andel af de ikke-vestlige efterkommere, der aldersmæssigt befinder sig på et tidspunkt i deres liv, hvor det er normalt at være under uddannelse. Sammenlignet med personer med dansk oprindelse er der derfor ikke overraskende en større andel efterkommere, som kun har afsluttet en grundskole eller ungdomsuddannelse.

Mange efterkommere har kun grundskole som højeste fuldførte uddannelse ...

Når man deler personer med dansk oprindelse og efterkommere op i enkelte aldersgrupper, som det er gjort i figur 4.1 og 4.2, bliver forskellen i uddannelsesniveau mindre. Det er dog tydeligt, at der fortsat er en større andel af efterkommerne, som kun har en grundskoleuddannelse som højeste afsluttede uddannelsesniveau. Fx er der blandt de 20-24-årige efterkommere 45 pct., der har grundskole som højeste fuldførte uddannelse, mens den tilsvarende andel for 20-24-årige med dansk oprindelse er 33 pct.

Figur 4.1. Efterkommere fordelt efter højeste fuldførte uddannelse og alder. 2007

... blandt 25-29-årige er andelen 35 pct.

Blandt de 25-29-årige efterkommere er der 35 pct., som fortsat ikke havde nogen uddannelse ud over en grundskole uddannelse. Det er betydeligt højere end for 25-29-årige personer med dansk oprindelse, hvor andelen er 18 pct.

Færre efterkommere har afsluttet en erhvervsuddannelse

De større andele efterkommere, som kun har en grundskole eller gymnasial uddannelse som højeste fuldførte, afspejler, at der er færre efterkommere som fuldfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Blandt de 25-29-årige er der henholdsvis 65 pct. af personer med dansk oprindelse og 42 pct. af efterkommerne, som har fuldført enten en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. For de 30-39-årige er de

tilsvarende andele 75 pct. for personer med dansk oprindelse og 54 pct. for efterkommerne.

Erhvervskompetence-givende uddannelser

Erhvervskompetencegivende uddannelser er:

Erhvervsfaglige uddannelser

(fx social- og sundhedsassistent, butiksassistent, maler, tømrer, murer, frisør, kok)

Korte videregående uddannelser

(fx ejendomsmægler, markedsøkonom, merkonom, datamatiker, politibetjent)

Mellemlange videregående uddannelser

(fx pædagog, folkeskolelærer, sygeplejerske, diplomingeniør, journalist)

Lange videregående uddannelser

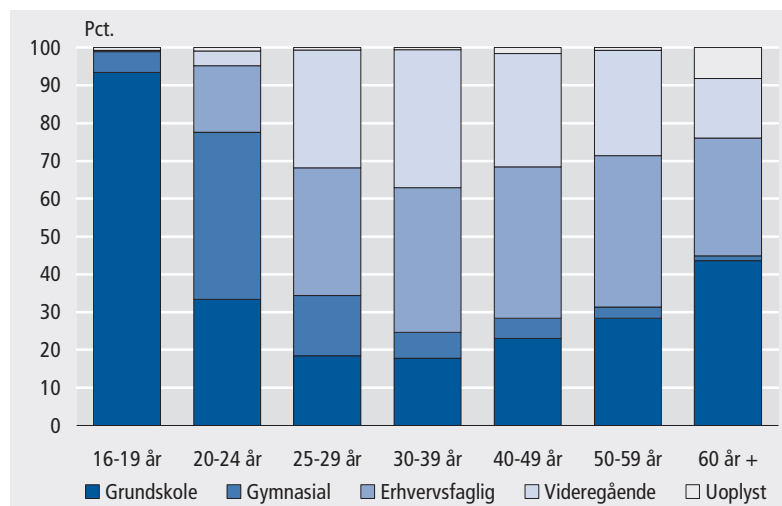
(fx læge, jurist, økonom, cand.mag, cand.scient, civilingeniør)

83 pct. af de 25-29-årige efterkommere har ikke-vestlig oprindelse

Når man ser på forskellige grupper af efterkommere, skal man også være opmærksom på forskelle i deres sammensætning af oprindelseslande. Jo yngre efterkommerne er, jo større er andelen, som er af ikke-vestlig oprindelse. Blandt de 16-19-årige efterkommere er der således 90 pct., som er af ikke-vestlig oprindelse. For de 25-29-årige og 30-39-årige udgør ikke-vestlige efterkommere henholdsvis 83 pct. og 60 pct.

Figur 4.2.

Personer med dansk oprindelse fordelt efter højeste fuldførte uddannelse og alder. 2007

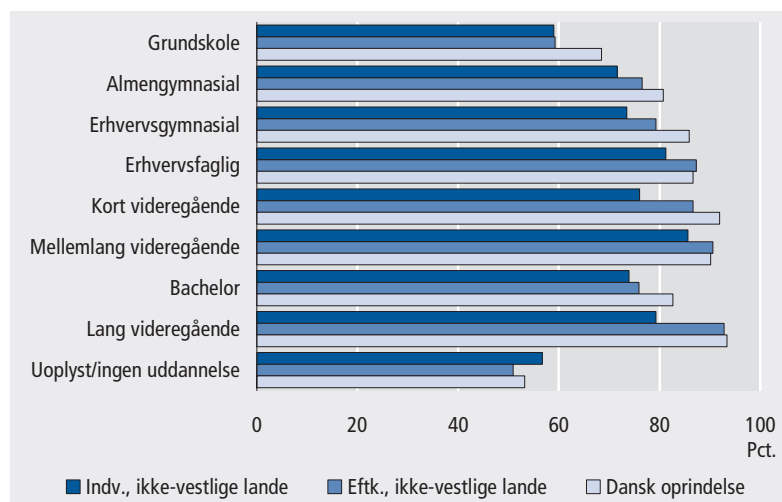
4.2. Uddannelse og beskæftigelse

Personer med dansk oprindelse har højere beskæftigelse end indvandrere med samme uddannelsesniveau

På alle uddannelsesniveauer er beskæftigelsesfrekvensen for personer med dansk oprindelse højere end for ikke-vestlige indvandrere, mens forskellene mellem ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er meget små. Blandt mænd med dansk oprindelse med en erhvervsfaglig uddannelse som højeste fuldførte er der fx 87 pct. i beskæftigelse. For mandlige ikke-vestlige efterkommere med det samme

uddannelsesniveaue er beskæftigelsesfrekvensen også 87 pct., mens den er 81 pct. for mandlige ikke-vestlige indvandrere.

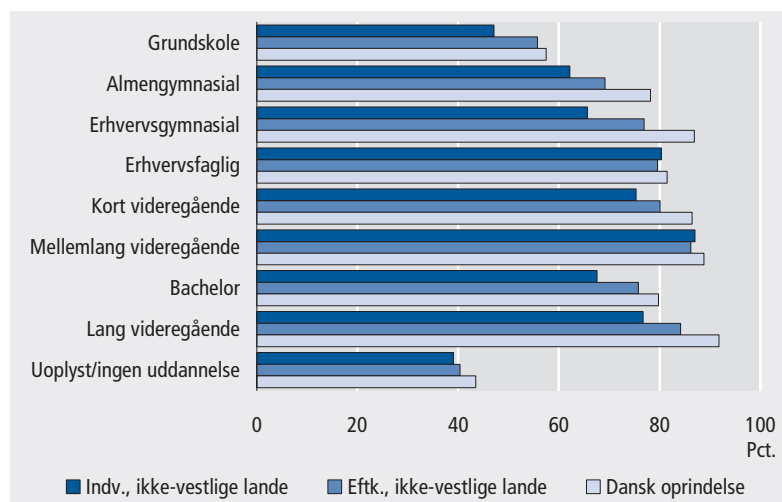
Figur 4.3. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige mænd fordelt efter højeste fuldførte uddannelse. 2007**

Beskæftigelse stiger med uddannelsesniveaue uanset herkomst

Generelt er beskæftigelsesfrekvenserne stigende med uddannelsesniveaue, både for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere og personer med dansk oprindelse. Selv om ikke-vestlige indvandrere generelt har lavere beskæftigelsesfrekvenser, har uddannelse også for dem en stor positiv beskæftigelsesmæssig effekt. Fx er 87 pct. af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere med en mellemlang videregående uddannelse i beskæftigelse. Ikke-vestlige kvindelige indvandrere med grundskole og uoplyst som højeste fuldførte uddannelse har til sammenligning beskæftigelsesfrekvenser på kun 47 pct. og 39 pct.

Figur 4.4. **Beskæftigelsesfrekvenser for 16-64-årige kvinder fordelt efter højeste fuldførte uddannelse. 2007**

Kun uddannelser taget i Danmark indgår i opgørelsen

Det er vigtigt at huske på, at kun uddannelser taget i Danmark indgår. 70 pct. af de ikke-vestlige indvandrere har derfor uoplyst uddannelsesniveau. Ikke-vestlige indvandrere med mellemlange videregående uddannelser, bachelor eller lange videregående uddannelser udgør tilsammen kun 4 pct. af alle 16-64-årige ikke-vestlige indvandrere. Den tilsvarende andel er 21 pct. blandt 16-64-årige med dansk oprindelse.

Små forskelle mellem personer med samme uddannelsesniveau

Det er værd at bemærke, at der er meget små forskelle i beskæftigelsesfrekvenser mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere, der befinder sig på samme uddannelsesniveau. For uddannelsesniveauerne erhvervsfaglig og mellemlang videregående er forskellene særligt små.

Forskelle større blandt kvinder end mænd

Blandt personer med lange videregående uddannelser er der ingen forskel i beskæftigelsesfrekvensen mellem mænd med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere, mens de ikke-vestlige kvindelige efterkommere med lange videregående uddannelser har en beskæftigelsesfrekvens, som med 84 pct. ligger otte procentpoint under beskæftigelsesfrekvensen for kvinder af dansk oprindelse med samme uddannelsesniveau.

4.3. Under uddannelse

Unge med dansk oprindelse oftere i gang med uddannelse end indvandrere

Unge med dansk oprindelse er oftere i gang med en uddannelse end unge indvandrere. Blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse er 32 pct. under uddannelse, mens de tilsvarende andele er 23 og 25 pct. blandt henholdsvis vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Der er en større andel efterkommere end indvandrere, som er i gang med en uddannelse. Blandt de 20-29-årige vestlige efterkommere er andelen endda højere end blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Vestlige efterkommere er dog en relativt lille gruppe og udgør kun 15 pct. af alle efterkommere i aldersgruppen 20-29-årige.

Flere kvindelige efterkommere under uddannelse end mandlige

Med undtagelse af ikke-vestlige indvandrere er der en større andel kvinder end mænd, som er under uddannelse. Fx er 35 pct. af de 20-29-årige ikke-vestlige kvindelige efterkommere under uddannelse, mens det kun gælder 28 pct. af de mandlige. Kønsforskellen er også syv procentpoint blandt 20-29-årige med dansk oprindelse. Her er 39 pct. af kvinderne under uddannelse mod 32 pct. af mændene.

46 pct. af de 20-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere er under uddannelse

Andelen under uddannelse varierer meget mellem de enkelte alderstrin i aldersgruppen 20-29-årige, og generelt er andelen faldende med alderen. For mænd med dansk oprindelse er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige. Der er 47 pct. af de 20-årige mænd med dansk oprindelse, som er under uddannelse, mens andelen kun er 15 pct. blandt de 29-årige. Også blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere er andelen højest blandt 20-årige og lavest blandt 29-årige, idet 46 pct. af de 20-årige er under uddannelse mod kun 12 pct. af de 29-årige.

Tabel 4.2. Antal 20-29-årige mænd samt andel under uddannelse. 2007

Alder	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd i alt					
20-29 år	12 592	22 549	1 046	5 702	270 898
20 år	746	2 002	130	807	27 243
21 år	976	2 240	84	677	26 398
22 år	1 194	2 367	95	573	25 396
23 år	1 483	2 274	93	547	24 894
24 år	1 535	2 361	111	541	25 767
25 år	1 495	2 207	101	580	25 599
26 år	1 407	2 202	104	571	27 592
27 år	1 325	2 215	119	544	28 443
28 år	1 202	2 320	114	458	29 837
29 år	1 229	2 361	95	404	29 729
Under uddannelse			pct.		
20-29 år	23	25	34	28	32
20 år	27	38	42	46	47
21 år	25	33	40	40	43
22 år	24	30	45	32	41
23 år	25	30	35	34	39
24 år	25	28	40	25	37
25 år	25	26	39	25	34
26 år	26	21	29	22	28
27 år	21	20	24	13	23
28 år	20	15	25	14	19
29 år	16	13	23	12	15

Der er dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige

I en sammenligning af uddannelsesniveauer for de uddannelser, som henholdsvis 20-29-årige med dansk oprindelse, 20-29-årige indvandrere og 20-29-årige efterkommere er i gang med, er det relevant at være opmærksom på gruppernes forskellige fordeling på de enkelte alderstrin. Ikke-vestlige efterkommere er fx kendetegnet ved at være unge, og her er antallet på de enkelte alderstrin faldende med alderen. Der er omkring dobbelt så mange 20-årige ikke-vestlige efterkommere som 29-årige.

Blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere er forholdet omvendt

Antallet af kvindelige ikke-vestlige indvandrere er derimod stigende fra alderstrin til alderstrin. Der er i alt 3.004 kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som er 28 år, mens der til sammenligning kun er 1.788 20-årige. De mandlige ikke-vestlige indvandrere er langt mere lige fordelt over de enkelte alderstrin.

Tabel 4.3. Antal 20-29-årige kvinder samt andel under uddannelse. 2007

Alder	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Kvinder i alt					
20-29 år	14 954	24 587	973	5 509	261 265
20 år	1 020	1 788	99	802	25 706
21 år	1 282	1 963	97	644	25 413
22 år	1 579	2 119	104	548	24 417
23 år	1 838	2 303	92	493	24 007
24 år	1 678	2 349	102	532	24 745
25 år	1 618	2 560	98	578	24 942
26 år	1 627	2 761	97	561	26 720
27 år	1 558	2 773	86	489	27 719
28 år	1 381	3 004	92	483	28 768
29 år	1 373	2 967	106	379	28 828
Under uddannelse			pct.		
20-29 år	31	24	41	35	39
20 år	26	39	44	50	41
21 år	32	37	54	52	51
22 år	34	35	53	48	56
23 år	34	33	52	45	55
24 år	37	27	41	33	50
25 år	36	23	44	27	43
26 år	36	20	33	24	34
27 år	28	15	28	18	27
28 år	24	14	33	16	21
29 år	19	13	25	14	16

De "ældre" 20-29-årige er oftere i gang med videregående uddannelser

Det er klart, at der blandt de yngste 20-29-årige vil være relativt flere, som er i gang med erhvervsfaglige uddannelser eller endda ungdomsuddannelser, mens de ældre 20-29-årige i højere grad vil være i gang med videregående uddannelser. Derfor kan aldersfordelingen have en betydning, når man ser på, hvilke uddannelser de 20-29-årige i de forskellige herkomstgrupper er i gang med.

Mange vestlige indvandrere er i gang med lange videregående uddannelser

Blandt 20-29-årige, som er i gang med en uddannelse, skiller vestlige indvandrere sig ud med meget høje andele, som er i gang med lange videregående uddannelser. Blandt mændene er der fx 41 pct., som er i gang med en lang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. blandt 20-29-årige mænd med dansk oprindelse.

Små forskelle mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere

Sammenlignet med 20-29-årige med dansk oprindelse er en lidt mindre andel af de ikke-vestlige efterkommere i gang med en lang videregående uddannelse. Forskellene mellem fordelingerne af igangværende uddannelser mellem ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er generelt små, og de kan forklares ud fra gruppernes forskellige alderssammensætning.

Tabel 4.4. 20-29-årige fordelt efter igangværende uddannelse. 2007

Uddannelsesstype	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
Mænd					
I alt under uddannelse	2 935	5 714	357	1 606	86 596
Grundskole eller gymnasial	54	410	20	132	3 491
Erhvervsfaglig	274	1 612	77	542	27 969
Kort videregående	239	723	27	125	5 918
Mellemlang videregående	441	802	45	270	13 634
Bachelor	735	1 036	123	350	20 697
Lang videregående	1 192	1 131	65	187	14 887
Ikke under uddannelse / uoplyst	9 657	16 835	689	4 096	184 302
Kvinder					
I alt under uddannelse	4 640	5 901	396	1 901	101 077
Grundskole eller gymnasial	62	440	17	107	2 877
Erhvervsfaglig	378	1 557	52	439	23 413
Kort videregående	389	639	24	137	5 344
Mellemlang videregående	755	1 002	82	525	30 296
Bachelor	1 488	1 202	136	436	22 334
Lang videregående	1 568	1 061	85	257	16 813
Ikke under uddannelse / uoplyst	10 314	18 686	577	3 608	160 188

Tabel 4.5. Andel 20-29-årige fordelt efter igangværende uddannelse. 2007

Uddannelsesstype	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	
	pct.				
Mænd					
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole eller gymnasial	2	7	6	8	4
Erhvervsfaglig	9	28	22	34	32
Kort videregående	8	13	8	8	7
Mellemlang videregående	15	14	13	17	16
Bachelor	25	18	34	22	24
Lang videregående	41	20	18	12	17
Kvinder					
I alt under uddannelse	100	100	100	100	100
Grundskole eller gymnasial	1	7	4	6	3
Erhvervsfaglig	8	26	13	23	23
Kort videregående	8	11	6	7	5
Mellemlang videregående	16	17	21	28	30
Bachelor	32	20	34	23	22
Lang videregående	34	18	21	14	17

Mellemlange videregående uddannelser er mindre populære blandt ikke-vestlige indvandrere

Både blandt de mandlige og kvindelige ikke-vestlige indvandrere er der forholdsvis mange, som er i gang med en kort videregående uddannelse, mens der blandt kvinderne er relativt få, som er i gang med en mellemlang videregående uddannelse. Blandt 20-29-årige kvinder med dansk oprindelse, som er under uddannelse, er 30 pct. i gang med en mellemlang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel er kun 17 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. De mellemlange videregående uddannelser omfatter blandt andet uddannelser som skolelærere, pædagog og sygeplejerske.

Der er store forskelle mellem 20-29-årige indvandrere fra forskellige oprindelseslande, når det gælder andelen, som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse.

60 pct. af 20-29-årige kvindelige indvandrere fra Somalia er hverken under uddannelse eller i beskæftigelse

Blandt 20-29-årige med dansk oprindelse er der kun henholdsvis 9 pct. af mændene og 11 pct. af kvinderne, som ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse. Det er meget lave andele sammenlignet med ikke-vestlige indvandrere. Der er især mange ikke-vestlige kvindelige indvandrere i alderen 20-29 år, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. For kvindelige indvandrere fra Afghanistan, Libanon, Pakistan og Somalia er der tale om mere end halvdelen.

Tabel 4.6.

Antal 20-29-årige samt andel, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2007.

	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	antal		pct.	
Ikke-vestlige indvandrere	22 549	24 587	25	44
heraf:				
Afghanistan	923	789	20	50
Bosnien-Hercegovina	1 685	1 667	15	22
Irak	1 651	1 729	29	58
Iran	1 058	1 017	23	28
Kina	1 613	1 650	26	28
Libanon	1 514	1 449	30	57
Pakistan	830	940	21	57
Somalia	1 103	974	37	60
Tyrkiet	2 804	2 923	22	41
Vietnam	746	893	16	28
Ikke-vestlige efterkommere	5 702	5 509	18	20
heraf:				
Tyrkiet	2 477	2 307	16	20
Pakistan	1 094	1 055	18	21
Jugoslavien ¹	516	543	19	18
Personer med dansk oprindelse	270 898	261 265	9	11

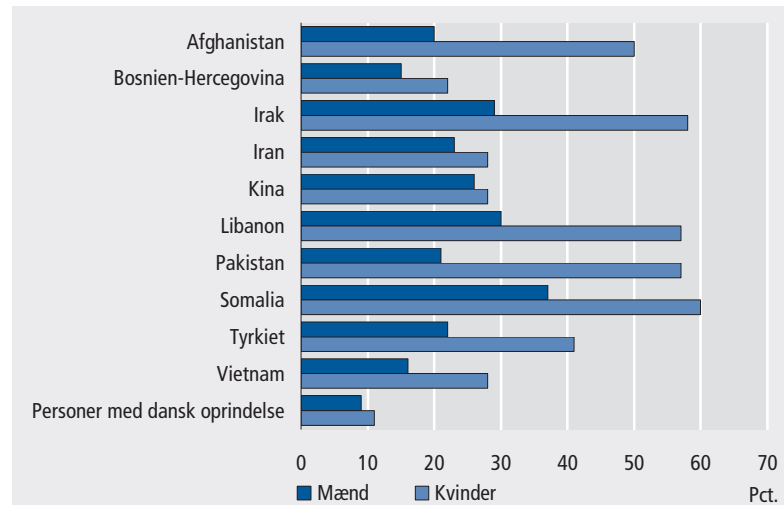
¹ Jugoslavien før opsplittningen.

Relativt mange kvindelige efterkommere er enten i beskæftigelse eller under uddannelse

Henholdsvis 18 pct. af de mandlige ikke-vestlige efterkommere og 20 pct. af de kvindelige er ikke i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse. Det er andele, som er omkring dobbelt så høje som for 20-29-årige mænd og kvinder med dansk oprindelse. Sammenlignet med ikke-vestlige indvandrere er der dog for de kvindelige ikke-vestlige efterkommere tale om lave andele. Det er især bemærkelsesværdigt, at der er

21 pct. af de kvindelige pakistanske efterkommere, som ikke er i beskæftigelse eller i gang med en uddannelse, mens den tilsvarende andel for pakistanske indvandrere i samme aldersgruppe er 57 pct.

Figur 4.5. 20-29-årige indvandrere og personer med dansk oprindelse, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2007

Kønsmæssige forskellene er små blandt indvandrere fra Bosnien, Iran og Kina

Blandt de viste ikke-vestlige oprindelseslande er det indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, der ligger tættest på personer med dansk oprindelse. Kun henholdsvis 15 pct. af de mandlige 20-29-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og 22 pct. af kvinderne er ikke i beskæftigelse eller under uddannelse. Foruden indvandrere fra Bosnien-Hercegovina er forskellen mellem de to køn også lav blandt indvandrere fra Iran og Kina.

4.4. 28-29-åriges uddannelse og beskæftigelse

Lille aldersgruppe valgt på grund af skæv aldersfordeling

Da ikke-vestlige efterkommere har en meget skæv aldersfordeling i retning af de yngste alderstrin, er det en fordel at lave aldersgruppen så lille som muligt, når man ønsker at sammenligne deres uddannelsesniveau og beskæftigelse med personer med dansk oprindelse. Det er årsagen til, at vi i dette afsnit ser på personer i alderen 28-29 år.

37 pct. af 28-29-årige ikke-vestlige efterkommere har oprindelse i Tyrkiet

Omkring 80 pct. af de 28-29-årige ikke-vestlige efterkommere har enten Tyrkiet, Pakistan, Jugoslavien eller Marokko som oprindelsesland. Efterkommere med tyrkisk oprindelse udgør alene 37 pct. af alle 28-29-årige ikke-vestlige efterkommere.

28-29-årige er som regel færdige med at uddanne sig

De fleste 28-29-årige er færdige med at uddanne sig, og forskelle mellem ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse i højeste fuldførte uddannelse for denne aldersgruppe må anses for at afspejle reelle forskelle, som ikke har noget med ikke-vestlige efterkommeres lavere alder at gøre.

Tabel 4.7. 28-29-årige fordelt efter herkomst og højeste fuldførte uddannelse. 2007

Højeste fuldførte uddannelse	Efterkommere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse	Efterkommere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
	antal		pct.	
Mænd, i alt	862	59 566	100	100
Grundskole	382	11 188	44	19
Gymnasial	110	6 274	13	11
Erhvervsfaglig	168	23 821	19	40
Kort videregående	40	4 585	5	8
Mellemlang videregående	34	4 684	4	8
Bachelor	28	3 369	3	6
Lang videregående	54	5 171	6	9
Uoplyst	46	474	5	1
Kvinder, i alt	862	57 596	100	100
Grundskole	253	8 128	29	14
Gymnasial	127	6 002	15	10
Erhvervsfaglig	226	18 288	26	32
Kort videregående	46	3 482	5	6
Mellemlang videregående	88	12 345	10	21
Bachelor	43	3 752	5	7
Lang videregående	51	5 328	6	9
Uoplyst	28	271	3	0

44 pct. af de 28-29-årige mandlige ikke-vestlige efterkommere har kun grundskole

Det er meget tydeligt, at de 28-29-årige ikke-vestlige efterkommere generelt har et lavere uddannelsesniveau end 28-29-årige med dansk oprindelse, og forskellene er særligt bemærkelsesværdige blandt mændene. Her har 44 pct. af de ikke-vestlige efterkommere kun en højeste fuldført uddannelse på grundskoleniveau mod 19 pct. af de 28-29-årige mænd med dansk oprindelse.

Andelen er kun 19 pct. blandt 28-29-årige mænd med dansk oprindelse

Der er en større andel mænd med dansk oprindelse end ikke-vestlige mandlige efterkommere, som har en højeste fuldført uddannelse på alle enkelte niveauer af erhvervskompetencegivende uddannelser. Forskellen er dog særligt stor, når det gælder erhvervsfaglige uddannelser. Mens hele 40 pct. af de 28-29-årige mænd med dansk oprindelse har en erhvervsfaglig uddannelse som deres højeste fuldførte, er andelen kun 19 pct. blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere.

Forskelle mindre hos kvinderne

Forskellene er mindre mellem 28-29-årige ikke-vestlige kvindelige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse. Her er der 29 pct. af de ikke-vestlige efterkommere, som har grundskolen som deres højeste fuldførte uddannelse, mens det gælder 14 pct. af kvinderne med dansk oprindelse. Der er desuden store forskelle mellem ikke-vestlige efterkommere og kvinder med dansk oprindelse, hvad angår andelen med mellemlange videregående uddannelser. Blandt 28-29-årige kvinder med dansk oprindelse har 21 pct. en mellemlang videregående uddannelse som højeste fuldførte uddannelse. Den tilsvarende andel er kun 10 pct. blandt de ikke-vestlige kvindelige efterkommere.

Tabel 4.8. **Antal beskæftigede og beskæftigelsesfrekvenser for 28-29-årige fordelt efter herkomst og højeste fuldførte uddannelse. 2007**

Højeste fuldførte uddannelse	Efterkommere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse	Efterkommere fra ikke-vestlige lande	Personer med dansk oprindelse
	antal	antal	beskæftigelsesfrekvens	beskæftigelsesfrekvens
Mænd, i alt	667	52 437	77	88
Grundskole	264	8 080	69	72
Gymnasial	92	5 192	84	83
Erhvervsfaglig	141	22 532	84	95
Kort videregående	38	4 337	95	95
Mellemlang videregående	33	4 529	97	97
Bachelor	21	2 645	75	79
Lang videregående	52	4 876	96	94
Uoplyst	26	246	57	52
Kvinder, i alt	600	47 593	70	83
Grundskole	143	4 513	57	56
Gymnasial	85	4 213	67	70
Erhvervsfaglig	173	16 263	77	89
Kort videregående	39	3 164	85	91
Mellemlang videregående	79	11 713	90	95
Bachelor	31	2 735	72	73
Lang videregående	44	4 893	86	92
Uoplyst	6	99	21	37

28-29-årige med dansk oprindelse er oftere beskæftigede end ikke-vestlige efterkommere

Generelt har 28-29-årige med dansk oprindelse højere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Forskellene er dog små, når man betragter personer med samme niveau af højeste fuldført uddannelse. Forskellen er størst, når den højeste fuldførte uddannelse er en uddannelse på erhvervsfagligt niveau. Blandt mandlige ikke-vestlige efterkommere i alderen 28-29 år med en erhvervsfaglig uddannelse, var 84 pct. i beskæftigelse i 2007. Den tilsvarende andel var 95 pct. blandt 28-29-årige mænd med dansk oprindelse.

Forskellene er dog små, når uddannelsesniveaulet er det samme

Forskellene i beskæftigelsesfrekvens mellem ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse er meget små, når man ser på mænd med gymnasiale, korte videregående, mellemlange videregående eller lange videregående uddannelser. I alle disse tilfælde er andelen af beskæftigede efterkommere mindst lige så høj som andelen af beskæftigede med dansk oprindelse. Det er dog værd at nævne, at antallet af 28-29-årige efterkommere på de forskellige uddannelsesniveauer er små. Der er fx kun 33 mandlige ikke-vestlige efterkommere i aldersgruppen 28-29-årige, som har en mellemlang videregående uddannelse som højeste fuldførte.

Forskelle i beskæftigelse lidt større blandt kvinderne

Generelt er forskellene mellem ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse lidt større, når man ser på kvinderne. Fx er 86 pct. af de 28-29-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere med en lang videregående uddannelse i beskæftigelse mod 92 pct. blandt kvinder med dansk oprindelse. Blandt mændene er de tilsvarende andele 96 pct. for de ikke-vestlige efterkommere og 94 pct. blandt personer med dansk oprindelse.

Efterkommere med uddannelser har høj beskæftigelse

Der tegner sig overordnet et billede af, at ikke-vestlige efterkommere, der har taget en erhvervskompetencegivende uddannelse, er i beskæftigelse i langt højere grad end dem, der står med grundskole, gymnasial eller uoplyst som højeste fuldførte uddannelse.

4.5. Nyuddannede

Afsluttet erhvervsuddannelse i 2005

I den danske befolkning 1. januar 2007 var der i alt 83.535 personer, som afsluttede en erhvervskompetencegivende uddannelse i Danmark i året 2005. Heraf var 7.042 personer enten indvandrere eller efterkommere. Året 2005 er valgt for at have en afstand på mindst ét år mellem tidspunktet for uddannelsens afslutning og tidspunktet for seneste beskæftigelsesstatistik for hele befolkningen.

Især erhvervsfaglige uddannelser for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere ...

For henholdsvis 59 pct. af de mandlige og 63 pct. af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der afsluttede en uddannelse i 2005, var der tale om en erhvervsfaglig uddannelse. De tilsvarende andele for ikke-vestlige efterkommere var 69 pct. for mændene og 62 pct. for kvinderne. Der er her en tydelig forskel mellem vestlige og ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Blandt de vestlige indvandrere, som afsluttede en uddannelse i 2005, var det således kun 36 pct. af mændene og 34 pct. af kvinderne, som afsluttede en erhvervsfaglig uddannelse.

Tabel 4.9. Nyuddannede 2005 med en erhvervskompetencegivende uddannelse.¹

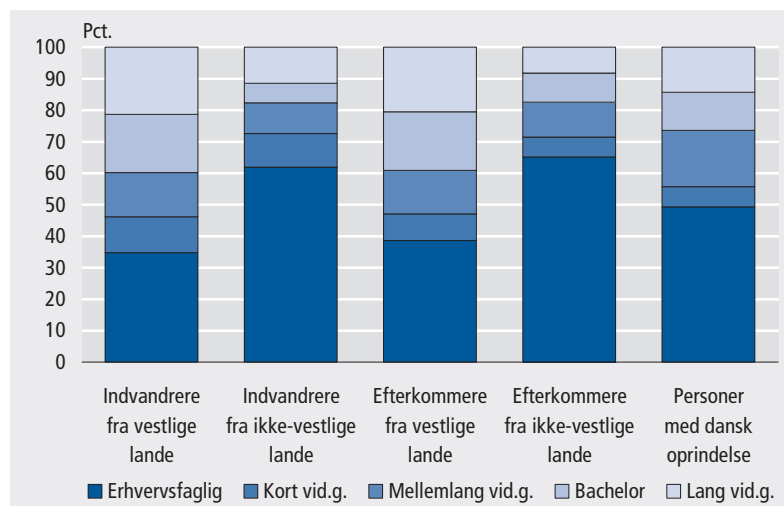
	Erhvervsfaglig	Kort videregående	Mellem-lang videregående	Bachelor	Lang videregående	I alt
Mænd, i alt	19 627	3 153	3 940	4 474	5 758	36 952
Indvandrere, vestlige lande	239	81	68	101	174	663
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 028	227	113	116	249	1 733
Efterkommere, vestlige lande	40	14	13	23	32	122
Efterkommere, ikke-vestlige lande	334	38	31	34	49	486
Personer med dansk oprindelse	17 986	2 793	3 715	4 200	5 254	33 948
Kvinder, i alt	21 982	2 401	10 554	5 465	6 181	46 583
Indvandrere, vestlige lande	359	115	175	216	193	1 058
Indvandrere, ikke-vestlige lande	1 475	204	279	133	214	2 305
Efterkommere, vestlige lande	60	8	23	25	21	137
Efterkommere, ikke-vestlige lande	334	26	82	61	35	538
Personer med dansk oprindelse	19 754	2 048	9 995	5 030	5 718	42 545

¹ Tallene vedrører kun dimittender fra 2005, som også var i befolkningen 1. januar 2007.

... mens de vestlige i højere grad afsluttede lange videregående uddannelser ...

Til gengæld var der en højere andel af vestlige indvandrere og efterkommere, som afsluttede en lang videregående uddannelse. Ud af alle nyuddannede vestlige indvandrere fra 2005, afsluttede 21 pct. en lang videregående uddannelse. For ikke-vestlige indvandrere var den tilsvarende andel kun 11 pct. En del vestlige indvandrere kommer netop til Danmark for at studere på universiteter og højere læreanstalter. Det er derfor forventeligt, at der er forholdsvis mange af de vestlige indvandrere, som afslutter lange videregående uddannelser.

Figur 4.6. Nyuddannede 2005 fordelt efter erhvervskompetencegivende uddannelse

Anm.: Tallene vedrører kun dimittender fra 2005, som også var i befolkningen 1. januar 2007.

... også i højere grad end personer med dansk oprindelse

Overordnet set afsluttede vestlige indvandrere og efterkommere uddannelser på højere niveauer end personer med dansk oprindelse, som igen afsluttede uddannelser på højere niveauer end ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.

Færre nyuddannede indvandrere i beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvensen er højest for personer med dansk oprindelse, idet henholdsvis 89 pct. af de nyuddannede mænd og 87 pct. af de nyuddannede kvinder fra 2005 var i beskæftigelse i 2007. For indvandrere fra vestlige og ikke-vestlige lande er de tilsvarende andele mellem 75 pct. og 77 pct. De nyuddannede ikke-vestlige efterkommere fra 2005 var i lidt højere grad i beskæftigelse end indvandrere, idet henholdsvis 80 pct. af mændene og 78 pct. af kvinderne var i beskæftigelse i 2007.

Tabel 4.10.

Beskæftigelsesfrekvenser 2007 for nyuddannede mænd i 2005¹

	Erhvervsfaglig eller kort videregående	Mellemlang videregående	Lang videregående	I alt
I alt	89	94	92	88
Indvandrere, vestlige lande	83	-	75	75
Indvandrere, ikke-vestlige lande	78	76	70	77
Efterkommere, vestlige lande	-	-	-	87
Efterkommere, ikke-vestlige lande	78	-	-	80
Personer med dansk oprindelse	90	95	93	89

Anm.: Beskæftigelsesfrekvenser er ikke angivet, når der er under 100 personer i gruppen.

¹ Tallene vedrører kun dimittender fra 2005, som også var i befolkningen 1. januar 2007.

Tabel 4.11. **Beskæftigelsesfrekvenser 2007 for nyuddannede kvinder i 2005¹**

	Erhvervs- faglig eller kort videregående	Mellemlang videregående	Lang videre- gående	I alt
I alt	86	93	89	86
Indvandrere, vestlige lande	81	87	78	76
Indvandrere, ikke-vestlige lande	76	87	73	76
Efterkommere, vestlige lande	84
Efterkommere, ikke-vestlige lande	78	78
Personer med dansk oprindelse	87	93	90	87

Anm.: Beskæftigelsesfrekvenser er ikke angivet, når der er under 100 personer i gruppen

¹ Tallene vedrører kun dimittender fra 2005, som også var i befolkningen 1. januar 2007.

Især høj beskæftigelse for dem, der afsluttede mellemlange videregående uddannelser

De højeste beskæftigelsesfrekvenser findes blandt de personer, der i 2005 afsluttede en mellemlang videregående uddannelse. Her var henholdsvis 95 pct. af mændene og 93 pct. af kvinderne med dansk oprindelse i beskæftigelse i 2007. De tilsvarende beskæftigelsesfrekvenser for indvandrere fra ikke-vestlige lande var henholdsvis 76 pct. for mændene og 87 pct. for kvinderne.

Mænd og kvinder tager ikke de samme mellemlange videregående uddannelser

Den store forskel mellem mandlige og kvindelige ikke-vestlige indvandrere med mellemlange videregående uddannelser skyldes, at mænd og kvinder ikke tager de samme uddannelser. Mens mere end halvdelen af mændene med mellemlange videregående uddannelser fra 2005 afsluttede en uddannelse som diplomingeniør, gælder det under hver tiende af kvinderne. Blandt de ikke-vestlige kvindelige indvandrere, som afsluttede en mellemlang videregående uddannelse i 2005 er omkring halvdelen pædagoger, mens lidt over en fjerdedel er enten folkeskolelærere eller sygeplejersker. Både pædagoger, folkeskolelærere og sygeplejersker har normalt relativt let ved at finde beskæftigelse lige efter de har afsluttet uddannelsen.

Lav beskæftigelse for ikke-vestlige indvandrere med lange videregående uddannelser

Det er værd at bemærke, at forskellen i beskæftigelsesfrekvenser mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særligt stor for de personer, der afsluttede lange videregående uddannelser i 2005. Her var beskæftigelsesfrekvensen 93 pct. for mænd med dansk oprindelse og kun 70 pct. for mandlige indvandrere fra ikke-vestlige lande.

Kvinder er i overtal blandt nyuddannede fra 2005 uanset herkomst

Både blandt personer med dansk oprindelse og indvandrere og efterkommere fra såvel vestlige som ikke-vestlige lande var kvinder i overtal blandt de nyuddannede fra 2005. Blandt ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse udgjorde kvinder henholdsvis 57 pct. og 56 pct. af de personer, der i 2005 afsluttede en uddannelse.

Tabel 4.12. Kvinders andel af nyuddannede i 2005¹

	Erhvervs- faglig	Kort videre- gående	Mellem- lang videre- gående	Bachelor	Lang videre- gående	I alt
I alt	53	43	73	55	52	56
Indvandrere, vestlige lande	60	59	72	68	53	61
Indvandrere, ikke-vestlige lande	59	47	71	53	46	57
Efterkommere, vestlige lande	60	36	64	52	40	53
Efterkommere, ikke-vestlige lande	50	41	73	64	42	53
Personer med dansk oprindelse	52	42	73	54	52	56

¹ Tallene vedrører kun dimittender fra 2005, som også var i befolkningen 1. januar 2007.

4.6. Opholdsgrundlag

Opholdsgrundlag især interessant for yngre ikke-vestlige indvandrere

Som beskrevet i kapitel 2 har vi nu oplysninger, der angiver om en indvandrer har et opholdsgrundlag som flygtning. I en uddannelsesmæssig sammenhæng er det hovedsageligt yngre ikke-vestlige indvandrere, som det i denne forbindelse er relevant at se nærmere på, da de fleste ældre indvandrere har uoplyst uddannelsesniveau og ikke er i gang med at tage en uddannelse i Danmark.

Meget få voksne efterkommere er børn af flygtninge

Efterkommere, som er børn af flygtninge, udgør en meget lille andel af efterkommere over 20 år. Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien er de tre dominerende oprindelseslande blandt voksne ikke-vestlige efterkommere. Deres forældre er indvandrere fra disse lande og kom til Danmark for mere end 20 år siden, og der er stort set ingen af dem, der kom som flygtninge. Dette afsnit vil derfor være koncentreret om igangværende uddannelse og beskæftigelse for 20-29-årige ikke-vestlige indvandrere.

Tabel 4.13. 20-29-årige ikke-vestlige indvandrere fordelt efter beskæftigelses- og uddannelsesstatus samt opholdsgrundlag. 2007

	Mænd		Kvinder	
	Flygtninge	Andre	Flygtninge	Andre
I alt	10 110	12 439	9 416	15 171
Beskæftiget / Ikke under uddannelse	4 928	6 345	2 726	5 089
Beskæftiget og under uddannelse	1 833	2 338	1 644	2 117
Ikke beskæftiget / Ikke under uddannelse	2 517	3 045	3 968	6 903
Ikke beskæftiget og under uddannelse	832	711	1 078	1 062
	pct.			
I alt	100	100	100	100
Beskæftiget / Ikke under uddannelse	49	51	29	34
Beskæftiget og under uddannelse	18	19	17	14
Ikke beskæftiget / Ikke under uddannelse	25	24	42	46
Ikke beskæftiget og under uddannelse	8	6	11	7

Små forskelle mellem flygtninge og andre blandt 20-29-årige ikke-vestlige indvandrere

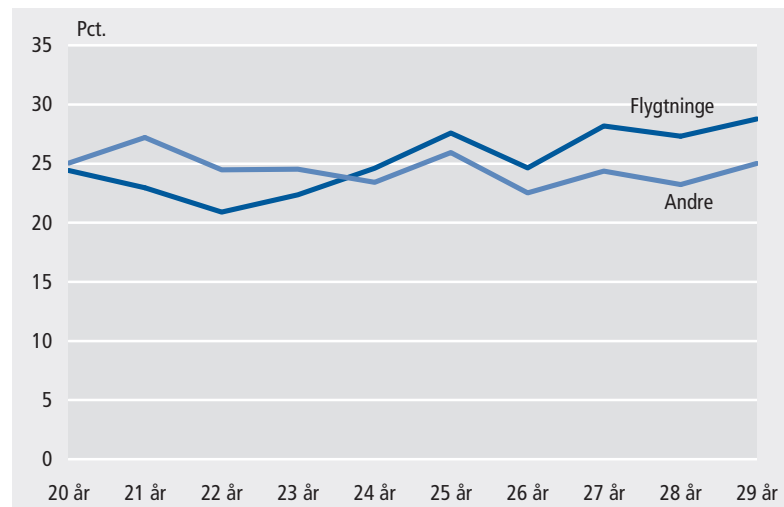
Der er forholdsvis små forskelle mellem 20-29-årige flygtninge og andre 20-29-årige ikke-vestlige indvandrere, når det gælder andelen, som er henholdsvis i beskæftigelse eller under uddannelse. Blandt de 20-29-årige mandlige flygtninge var der 25 pct., som hverken var under uddannelse eller i beskæftigelse. Andelen er med 24 pct. stort set på samme niveau blandt de ikke-vestlige 20-29-årige indvandrere, som har andet opholdsgrundlag end flygtning.

Flygtninge lige så ofte under uddannelse og i beskæftigelse som andre indvandrere

Blandt de 20-29-årige ikke-vestlige kvindelige indvandrere er der henholdsvis 42 pct. af flygtningene og 46 pct. af de øvrige ikke-vestlige indvandrere, der hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. Det tyder altså på, at flygtninge i mindst lige så høj grad som andre ikke-vestlige indvandrere i alderen 20-29 år er under uddannelse eller i beskæftigelse.

Figur 4.7.

Mandlige ikke-vestlige indvandrere, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2007

Lidt flere "ældre" 20-29-årige mandlige flygtninge er hverken i beskæftigelse eller under uddannelse

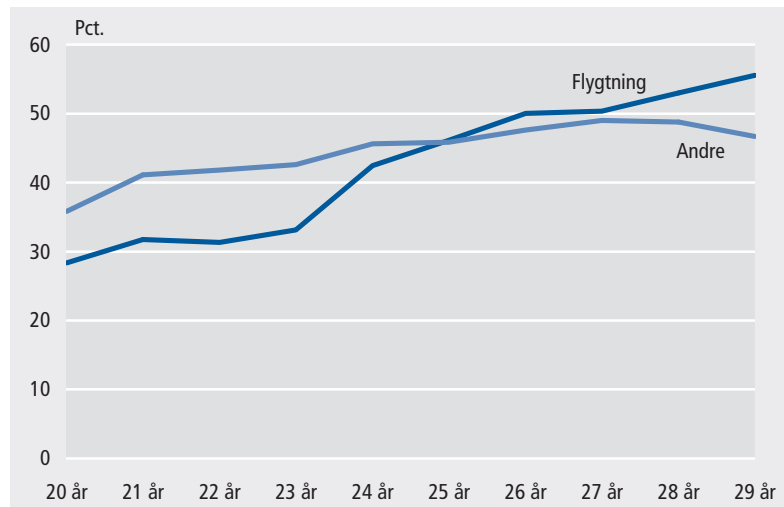
Både blandt flygtninge og indvandrere med andre opholdsgrundlag er andelen, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, forholdsvis konstant fra alderstrin til alderstrin blandt de 20-29-årige mænd. Der er dog en tendens til at andelen er stigende med alderen for flygtningene. Fx er 24 pct. af de 20-årige hverken i beskæftigelse eller under uddannelse, mens det gælder 29 pct. af de 29-årige. Blandt ikke-vestlige mandlige indvandrere med andet opholdsgrundlag end flygtning er andelen, som er uden for beskæftigelse og uddannelse, 25 pct. for både 20-årige og 29-årige.

56 pct. af de 29-årige kvindelige flygtninge er hverken i beskæftigelse eller under uddannelse

Blandt kvinderne er andelen, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse, tydeligt stigende med alderen indenfor aldersgruppen 20-29-årige, og den stigende tendens er klart stærkest for flygtninge. Mens der kun er 28 pct. af de kvindelige 20-årige flygtninge fra ikke-vestlige lande, som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse, er andelen 56 pct. blandt de 29-årige – altså en forskel på 28 procentpoint mellem det laveste og højeste alderstrin. Blandt de øvrige ikke-vestlige

kvindelige indvandrere er den tilsvarende forskel mellem højeste og laveste alderstrin kun på 11 procentpoint, idet henholdsvis 36 pct. af de 20-årige og 47 pct. af de 29-årige hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse.

Figur 4.8. **Kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2007**

5. Indkomst og indkomstkilder

Sammenfatning

Ikke-vestlige indvandrere har i gennemsnit lavere indkomster end personer med dansk oprindelse. Det skyldes især, at de ikke er beskæftigede i samme omfang.

Der er dog også forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse, der har beskæftigelse på samme niveau. Især blandt selvstændige er forskellene store. I gennemsnit har en selvstændig uden ansatte med dansk oprindelse en indkomst, som er 2,5 gange højere end indkomsten for en ikke-vestlig indvandrer i samme kategori.

I alle aldersgrupper har personer med dansk oprindelse højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Forskellen er relativt størst for de 45-54-årige mænd og generelt mindre for kvinder end for mænd.

Blandt de forskellige typer af parfamilier har par med to ikke-vestlige indvandrere de laveste indkomster.

Blandt 30-64-årige kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande har næsten fire ud af ti dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde. For kvinder med dansk oprindelse gælder det mindre end hver tiende.

Forskellen i gennemsnitlig erhvervsindkomst mellem ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse i alderen 18-29 år indsnævres kraftigt, når der tages højde for aldersforskelle. Den gennemsnitlige erhvervsindkomst er dog fortsat næsten 25 pct. højere for personer med dansk oprindelse.

Den gennemsnitlige erhvervsindkomst for ikke-vestlige indvandrere påvirkes blandt andet af deres opholdstid i Danmark. Mandlige ikke-vestlige indvandrere med en opholdstid på over 10 år har i gennemsnit en erhvervsindkomst på 173.000 kroner. Det tilsvarende tal er 132.000 kroner, når opholdstiden er under 3 år. Indkomstforskellen mellem indvandrere med kort og lang opholdstid er endnu større blandt kvinder.

5.1. Indkomst og socioøkonomisk status

Ikke-vestlige indvandrere har lave indkomster

En person med dansk oprindelse havde i 2006 en gennemsnitlig indkomst på 268.000 kroner. Det tilsvarende tal for vestlige indvandrere og efterkommere er på nogenlunde samme niveau, mens både ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i gennemsnit har klart lavere indkomster.

I alle indkomstopgørelser indgår kun personer som har boet i landet i hele året 2006.

Indkomst

Her er brugt "indkomst i alt", der er summen af personens erhvervsindkomst, som er lønindkomst og nettooverskud af egen virksomhed, samt overførselsindkomst, formueindkomst og anden ikke klassificerbar indkomst.

Det skyldes især, at de i mindre grad er i beskæftigelse

Den gennemsnitlige indkomst på 179.000 for ikke-vestlige indvandrere er ca. 89.000 kroner lavere end den gennemsnitlige indkomst for personer med dansk oprindelse. Denne forskel skyldes især, at ikke-vestlige indvandrere i langt mindre grad er beskæftigede end personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige efterkommeres lave indkomst skyldes, at de er meget unge

For de ikke-vestlige efterkommeres vedkommende er den lave gennemsnitlige indkomst på 115.000 først og fremmest et resultat af, at ikke-vestlige efterkommere er meget unge. En meget stor del af dem er derfor endnu ikke kommet ud på arbejdsmarkedet. Der er også en stor del af dem, som kun har deltidsbeskæftigelse, mens de er under uddannelse. Endelig er de fuldt beskæftigede efterkommere også relativt unge sammenlignet med andre fuldt beskæftigede, og deres lønninger vil derfor typisk også være lavere.

Socioøkonomisk status

Socioøkonomisk status er en inddeling efter væsentligste indkomstkilde og tilknytning til arbejdsmarkedet i løbet af året.:

Selvstændige.....	indkomst fra overskud af selvstændig virksomhed eller honorarer
Medhjælpende ægtefælle.....	indkomst som medhjælpende ægtefælle
Lønmodtagere.....	indkomst som løn
Topledere.....	ledere på øverste niveau
Lønm. på højeste niveau.....	fx læge, præst, gymnasielærer
Lønm. på mellemniveau.....	fx pædagog, fotograf, optiker
Lønm. på grundniveau.....	fx postbud, kontorfunktionær, smed
Andre lønmodtagere.....	fx kantineassistent, kloakarbejder, rengøringsassistent
Førtidspensionister.....	indkomst førtidspension
Folkepensionister.....	uden erhverv i folkepensionsalderen
Efterlønsmodtagere mv.	indkomst efterløn
Arbejdsløse.....	tilmeldt som arbejdsløs mindst et halvt år
Midlertidigt uden for arbejdsstyrken.	indkomst fra syge- barseldagpenge, uddannelsesgodtgørelse mv.
Kontanthjælpsmodtagere.....	indkomst fra kontanthjælp
Under uddannelse.....	tilmeldt en uddannelse, indkomst SU-niveau
Andre.....	tilhører ikke nogen af ovennævnte kategorier

Indkomstforskel markant blandt selvstændige

Forskelle i gennemsnitlig indkomst mellem de forskellige herkomstgrupper er i høj grad et resultat af, at grupperne er sammensat forskelligt, hvad angår socioøkonomisk status. Det er dog tydeligt, at der også inden for de enkelte grupper af socioøkonomisk status er store forskelle. Fx har selvstændige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse klart lavere gennemsnitlig indkomst end både selvstændige med dansk oprindelse og selvstændige indvandrere og efterkommere med vestlig oprindelse.

Tabel 5.1. Gennemsnitlig indkomst i alt fordelt efter socioøkonomisk status. 2006

Socioøkonomisk status	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	1.000 kr.					
I alt	243	179	241	115	268	262
Selvstændige i alt	403	216	461	199	535	514
- med 10 eller flere ansatte	..	897	1 693	1 710
- med 5-9 ansatte	852	588	878	872
- med 1-4 ansatte	588	299	705	300	652	630
- uden ansatte	364	185	395	176	481	460
Medhjælpende ægtefæller	190	158	196	194
Lønmodtagere i alt	329	258	340	214	333	329
Topledere	717	470	669	366	648	648
Lønm. på højeste niveau	436	403	487	344	437	436
Lønm. på mellemniveau	350	301	359	265	359	357
Lønm. på grundniveau	274	255	254	201	279	278
Andre lønmodtagere	241	239	231	188	257	254
Lønm., stilling uoplyst	294	227	323	186	320	314
Pensionister i alt	175	137	189	177	177	175
Førtidspensionister	163	152	186	180	183	180
Folkepensionister	178	110	190	..	174	173
Efterlønsmodtagere mv.	176	158	190	..	182	181
Andre i alt	83	107	63	42	89	90
Arbejdsløse	185	170	176	167	193	189
Midlertidigt uden for arbejdsstyrken	164	169	172	163	178	176
Kontanthjælpsmodtagere	147	152	144	140	150	150
Under uddannelse	35	37	32	25	37	36
Andre	64	39	66	32	99	85

Anm.: Beløb er ikke angivet, når der er under 30 personer i gruppen.

Især stor forskel blandt selvstændige uden ansatte

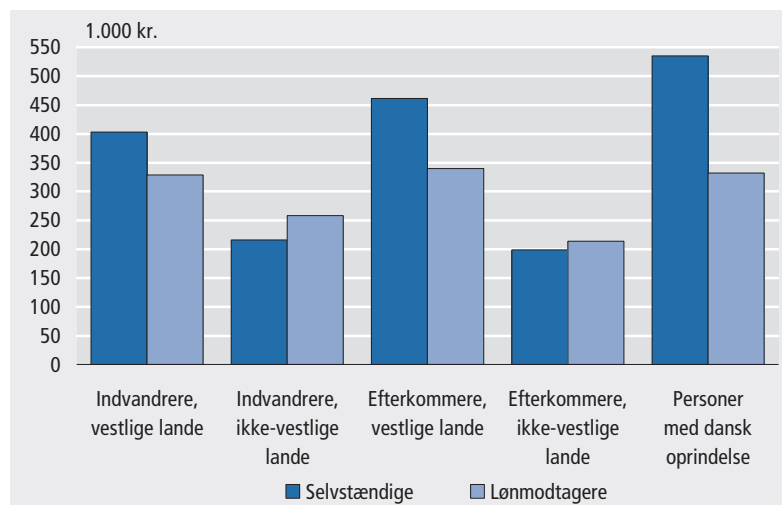
Uanset herkomst er selvstændige uden ansatte den største enkelte gruppe af selvstændige. For indvandrere fra ikke-vestlige lande i denne socioøkonomiske gruppe var den gennemsnitlige indkomst 185.000 kroner, mens den for personer med dansk oprindelse var 481.000 kroner – altså 2,6 gange højere. Blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande er de selvstændiges gennemsnitlige indkomst lavere end for samtlige typer af lønmodtagere. For personer med dansk oprindelse er det kun topledere, der i gennemsnit har højere indkomster end hele gruppen af selvstændige.

Også lavere indkomst hos ikke-vestlige lønmodtagere

Blandt lønmodtagere er der også en tendens til, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har gennemsnitlige indkomster, der er væsentligt lavere end for de øvrige grupper. Forskellene er dog ikke så store som blandt selvstændige. Blandt topledere og lønmodtagere på højeste niveau har vestlige indvandrere og efterkommere i gennemsnit en højere indkomst end personer med dansk oprindelse.

Tabel 5.2. **Fuldt skattepligtige personer fordelt efter socioøkonomisk status. 2006**

Socioøkonomisk status	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
I alt	105 775	203 671	8 129	26 841	4 040 514	4 384 930
Selvstændige i alt	6 040	9 803	356	661	176 234	193 094
- med 10 eller flere ansatte	28	33	3	2	2 639	2 705
- med 5-9 ansatte	87	115	6	7	6 366	6 581
- med 1-4 ansatte	797	2 151	59	91	35 494	38 592
- uden ansatte	4 580	7 088	277	554	123 836	136 335
Medhjælpende ægtefæller	548	416	11	7	7 899	8 881
Lønmodtagere i alt	51 717	84 289	4 141	10 442	2 265 883	2 416 472
Topledere	1 130	334	96	57	68 260	69 877
Løn. på højeste niveau	9 430	5 490	775	681	303 809	320 185
Løn. på mellemniveau	9 043	6 555	807	1 196	436 507	454 108
Løn. på grundniveau	14 647	30 528	1 339	5 015	895 527	947 056
Andre lønmodtagere	4 280	20 267	281	1 433	158 676	184 937
Løn., stilling uoplyst	13 187	21 115	843	2 060	403 104	440 309
Pensionister i alt	24 327	29 108	1 255	346	1 045 620	1 100 656
Førtidspensionister	4 146	16 772	358	329	199 587	221 192
Folkepensionister	17 141	10 318	832	14	712 414	740 719
Efterlønsmodtagere mv.	3 040	2 018	65	3	133 619	138 745
Andre i alt	23 691	80 471	2 377	15 392	552 777	674 708
Arbejdsløse	2 553	11 309	167	607	67 377	82 013
Midlertidigt uden for arb.styrken	1 286	6 627	80	568	38 523	47 084
Kontanthjælpsmodtagere	2 161	28 161	210	763	68 010	99 305
Under uddannelse	6 081	16 512	1 467	11 668	295 627	331 355
Andre	11 610	17 862	453	1 786	83 240	114 951

Figur 5.1. **Gennemsnitlig indkomst i alt for selvstændige og lønmodtagere. 2006**

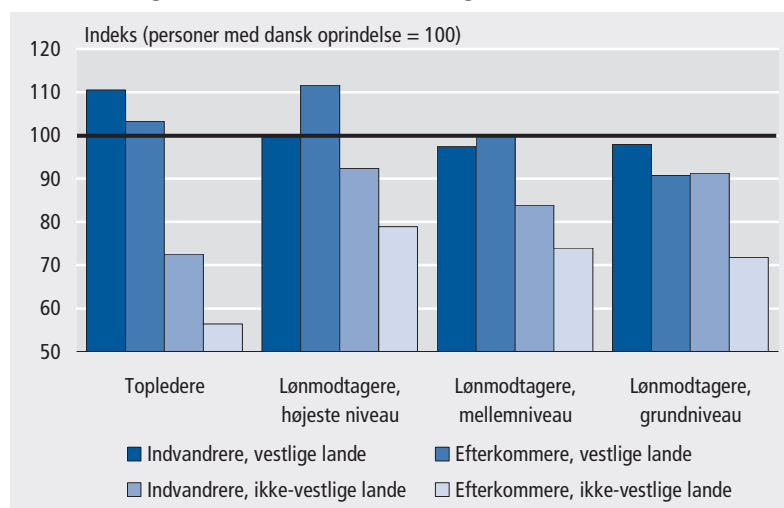
Ikke-vestlige efterkommere er yngre og tjener derfor mindre

Blandt lønmodtagere har ikke-vestlige efterkommere i gennemsnit en lavere indkomst end ikke-vestlige indvandrere. Denne forskel skyldes, at de ikke-vestlige efterkommere, der er lønmodtagere, er yngre end de ikke-vestlige indvandrere, som er lønmodtagere. Det trækker den gennemsnitlige indkomst ned, da lønninger stiger med alderen. Samtidig er mange ikke-vestlige efterkommere under uddannelse, og en del af lønmodtagerne er studerende, som har deltidsbeskæftigelse.

Mindre forskel mellem lønmodtagere på højeste niveau

Lønmodtagere, som er indvandrere med ikke-vestlig oprindelse, har en klart lavere gennemsnitlig indkomst end lønmodtagere med dansk oprindelse. Det gælder alle socioøkonomiske grupper af lønmodtagere. Det er dog blandt toplederne, at de ikke-vestlige indvandreres afvigelse fra personer med dansk oprindelse er størst, idet en ikke-vestlig indvandrer med job som topleder i gennemsnit har en indkomst, som kun udgør 73 pct. af den gennemsnitlige indkomst for topledere med dansk oprindelse. For lønmodtagere på højeste niveau er der mindre forskelle mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere. En ikke-vestlig indvandrer med et job som lønmodtager på højeste niveau har i gennemsnit en indkomst, der udgør 92 pct. af den gennemsnitlige indkomst for en person med dansk oprindelse.

Figur 5.2. **Gennemsnitlig indkomst i alt for lønmodtagere. 2006**

Mindre forskelle i indkomst blandt personer, der ikke er beskæftigede

Blandt de personer, som ikke er i beskæftigelse, er forskellene i den gennemsnitlige indkomst mindre. Blandt førtidspensionister, folkepensionister, efterlønsmodtagere og arbejdsløse er den gennemsnitlige indkomst for ikke-vestlige indvandrere dog lavere. For de arbejdsløses vedkommende skyldes denne forskel, at de ikke-vestlige indvandrere i mindre grad er forsikrede arbejdsløse. Der er derfor relativt flere arbejdsløse ikke-vestlige indvandrere, der modtager kontanthjælp, som stort set altid er et lavere beløb end de dagpenge, som de forsikrede arbejdsløse får.

Tabel 5.3. **Gennemsnitlig indkomst i alt for personer på 65 år og derover. 2006**

Socio- økonomisk status	Indvandrere		Personer med dansk oprindelse	Indvandrere		Personer med dansk oprindelse
	Vestlige lande	Ikke- vestlige lande		Vestlige lande	Ikke- vestlige lande	
	1.000 kr.			antal personer		
I alt	203	124	196	19 766	11 891	799 999
Selvstændige	808	543	790	361	114	15 195
Lønmodtagere	344	236	333	1 652	941	49 917
Pensionister	177	111	174	17 703	10 579	734 368
Andre	130	84	98	50	257	519

*Store
indkomstforskelle
blandt pensionister*

Forskellen i gennemsnitlig indkomst mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er særlig stor for pensionister på 65 år og derover. Mens en person med dansk oprindelse, der har status som pensionist i gennemsnit har en indkomst på 177.000 kroner, har en ikke-vestlig indvandrer kun en gennemsnitlig indkomst på 137.000. Stort set alle pensionister, der er fyldt 65 år, har en socioøkonomisk status som folkepensionist. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at alle indkomster er omfattet ved udregning af den gennemsnitlige indkomst. For en folkepensionist er det altså ikke kun folkepension, der indgår, men også arbejdsmarkedspensioner, formueindkomster mv.

*Folkepension for
indvandrere*

For at have ret til folkepension skal indvandrere have boet mindst 10 år i Danmark, og det er først, når de har boet i Danmark i 40 år, at de har ret til fuld folkepension. For indvandrere, der har boet i Danmark mellem 10 og 40 år, er folkepensionens størrelse afhængig af, hvor længe de har boet i Danmark. En længere opholdstid giver en højere folkepension. Flygtninge er automatisk berettigede til den maksimale folkepension, når de fylder 65 år. Nyankomne flygtninge over 60 år kan dog først modtage folkepension efter syv års ophold i Danmark.

Konventionsaftaler

Indvandrere med kortere ophold end 10 år kan få dansk folkepension, hvis oprindelseslandet er blandt de lande, som Danmark har såkaldte konventionsaftaler med. Det omfatter blandt andet indvandrere fra Pakistan og Tyrkiet.

*Få ikke-vestlige
indvandrere har
arbejdsmarkedspensioner*

Arbejdsmarkedspensioner er betydeligt mere udbredte blandt personer med dansk oprindelse end ikke-vestlige indvandrere. Samtidig får mange ikke-vestlige indvandrere en lavere folkepension. Det er på den baggrund ikke overraskende, at ikke-vestlige indvandrere, der er fyldt 65 år og pensionister, har en lavere gennemsnitlig indkomst end personer med dansk oprindelse i den tilsvarende gruppe.

5.2. Indkomst, køn og alder

Ikke-vestlige indvandrere har lavest indkomst blandt personer over 25 år

Mænd har i gennemsnit højere indkomster end kvinder, og 35-44-årige og 45-54-årige har i gennemsnit højere indkomster end både yngre og ældre aldersgrupper. Blandt de forskellige typer af herkomst har ikke-vestlige indvandrere i gennemsnit den laveste indkomst i alle aldersgrupper fra 25 år og opefter. Det er et forhold, som afspejler, at der er relativt mange ikke-vestlige indvandrere, som ikke er i beskæftigelse.

Tabel 5.4. Gennemsnitlig indkomst i alt. 2006

	Indvandrere		Efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	1.000 kr.					
Mænd og kvinder i alt	243	179	241	115	268	262
Under 25 år	68	84	68	65	93	91
25-34 år	191	186	240	224	270	262
35-44 år	304	221	377	315	351	341
45-54 år	305	209	389	351	355	346
55-64 år	286	179	295	272	313	309
65 år og derover	203	124	209	140	196	195
Mænd i alt	285	195	270	120	311	304
Under 25 år	78	90	68	66	101	99
25-34 år	211	207	256	237	297	289
35-44 år	343	236	434	365	399	386
45-54 år	353	227	435	412	412	401
55-64 år	334	201	356	414	380	374
65 år og derover	244	135	233	150	232	230
Kvinder i alt	207	164	210	109	226	222
Under 25 år	60	78	68	62	85	83
25-34 år	175	170	223	212	243	234
35-44 år	262	206	313	265	301	293
45-54 år	260	188	337	294	297	291
55-64 år	241	152	223	181	246	243
65 år og derover	181	115	191	123	168	167

Forskelle særligt store blandt 45-54-årige mænd

Indkomstforskellene mellem ikke-vestlige indvandrere på den ene side og vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse på den anden side er blandt mænd særligt store for personer over 35 år. En mand med dansk oprindelse i alderen 45-54 år har i gennemsnit en indkomst på 412.000 kroner. For mandlige ikke-vestlige indvandrere i samme aldersgruppe er den gennemsnitlige indkomst kun 227.000 kroner.

Lav indkomst skyldes manglende beskæftigelse

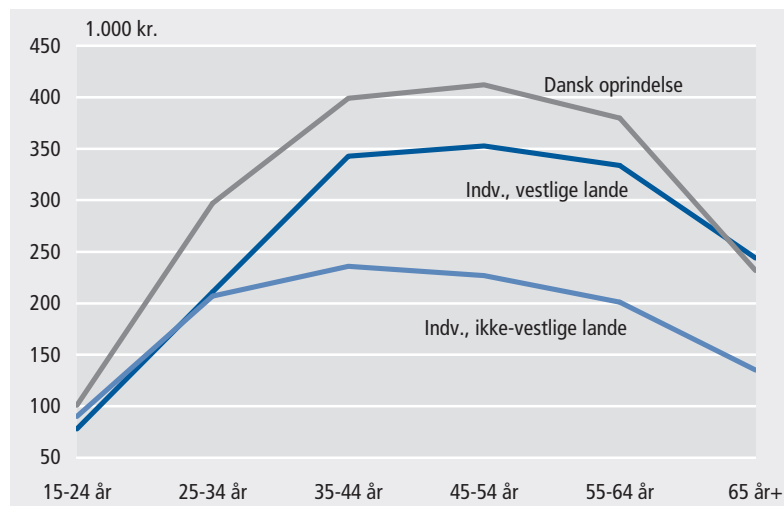
Hovedforklaringen til denne forskel er, at beskæftigelsesfrekvensen for 45-54-årige mænd med dansk oprindelse er over 85 pct., mens kun lidt over halvdelen af de mandlige ikke-vestlige indvandrere i alderen 45-54 år er i beskæftigelse. Også blandt de beskæftigede har personer med dansk oprindelse generelt højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Det skyldes både, at personer med dansk oprindelse er beskæftigede i job på højere niveauer, men også at de i gennemsnit har højere

indkomst end ikke-vestlige indvandrere blandt personer, der har beskæftigelse på samme niveau.

Forskel i indkomst på over 100.000 kroner

Også hos kvinderne er forskellen i gennemsnitlig indkomst mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere særlig stor for de 45-54-årige. En 45-54-årig kvinde med dansk oprindelse har i gennemsnit en indkomst på 297.000 kroner mod 188.000 kroner for en kvindelig ikke-vestlig indvandrer i samme aldersgruppe. Igen er hovedårsagen til forskellen, at beskæftigelsesfrekvenserne er væsentligt lavere for ikke-vestlige indvandrere end for personer med dansk oprindelse. Det gælder i endnu højere grad for kvinder end mænd.

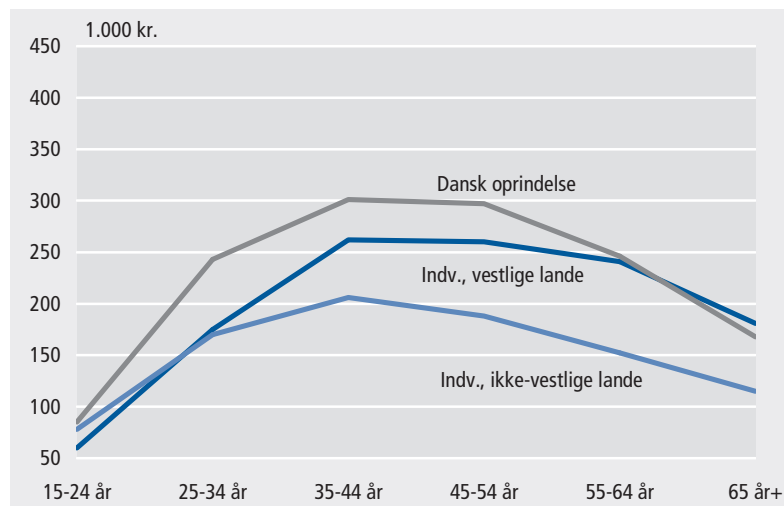
Figur 5.3. **Gennemsnitlig indkomst for mandlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse. 2006**

Forskellene er relativt mindre blandt kvinder

Relativt set er indkomstforskellen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere mindre for 45-54-årige kvinder end for mænd i samme aldersgruppe. Mens gennemsnitsindkomsten for 45-54-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere udgør 55 pct. af gennemsnitsindkomsten for mænd med dansk oprindelse i samme aldersgruppe, er den tilsvarende andel for 45-54-årige kvinder 63 pct. Det hænger givetvis sammen med, at beskæftigede mænd generelt har højere stillinger og lønninger end kvinder. Blandt 45-54-årige mænd er der derfor relativt set større forskelle i indkomst mellem beskæftigede og personer uden beskæftigelse. Samtidig er der ikke en tilsvarende kønsforskel i indkomst for de personer, som ikke er i beskæftigelse.

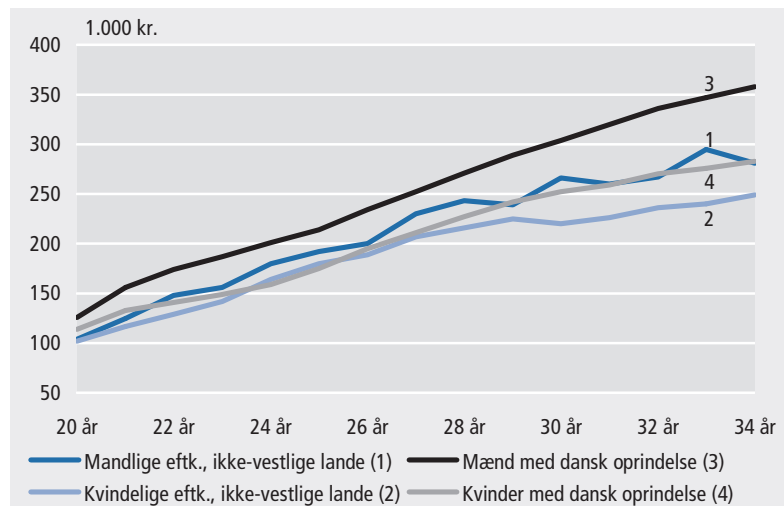
Figur 5.4. **Gennemsnitlig indkomst for kvindelige indvandrere og kvinder med dansk oprindelse. 2006**

20-34-årige efterkommere er opgjort for hvert alderstrin

Ikke-vestlige efterkommere, der er fyldt 35 år, er en meget lille gruppe. I figur 5.5, der viser gennemsnitlig indkomst for personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere, har vi derfor begrænset os til 20-34-årige. Til gengæld er den gennemsnitlige indkomst udregnet for hvert enkelt alderstrin. At denne metode er valgt for denne figur skyldes, at ikke-vestlige efterkommere har en skæv aldersfordeling inden for de enkelte aldersgrupper. I aldersgruppen 25-34-årige vil personer på de yngre alderstrin fx være stærkt overrepræsenterede, og pga. sammenhængen mellem indkomst og alder vil det for ikke-vestlige efterkommere kunne give et misvisende billede at se på gennemsnitlig indkomst for en hel aldersgruppe.

Figur 5.5. **Gennemsnitlig indkomst for ikke-vestlige efterkommere og personer med dansk oprindelse. 2006**

<i>20-34-årige mænd med dansk oprindelse har højest indkomst</i>	Det er tydeligt, at mænd med dansk oprindelse i gennemsnit har højere indkomster end både kvinder med dansk oprindelse, mandlige ikke-vestlige efterkommere og kvindelige ikke-vestlige efterkommere. Det gælder for alle enkelte alderstrin fra 20-34 år. Der er samtidig en tendens til, at forskellen øges med alderen. Fra 20 til 28-årsalderen har kvinder med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere af begge køn en gennemsnitlig indkomst, der stort set ligger på samme niveau. Kurverne for kvinder med dansk oprindelse og mandlige ikke-vestlige efterkommere fortsætter herefter med at følge samme bane, mens kvindelige ikke-vestlige efterkommere har den laveste indkomst blandt de 28-34-årige.
<i>Kønsmæssig forskel er mindre blandt 20-34-årige ikke-vestlige efterkommere</i>	Den relativt store indkomstforskel mellem 20-34-årige mænd og kvinder med dansk oprindelse er blandt andet et resultat af det kønsopdelte arbejdsmarked. Kvinder er kraftigt overrepræsenterede i den offentlige sektor i job som fx pædagog, skolelærer og sygeplejerske, mens mænd ofte har højere lønnede job i den private sektor. Derudover er kvinder også i højere grad på barselsorlov end mænd, hvilket reducerer deres gennemsnitlige indkomst. Kønsforskellene i gennemsnitlig indkomst er mindre blandt ikke-vestlige efterkommere end for personer med dansk oprindelse og slår først igennem fra 28-årsalderen.

5.3. Familier

<i>Indkomst i forskellige familietyper</i>	Vi har i kapitlet om befolkning allerede beskæftiget os med familier og deres sammensætning på par og enlige med og uden børn og oprindelse. I dette afsnit ser vi nærmere på indkomstforholdene for de forskellige familietyper.
<i>Parfamilier med børn har generelt de højeste indkomster</i>	Generelt har parfamilier en højere gennemsnitlig indkomst end enlige. Det er naturligvis ikke overraskende, da der i en parfamilie er mere end en person til at tjene penge. Der er også en klar tendens til, at familier med børn har højere indkomster end familier uden børn. Det gælder både parfamilier og enlige uanset oprindelse.
<i>Familier uden børn består i højere grad af yngre og ældre</i>	At familier med børn har højere indkomster end familier uden børn er i høj grad en konsekvens af forskelle i alderssammensætning. Familier uden hjemmeboende børn består ofte af enten yngre eller ældre mennesker. Blandt unge i familier uden børn er der forholdsvis mange studerende eller personer med lav anciennitet på arbejdsmarkedet. Blandt de ældre i familier uden børn er der mange, der har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet, og som i de fleste tilfælde har lavere indkomster end beskæftigede. Familier uden børn vil altså være en mere sammensat gruppe, og vores fokus er derfor naturligt rettet mod de familier, der har hjemmeboende børn.

Tabel 5.5. **Gennemsnitlig indkomst for familier fordelt efter de voksnes herkomst. 2006**

	Gennemsnitlig indkomst			Overførselsindkomst andel af indkomst i alt		
	Uden børn	Med børn	I alt	Uden børn	Med børn	I alt
	1.000 kr.			pct.		
I alt	338	648	423	32	11	23
Par						
Begge personer med dansk oprindelse	527	757	627	27	8	17
Begge indvandrere						
- fra vestligt land	444	613	524	17	9	13
- fra ikke-vestligt land	303	444	410	44	38	38
- fra forskellige landegrupper	396	523	461	18	20	18
Begge efterkommere						
- fra vestligt land	431	..	453	32	..	27
- fra ikke-vestligt land	378	484	428	13	24	18
- fra forskellige landegrupper
Én indvandrer og én efterkommer						
- begge fra vestligt land	423	652	508	22	9	16
- begge fra ikke-vestligt land	374	443	428	14	30	25
- fra forskellige landegrupper	394	505	460	12	20	16
Én person med dansk oprindelse og ...						
- én indvandrer fra vestligt land	536	732	617	26	9	17
- én indvandrer fra ikke-vestligt land	483	610	550	17	13	15
- én efterkommer fra vestligt land	562	797	686	17	8	11
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	438	649	541	12	12	12
Enlige						
- person med dansk oprindelse	235	349	247	39	26	37
- indvandrer fra vestligt land	197	318	209	36	29	35
- indvandrer fra ikke-vestligt land	160	266	183	38	60	44
- efterkommer fra vestligt land	223	360	237	27	20	27
- efterkommer fra ikke-vestligt land	152	236	159	23	58	26

Lav indkomst hos ikke-vestlige indvandrerpar med børn

Parfamilier med børn, der består af to personer med dansk oprindelse, har en gennemsnitlig indkomst på 757.000 kroner. Det er 1,7 gange mere end gennemsnitsindkomsten i parfamilier med børn, der består af to personer, der begge er ikke-vestlige indvandrere. I en familie af denne type udgør overførselsindkomster i gennemsnit 38 pct. af familiens indkomst, mens andelen kun er 8 pct. for parfamilier med børn, hvor begge er med dansk oprindelse.

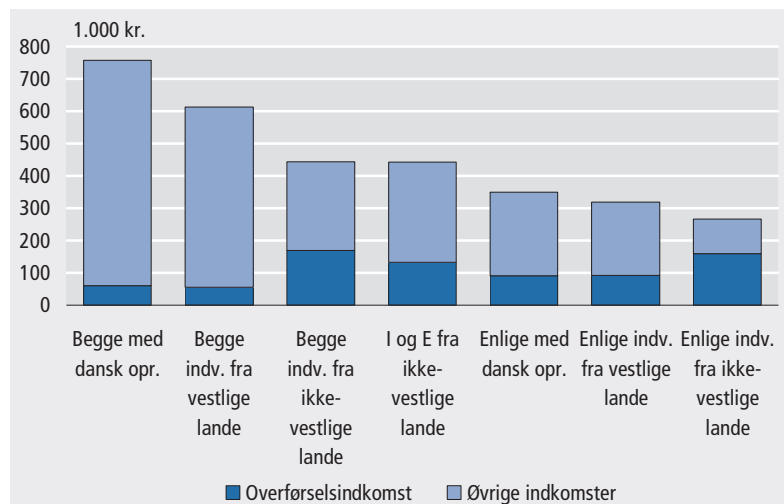
Høj indkomst for par med dansk og vestlig oprindelse

Parfamilier med børn, der består af en person med dansk oprindelse og en vestlig indvandrer, har en gennemsnitlig indkomst, som kun ligger en smule lavere end par med børn, der består af to personer med dansk oprindelse. Når indvandrerens, der danner par med en person med dansk oprindelse, i stedet for har ikke-vestlig baggrund, er den gennemsnitlige indkomst for familietypen derimod klart lavere.

Også par med to vestlige indvandrere har generelt høje indkomster

At det forholder sig sådan er et naturligt resultat af, at vestlige indvandrere generelt har højere indkomster end ikke-vestlige indvandrere. Derfor ser man også, at parfamilier med børn, der består af to vestlige indvandrere i gennemsnit har en højere indkomst end parfamilier, der består af en vestlig og en ikke-vestlig indvandrer, som igen har en højere gennemsnitlig indkomst end par, der består af to ikke-vestlige indvandrere. Familierne med to ikke-vestlige indvandrere udgør omkring 90 pct. af alle parfamilier med børn, hvor parret består af to indvandrere.

Figur 5.6. **Gennemsnitlig indkomst for familier med børn fordelt efter overførselsindkomst og øvrig indkomst. 2006**

Par med ikke-vestlig oprindelse har lave indkomster

Der er ikke den store forskel i gennemsnitlig indkomst mellem en parfamilie med børn, der består af to ikke-vestlige indvandrere og en parfamilie med børn, der består af en ikke-vestlig indvandrer og en ikke-vestlig efterkommer. Der er derimod forskel på de to familietyper, hvad angår overførselsindkomsters gennemsnitlige andel af indkomsten. For familien med to ikke-vestlige indvandrere er andelen som allerede nævnt 38 pct. For familier med en ikke-vestlig indvandrer og en ikke-vestlig efterkommer udgør overførselsindkomster i gennemsnit 30 pct.

Mindre indkomstforskelle mellem enlige med børn

Blandt de enlige familier med børn finder man de laveste gennemsnitlige indkomster i familier, der består af enlige indvandrere fra ikke-vestlige lande og enlige efterkommere fra ikke-vestlige lande. Sammenlignet med parfamilierne med børn er den relative forskel mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse mindre blandt de enlige. I gennemsnit har en enlig ikke-vestlig indvandrer en indkomst, som udgør 76 pct. af den gennemsnitlige indkomst for en enlig person med dansk oprindelse. Den tilsvarende andel er 59 pct. for parfamilier med to ikke-vestlige indvandrere målt i forhold til parfamilier med to personer med dansk oprindelse.

Overførselsindkomst dominerer blandt enlige forældre med ikke-vestlig baggrund

Generelt udgør overførselsindkomster i gennemsnit en stor del af de enlige børnefamiliers indkomst. For enlige ikke-vestlige indvandrere er andelen 60 pct., hvilket er lidt mere end dobbelt så meget som enlige med dansk oprindelse, hvor andelen er 26 pct. Blandt parfamilierne med børn er overførselsindkomsternes andel i gennemsnit næsten 5 gange så høj for par bestående af to ikke-vestlige indvandrere i forhold til par bestående af to personer med dansk oprindelse. Det tyder derfor på, at enlige børnefamilier med forskellig herkomst ligner hinanden mere end parfamilier med forskellige herkomst.

5.4. Hovedindkomstkilde

Hovedindkomstkilden er den største enkelte indkomstkilde

Hovedindkomsten er her defineret som den type indkomst, der udgør den største enkelte del af en persons eller families indkomst. I mange tilfælde vil den samlede indkomst komme fra flere forskellige kilder.

Hovedindkomstkilde

Lønindkomst mv.: Lønindkomst, overskud af egen virksomhed, nettoindtægt som medarbejdende ægtefælle, honorar aflønning der er arbejdsmarkedsbidragspligtig.

Dagpenge kontanthjælp o.lign.: Overførselsydelse ekskl. pensioner og efterløn.

Pensioner: Pensioner inkl. efterløn og overgangsydelse.

SU: Statens uddannelsesstøtte.

Anden personlig indkomst: Løn, legater mv. til Ph.D.-studerende, rentetilskud til statsfinansierede studielån, honorarer for arbejde udført i udlandet, modtaget underholdsbidrag, skattefri indtægt fra fonde, kapitalindkomst mv.

Hovedindkomstkilden er oftere kontanthjælp mv. for ikke-vestlige indvandrere

Blandt alle de viste køns- og aldersgrupper skiller ikke-vestlige indvandrere sig ud som den gruppe, der har den laveste andel med løn eller anden arbejdsrelateret indkomst som hovedindkomstkilde. Til gengæld har ikke-vestlige indvandrere den højeste andel med dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde.

Mindst forskel i hovedindkomstkilde blandt de 16-29-årige mænd

Forskellen mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige indvandrere er mindst blandt de 16-29-årige mænd. Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere er der 74 pct., som har lønindkomst mv. som hovedindkomstkilde, mens 14 pct. har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilden. Blandt 16-29-årige mænd med dansk oprindelse er de tilsvarende andele 83 pct. og 5 pct.

Forskellen er større blandt de 16-29-årige kvinder

Der er større forskel blandt de 16-29-årige kvinder. Mere end hver fjerde kvindelig indvandrer fra et ikke-vestligt land har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde, mens det kun gælder omkring hver tiende kvinde med dansk oprindelse.

Store forskelle i hovedindkomstkilde blandt 30-64-årige

Det er dog blandt de 30-64-årige, at der er størst forskel på hovedindkomstkilden mellem ikke-vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse. Blandt ikke-vestlige indvandrere er der henholdsvis 25 pct.

af mændene og 38 pct. af kvinderne, der har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde. Det samme gælder kun for henholdsvis 5 og 8 pct. af mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 5.6. Hovedindkomstkilde for fuldt skattepligtige personer. 2006

	Løn- indkomst mv.	Dag- penge, kontant- hjælp o.lign.	Pen- sioner o.lign.	SU og andet	I alt
	pct.				
Mænd					
16-29 år					
Indvandrere fra vestlige lande	85	5	1	9	100
Efterkommere fra vestlige lande	76	7	2	15	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	74	14	1	11	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	80	8	2	10	100
Personer med dansk oprindelse	83	5	2	10	100
30-64 år					
Indvandrere fra vestlige lande	82	8	10	1	100
Efterkommere fra vestlige lande	82	8	10	1	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	59	25	16	0	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	77	17	5	1	100
Personer med dansk oprindelse	83	5	12	0	100
Kvinder					
16-29 år					
Indvandrere fra vestlige lande	79	9	0	12	100
Efterkommere fra vestlige lande	75	8	1	16	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	57	28	1	15	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	73	12	1	15	100
Personer med dansk oprindelse	76	9	2	13	100
30-64 år					
Indvandrere fra vestlige lande	74	12	13	2	100
Efterkommere fra vestlige lande	78	11	10	1	100
Indvandrere fra ikke-vestlige lande	47	38	13	2	100
Efterkommere fra ikke-vestlige lande	65	29	4	2	100
Personer med dansk oprindelse	76	8	15	1	100

Anm.: Lønindkomst mv. indeholder også virksomhedsoverskud.

*Ikke-vestlige
efterkommere*

Blandt de ikke-vestlige efterkommere er der også en højere andel, der har dagpenge, kontanthjælp eller lignende som hovedindkomstkilde end personer med dansk oprindelse. Forskellene er dog små for de 16-29-årige, som er den aldersgruppe, hvor langt den største del af de ikke-vestlige efterkommere over 15 år findes.

*Kontanthjælp mv. er
hovedindkomstkilden
for 28 pct. af
ikke-vestlige
indvandrerpar
med børn ...*

For familier med børn er det allerede beskrevet, at overførselsindkomst i gennemsnit udgør en større andel af indkomsten blandt familier med ikke-vestlige indvandrere og i højere grad blandt enlige end parfamilier. Opgørelsen på hovedindkomstkilde viser et lignende billede. For 28 pct. af parfamilierne med børn, hvor parret består af to ikke-vestlige indvandrere, er hovedindkomstkilden dagpenge, kontanthjælp eller lignende, mens den tilsvarende andel kun er 2 pct. for parfamilier, hvor parret består af to personer med dansk oprindelse. Indkomst fra beskæf-

tigelse i form af enten løn eller overskud af egen virksomhed er den altdominerende hovedindkomstkilde for denne familietype.

... blandt enlige med børn er andelen 44 pct.

Blandt de enlige med børn er hovedindkomstkilden dagpenge, kontanthjælp eller lignende i 15 pct. af tilfældene, når den enlige har dansk oprindelse. Er der tale om en enlig indvandrers med ikke-vestlig oprindelse er andelen 44 pct.

Tabel 5.7. Hovedindkomstkilde for børnefamilier. 2006

	Løn- ind- komst mv.	Dag- penge, kontant- hjælp o.lign.	Pen- sioner o.lign.	SU og andet	I alt
	pct.				
I alt	89	7	2	3	100
Par	94	3	1	1	100
Begge personer med dansk oprindelse	96	2	1	1	100
Begge indvandrere	65	25	6	3	100
- fra vestligt land	82	3	1	14	100
- fra ikke-vestligt land	64	28	7	2	100
- fra forskellige landegrupper	81	14	1	5	100
Begge efterkommere	78	19	1	2	100
- fra vestligt land	92	0	0	8	100
- fra ikke-vestligt land	82	17	0	1	100
- fra forskellige landegrupper	50	50	0	0	100
Én indvander og én efterkommer	81	17	1	1	100
- begge fra vestligt land	93	3	1	3	100
- begge fra ikke-vestligt land	78	20	1	1	100
- fra forskellige landegrupper	88	8	0	4	100
Én person med dansk oprindelse og ...	92	4	1	3	100
- én indvander fra vestligt land	93	3	1	3	100
- én indvander fra ikke-vestligt land	90	5	2	3	100
- én efterkommer fra vestligt land	95	2	1	2	100
- én efterkommer fra ikke-vestligt land	88	9	0	3	100
Enlige	69	18	5	7	100
- person med dansk oprindelse	73	15	5	6	100
- indvander fra vestligt land	65	19	5	12	100
- indvander fra ikke-vestligt land	37	44	6	12	100
- efterkommer fra vestligt land	69	18	4	8	100
- efterkommer fra ikke-vestligt land	39	44	2	16	100

Anm.: Lønindkomst mv. indeholder også virksomhedsoverskud.

5.5. Erhvervsindkomst

Erhvervsindkomst er indkomst fra beskæftigelse

Erhvervsindkomst omfatter løn og overskud fra selvstændig virksomhed. For stort set alle beskæftigede er erhvervsindkomst den klart vigtigste indkomstkilde.

De yngste i aldersgruppen 18-29-årige har lille erhvervsindkomst

De 18-29-årige er en gruppe, der omfatter mange personer, som fortsat er under uddannelse. Der er derfor relativt mange i denne aldersgruppe, som kun har en lille eller slet ingen erhvervsindkomst. En mand med dansk oprindelse i alderen 18-29 år havde i 2006 en gennemsnitlig erhvervsindkomst på 164.000 kroner, mens det tilsvarende tal for kvinder var 118.000 kroner. Den store kønsforskel skyldes blandt andet, at en større andel kvinder tager videregående uddannelser, og at kvinder er længere tid på barselsorlov end mænd. Begge dele har en reducerende virkning på deres erhvervsindkomst.

Tabel 5.8. Antal 18-29-årige og gennemsnitlig erhvervsindkomst. 2006

	Antal personer			Gnst. erhvervsindkomst	
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder
	antal			1.000 kr.	
I alt	369 615	359 493	729 108	159	113
Personer med dansk oprindelse	324 943	311 573	636 516	164	118
Indvandrere, vestlige lande	7 368	9 765	17 133	113	84
Indvandrere, ikke-vestlige lande	22 672	24 088	46 760	117	69
Efterkommere, vestlige lande	1 117	1 055	2 172	118	97
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 710	7 405	15 115	116	92
Heraf:					
Jugoslavien ¹	624	662	1 286	142	130
Marokko	478	458	936	109	105
Pakistan	1 333	1 293	2 626	127	87
Tyrkiet	3 370	3 194	6 564	123	92

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Især mange "unge" 18-29-årige blandt ikke-vestlige efterkommere

Mens 18-29-årige med dansk oprindelse og vestlige efterkommere har en aldersfordeling, der er relativt jævnt fordelt over de enkelte alderstrin, er der blandt ikke-vestlige efterkommere en klar overrepræsentation af de yngre alderstrin i aldersgruppen. De 18-23-årige udgør således 60 pct. af alle 18-29-årige blandt ikke-vestlige efterkommere.

Omvendt blandt indvandrere

Blandt indvandrere er forholdet omvendt. Her udgør de 24-29-årige 60 og 56 pct. af henholdsvis de vestlige og ikke-vestlige indvandrere mellem 18 og 29 år.

Erhvervsindkomst stiger med alderen

Aldersfordelingen i de forskellige herkomstgrupper er vigtig, når man ser på de 18-29-åriges gennemsnitlige indkomst. Generelt er erhvervsindkomsten stigende med alderen, og det er derfor forventeligt, at den gennemsnitlige erhvervsindkomst er lavere for de ikke-vestlige efterkommere i alderen 18-29 år.

Standardisering

Aldersstandardisering bruges ved sammenligning af indkomsten mellem to grupper, hvor aldersfordelingen er forskellig, fordi indkomsten varierer med alder. Her er indkomsten for grupper af personer, der ikke er af dansk oprindelse, beregnet som om de havde samme aldersfordeling som personer af dansk oprindelse.

Der standardiseres efter alder for at neutralisere aldersfordelingens betydning

For at neutralisere betydningen af gruppernes forskellige aldersfordeling er der beregnet aldersstandardiserede erhvervsindkomster for både mænd og kvinder, hvor aldersfordelingen for de 18-29-årige med dansk oprindelse er brugt som standard. Resultaterne er angivet med indekstal, hvor personer med dansk oprindelse er sat til 100. I tabel 5.9 fremgår både de standardiserede beregninger og de almindelige.

Tabel 5.9. Indeks for erhvervsindkomst for 18-29-årige, almindelig og aldersstandardiseret. 2006

	Indeks, Dansk oprindelse = 100			
	Mænd		Kvinder	
	standardiseret	almindelig	standardiseret	almindelig
Personer med dansk oprindelse	100	100	100	100
Indvandrere, vestlige lande	61	63	69	71
Indvandrere, ikke-vestlige lande	70	55	71	58
Efterkommere, vestlige lande	75	86	72	82
Efterkommere, ikke-vestlige lande	81	89	71	78
Heraf:				
Jugoslavien ¹	89	112	87	110
Marokko	73	96	67	89
Pakistan	79	78	77	74
Tyrkiet	86	90	75	78

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Standardisering har især betydning for ikke-vestlige efterkommere ...

Standardiseringen efter alder har først og fremmest betydning for ikke-vestlige efterkommere. I de almindelige beregninger udgør 18-29-årige mandlige ikke-vestlige efterkommeres gennemsnitlige erhvervsindkomst kun 71 pct. af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for 18-29-årige mænd med dansk oprindelse. Efter standardiseringen er den tilsvarende andel 81 pct. Springet er lige så stort for de 18-29-årige kvindelige ikke-vestlige efterkommere, som efter standardisering har en gennemsnitlig erhvervsindkomst, der udgør 89 pct. af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse. I de almindelige beregninger er andelen kun 78 pct.

... som har klart højere indkomst efter aldersstandardisering

Selv om 18-29-årige ikke-vestlige efterkommere også har lavere erhvervsindkomst end personer med dansk oprindelse efter standardiseringen, er forskellen blevet indsnævret betydeligt. Det skyldes, at de meget unge med relativt lave indkomster vejer tungt blandt de 18-29-årige ikke-vestlige efterkommere i de almindelige beregninger.

Kvindelige efterkommere med Jugoslavien som oprindelsesland klarer sig godt

De fleste ikke-vestlige efterkommere i alderen 18-29 år har oprindelse i enten Tyrkiet, Jugoslavien, Pakistan eller Marokko. Især blandt kvinderne er der stor forskel i den gennemsnitlige erhvervsindkomst mellem de fire grupper af efterkommere. Mens kvindelige 18-29-årige efterkommere med Jugoslavien som oprindelsesland har en gennemsnitlig aldersstandardiseret erhvervsindkomst, som er 12 pct. højere end for kvinder med dansk oprindelse, har kvindelige efterkommere med Pakistan som oprindelsesland en gennemsnitlig aldersstandardiseret er-

hvervsindkomst, der kun udgør 78 pct. af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for kvinder med dansk oprindelse. En høj erhvervsindkomst for de 18-29-årige kan skyldes, at den pågældende gruppe i mindre grad er under uddannelse.

Både vestlige og ikke-vestlige indvandrere har lavere erhvervsindkomst efter standardisering

Standardiseringen trækker også de vestlige efterkommeres gennemsnitlige erhvervsindkomst op, mens det går den anden vej for både vestlige og ikke-vestlige indvandrere. Især er nedgangen mærkbar for de vestlige indvandrere. Før standardisering havde mænd og kvinder gennemsnitlige erhvervsindkomster, der udgjorde henholdsvis 69 og 71 pct. af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for 18-29-årige mænd og kvinder med dansk oprindelse. Efter standardiseringen er de tilsvarende andele 61 og 63 pct. De forholdsvis lave erhvervsindkomster for 18-29-årige vestlige indvandrere afspejler, at mange af dem er under uddannelse.

Tabel 5.10. Antal 25-59-årige og gennemsnitlig erhvervsindkomst. 2006

	Antal personer			Gnst. erhvervsindkomst	
	Mænd	Kvinder	I alt	Mænd	Kvinder
	antal			1.000 kr.	
I alt	1 302 943	1 285 782	2 588 725	321	219
Personer med dansk oprindelse	1 188 865	1 166 787	2 355 652	333	229
Indvandrere, vestlige lande	33 208	35 213	68 421	267	184
Indvandrere, ikke-vestlige lande	74 334	77 555	151 889	164	99
Heraf:					
Afghanistan	2 238	2 060	4 298	139	44
Bosnien-Hercegovina	5 783	5 661	11 444	169	114
Filippinerne	568	2 966	3 534	240	157
Indien	1 130	859	1 989	232	138
Irak	6 883	5 224	12 107	98	40
Iran	5 208	3 414	8 622	169	110
Jugoslavien ¹	4 083	3 957	8 040	190	116
Kina	1 580	2 094	3 674	155	128
Libanon	4 863	3 885	8 748	103	30
Marokko	1 985	1 891	3 876	172	78
Pakistan	3 939	3 713	7 652	191	65
Somalia	3 102	2 868	5 970	102	32
Sri Lanka	2 573	2 536	5 109	212	119
Thailand	409	4 699	5 108	186	142
Tyrkiet	12 846	11 632	24 478	172	92
Vietnam	3 226	3 319	6 545	209	125

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Aldersgruppen 25-59-årige består især af erhvervsaktive

De 25-59-årige er en aldersgruppe, hvor studerende og pensionister fylder relativt lidt, mens langt de fleste er erhvervsaktive. Efterkommere er ikke med i tabellerne for de 25-59-årige, hvilket skyldes, at der er meget få efterkommere over 35 år. Til gengæld er der for de ikke-vestlige indvandrere tal for 16 forskellige oprindelseslande.

Også standardiserede beregninger af erhvervsindkomst for de 25-59-årige, men de flytter mindre sammenlignet med 18-29-årige

Ligesom for de 18-29-årige er der lavet aldersstandardiserede beregninger af den gennemsnitlige erhvervsindkomst, hvor aldersfordelingen for personer med dansk oprindelse er brugt som standard. Forskellene i aldersfordeling mellem de enkelte herkomstgrupper er dog ikke af samme omfang som for de 18-29-årige. Derfor er forskellen mellem de almindelige beregninger og de standardiserede beregninger beskedne. Tabel 5.11 viser begge beregninger angivet med indekstal, hvor mænd og kvinder med dansk oprindelse har indeks 100.

Tabel 5.11. **Indeks for erhvervsindkomst for 25-59-årige, almindelig og standardiseret. 2006**

	Indeks, Dansk oprindelse = 100			
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
	— standardiseret —		— almindelig —	
Personer med dansk oprindelse	100	100	100	100
Indvandrere, vestlige lande	81	82	80	80
Indvandrere, ikke-vestlige lande	49	44	49	43
Heraf:				
Afghanistan	42	20	42	19
Bosnien-Hercegovina	51	50	51	50
Filippinerne	73	69	72	69
Indien	74	62	70	60
Irak	29	18	29	17
Iran	49	48	51	48
Jugoslavien ¹	56	50	57	51
Kina	51	59	47	56
Libanon	31	14	31	13
Marokko	50	34	52	34
Pakistan	58	29	57	28
Somalia	31	14	31	14
Sri Lanka	62	52	64	52
Thailand	60	61	56	62
Tyrkiet	52	41	52	40
Vietnam	63	56	63	55

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Erhvervsindkomster dobbelt så høje for personer med dansk oprindelse som for ikke-vestlige indvandrere ...

Både andelen i beskæftigelse og den enkelte beskæftigedes indkomstniveau påvirker en herkomstgruppes gennemsnitlige erhvervsindkomst. Da ikke-vestlige indvandrere generelt er kendetegnet ved både lavere beskæftigelsesfrekvenser og en større andel lavtlønnede blandt de beskæftigede, er det ikke overraskende, at den gennemsnitlige erhvervsindkomst for ikke-vestlige indvandrere i alderen 25-59-årige er væsentligt lavere end den gennemsnitlige erhvervsindkomst for personer med dansk oprindelse. Både mænd og kvinder med dansk oprindelse har i gennemsnit en erhvervsindkomst, som er mere end dobbelt så høj som for ikke-vestlige indvandrere, og der er stort set ingen forskel mellem de almindelige og de standardiserede beregninger.

... og 25 pct. højere end for vestlige indvandrere

De vestlige indvandrere har i gennemsnit også klart lavere erhvervsindkomst end personer med dansk oprindelse. Både blandt mænd og kvinder udgør den gennemsnitlige erhvervsindkomst for en vestlig indvanderer i aldersgruppen 25-59-årige 80 pct. af den gennemsnitlige er-

hvervsindkomst for mænd og kvinder med dansk oprindelse. Blandt de vestlige indvandrere er det først og fremmest en lavere beskæftigelsesfrekvens, som er årsagen til forskellen, da beskæftigede vestlige indvandrere ofte har videregående uddannelser og beskæftigelse på forholdsvis højt niveau.

Store forskelle mellem de enkelte ikke-vestlige oprindelseslande

At der er meget store forskelle i gennemsnitlig erhvervsindkomst mellem indvandrere fra forskellige ikke-vestlige oprindelseslande, skyldes hovedsageligt de store forskelle i beskæftigelsesfrekvenser, som allerede er beskrevet i kapitlet om arbejdsmarkedet. Trods de store indbyrdes forskelle er der for alle 16 oprindelseslande langt op til den gennemsnitlige erhvervsindkomst for personer med dansk oprindelse.

Indien og Filippinerne tættest på personer med dansk oprindelse

Blandt mændene er det hos indvandrere med Indien som oprindelsesland, at springet op til personer med dansk oprindelse er mindst, idet mandlige indvandrere fra Indien har en gennemsnitlig aldersstandardiseret erhvervsindkomst, der udgør 74 pct. af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for 25-59-årige mænd med dansk oprindelse. Blandt kvinder er det indvandrere fra Filippinerne, som er tættest på personer med dansk oprindelse. Deres gennemsnitlige erhvervsindkomst udgør 69 pct. af den gennemsnitlige erhvervsindkomst blandt danske kvinder.

Somalia, Libanon og Irak i bund

I den modsatte ende findes indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak. Blandt mændene har indvandrere fra disse tre lande gennemsnitlige indkomster, som udgør under en tredjedel af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for mænd med dansk oprindelse. Blandt kvindelige indvandrere fra Libanon og Somalia udgør den gennemsnitlige erhvervsindkomst kun 14 pct. svarende til under en syvendedel af den gennemsnitlige erhvervsindkomst for kvinder med dansk oprindelse. Årsagen til de meget lave erhvervsindkomster for kvinder fra Somalia og Libanon skyldes, at deres beskæftigelsesfrekvenser er meget lave. Indvandrere med Libanon som oprindelsesland omfatter hovedsageligt palæstinensiske flygtninge.

5.6. Erhvervsindkomster og opholdstid

Indvandrere med lang opholdstid i Danmark har typisk højere beskæftigelsesfrekvenser end indvandrere, som kun har kort opholdstid.

Mandlige indvandrere med opholdstid over 10 år har højere erhvervsindkomst end indvandrere med kort opholdstid

Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere i alderen 25-59-årige er den gennemsnitlige erhvervsindkomst 173.000 kroner for dem, der har opholdt sig mindst 10 år i Danmark. Er opholdstiden under 3 år, er det tilsvarende tal kun 132.000 kroner. Forskellen er endnu større blandt de vestlige indvandrere, men i den forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at unge studerende uden erhvervsindkomst fylder relativt meget blandt de vestlige indvandrere med opholdstid under 3 år.

Tabel 5.12. Antal 25-59-årige mænd og deres gennemsnitlig erhvervsindkomst fordelt efter opholdstid i Danmark. 2006

	Opholdstid i Danmark				
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	Over 10 år	I alt
	antal personer				
I alt	8 155	12 660	17 633	1 264 495	1 302 943
Personer med dansk oprindelse	385	755	1 617	1 186 108	1 188 865
Indvandrere, vestlige lande	4 580	4 358	4 858	19 412	33 208
Indvandrere, ikke-vestlige lande	3 108	7 460	11 115	52 651	74 334
Heraf:					
Afghanistan	72	923	736	507	2 238
Bosnien-Hercegovina	42	219	512	5 010	5 783
Filippinerne	26	32	62	448	568
Indien	292	165	128	545	1 130
Irak	58	1 463	2 288	3 074	6 883
Iran	105	269	291	4 543	5 208
Jugoslavien ¹	26	88	308	3 661	4 083
Kina	344	453	265	518	1 580
Libanon	44	176	292	4 351	4 863
Marokko	29	90	267	1 599	1 985
Pakistan	167	318	541	2 913	3 939
Somalia	33	340	882	1 847	3 102
Sri Lanka	26	74	120	2 353	2 573
Thailand	20	41	75	273	409
Tyrkiet	199	663	1 587	10 397	12 846
Vietnam	35	69	114	3 008	3 226
	Gnst. erhvervsindkomst i 1.000 kr.				
I alt	151	173	197	326	321
Personer med dansk oprindelse	117	169	256	333	333
Indvandrere, vestlige lande	165	226	292	294	267
Indvandrere, ikke-vestlige lande	132	142	146	173	164
Heraf:					
Afghanistan	97	135	135	156	139
Bosnien-Hercegovina	105	163	160	170	169
Filippinerne	113	200	266	247	240
Indien	211	182	229	258	232
Irak	92	104	88	103	98
Iran	72	108	114	179	169
Jugoslavien ¹	158	190	178	191	190
Kina	97	136	176	200	155
Libanon	84	103	106	104	103
Marokko	162	136	175	173	172
Pakistan	133	165	170	201	191
Somalia	70	112	102	100	102
Sri Lanka	121	192	217	213	212
Thailand	218	101	196	193	186
Tyrkiet	160	163	161	174	172
Vietnam	130	156	175	213	209

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Tabel 5.13. **Antal 25-59-årige kvinder og deres gennemsnitlig erhvervsindkomst fordelt efter opholdstid i Danmark. 2006**

	Opholdstid i Danmark				
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	Over 10 år	I alt
	antal personer				
I alt	9 029	15 165	21 799	1 239 789	1 285 782
Personer med dansk oprindelse	400	893	1 858	1 163 636	1 166 787
Indvandrere, vestlige lande	4 039	4 688	5 383	21 103	35 213
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4 519	9 476	14 499	49 061	77 555
Heraf:					
Afghanistan	152	951	552	405	2 060
Bosnien-Hercegovina	67	285	589	4 720	5 661
Filippinerne	480	296	457	1 733	2 966
Indien	132	75	124	528	859
Irak	146	1 396	1 926	1 756	5 224
Iran	133	313	571	2 397	3 414
Jugoslavien ¹	22	113	353	3 469	3 957
Kina	408	557	456	673	2 094
Libanon	47	122	348	3 368	3 885
Marokko	40	134	344	1 373	1 891
Pakistan	83	237	554	2 839	3 713
Somalia	40	441	1 030	1 357	2 868
Sri Lanka	60	157	326	1 993	2 536
Thailand	527	807	1 168	2 197	4 699
Tyrkiet	174	356	1 251	9 851	11 632
Vietnam	72	228	454	2 565	3 319
	Gnst. erhvervsindkomst i 1.000 kr.				
I alt	82	97	112	224	219
Personer med dansk oprindelse	73	94	147	229	229
Indvandrere, vestlige lande	108	140	175	210	184
Indvandrere, ikke-vestlige lande	59	76	85	111	99
Heraf:					
Afghanistan	9	30	47	86	44
Bosnien-Hercegovina	54	96	97	118	114
Filippinerne	37	117	163	195	157
Indien	60	123	118	165	138
Irak	8	31	31	60	40
Iran	31	67	52	134	110
Jugoslavien ¹	83	123	87	119	116
Kina	73	106	133	176	128
Libanon	10	22	19	32	30
Marokko	20	61	57	87	78
Pakistan	27	34	46	72	65
Somalia	4	20	24	43	32
Sri Lanka	43	75	98	128	119
Thailand	89	138	137	158	142
Tyrkiet	65	66	67	96	92
Vietnam	58	101	101	133	125

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Forskellen endnu større blandt kvinder

Blandt kvindelige indvandrere fra ikke-vestlige lande i alderen 25-59-årige er den gennemsnitlige erhvervsindkomst kun 59.000 kroner

blandt dem, som har en opholdstid på under 3 år. Når opholdstiden er over 10 år er den gennemsnitlige erhvervsindkomst 111.000 kroner.

*Længere opholdstid –
højere beskæftigelse*

For hele gruppen af indvandrere fra ikke-vestlige lande er der altså en tydelig sammenhæng mellem opholdstid og erhvervsindkomst. Indvandrere med længere opholdstid har i gennemsnit højere erhvervsindkomst. Det er også tendensen, når man kigger på de 16 enkelte ikke-vestlige oprindelseslande vist i tabellerne.

*Andre forhold end
opholdstid påvirker
forskelle mellem
forskellige
indvandregrupper*

Der er naturligvis mange andre forklaringer end opholdstid, når det gælder årsager til forskelle mellem de gennemsnitlige erhvervsindkomster blandt indvandrere fra forskellige lande. Det fremgår fx, at mandlige indvandrere med oprindelse i Indien, som har opholdt sig i Danmark i under 3 år, har en gennemsnitlig erhvervsindkomst, som med 211.000 kroner er mere end dobbelt så høj som den gennemsnitlige erhvervsindkomst blandt mandlige indvandrere med oprindelse i Libanon og Somalia, som har opholdt sig i Danmark i mere end 10 år. Indvandrere fra Indien er ofte højtuddannede personer, som kommer til Danmark for at arbejde, mens indvandrere fra Libanon og Somalia, er kommet til Danmark som flygtninge.

6. Velfærdsydelser

Sammenfatning

Ikke-vestlige kvindelige indvandrere er den gruppe blandt de 18-29-årige, som i størst omfang modtager midlertidige ydelser fra det offentlige. I 2006 modtog 44 pct. af dem midlertidige ydelser. Midlertidige ydelser omfatter kontanthjælp, arbejdsløshedsdagpenge og syge- og barselsdagpenge.

18-29-årige kvinder får oftere midlertidige ydelser end mænd. Blandt ikke-vestlige efterkommere er kønsforskellene dog meget små, og blandt jugoslaviske og marokkanske efterkommere er andelen højst blandt mændene.

Omkring halvdelen af de ikke-vestlige mandlige og kvindelige indvandrere i alderen 25-59 år fik i 2006 en midlertidig ydelse. Der er dog stor forskel mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande. Andelen er højst blandt indvandrere fra Somalia, Afghanistan, Irak og Libanon og lavest blandt indvandrere fra Kina, Indien, Thailand og Filippinerne.

Andelen med førtidspension er med 12 pct. dobbelt så høj blandt 25-59-årige mandlige ikke-vestlige indvandrere som for mænd med dansk oprindelse. Det er især indvandrere fra typiske flygtningelande, som har høje andele med førtidspension.

Blandt 60-64-årige med dansk oprindelse fik henholdsvis 35 pct. af mændene og 46 pct. af kvinderne efterløn i 2006. De tilsvarende andele blandt ikke-vestlige indvandrere er 32 pct. for mændene og 23 pct. for kvinderne. De lave andele for ikke-vestlige kvindelige indvandrere afspejler, at de har været på arbejdsmarkedet i meget mindre omfang end mændene.

Mange indvandrere i alderen 60-64 har slet ikke været i Danmark længe nok til at opfylde betingelser for at gå på efterløn. Det gælder blandt andet indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, som især kom til Danmark som flygtninge midt i 1990'erne. Blandt dem er der til gengæld mange, som er på førtidspension.

Flygtninge får i højere grad midlertidige ydelser og førtidspension end andre ikke-vestlige indvandrere, og andelen falder kun svagt i takt med deres opholdstid i Danmark. Blandt 15-64-årige flygtninge, som har været i Danmark mellem 6 og 10 år, var der henholdsvis 66 pct. af mændene og 73 pct. af kvinderne, der fik en midlertidig ydelse eller førtidspension i 2006.

Blandt ikke-vestlige indvandrerdrenge under 18 år er der næsten en dobbelt så høj andel, der har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i løbet af deres liv sammenlignet med drenge med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige efterkommere kommer senere i daginstitution end børn med dansk oprindelse. For 3-5-årige er andelen i daginstitution dog på næsten samme niveau for børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere.

Offentlige overførsler fokus i kapitel

Dette kapitel beskæftiger sig hovedsageligt med velfærdsydelser i form af økonomiske overførsler fra det offentlige til borgerne som fx SU, dagpenge, kontanthjælp, efterløn og pensioner. Hovedformålet er at belyse forskelle mellem indvandrere og efterkommeres anvendelse af ydelser sammenlignet med personer af dansk oprindelse. Den anvendte kilde er indkomster fra 2006 for befolkningen 1. januar 2007.

En fjerdedel af alle kontanthjælpsmodtagere er ikke-vestlige indvandrere

Med undtagelse af efterløn er ikke-vestlige indvandrere overrepræsenteret inden for alle ydelser. Det gælder i særlig høj grad kontanthjælp, hvor 24 pct. af det samlede udbetalte beløb tilfaldt ikke-vestlige indvandrere. Til sammenligning udgør ikke-vestlige indvandrere kun 5 pct. af alle 18-64-årige.

Tabel 6.1. 18-64-årige fordelt efter forskellige ydelser. 2006

	18-64-årige	SU	Arbejdsløshedsdagpenge	Syge-/barselsdagpenge	Kontanthjælp	Førtidspension	Efterløn
	antal	beløb i mia. kr.					
I alt	3 354 326	10,0	17,9	11,9	17,7	26,3	17,1
		pct.					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Personer med dansk oprindelse	91,3	90,6	86,4	88,3	72,5	90,6	96,3
Indvandrere, vestlige lande	2,5	1,8	2,9	2,4	2,2	1,6	2,2
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5,5	5,6	9,8	8,3	24,3	7,4	1,5
Efterkommere, vestlige lande	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
Efterkommere, ikke-vestlige lande	0,5	1,7	0,7	0,7	0,7	0,2	0,0

Mens flygtninge udgør 45 pct. af alle ikke-vestlige indvandrere i alderen 18 til 64 år, tegner de sig for 66 pct. af det beløb, der samlet blev udbetalt i kontanthjælp til ikke-vestlige indvandrere.

Heraf er to tredjedele flygtninge

Det forholder sig omvendt for arbejdsløshedsdagpenge. Her er ikke-vestlige indvandrere med en andel på 10 pct. af de udbetalte arbejdsløshedsdagpenge også kraftigt overrepræsenteret, men hvor flygtninge modtager to tredjedele af det beløb, der i alt blev udbetalt i kontanthjælp til ikke-vestlige indvandrere, er deres andel af arbejdsløshedsdagpengene kun en tredjedel.

Tabel 6.2. 18-64-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande fordelt efter forskellige ydelser. 2006

	18-64-årige	SU	Arbejdsløshedsdagpenge	Syge-/barselsdagpenge	Kontanthjælp	Førtidspension	Efterløn
	antal	beløb i mia. kr.					
I alt	183 593	0,6	1,8	1,0	4,3	2,0	0,3
		pct.					
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Flygtninge	45,1	59,2	32,7	36,8	66,1	63,7	4,3
Andre	54,9	40,8	67,3	63,2	33,9	36,3	95,7

Næsten ingen flygtninge får efterløn

Af al efterløn, som blev udbetalt til ikke-vestlige indvandrere, modtog flygtninge kun 4 pct. De er til gengæld overrepræsenteret blandt modtagere af førtidspension, idet pensionsudbetalinger til flygtninge udgør

64 pct. af samlet udbetalt pension til 18-64-årige ikke-vestlige indvandrere.

Mens relativt mange får SU

At flygtninge får 59 pct. af den SU, der gives til ikke-vestlige indvandrere afspejler især, at flygtninge er yngre end øvrige ikke-vestlige indvandrere og derfor oftere under uddannelse.

Afsnit for fire forskellige aldersgrupper

Alderssammensætningen spiller en betydelig rolle for ydelser. Derfor er der i kapitlet fire forskellige afsnit, der hver især behandler en aldersgruppe. Afsnit 6.1 ser på de 18-29-årige, 6.2 på de 25-59-årige, 6.3 på de 60-64-årige og 6.4 på personer over 67 år. Herefter følger et kort afsnit om opholdstid. Personer under 18 år er i centrum i de to sidste afsnit, som handler om henholdsvis anbringelser/forebyggende foranstaltninger og daginstitutioner.

Efterkommere er meget unge sammenlignet med indvandrere og personer med dansk oprindelse, og i de fire afsnit med forskellige aldersgrupper er de derfor kun med i det første om 18-29-årige.

6.1. 18-29-årige

Flere 18-29-årige kvinder modtager midlertidige ydelser ...

I midlertidige ydelser indgår arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp samt syge- og barseldagpenge. Blandt alle mænd med dansk oprindelse, som havde alderen 18-29-år 1. januar 2007, var der 25 pct., der i løbet af 2006 modtog en midlertidig ydelse i et eller andet omfang. For kvinder med dansk oprindelse i samme aldersgruppe var den tilsvarende andel 31 pct. En væsentlig årsag til den generelle forskel mellem mænd og kvinder er, at kvinder i højere grad end mænd er på barseldagpenge – en ydelse som er relevant for de 18-29-årige.

... blandt de ikke-vestlige indvandrere næsten halvdelen

Det er blandt ikke-vestlige indvandrere, at den højeste andel med midlertidige ydelser findes. Der var således henholdsvis 38 pct. af de mandlige og 44 pct. af de kvindelige ikke-vestlige indvandrere, der fik midlertidige ydelser i 2006.

Ikke-vestlige efterkommere får også midlertidige ydelser i højere grad end personer med dansk oprindelse

De kvindelige ikke-vestlige efterkommere ligger med en andel på 31 pct. på samme niveau som 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse, mens de mandlige ikke-vestlige efterkommere med en andel på 30 pct. ligger fem procentpoint over andelen for 18-29-årige mænd med dansk oprindelse, som i 2006 modtog midlertidige ydelser. Vestlige efterkommere har derimod både blandt mænd og kvinder lavere andele end personer med dansk oprindelse.

De udbetalte beløb er i gennemsnit højest blandt ikke-vestlige indvandrere

Ud over de højeste andele med midlertidige ydelser har 18-29-årige ikke-vestlige indvandrere, som fik midlertidige ydelser, også i gennemsnit fået et højere beløb end de tilsvarende grupper i de øvrige herkomst kategorier. Blandt mandlige ikke-vestlige indvandrere som fik midlertidige ydelser, er det gennemsnitlige beløb 45.000 kroner mod 31.000 kroner for mænd med dansk oprindelse. Blandt kvinderne er de

tilsvarende tal 75.000 kroner for de ikke-vestlige indvandrere og 50.000 kroner for kvinder med dansk oprindelse.

Et højt gennemsnitligt beløb blandt personer, der modtager ydelser, kan både afspejle, at de får udbetalt større beløb i den periode, de får ydelser, og at de i gennemsnit modtager ydelser i en større del af året.

Tabel 6.3. Midlertidige ydelser og stipendier for 18-29-årige. 2006

	Mænd			Kvinder		
	Personer i alt	Modtagere af ydelse	Udbetalt årligt beløb	Personer i alt	Modtagere af ydelse	Udbetalt årligt beløb
	antal	pct.	kr.	antal	pct.	kr.
Midlertidige ydelser i alt						
I alt	363 810	26	33 000	353 886	31	53 000
Personer med dansk oprindelse	324 943	25	31 000	311 573	31	50 000
Indvandrere, vestlige lande	7 368	14	34 000	9 765	18	51 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	22 672	38	45 000	24 088	44	75 000
Efterkommere, vestlige lande	1 117	21	40 000	1 055	25	47 000
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 710	30	39 000	7 405	31	62 000
Heraf:						
Jugoslavien ¹	624	38	38 000	662	35	69 000
Marokko	478	37	45 000	458	36	64 000
Pakistan	1 333	27	42 000	1 293	29	65 000
Tyrkiet	3 370	33	39 000	3 194	34	64 000
Stipendier (herunder SU)						
I alt	363 810	32	29 000	353 886	44	33 000
Personer med dansk oprindelse	324 943	33	29 000	311 573	46	33 000
Indvandrere, vestlige lande	7 368	15	35 000	9 765	18	42 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	22 672	28	29 000	24 088	30	34 000
Efterkommere, vestlige lande	1 117	42	28 000	1 055	49	32 000
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 710	37	24 000	7 405	46	28 000
Heraf:						
Jugoslavien ¹	624	22	25 000	662	28	26 000
Marokko	478	30	26 000	458	41	28 000
Pakistan	1 333	39	26 000	1 293	50	28 000
Tyrkiet	3 370	32	23 000	3 194	42	27 000

Anm.: Midlertidige ydelser i alt dækker over arbejdsløshedsdagpenge, syge-/barseldagpenge og kontanthjælp.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Meget lille kønsforskel i andel med midlertidige ydelser blandt efterkommere

Omkring tre fjerdedele af de ikke-vestlige efterkommere i alderen 18-29 år har Jugoslavien, Marokko, Pakistan eller Tyrkiet som oprindelsesland. Det er om efterkommerne værd at bemærke, at der er meget små kønsforskelle i andelen med midlertidige ydelser. Blandt efterkommere med Jugoslavien og Marokko som oprindelsesland er der faktisk en større andel mænd end kvinder, som modtager midlertidige ydelser. Der er en lidt større andel kvinder end mænd med midlertidige ydelser blandt tyrkiske og pakistanske efterkommere, men i begge tilfælde er kønsforskellen mindre end for personer med dansk oprindelse.

Pakistanske efterkommere får i mindre grad midlertidige ydelser

De pakistanske efterkommere skiller sig ud blandt efterkommere som dem, der har de laveste andele med midlertidige ydelser, idet henholdsvis 27 pct. af mændene og 29 pct. af kvinderne fik midlertidige ydelser i 2006. Det er andele, som ligger på næsten samme niveau som for personer med dansk oprindelse.

Jugoslaviske efterkommere i mindre grad på SU

De 18-29-årige efterkommere med Jugoslavien som oprindelsesland har klart lavere andele med SU end de øvrige efterkommere og personer med dansk oprindelse. Kun henholdsvis 22 pct. af mændene og 28 pct. af kvinderne modtog således SU i 2006 blandt efterkommere med jugoslavisk oprindelse. De tilsvarende andele er til sammenligning hele 39 pct. og 50 pct. blandt pakistanske mandlige og kvindelige efterkommere.

18-29-årige efterkommere er yngre end 18-29-årige med dansk oprindelse

De 18-29-årige efterkommere er ikke fuldt sammenlignelige med 18-29-årige med dansk oprindelse, da de er overrepræsenteret på de unge alderstrin i aldersgruppen, mens fordelingen mellem alderstrinene er meget lige for personer med dansk oprindelse. Jugoslaviske og pakistanske efterkommere har dog en aldersfordeling, der ligger forholdsvis tæt på aldersfordelingen for personer med dansk oprindelse.

Tabel 6.4.

Aldersfordeling af 18-29-årige efterkommere og personer med dansk oprindelse. 1. januar 2007

	Efterkommere fra:				Personer med dansk oprindelse
	Jugoslavien ¹	Marokko	Pakistan	Tyrkiet	
	pct.				
Alle 18-29-årige	100	100	100	100	100
18 år	11	12	10	14	9
19 år	8	10	10	14	8
20 år	7	10	9	11	8
21 år	8	9	9	8	8
22 år	8	9	7	7	8
23 år	7	6	7	7	8
24 år	8	9	7	7	8
25 år	9	8	8	8	8
26 år	9	7	9	7	8
27 år	9	7	8	7	9
28 år	9	6	8	5	9
29 år	7	6	8	4	9

¹ Jugoslavien før opsplittningen.

Pakistanske efterkommere oftere under uddannelse

At andelen af 18-29-årige med SU er så meget højere blandt pakistanske efterkommere sammenlignet med jugoslaviske kan altså ikke forklares med forskelle i aldersfordeling. Det er en reel afspejling af, at 18-29-årige pakistanske efterkommere i større omfang er i gang med uddannelser og derfor får SU.

Flest kvinder modtager SU uanset herkomst

Der er for alle herkomstgrupper en større andel 18-29-årige kvinder end mænd, som modtager uddannelsesstøtte. Det er i overensstemmelse med at kvinder i højere grad end mænd tager uddannelser.

Kvindelige ikke-vestlige indvandrere mellem 18 og 29 år får i gennemsnit 20.800 i kontanthjælp

Tabel 6.5 viser, hvor meget de 18-29-årige i de forskellige herkomstgrupper, i gennemsnit modtog i 2006 af hver af ydelserne SU, arbejdsløshedsdagpenge, syge- og barseldagpenge og kontanthjælp. Her er det mest iøjnefaldende, at de 24.088 kvindelige ikke-vestlige indvandrere mellem 18 og 29 år i gennemsnit modtog 20.800 kroner i kontanthjælp i 2006. Det er tre gange så højt som for 18-29-årige kvinder med dansk oprindelse.

Blandt mændene er gennemsnittet 10.000

Også blandt mændene skiller de ikke-vestlige indvandrere sig ud på kontanthjælpsområdet, idet de hver i gennemsnit modtog 10.000 kroner i kontanthjælp i 2006 – 2,7 gange så meget som 18-29-årige mænd med dansk oprindelse.

Tabel 6.5. **Gennemsnitlig årlig ydelse for alle 18-29-årige. 2006**

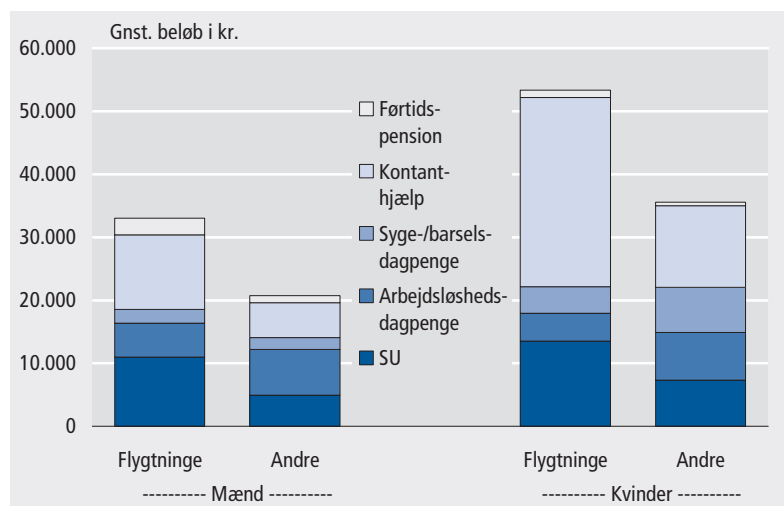
	Antal personer	SU	Arbejdsløshedsdagpenge	Syge-/barseldagpenge	Kontanthjælp	Førtidspension
	antal	kr.				
Mænd						
Personer med dansk oprindelse	324 943	9 600	2 600	1 500	3 700	2 200
Indvandrere, vestlige lande	7 368	5 100	1 800	800	2 100	800
Indvandrere, ikke-vestlige lande	22 672	8 100	6 300	2 100	8 900	2 000
Efterkommere, vestlige lande	1 117	12 000	2 700	1 200	4 700	2 700
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 710	8 800	4 900	1 800	5 000	2 400
Heraf:						
Jugoslavien ¹	624	5 700	5 500	2 900	6 000	2 000
Marokko	478	7 700	4 100	2 700	10 000	2 200
Pakistan	1 333	10 000	4 900	1 800	4 700	2 500
Tyrkiet	3 370	7 400	5 900	1 900	4 800	2 700
Kvinder						
Personer med dansk oprindelse	311 573	15 000	3 400	5 300	6 800	1 700
Indvandrere, vestlige lande	9 765	7 600	2 200	3 300	3 800	300
Indvandrere, ikke-vestlige lande	24 088	10 200	6 100	5 800	20 800	800
Efterkommere, vestlige lande	1 055	16 000	2 500	2 900	6 100	1 300
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 405	12 800	6 300	6 400	6 400	1 800
Heraf:						
Jugoslavien ¹	662	7 100	6 200	7 900	10 400	900
Marokko	458	11 700	6 400	8 600	8 100	600
Pakistan	1 293	14 200	8 400	5 500	4 800	2 000
Tyrkiet	1 293	14 200	8 400	5 500	4 800	2 000

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Lille kønsforskel mellem ikke-vestlige efterkommere med hensyn til udbetalt kontanthjælp

Mænd og kvinder blandt de ikke-vestlige efterkommere fik i gennemsnit henholdsvis 5.000 kroner og 6.400 kroner i kontanthjælp i 2006. Selvom kvinderne får et højere beløb end mændene i gennemsnit, er det værd at bemærke, at mændenes beløb ligger højere end det tilsvarende beløb for mænd med dansk oprindelse, mens det er omvendt for kvinderne.

Figur 6.1. Gennemsnitlig årlig ydelse for 18-29-årige indvandrere fra ikke-vestlige land fordelt efter opholdsgrundlag, 2006

18-29-årige flygtninge får mere kontanthjælp og SU

De ikke-vestlige indvandrere er den gruppe, som i størst omfang modtager offentlige ydelser blandt de 18-29-årige. Det gælder både mænd og kvinder. De ikke-vestlige indvandrere kan opdeles i flygtninge og øvrige, og det er tydeligt, at flygtninge i højere grad får offentlige ydelser end øvrige. Det er især kontanthjælp, som trækker de 18-29-årige flygtnings gennemsnitlige ydelser op, men det bemærkes, at flygtninge også i gennemsnit modtager mere i SU end indvandrere med øvrige opholdsgrundlag.

6.2. 25-59-årige

For de 25-59-årige ses der både på pensioner og midlertidige ydelser

I tabellerne for de 25-59-årige indgår efterkommere ikke. Til gengæld er der oplysninger om ikke-vestlige indvandrere fra 16 forskellige oprindelseslande. De midlertidige ydelser omfatter ligesom i foregående afsnit arbejdsløshedsdagpenge, syge- og barselsdagpenge samt kontanthjælp. I stedet for uddannelsesstøtte indgår førtidspension for de 25-59-årige.

Tabel 6.6. Midlertidige ydelser og pensioner for 25-59-årige. 2006

	Mænd			Kvinder		
	Personer i alt	Mod- tagere af ydelse	Udbetalt årligt beløb	Personer i alt	Mod- tagere af ydelse	Udbetalt årligt beløb
	antal	pct.	kr.	antal	pct.	kr.
Midlertidige ydelser i alt	1 302 943	25	51 000	1 285 782	33	63 000
Personer med dansk oprindelse	1 188 865	23	47 000	1 166 787	31	60 000
Indvandrere, vestlige lande	33 208	23	56 000	35 213	29	65 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	74 334	49	75 000	77 555	56	90 000
Heraf:						
Afghanistan	2 238	67	73 000	2 060	78	96 000
Bosnien-Hercegovina	5 783	44	70 000	5 661	52	80 000
Filippinerne	568	30	42 000	2 966	34	56 000
Indien	1 130	22	66 000	859	40	77 000
Irak	6 883	60	89 000	5 224	78	102 000
Iran	5 208	42	74 000	3 414	52	85 000
Jugoslavien ¹	4 083	47	76 000	3 957	53	90 000
Kina	1 580	24	66 000	2 094	30	74 000
Libanon	4 863	53	88 000	3 885	75	113 000
Marokko	1 985	52	78 000	1 891	64	99 000
Pakistan	3 939	47	67 000	3 713	54	95 000
Somalia	3 102	75	85 000	2 868	88	113 000
Sri Lanka	2 573	43	58 000	2 536	57	79 000
Thailand	409	32	57 000	4 699	38	63 000
Tyrkiet	12 846	50	72 000	11 632	63	91 000
Vietnam	3 226	43	58 000	3 319	56	84 000
Førtidspension	1 302 943	6	120 000	1 285 782	7	109 000
Personer med dansk oprindelse	1 188 865	6	121 000	1 166 787	7	109 000
Indvandrere, vestlige lande	33 208	4	101 000	35 213	5	94 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	74 334	12	110 000	77 555	9	102 000
Heraf:						
Afghanistan	2 238	8	110 000	2 060	6	117 000
Bosnien-Hercegovina	5 783	20	111 000	5 661	22	111 000
Filippinerne	568	2	98 000	2 966	2	75 000
Indien	1 130	3	98 000	859	6	87 000
Irak	6 883	20	117 000	5 224	9	119 000
Iran	5 208	18	121 000	3 414	12	105 000
Jugoslavien ¹	4 083	12	97 000	3 957	19	102 000
Kina	1 580	1	100 000	2 094	1	108 000
Libanon	4 863	25	110 000	3 885	15	107 000
Marokko	1 985	10	95 000	1 891	8	98 000
Pakistan	3 939	7	100 000	3 713	10	93 000
Somalia	3 102	7	129 000	2 868	4	125 000
Sri Lanka	2 573	12	104 000	2 536	10	96 000
Thailand	409	1	93 000	4 699	2	75 000
Tyrkiet	12 846	8	99 000	11 632	11	91 000
Vietnam	3 226	9	112 000	3 319	7	112 000

Anm.: Midlertidige ydelser i alt dækker over arbejdsløshedsdagpenge, syge-/barselsdagpenge og kontanthjælp.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Ingen nævneværdig forskel mellem vestlige indvandrere og personer med dansk oprindelse

Der er ingen nævneværdig forskel mellem personer med dansk oprindelse og vestlige indvandrere, hvad angår andelen af 25-59-årige, der modtager henholdsvis midlertidige ydelser og pensioner. Blandt personer med dansk oprindelse modtog 23 pct. af mændene og 31 pct. af kvinderne i 2006 en midlertidig ydelse. Andelen er en lille smule lavere for de kvindelige vestlige indvandrere og på samme niveau for mændene.

Høj andel med midlertidige ydelser blandt ikke-vestlige indvandrere

Der er derimod en betydelig højere andel af de 25-59-årige ikke-vestlige indvandrere, der modtager midlertidige ydelser. Henholdsvis 49 pct. af mændene og 56 pct. af kvinderne fik således en midlertidig overførselsindkomst i 2006.

Store forskelle mellem indvandrere fra forskellige oprindelseslande

Som det er fremgået af tidligere kapitler er de ikke-vestlige indvandrere en sammensat gruppe, og der er også store forskelle mellem indvandrere fra de 16 forskellige ikke-vestlige oprindelseslande, hvad angår andelen med midlertidige ydelser. Blandt mændene er det indvandrere fra Indien, som med 22 pct. har den laveste andel med midlertidige ydelser. Blandt kvinderne er det indvandrere fra Kina, som med en andel på 30 pct. ligger lavest. I begge tilfælde er der tale om andele, der ligger på næsten samme niveau som for personer med dansk oprindelse.

Indvandrere fra Somalia skiller sig negativt ud

Indvandrere fra Somalia har de højeste andele med midlertidige ydelser, idet henholdsvis 75 pct. af mændene og 88 pct. af kvinderne i 2006 fik en midlertidig ydelse fra det offentlige i et eller andet omfang.

Også mange med midlertidige ydelser blandt indvandrere fra Irak, Libanon og Afghanistan

Der er en naturlig negativ sammenhæng mellem andelen i beskæftigelse og andelen med midlertidige ydelser. Har en bestemt gruppe af indvandrere en høj beskæftigelsesfrekvens, vil der typisk være en forholdsvis lille andel, som får midlertidige ydelser. I kapitlet om arbejdsmarkedet blev det vist, at indvandrere fra Sydøstasien generelt har højere beskæftigelsesfrekvenser, og det er derfor ikke overraskende, at det også er indvandrere fra lande som Kina, Thailand og Filippinerne, der har de laveste andele med midlertidige ydelser. Indvandrere med oprindelse i Somalia, Libanon, Irak og Afghanistan, der alle har relativt lave beskæftigelsesfrekvenser, har til gengæld høje andele med midlertidige ydelser.

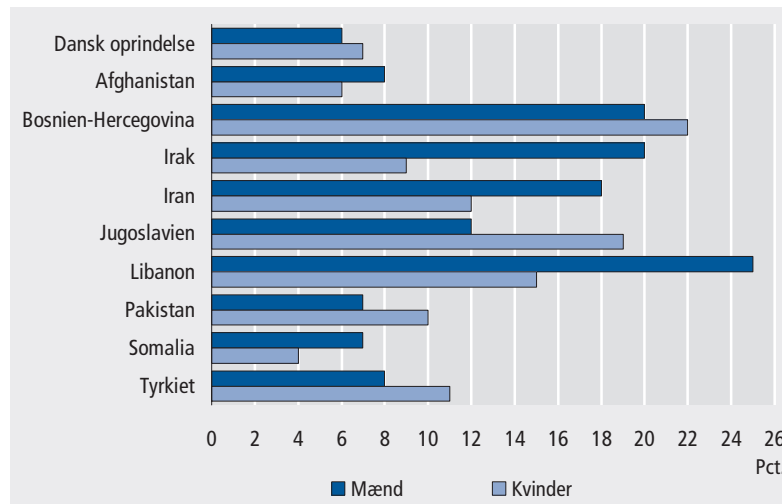
Højt gennemsnitligt beløb, når andel med ydelser er høj

Der er en tendens til, at indvandrere med en høj andel på midlertidige ydelser også har et højere gennemsnitligt udbetalt beløb for de personer i gruppen, der fik midlertidige ydelser.

De gennemsnitligt modtagne beløb også højest blandt indvandrere fra Somalia

Indvandrere fra Somalia og Libanon har ikke blot de højeste andele med midlertidige ydelser. Det gennemsnitlige udbetalte beløb til de personer, der modtog midlertidige ydelser, er også højere. En kvindelig indvandrer fra Somalia eller Libanon, der i 2006 fik en midlertidig ydelse, fik således i gennemsnit udbetalt 113.000 kroner. Det tilsvarende beløb er kun 60.000 kroner blandt kvinder med dansk oprindelse. Den store forskel antyder, at de indvandrere fra Somalia og Libanon, som fik midlertidige ydelser i 2006, også i gennemsnit modtog ydelser i en større del af året.

Figur 6.2. **Andel 25-59-årige med førtidspension fordelt efter køn og oprindelsesland**

25-59-årige med pensioner er på førtidspension

Pensioner er i sigens natur ikke en midlertidig ydelse, og personer, som har fået udbetalt pensioner i 2006, kan betragtes som tilbagetrukket fra arbejdsmarkedet. Andelen af 25-59-årige, der modtog pension i 2006, er henholdsvis 6 pct. og 7 pct. blandt mænd og kvinder med dansk oprindelse. De tilsvarende andele er 12 pct. og 9 pct. blandt mænd og kvinder, der er ikke-vestlige indvandrere.

En indvandrergruppes aldersfordeling har stor betydning for andelen med pensioner

Der er flere forhold, som påvirker andelen i en bestemt indvandrergruppe, som modtager førtidspension. For det første har aldersfordelingen en betydning. Flere ældre i gruppen af 25-59-årige vil generelt medføre højere andele på førtidspension. Derudover må opholdsgrundlaget forventes at have en stor betydning. Flygtninge har i højere grad end øvrige indvandrere tabt erhvervsevne, og indvandrergrupper med en stor andel flygtninge, vil derfor ofte normalt have højere andele med førtidspension.

Især høje andele med pensioner blandt indvandrere fra flygtningelande

Blandt mændene er det indvandrere fra henholdsvis Libanon, Bosnien-Hercegovina og Irak, der har de højeste andele, som modtog førtidspension i 2006. Blandt mandlige indvandrere fra Libanon, som hovedsageligt består af palæstinensiske flygtninge, fik 25 pct. førtidspension i 2006. For mandlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak er den tilsvarende andel 20 pct. Disse tre lande er som beskrevet i kapitel 2 kendetegnet ved at være typiske flygtningelande. Der er meget få indvandrere fra Libanon, Bosnien-Hercegovina og Irak, som ikke er kommet til Danmark som flygtninge.

Tabel 6.7. Gennemsnitlig årlig ydelse for alle 25-59-årige. 2006

	Antal personer	Arbejds-løsheds-dagpenge	Syge-/barsels-dagpenge	Kontant-hjælp	Førtids-pension
	antal	kr.			
Mænd					
Personer med dansk oprindelse	1 188 865	4 600	2 500	3 900	7 100
Indvandrere, vestlige lande	33 208	6 300	2 500	4 300	3 900
Indvandrere, ikke-vestlige lande	74 334	11 300	4 800	20 000	12 900
Heraf:					
Afghanistan	2 238	9 300	2 800	36 900	8 600
Bosnien-Hercegovina	5 783	8 200	7 200	15 700	22 200
Filippinerne	568	5 100	2 300	5 100	1 600
Indien	1 130	7 400	2 700	4 300	3 100
Irak	6 883	9 000	4 000	40 400	23 400
Iran	5 208	9 300	4 600	17 000	21 400
Jugoslavien ¹	4 083	8 900	7 100	19 200	11 900
Kina	1 580	9 500	1 500	4 600	800
Libanon	4 863	7 800	3 800	34 700	27 300
Marokko	1 985	16 200	7 200	17 100	9 200
Pakistan	3 939	14 000	6 200	10 900	7 100
Somalia	3 102	10 000	3 500	49 900	9 300
Sri Lanka	2 573	9 200	6 500	9 000	12 000
Thailand	409	10 000	2 000	6 100	1 400
Tyrkiet	12 846	19 000	5 800	11 100	8 100
Vietnam	3 226	11 900	3 700	9 000	10 600
Kvinder					
Personer med dansk oprindelse	1 166 787	7 100	5 700	5 600	7 900
Indvandrere, vestlige lande	35 213	7 500	5 300	6 200	4 600
Indvandrere, ikke-vestlige lande	77 555	10 800	7 400	32 000	9 300
Heraf:					
Afghanistan	2 060	2 400	2 700	70 300	7 000
Bosnien-Hercegovina	5 661	8 700	9 800	22 900	24 200
Filippinerne	2 966	7 900	5 100	5 700	1 500
Indien	859	12 800	8 900	9 200	5 500
Irak	5 224	3 900	3 200	72 100	11 000
Iran	3 414	8 000	5 300	31 100	13 000
Jugoslavien ¹	3 957	8 900	10 300	28 300	18 800
Kina	2 094	10 800	3 600	8 000	1 000
Libanon	3 885	5 100	3 500	75 100	16 100
Marokko	1 891	10 900	10 400	42 100	8 300
Pakistan	3 713	14 500	10 600	25 700	9 500
Somalia	2 868	3 500	2 900	92 300	4 700
Sri Lanka	2 536	14 100	8 700	21 500	9 200
Thailand	4 699	10 100	5 200	8 500	1 600
Tyrkiet	11 632	20 700	13 400	23 400	10 400
Vietnam	3 319	16 700	8 700	21 100	8 300

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Indvandrere fra Somalia og Libanon har dog relativt lave andele med pensioner ...

Andelene med førtidspension er tilsvarende kun 8 pct. og 7 pct. blandt mandlige indvandrere fra Tyrkiet og Pakistan. Både Tyrkiet og Pakistan er lande, hvorfra der stort set ikke er nogen flygtninge. Derimod er der også kun 7 pct. og 8 pct. af de mandlige indvandrere fra Somalia og Afghanistan, der fik førtidspension i 2006.

... det skyldes især en yngre aldersfordeling

Somalia og Afghanistan er i modsætning til Tyrkiet og Pakistan typiske flygtningelande. Årsagen til deres relativt små andele med førtidspension skal blandt andet ses i lyset af, at 25-59-årige indvandrere fra Somalia og Afghanistan er forholdsvis unge sammenlignet med indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Irak.

Færre kvinder end mænd med pensioner blandt ikke-vestlige indvandrere

Generelt er der blandt de ikke-vestlige indvandrere en mindre andel kvinder end mænd, som modtager førtidspension. Den højeste andel med førtidspension findes blandt kvindelige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina, hvor 22 pct. modtog førtidspension i 2006. Kvindelige indvandrere fra Jugoslavien er næsthøjest med 19 pct.

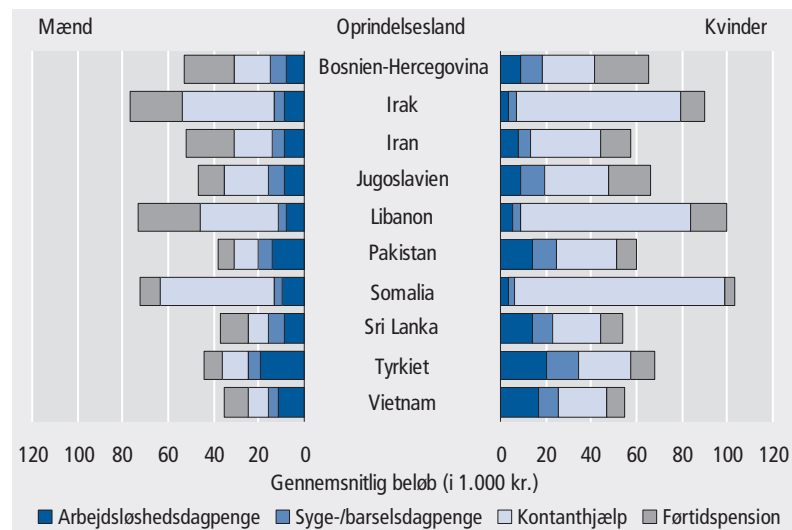
Især store kønsforskelle blandt indvandrere fra Libanon og Irak

For indvandrere fra Bosnien-Hercegovina og Jugoslavien er andelen af kvinder med førtidspension tæt på mændenes. Andelen af kvinder på førtidspension er derimod væsentligt lavere for indvandrere fra Libanon og Irak, hvilket afspejler, at der generelt er stor forskel mellem mænd og kvinders erhvervsdeltagelse for indvandrere fra disse lande.

Indvandrere fra Somalia, Irak og Libanon får de største beløb i offentlige overførsler

Oversigten med gennemsnitlige årlige ydelser for alle 25-59-årige i forskellige herkomstgrupper er tæt korreleret med andelen, der modtager ydelser. Det er således også her indvandrere fra Somalia, Libanon og Irak, som skiller sig ud som de grupper, der i gennemsnit modtager de største beløb i offentlige ydelser.

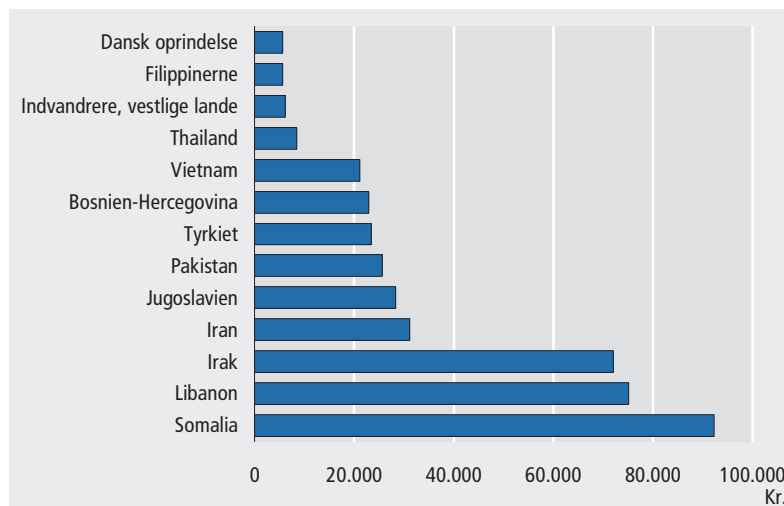
Figur 6.3. Gennemsnitlig årlig ydelse for alle 25-59-årige. 2006

Allerhøjest ligger kvinder fra Somalia ...

Blandt mændene er indvandrere fra Irak den gruppe, som summeret på alle ydelser i gennemsnit modtager det største beløb tæt fulgt af mænd fra Libanon og Somalia. Kvinder fra Somalia skiller sig ud blandt kvinderne som gruppen, der samlet set får det højeste gennemsnitlige beløb i ydelser fra det offentlige. Også blandt kvinderne ligger indvandrere fra Libanon næsthøjest, mens indvandrere fra Irak ligger tredjehøjest.

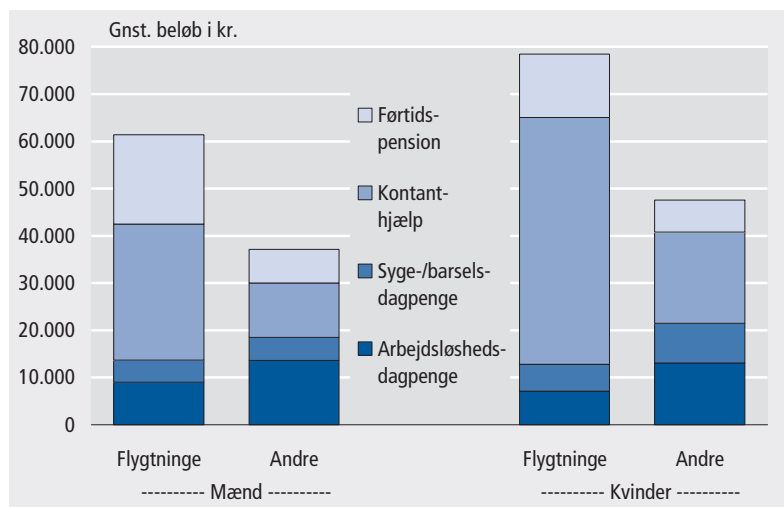
Figur 6.4. **Gennemsnitlig udbetalt kontanthjælp for 25-59-årige kvinder fordelt efter oprindelsesland. 2006**

... her er kontanthjælp den klart dominerende ydelse

Kontanthjælp er for både mandlige og kvindelige indvandrere fra Irak, Libanon og Somalia den ydelse, som bidrager med det største gennemsnitlige beløb. Kontanthjælp er dog særligt dominerende blandt indvandrere fra Somalia. Blandt især mandlige indvandrere fra Libanon og Irak bidrager førtidspension også væsentligt til de samlede ydelser, som gruppen modtager.

Figur 6.5. **Gennemsnitlig årlig ydelse for 25-59-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande. 2006**

Flygtninge modtager mere i overførsler end øvrige indvandrere

De 25-59-årige ikke-vestlige indvandrere kan opdeles i flygtninge og andre. Det er tydeligt, at flygtninge i højere grad modtager offentlige overførsler end indvandrere med andet opholdsgrundlag. Mandlige flygtninge i aldersgruppen 25-59-årige fik i gennemsnit 61.000 kroner i arbejdsløshedsdagpenge, syge- og barselsdagpenge, kontanthjælp og

førtidspension i 2006 mod 37.000 kroner for andre mandlige ikke-vestlige indvandrere. De tilsvarende tal for kvinderne var 78.000 kroner for flygtninge og 48.000 kroner for øvrige.

Kontanthjælp og førtidspension fylder meget blandt flygtninge

De 25-59-årige flygtninge får i gennemsnit meget større beløb udbetalt i kontanthjælp og førtidspension end andre ikke-vestlige indvandrere, mens de til gengæld får mindre i arbejdsløshedsdagpenge og syge- og barselsdagpenge.

6.3. 60-64-årige

60 år vigtig aldersgrænse på grund af efterløn

60 år er en vigtig aldersgrænse, da mange har mulighed for at gå på efterløn som 60-årig i Danmark. Aldersgruppen 60-64-årige 1. januar 2007 er valgt, da pensioner udbetalt i året 2006 for denne gruppe er førtidspension. Med denne aldersafgrænsning er det også kun den nye efterlønsordning, som er aktuel. I 2006 var der fortsat personer på den gamle efterlønsordning, som var 67 år 1. januar 2007. De er ikke med i denne opgørelse, og det samme gælder 65-årige 1. januar 2007, der som 64-årige i 2006 fik efterløn under den nye ordning.

35 pct. af 60-64-årige mænd med dansk oprindelse på efterløn

Blandt alle personer med dansk oprindelse i alderen 60-64 år 1. januar 2007 var der henholdsvis 35 pct. af mændene og 46 pct. af kvinderne, som i 2006 modtog efterløn. Der var henholdsvis 13 pct. af mændene og 18 pct. af kvinderne, som modtog førtidspension. For denne aldersgruppe omfatter pensioner kun førtidspension.

For ikke-vestlige indvandrere er andelen 32 pct.

Der var henholdsvis 30 og 32 pct. af de mandlige indvandrere fra vestlige lande og ikke-vestlige lande, som i 2006 fik efterløn. Det er andele, som kun er tre og fem procentpoint lavere end for 60-64-årige mænd med dansk oprindelse.

Få ikke-vestlige kvindelige indvandrere på efterløn ...

Der er stor forskel i andelen på efterløn blandt de kvindelige indvandrere. Der var således 36 pct. af de 60-64-årige kvindelige vestlige indvandrere, som fik efterløn i løbet af 2006 mod kun 23 pct. af de ikke-vestlige. For de ikke-vestlige indvandrere er andelen med efterløn altså halvt så stor som for kvinder med dansk oprindelse.

... skyldes lavere deltagelse på arbejdsmarkedet

At der er forholdsvis få ikke-vestlige kvindelige indvandrere på efterløn er ikke overraskende set i lyset af, at det kræver mange års a-kasse medlemskab for at optjene rettigheden til at gå på efterløn. Kun erhvervsaktive melder sig ind i a-kasser, og da mange ikke-vestlige kvindelige indvandrere kun har haft begrænset eller slet ingen erfaring på arbejdsmarkedet, er det ikke mærkeligt, at de i langt mindre grad end kvinder med dansk oprindelse går på efterløn. I mange tilfælde vil 60-64-årige indvandrere slet ikke have været i Danmark længe nok til blot teoretisk at kunne opfylde anciennitetskravene for at gå på efterløn. Opholdstid i Danmark er således også en faktor, der spiller ind med hensyn til andelen af indvandrere på efterløn.

Tabel 6.8. Midlertidige ydelser, førtidspension og efterløn for 60-64-årige. 2006

	Antal personer i alt	Modtagere af:		
		Midlertidige ydelser	Førtidspension	Efterløn
	antal	pct.		
Mænd				
I alt	180 066	14	13	34
Personer med dansk oprindelse	171 308	14	13	35
Indvandrere, vestlige lande	4 526	15	13	30
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4 068	25	36	32
Heraf:				
Bosnien-Hercegovina	283	22	81	0
Irak	214	41	56	6
Iran	154	27	57	10
Jugoslavien ¹	315	22	33	39
Pakistan	450	25	21	42
Tyrkiet	760	15	32	56
Kvinder				
I alt	181 225	11	19	45
Personer med dansk oprindelse	173 349	11	18	46
Indvandrere, vestlige lande	4 723	14	17	36
Indvandrere, ikke-vestlige lande	3 005	25	43	23
Heraf:				
Bosnien-Hercegovina	298	25	75	0
Irak	116	39	66	2
Iran	132	36	67	1
Jugoslavien ¹	314	17	47	33
Pakistan	235	22	40	30
Tyrkiet	539	24	47	30

Anm.: Midlertidige ydelser i alt dækker over arbejdsløshedsdagpenge, syge-/barseldagpenge og kontanthjælp.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Til gengæld modtager flere kvindelige ikke-vestlige indvandrere pensioner og midlertidige ydelser

De lavere andele af ikke-vestlige kvindelige indvandrere på efterløn opvejes af tilsvarende højere andele, som modtager midlertidige ydelser eller førtidspension. Mens kun 11 pct. af de 60-64-årige kvinder med dansk oprindelse fik midlertidige ydelser i 2006, er andelen 25 pct. blandt kvindelige ikke-vestlige indvandrere. Forskellen er endnu større for pensioner, idet henholdsvis 43 pct. af de ikke-vestlige kvinder og 18 pct. af kvinder med dansk oprindelse modtog førtidspension i løbet af 2006.

Man kan godt modtage flere forskellige ydelser i løbet af et år

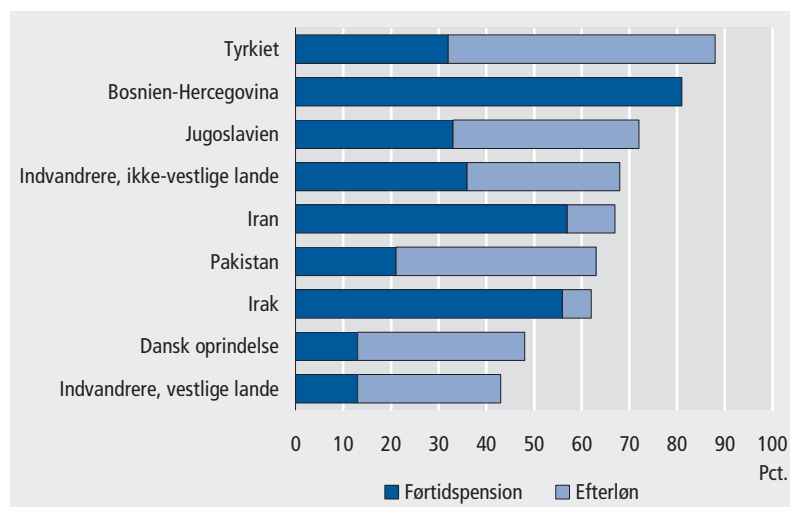
Summen af andelen med de forskellige ydelser er for alle grupper højere end 100 pct. Det skyldes, at man i løbet af et år godt kan modtage flere ydelser. Fx er det ikke ualmindeligt, at man går direkte fra arbejdsløshedsdagpenge til efterløn eller fra kontanthjælp til førtidspension.

Opholdstid i Danmark har stor betydning for retten til efterløn

De store forskelle i andelen på efterløn mellem indvandrere fra forskellige ikke-vestlige oprindelseslande afspejler i høj grad forskelle i opholdstid i Danmark. Mange 60-64-årige indvandrere fra Tyrkiet, Paki-

stan og Jugoslavien kom til Danmark for mere end 25 år siden. Indvandrere fra Bosnien-Hercegovina kom derimod stort set alle midt 1990'erne, indvandrere fra Iran kom især midt i 1980'erne, mens indvandrere fra Irak især er kommet i slutningen af 1990'erne og i starten af det nye årtusinde.

Figur 6.6. **Andel 60-64-årige mænd med førtidspension og efterløn fordelt efter oprindelsesland. 2006**

Mange indvandrere fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien har ret til efterløn

Der er derfor meget få indvandrere fra Irak og Iran, som har været i Danmark længe nok til at kunne gå på efterløn. Blandt indvandrere fra Bosnien-Hercegovina er der stort set slet ikke nogen. Til gengæld har 60-64-årige mænd fra Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien i alle tre tilfælde højere andele med efterløn end 60-64-årige med dansk oprindelse. Andelen er højest blandt de tyrkiske indvandrere, idet hele 65 pct. af de 60-64-årige mandlige indvandrere fra Tyrkiet modtog efterløn i 2006.

Mens det kun gælder få indvandrere fra Bosnien, Iran og Irak

En meget stor del af indvandrerne fra Bosnien-Hercegovina, Irak og Iran, der ikke kan gå på efterløn, kommer i stedet på førtidspension. Efterløn og førtidspension er begge tidlige tilbagetrækningsordninger. Mens efterløn er en ret man opnår via a-kasse medlemskab og særlige indbetalinger af efterlønsbidrag, er førtidspension kun en mulighed, hvis ens erhvervsevne er væsentligt nedsat.

81 pct. af 60-64-årige mandlige indvandrere fra Bosnien fik førtidspension

Blandt de 60-64-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina modtog henholdsvis 81 pct. af mændene og 75 pct. af kvinderne førtidspension i 2006. Disse høje andele er årsagen til de store høje beløb, som alle 60-64-årige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina i gennemsnit fik udbetalt i pension. De 60-64-årige mænd fra Bosnien-Hercegovina fik i gennemsnit 78.300 kroner udbetalt i pension i 2006, mens kvinderne ligger marginalt højere med 78.500 kroner.

Tabel 6.9. Gennemsnitlig årlig ydelse for alle 60-64-årige. 2006

	Antal personer	Arbejds-løsheds-dag-penge	Syge/-barsels-dag-penge	Kontant-hjælp	Førtids-pension	Efterløn
	antal	kr.				
Mænd						
Personer med dansk oprindelse	171 308	4 000	1 300	1 000	13 800	40 700
Indvandrere, vestlige lande	4 526	4 600	1 800	2 400	12 200	36 200
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4 068	4 400	1 700	11 000	33 400	41 500
Heraf:						
Bosnien-Hercegovina	283	2 600	3 600	10 800	78 300	600
Irak	214	1 100	1 100	31 300	61 800	8 500
Iran	154	3 400	2 500	15 000	54 600	14 500
Jugoslavien ¹	315	5 400	1 700	5 600	30 800	51 100
Pakistan	450	5 200	2 300	6 900	17 700	57 600
Tyrkiet	760	3 900	500	3 100	26 400	74 400
Kvinder						
Personer med dansk oprindelse	173 349	3 500	600	700	18 900	54 500
Indvandrere, vestlige lande	4 723	4 600	1 200	2 100	15 900	43 500
Indvandrere, ikke-vestlige lande	3 005	2 800	1 400	15 100	37 500	29 600
Heraf:						
Bosnien-Hercegovina	298	2 100	1 100	20 100	78 500	500
Irak	116	33 400	72 100	2 600
Iran	132	1 600	1 200	24 800	64 200	1 100
Jugoslavien ¹	314	1 900	2 000	6 900	40 000	44 100
Pakistan	235	3 300	800	10 100	27 600	36 600
Tyrkiet	539	1 600	1 100	13 500	29 100	40 400

Anm.: Beløb er ikke angivet, da der er for få i gruppen.

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

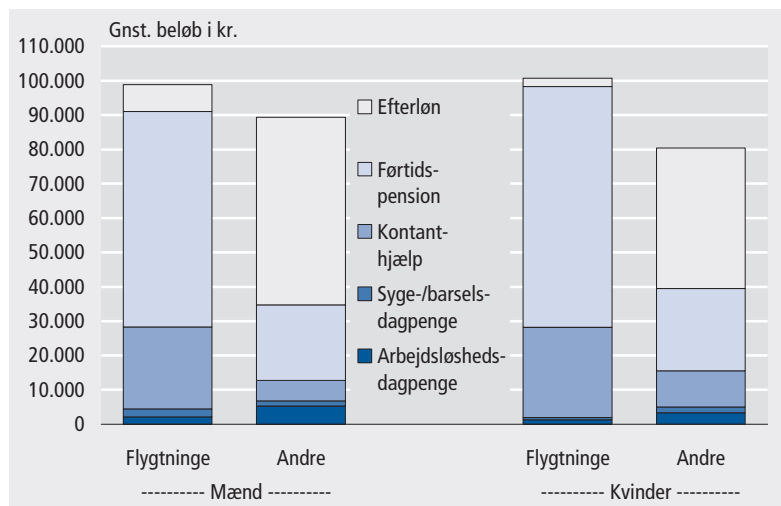
Flygtninge får oftere førtidspension og sjældent efterløn

Opdeler man 60-64-årige ikke-vestlige indvandrere i flygtninge og andre, fremgår det tydeligt, at flygtninge i langt højere grad modtager førtidspension, mens efterløn til gengæld fylder meget blandt ikke-vestlige indvandrere med andre opholdsgrundlag. I gennemsnit får 60-64-årige flygtninge også udbetalt et større beløb i offentlige ydelser, men forskellen er lille sammenlignet med de 25-59-årige.

Også mere kontanthjælp til 60-64-årige flygtninge

Ud over førtidspension får flygtninge i alderen 60 til 64 også udbetalt relativt meget i kontanthjælp. Blandt mændene fik flygtninge således i gennemsnit 24.000 kroner i kontanthjælp i 2006 mod 6.000 kroner for ikke-vestlige indvandrere med andre opholdsgrundlag. Forskellen er af samme størrelsesorden blandt kvinderne.

Figur 6.7. Gennemsnitlig årlig ydelse for 60-64-årige indvandrere fra ikke-vestlige lande. 2006

6.4. Personer over 67 år

Færre indvandrere har ret til folkepension

Stort set alle mænd og kvinder med dansk oprindelse, som var fyldt 68 år 1. januar 2007, modtog folkepension i 2006. Blandt indvandrere er andelen med pension lidt lavere, og der er færre ikke-vestlige end vestlige indvandrere, som modtog en pension i 2006. Der var således 91 pct. af de mandlige og 96 pct. af de kvindelige vestlige indvandrere, som fik pension i 2006. De tilsvarende andele for ikke-vestlige indvandrere er 84 pct. for mændene og 75 pct. for kvinderne. Der er per definition ikke nogen personer, som modtog efterløn eller førtidspension i 2006 blandt dem, der var fyldt 68 år 1. januar 2007.

Folkepension for indvandrere

For at have ret til folkepension skal indvandrere have boet mindst 10 år i Danmark, og det er først, når de har boet i Danmark i 40 år, at de har ret til fuld folkepension. For indvandrere, der har boet i Danmark mellem 10 og 40 år, er folkepensionens størrelse afhængig af, hvor længe de har boet i Danmark. En længere opholdstid giver en højere folkepension. Flygtninge er automatisk berettigede til den maksimale folkepension, når de fylder 65 år. Nyankomne flygtninge over 60 år kan dog først modtage folkepension efter syv års ophold i Danmark.

Konventionsaftaler

Indvandrere med kortere ophold end 10 år kan få dansk folkepension, hvis oprindelseslandet er blandt de lande, som Danmark har såkaldte konventionsaftaler med. Det omfatter blandt andet indvandrere fra Pakistan og Tyrkiet.

Næsten alle mandlige indvandrere fra Tyrkiet får folkepension

Indvandrere fra Tyrkiet og Bosnien-Hercegovina er de to største grupper blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande. De udgør henholdsvis 28 pct. af mændene og 24 pct. af kvinderne, der er fyldt 68 år. Andelen med pension er tydeligt højere for indvandrere fra Tyrkiet. Der var 98 pct. af de mandlige tyrkiske indvandrere, som modtog pension i 2006

mod kun 84 pct. de mandlige indvandrere fra Bosnien-Hercegovina. Denne forskel skyldes, at færre indvandrere fra Bosnien-Hercegovina opfylder kravene til at få folkepension.

Mange personer over 67 år modtager ud over pension også midlertidige ydelser

Der er forholdsvis mange personer over 67 år, som også modtager midlertidige ydelser. Blandt personer med dansk oprindelse gælder det 23 pct. af mændene og 20 pct. af kvinderne. Der er dog ofte tale om små beløb, der udbetales til varmemhjælp. Blandt alle mænd med dansk oprindelse udgjorde det gennemsnitlige udbetalte beløb i kontanthjælp således kun 600 kroner, mens pensionen udgjorde 87.100 kroner.

Tabel 6.10. Midlertidige ydelser og pension for personer over 67 år. 2006

	Mænd			Kvinder		
	Antal personer i alt	Modtagere af:		Antal personer i alt	Modtagere af:	
		Midlertidige ydelser	Folkepension		Midlertidige ydelser	Folkepension
	antal	pct.		antal	pct.	
I alt	283 012	22	99	391 167	20	99
Personer med dansk oprindelse	273 911	23	99	375 376	20	100
Indvandrere, vestlige lande	4 859	14	91	10 532	15	96
Indvandrere, ikke-vestlige lande	3 916	17	84	4 789	20	75
Heraf:						
Bosnien-Hercegovina	491	18	84	656	22	80
Tyrkiet	608	8	98	497	8	87

Anm.: Midlertidige ydelser i alt dækker over arbejdsløshedsdagpenge, syge-/barselsdagpenge og kontanthjælp.

De midlertidige ydelser er højest for grupper, hvor mange er uden ret til sociale pensioner i Danmark

Blandt ikke-vestlige indvandrere er der mange, som ikke har været i Danmark længe nok til at have ret til fuld eller delvis folkepension, og det er kontanthjælp givet til personer uden fuld ret til sociale pensioner, som er årsagen til at de gennemsnitligt udbetalte kontanthjælpsbeløb til ikke-vestlige indvandrere er meget høje sammenlignet med personer med dansk oprindelse. Alle mandlige ikke-vestlige indvandrere, som var fyldt 68 år 1. januar 2007 fik således i gennemsnit udbetalt 8.500 kroner i kontanthjælp i 2006, mens det tilsvarende tal for kvinderne er 12.300 kroner. Det er henholdsvis 14 og 25 gange mere end mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere med folkepension får i gennemsnit mindre end personer med dansk oprindelse

Til gengæld bliver de ikke-vestlige indvandreres gennemsnitligt udbetalte beløb i pensioner trukket ned af, at ikke alle har ret til folkepension, og at de der har ret til folkepension ofte får et lavere beløb end personer med dansk oprindelse. De mandlige ikke-vestlige indvandrere fik således i gennemsnit 66.100 i pension mod 87.100 for mænd med dansk oprindelse.

Forskel opvejes ikke af ikke-vestlige indvandreres højere midlertidige ydelser

Selv om de lavere pensioner til en vis grad opvejes af højere kontant-hjælpsydelse, er det gennemsnitligt udbetalte beløb lavere for ikke-vestlige indvandrere end personer med dansk oprindelse, når man lægger kontanthjælp og pensioner sammen. Ikke-vestlige indvandreres samlede udbetalte gennemsnitlige kontanthjælp og pension udgør således kun henholdsvis 85 og 77 pct. af det tilsvarende tal for mænd og kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 6.11. Gennemsnitlig årlig ydelse for personer over 67 år. 2006

	Antal personer	Kontanthjælp	Folkepension
	antal	kr.	kr.
Mænd			
Personer med dansk oprindelse	273 911	600	87 100
Indvandrere, vestlige lande	4 859	500	69 400
Indvandrere, ikke-vestlige lande	3 916	8 500	66 100
Heraf:			
Bosnien-Hercegovina	491	13 200	81 200
Tyrkiet	608	100	65 600
Kvinder			
Personer med dansk oprindelse	375 376	500	99 300
Indvandrere, vestlige lande	10 532	700	87 300
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4 789	12 300	64 200
Heraf:			
Bosnien-Hercegovina	656	15 900	87 300
Tyrkiet	497	3 500	42 600

6.5. Opholdstid

Små forskelle mellem flygtninge og øvrige ikke-vestlige indvandrere med opholdstid over 10 år

Blandt ikke-vestlige indvandrere, der har været i Danmark i mindst 10 år, er der ikke store forskelle mellem flygtninge og andre, hvad angår andelen, der modtager midlertidige ydelser. Blandt ikke-vestlige indvandrere i alderen 15-64 år, som har opholdt sig i Danmark i mindst 10 år og kom til Danmark som flygtninge, er andelen med midlertidige ydelser 43 pct. for mændene og 51 for kvinderne. De tilsvarende andele er 41 og 50 pct. blandt mandlige og kvindelige ikke-vestlige indvandrere, som ikke har opholdsgrundlag som flygtning.

For øvrige kategorier af opholdstid er der klart flest flygtninge med midlertidige ydelser

Forskellene er derimod betydelige for de øvrige kategorier af opholdstid. Fx er der 78 pct. af de mandlige ikke-vestlige indvandrere med flygtningestatus og opholdstid under 3 år, som har modtaget midlertidige ydelser i 2006, mens andelen kun er 11 pct. blandt de mandlige ikke-vestlige indvandrere, som ikke er flygtninge.

Indvandring fra ikke-vestlige lande har ændret sig meget siden 2001

Normalt ville man forvente, at andelen med midlertidige ydelser falder i takt med opholdstiden i Danmark. Det er også tilfældet, når man ser på flygtninge, mens der tilsyneladende gælder den modsatte sammenhæng for øvrige ikke-vestlige indvandrere. I denne forbindelse er det imidlertid meget vigtigt at nævne, at indvandringsmønsteret fra ikke-vestlige lande har ændret sig meget siden 2001.

Tabel 6.12. 15-64-årige mænd fordelt efter opholdstid, opholdsgrundlag og andel med midlertidige ydelser. 2006

	Opholdstid i Danmark				Gnst. årlig ydelse
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	Over 10 år	
Mænd					
Antal personer i alt	11 975	17 432	23 130	1 739 058	.
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4 859	11 005	14 857	64 844	.
Heraf:					
Flygtninge	1 192	6 269	8 490	32 866	.
Andre	3 667	4 736	6 367	31 978	.
	pct.				kr.
Modtagere af midlertidige ydelser i alt	17	37	42	22	47 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	27	47	52	42	70 000
Heraf:					
Flygtninge	78	59	56	43	72 000
Andre	11	31	46	41	67 000
Modtagere af førtidspension i alt	0	2	4	6	117 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	0	3	6	14	108 000
Heraf:					
Flygtninge	0	5	10	17	113 000
Andre	0	0	0	11	97 000

Grupper med forskellige opholdstider er derfor ofte meget forskellige

Familiesammenføringer er blevet meget vanskeligere, og det er andre typer af lande de ikke-vestlige indvandrere kommer fra. Der er fx mange indvandrere fra Kina, Ukraine, Indien og Filippinerne, som er kommet til Danmark inden for de sidste tre år. Baggrunden for deres ophold er oftest arbejde eller studier, og de modtager sjældent ydelser fra det offentlige. Ikke-vestlige indvandrere, som ikke er flygtninge, og som har opholdstid på henholdsvis under 3 år, 3-6 år og 6-10 år er derfor meget forskelligt sammensat med hensyn til oprindelseslande og formål med ophold i Danmark. Det er på den baggrund, at den positive sammenhæng mellem opholdstid og midlertidige ydelser skal ses.

Flygtninge er en mere homogen gruppe end øvrige ikke-vestlige indvandrere

Flygtninge er i denne sammenhæng en mere ensartet gruppe. De kommer til Danmark på flugt fra hjemlandet og har i de fleste tilfælde udsigt til et permanent ophold i Danmark. I starten modtager næsten alle midlertidige ydelser i et eller andet omfang, hvorefter andelen falder. Der er grundlæggende to årsager til at andelen falder. Enten kommer flygtningene på arbejdsmarkedet og bliver selvforsørgende eller også overgår de fra midlertidige til permanente ydelser i form af førtidspension.

For flygtninge falder andel med midlertidige ydelser med opholdstiden

Blandt mandlige ikke-vestlige flygtninge med en opholdstid mellem 6 og 10 år modtager 56 pct. midlertidige ydelser, mens det gælder hele 78 pct., der har været i Danmark under 3 år. Forskellen på 22 procentpoint opvejes til dels af stigningen i andelen med pensioner. Mens under 1 pct. af de mandlige flygtninge med opholdstid under 3 år modtog pensioner, er andelen 10 pct. blandt de mandlige flygtninge med opholdstid mellem 6 og 10 år.

Det skyldes dog også større overgang til førtidspension

Ser man på summen af andelen med midlertidige ydelser og pensioner er andelen med overførsler altså kun 10 procentpoint lavere blandt mandlige flygtninge med opholdstid mellem 6 og 10 år sammenlignet med mandlige flygtninge med opholdstid under 3 år. Blandt kvindelige flygtninge er forskellen kun 3 pct.

De fleste flygtninge modtager offentlige ydelser uanset deres opholdstid

Selv om der tilsyneladende sker en vis overgang til selvforsørgelse for flygtninge i takt med opholdstid, er der blandt 15-64-årige flygtninge med opholdstid mellem 6 og 10 år fortsat henholdsvis 66 pct. af mændene og 73 pct. af kvinderne, som modtager enten midlertidige ydelser eller pension fra det offentlige.

Flere flygtninge går på førtidspension sammenlignet med øvrige ikke-vestlige indvandrere

Mange flygtninge kommer til Danmark med traumer og fysiske skader. Der er derfor en større andel flygtninge, som har nedsat erhvervsevne sammenlignet med øvrige ikke-vestlige indvandrere. Det er formentlig årsagen til, at der er under 1 pct. af de øvrige ikke-vestlige indvandrere med opholdstid mellem 6 og 10 år, som modtager førtidspension mod henholdsvis 10 pct. og 5 pct. af henholdsvis de mandlige og kvindelige flygtninge med samme opholdstid.

Tabel 6.13.

15-64-årige kvinder fordelt efter opholdstid, opholdsgrundlag og andel med midlertidige ydelser. 2006

	Opholdstid i Danmark				Gnst. årlig ydelse
	Under 3 år	3-6 år	6-10 år	Over 10 år	
Kvinder					
Antal personer i alt	13 552	20 056	26 923	1 700 190	.
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6 238	12 800	17 867	59 308	.
Heraf:					
Flygtninge	1 243	5 775	8 136	24 848	.
Andre	4 995	7 025	9 731	34 460	.
	pct.				kr.
Modtagere af midlertidige ydelser i alt	17	40	51	27	60 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	23	49	60	50	87 000
Heraf:					
Flygtninge	76	68	68	51	92 000
Andre	10	34	52	50	82 000
Modtagere af førtidspension i alt	0	1	2	7	108 000
Indvandrere, ikke-vestlige lande	0	1	2	13	100 000
Heraf:					
Flygtninge	0	3	5	15	110 000
Andre	0	0	0	12	90 000

6.6. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger

Anbringelser uden for hjemmet og forebyggende foranstaltninger

Det er relativt få børn og unge, der som følge af sociale problemer bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Blandt de lidt mere end 1,2 mio. børn 1. januar 2006 var der 18.576, der i løbet af deres liv havde været anbragt uden

for hjemmet, mens 32.695 havde modtaget en forebyggende foranstaltning. En forebyggende foranstaltning kan fx bestå i et aflastningsophold for barnet, en personlig rådgiver eller fast kontaktperson for barnet alene.

Flere ikke-vestlige indvandrere har været anbragt eller fået forebyggende foranstaltning

Blandt alle 0-17-årige, som boede i Danmark 1. januar 2006, var der 3,9 pct. af drengene med dansk oprindelse, som i løbet af deres liv enten havde været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning. Den tilsvarende andel ligger på samme niveau blandt indvandrere fra vestlige lande, men er med 7,7 pct. væsentligt højere blandt de 0-17-årige ikke-vestlige indvandrere.

Andel er højest for flygtninge

De ikke-vestlige indvandrere kan opdeles i flygtninge og øvrige. Der var 8,6 pct. af de ikke-vestlige indvandrerdrengene med flygtningebaggrund, som i løbet af deres liv havde været anbragt eller modtaget en forebyggende foranstaltning. Den tilsvarende andel er 6,8 pct. blandt de øvrige ikke-vestlige indvandrerdrengene. I begge tilfælde er andelen klart højere end for drengene med dansk oprindelse. Ser man isoleret på drengene, der har været anbragt, er der en lidt mindre andel af flygtningene, som har været anbragt sammenlignet med de øvrige ikke-vestlige indvandrerdrengene.

2,7 pct. af ikke-vestlige indvandrerdrengene har været anbragt

Anbringelser uden for hjemmet forekommer sjældnere end forebyggende foranstaltninger. Det gælder for alle herkomstgrupper. Blandt de ikke-vestlige indvandrerdrengene var der fx 6,3 pct., som havde modtaget en forebyggende foranstaltning, mens 2,7 pct. havde været anbragt uden for hjemmet.

Tabel 6.14.

0-17-årige drenge 1. januar 2006, der i løbet af deres liv har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger

	Har været anbragt og/eller modtaget forebyggende foranstaltninger	Er eller har været anbragt	Får eller har modtaget forebyggende foranstaltninger	Antal personer
	pct.			antal
I alt	3,9	1,7	3,0	620 382
Personer med dansk oprindelse	3,9	1,7	3,0	559 992
Indvandrere, vestlige lande	4,0	2,3	2,7	3 059
Indvandrere, ikke-vestlige lande	7,7	2,7	6,3	13 151
Heraf:				
Flygtninge	8,1	2,5	6,7	9 470
Andre	6,8	3,1	5,3	3 681
Efterkommere, vestlige lande	4,0	1,7	2,8	3 492
Efterkommere, ikke-vestlige lande	3,2	1,1	2,6	40 688
Heraf:				
Børn af flygtninge	2,8	0,9	2,2	22 476
Andre	3,7	1,3	3,0	18 212

Ikke-vestlige efterkommerdrengene under 18 år har i mindre grad end drenge med dansk oprindelse været anbragt uden for hjemmet. Her skal man dog være opmærksom på, at ikke-vestlige efterkommere under 18 år har en alderssammensætning, som er væsentligt yngre end for 0-17-årige med dansk oprindelse. Det har i sig selv en reducerende effekt på andelen, som i løbet af deres liv har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger.

Anbringelser og forebyggende foranstaltninger mest udbredt blandt drenge

Drenge bliver oftere anbragt uden for hjemmet eller modtager en forebyggende foranstaltning. Forskellen mellem kønnene er dog større blandt de ikke-vestlige indvandrere end blandt personer med dansk oprindelse. Der var 3,2 pct. af de 0-17-årige piger med dansk oprindelse, som havde været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltning, mens andelen for drengene var 3,9 pct. De tilsvarende andele for ikke-vestlige indvandrere var 4,6 pct. for pigerne og 7,7 pct. for drengene.

Tabel 6.15. 0-17-årige piger 1. januar 2006, der i løbet af deres liv har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger

	Har været anbragt og/eller modtaget forebyggende foranstaltninger	Er eller har været anbragt	Får eller har modtaget forebyggende foranstaltninger	Antal personer
	pct.			antal
I alt	3,1	1,4	2,3	590 174
Personer med dansk oprindelse	3,2	1,4	2,4	532 746
Indvandrere, vestlige lande	3,5	1,4	2,6	2 910
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4,6	2,1	3,1	12 171
Heraf:				
Flygtninge	4,3	1,7	3,1	8 533
Andre	5,2	3,1	3,1	3 638
Efterkommere, vestlige lande	3,6	1,3	3,1	3 301
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2,2	0,9	1,6	39 046
Heraf:				
Børn af flygtninge	2,0	0,7	1,5	21 539
Andre	2,6	1,2	1,8	17 507

Indvandrepiger fra ikke-vestlige indvandrere tættere på piger med dansk oprindelse

Både for piger og drenge er der altså en større andel med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger blandt de ikke-vestlige indvandrere sammenlignet med 0-17-årige med dansk oprindelse, men forskellen er klart mindre blandt pigerne. Der er blandt de ikke-vestlige indvandrepiger en mindre andel blandt flygtningene, som har været anbragt eller modtaget en forebyggende foranstaltning end øvrige ikke-vestlige indvandrepiger. Forholdet var omvendt blandt de ikke-vestlige indvandrerdrengene.

Indvandrere med oprindelse i Libanon har størst andel med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger

Indvandrere med Libanon som oprindelsesland er den gruppe, som i størst omfang har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger. Blandt de 0-17-årige indvandrere fra Libanon, som hovedsageligt består af palæstinensiske flygtninge, var der 10,5 pct. som i løbet af deres liv havde været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltning. Også indvandrere fra Jugoslavien og Iran ligger med andele på 9,1 og 8,1 pct. relativt højt. Gennemsnittet for alle ikke-vestlige indvandrere i alderen 0-17-årige er 6,2 pct.

Tabel 6.16. 0-17-årige 1. januar 2006, der i løbet af deres liv har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltninger

	Har været anbragt og/eller modtaget forebyggende foranstaltninger	Er eller har været anbragt	Får eller har modtaget forebyggende foranstaltninger	Antal personer
	pct.			antal
I alt	3,6	1,5	2,7	1 210 556
Personer med dansk oprindelse	3,5	1,6	2,7	1 092 738
Indvandrere, vestlige lande	3,8	1,8	2,7	5 969
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6,2	2,4	4,8	25 322
Heraf:				
Afghanistan	3,8	1,3	2,9	3 493
Bosnien-Hercegovina	5,2	1,5	4,6	2 209
Irak	5,5	1,5	4,6	5 192
Iran	8,1	2,8	6,5	739
Jugoslavien ¹	9,1	2,5	7,8	889
Libanon	10,5	2,7	9,2	772
Somalia	6,9	4,1	4,2	2 551
Thailand	6,3	3,8	3,7	837
Tyrkiet	4,1	1,9	2,9	1 185
Øvrige ikke-vestlige lande	7,2	3,1	5,5	7 455
Efterkommere, vestlige lande	3,8	1,5	2,9	6 793
Efterkommere, ikke-vestlige lande	2,7	1,0	2,1	79 734
Heraf:				
Jugoslavien ¹	2,8	0,8	2,3	3 713
Marokko	4,0	1,3	3,2	3 138
Pakistan	2,8	0,8	2,2	5 313
Tyrkiet	2,8	1,1	2,1	18 099
Øvrige ikke-vestlige lande	2,6	1,0	2,0	49 471

¹ Jugoslavien før opsplitningen.

Indvandrere fra Somalia har størst andel med anbringelser alene

Når man ser isoleret på anbringelser, er det indvandrere fra Somalia, som der oftest har været anbragt. Blandt de 0-17-årige indvandrere med Somalia som oprindelsesland har 4,1 pct. været anbragt uden for hjemmet. Den tilsvarende andel er 1,6 pct. for personer med dansk oprindelse og 2,4 pct. for alle ikke-vestlige indvandrere.

6.7. Daginstitutioner

0-5-årige udgør 29 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere

Der er relativt få indvandrere i alderen 0-5 år, mens der omvendt er mange efterkommere. Mens 0-5-årige ikke-vestlige indvandrere udgør mindre end 1 pct. af alle ikke-vestlige indvandrere, tegner de 0-5-årige ikke-vestlige efterkommere sig for 29 pct. af alle ikke-vestlige efterkommere.

Der er 17 gange så mange 0-5-årige ikke-vestlige efterkommere som indvandrere

Der er også flere vestlige 0-5-årige efterkommere end indvandrere, men her er forskellen i de to gruppers størrelse ikke af samme omfang. Der er omkring dobbelt så mange 0-5-årige vestlige efterkommere, mens der er omkring 17 gange så mange 0-5-årige ikke-vestlige efterkommere som indvandrere.

Derfor er fokus rettet mod efterkommere

I dette afsnit om daginstitutionsbenyttelse er det derfor de ikke-vestlige efterkommere, som interessen samler sig om. I daginstitutioner indgår institutionstyperne dagpleje, vuggestue, børnehave og aldersintegrerede institution.

Tabel 6.17. 0-5-årige i daginstitution fordelt efter herkomst, køn og alder. 2007

	Barnets alder						
	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	0-5 år
	antal						
Drenge							
Personer med dansk oprindelse	4 782	24 354	25 337	26 763	26 680	23 755	131 671
Indvandrere, vestlige lande	6	50	96	118	134	117	521
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	50	65	110	112	118	460
Efterkommere, vestlige lande	37	226	196	186	189	149	983
Efterkommere, ikke-vestlige lande	179	1 361	1 738	2 165	2 444	2 060	9 947
Heraf:							
Irak	15	187	283	300	299	225	1 309
Libanon	19	147	162	236	283	183	1 030
Somalia	20	152	176	234	230	209	1 021
Tyrkiet	20	166	261	328	378	377	1 530
Piger							
Personer med dansk oprindelse	4 433	23 112	24 112	25 640	25 312	20 676	123 285
Indvandrere, vestlige lande	5	39	71	116	145	109	485
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4	28	66	80	123	112	413
Efterkommere, vestlige lande	38	182	168	176	181	138	883
Efterkommere, ikke-vestlige lande	159	1 330	1 670	2 124	2 282	1 836	9 401
Heraf:							
Irak	18	171	238	287	303	220	1 237
Libanon	10	123	169	241	266	178	987
Somalia	28	143	208	235	228	185	1 027
Tyrkiet	16	190	234	334	386	324	1 484

1-årige ikke-vestlige efterkommere klart mindre i daginstitution end 1-årige med dansk oprindelse

Uanset herkomst er det forholdsvis sjældent, at børn under 1 år bliver passet i daginstitutioner. Derimod er et flertal af børnene på 1 år i daginstitution både blandt børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere. Blandt de ikke-vestlige efterkommere er andelen dog kun 56 pct., hvilket er en del lavere end for 1-årige børn med dansk oprindelse, hvor 80 pct. passes i daginstitution. Der er ingen kønsforskel blandt 1-årige. Både blandt 1-årige ikke-vestlige efterkommere og 1-årige med dansk oprindelse er andelen i daginstitution den samme for drenge og piger.

Tabel 6.18. Andel 0-5-årige i daginstitution fordelt efter herkomst, køn og alder. 2007

	Barnets alder						0-5 år
	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	
	pct.						
Drenge							
Personer med dansk oprindelse	13	80	84	89	89	80	70
Indvandrere, vestlige lande	9	35	53	62	64	56	52
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6	28	37	62	61	58	46
Efterkommere, vestlige lande	7	67	73	84	80	72	56
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	56	71	84	87	73	62
Heraf:							
Irak	5	63	81	84	90	68	65
Libanon	8	59	68	84	88	64	64
Somalia	6	61	70	83	82	70	60
Tyrkiet	5	46	72	90	90	83	64
Piger							
Personer med dansk oprindelse	12	80	83	89	89	73	69
Indvandrere, vestlige lande	7	33	45	60	69	61	52
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	22	42	56	68	58	47
Efterkommere, vestlige lande	7	62	71	81	85	66	52
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	56	70	84	86	69	61
Heraf:							
Irak	6	59	77	88	88	67	65
Libanon	4	56	72	87	88	63	64
Somalia	9	60	78	84	82	69	62
Tyrkiet	4	52	70	88	91	77	64

Blandt 4-årige er andelen næsten den samme

Forskellene mellem børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige efterkommere bliver mindre fra alderstrin til alderstrin, og blandt de 4-årige børn er andelen i daginstitution stort set på samme niveau. Henholdsvis 89 pct. af 4-årige drenge med dansk oprindelse er i daginstitution mod 87 pct. blandt 4-årige drenge, der er ikke-vestlige efterkommere.

Færre 5-årige piger i daginstitution uanset herkomst

For 0-4-årige er der ikke nogen nævneværdig kønsforskel i benyttelsen af daginstitutioner – hverken for børn med dansk oprindelse eller ikke-vestlige efterkommere. Blandt de 5-årige er der imidlertid en klart lavere andel piger i daginstitution. Andelen er henholdsvis 80 pct. og 73 pct. for drenge og piger med dansk oprindelse, mens kønsforskellen er lidt mindre blandt de ikke-vestlige efterkommere, idet 73 pct. af de 5-årige drenge er i daginstitution mod 69 pct. af pigerne. Årsagen til de

lavere andele for 5-årige piger er, at flere piger starter tidligt i skole end drenge.

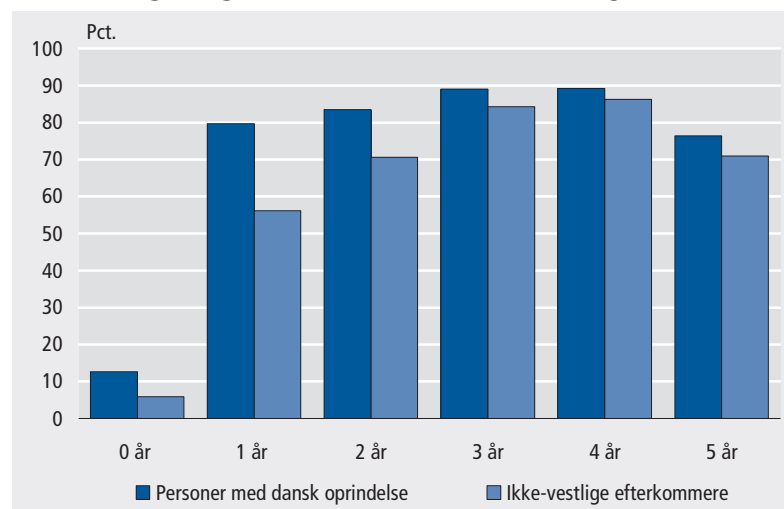
Mange 3-5-årige tyrkiske efterkommere i daginstitution

Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet, Irak, Libanon og Somalia er de fire største grupper blandt de ikke-vestlige efterkommere i alderen 0 til 5 år. Efterkommere med oprindelse i Tyrkiet har de højeste andele i daginstitution blandt efterkommere fra de fire oprindelseslande for 3-5-årige, mens de omvendt ligger lavest for de 1-årige. Omvendt har efterkommere med Somalia som oprindelsesland de højeste andele i daginstitution blandt de 1-årige og de laveste blandt de 3-4-årige.

Blandt 4-5-årige er deres andel højere end 4-5-årige med dansk oprindelse

Blandt de 0-3-årige har alle grupper af efterkommere lavere andele i daginstitution sammenlignet med 0-3-årige med dansk oprindelse. Blandt 4-årige drenge med irakisk oprindelse og blandt både 4-5-årige drenge og piger med tyrkisk oprindelse er der en lidt højere andel i daginstitution sammenlignet med den tilsvarende gruppe blandt børn med dansk oprindelse.

Figur 6.8. Andel 0-5-årige i daginstitution fordelt efter herkomst og alder. 2007

Få 0-5-årige indvandrere og vestlige efterkommere

Der er relativt få 0-5-årige vestlige og ikke-vestlige indvandrere samt vestlige efterkommere. Tallene for deres benyttelse af daginstitution er derfor mere usikre. Blandt de 1-årige vestlige efterkommere er der ligesom blandt de 1-årige ikke-vestlige en klart lavere andel, som benytter daginstitution sammenlignet med 1-årige med dansk oprindelse. De 1-årige vestlige efterkommere ligger dog tættere på de 1-årige med dansk oprindelse end de ikke-vestlige efterkommere. Forskellene mellem vestlige og ikke-vestlige efterkommere er små blandt de 2-5-årige.

7. Kriminalitet

Sammenfatning

87 pct. af al kriminalitet bliver begået af personer med dansk oprindelse. Indvandrere og efterkommere står for henholdsvis 11 og 2 pct. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande udgør 82 pct. af alle dømte indvandrere og efterkommere og personer med flygtningebaggrund tegner sig for 45 pct. af de dømte fra ikke-vestlige lande.

Uanset herkomst er kriminalitet klart mest udbredt blandt mænd, som samlet udgør otte ud af ti dømte for kriminalitet. Kriminalitetshyppighederne er generelt højest for personer under 40 år. Mandlige efterkommere i alderen 20-29 år skiller sig særligt ud med en dobbelt så høj kriminalitetshyppighed som mandlige indvandrere og mænd med dansk oprindelse i den samme aldersgruppe. 20-29-årige mænd med oprindelse i et vestligt land har til gengæld en kriminalitetshyppighed, der ligger under niveauet for unge mænd med dansk oprindelse.

Overtrædelser af færdselsloven er den klart mest almindelige form for kriminalitet for alle herkomstgrupper. Volds- og ejendomsforbrydelser, der hører under straffelovs-overtrædelser, er relativt mere udbredt blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere – og især blandt personer med flygtningebaggrund – end blandt personer med dansk oprindelse.

Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er generelt yngre end personer med dansk oprindelse, og de har generelt lavere socioøkonomisk status. Det er forhold, der bør tages højde for, når man sammenligner dem med personer med dansk oprindelse. Et indeks, der standardiserer efter alder og socioøkonomisk status, viser, at kriminaliteten er 46 pct. højere blandt mænd med ikke-vestlig baggrund end blandt hele den mandlige befolkning. Niveauet er det samme for mænd med flygtningebaggrund og mænd med øvrige opholdsgrundlag.

Mænd med oprindelse i Libanon, der for to tredjedele vedkommende er statsløse palæstinensere, har med 208 det højeste kriminalitetsindeks blandt de undersøgte lande. Mænd fra Jugoslavien, Pakistan, Marokko og Tyrkiet har lignende høje indeks. Den laveste kriminalitet har mænd fra USA og Kina.

7.1. Samlet kriminalitet

Herkomst

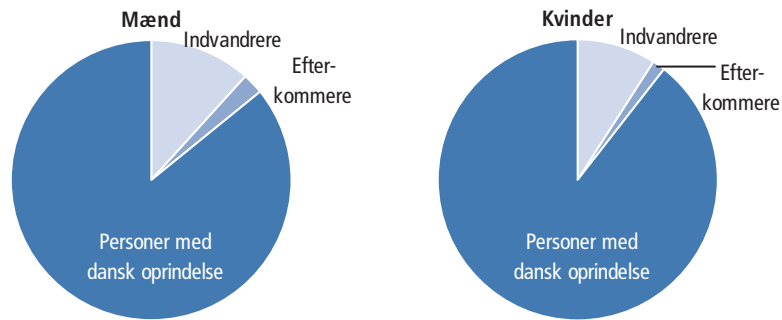
11 pct. af al kriminalitet begås af indvandrere

I alt blev 132.536 personer i alderen 15-79 år kendt skyldige i en strafferetlig afgørelse i 2007. Heraf udgjorde personer med dansk oprindelse 87 pct., indvandrere 11 pct. og efterkommere 2 pct.

Fire ud af fem kriminelle er mænd

Uanset herkomst er mændene klart i overtal blandt personer med en strafferetlig afgørelse. De udgjorde 83 pct. blandt indvandrere, 86 pct. blandt efterkommere og 79 pct. blandt personer med dansk oprindelse.

Figur 7.1. Skyldige i kriminalitet. 2007

Flest kriminelle blandt unge

Kriminalitet bliver i højere grad begået af yngre mennesker end af ældre. Blandt unge mænd i alderen 20-29 år blev 9 pct. fundet skyldig i mindst et forhold i 2007. Til sammenligning var det fx kun 3 pct. af de 50-59-årige.

Tabel 7.1. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2007

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	12 274	2 722	90 094	105 090
15-19 år	1 009	891	9 563	11 463
20-29 år	3 578	1 391	22 230	27 199
30-39 år	3 256	362	20 518	24 136
40-49 år	2 798	48	19 288	22 134
50-59 år	1 125	23	10 979	12 127
60-69 år	451	5	6 089	6 545
70-79 år	57	2	1 427	1 486
Kvinder i alt	2 486	429	24 531	27 446
15-19 år	136	121	1 696	1 953
20-29 år	575	197	4 515	5 287
30-39 år	741	78	6 259	7 078
40-49 år	607	19	6 440	7 066
50-59 år	286	9	3 447	3 742
60-69 år	114	4	1 728	1 846
70-79 år	27	1	446	474

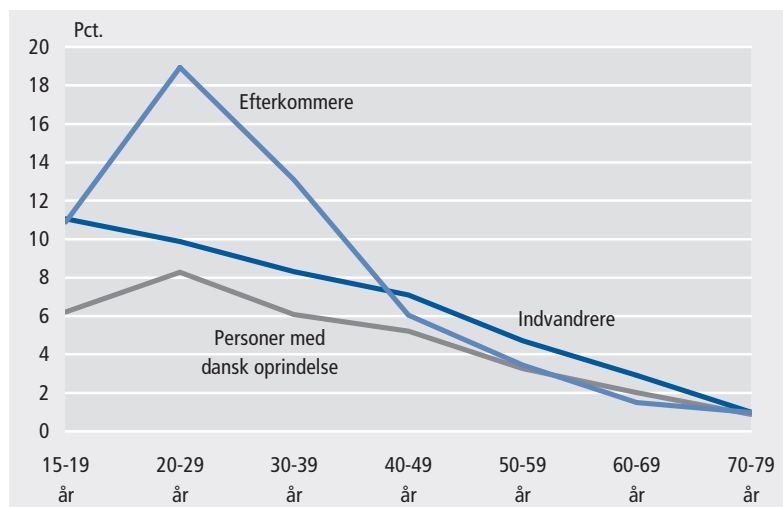
Flere unge efterkommere bliver kendt skyldige

Hvis antallet af kriminelle i de enkelte aldersgrupper sættes i relation til befolkningen i de tilsvarende aldersgrupper viser det sig, at der generelt er en større andel af indvandrere og efterkommere end af personer med dansk oprindelse, der er dømt for kriminalitet. I de yngre aldersgrupper finder man de største forskelle. Fx blev 19 pct. af de 20-29-årige mandlige efterkommere fundet skyldige i et eller flere forhold i 2007. For indvandrere og personer med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 10 og 8 pct.

Tabel 7.2. Samlet kriminalitetshyppighed. 2007

	Mænd				Kvinder			
	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprin- delse	I alt	Indvan- drere	Efter- kommere	Personer med dansk oprin- delse	I alt
	pct.							
15-19 år	11,1	10,9	6,2	6,7	1,6	1,6	1,2	1,2
20-29 år	9,9	18,9	8,3	8,7	1,4	2,8	1,7	1,7
30-39 år	8,3	13,1	6,1	6,4	1,7	3,0	1,9	1,9
40-49 år	7,1	6,1	5,2	5,4	1,7	2,5	1,8	1,8
50-59 år	4,7	3,4	3,3	3,4	1,2	1,6	1,0	1,0
60-69 år	2,9	1,5	2,0	2,1	0,8	1,5	0,6	0,6
70-79 år	1,0	1,0	0,9	0,9	0,3	0,4	0,2	0,2

Figur 7.2. Kriminalitetshyppighed for mænd. 2007

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest kriminelle fra ikke-vestlige lande

Indvandrere og efterkommere dømt for kriminalitet kommer især fra ikke-vestlige lande. I 2007 udgjorde de 82 pct. af alle kriminelle med anden oprindelse end dansk.

Mænd fra ikke-vestlige lande mest kriminelle

Mænd med oprindelse i ikke-vestlige lande er i alle aldre – undtagen de 70-79-årige – oftere kriminelle end både mænd med oprindelse i vestlige lande og mænd med dansk oprindelse. Særlig udtalt er det i aldersgruppen 20-29 år, hvor over 15 pct. af mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land er kendt skyldige i kriminalitet mod mindre end 9 pct. af alle 20-29-årige mænd.

Tabel 7.3. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2007

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt	2 364	12 632	90 094	105 090
15-19 år	139	1 761	9 563	11 463
20-29 år	520	4 449	22 230	27 199
30-39 år	555	3 063	20 518	24 136
40-49 år	521	2 325	19 288	22 134
50-59 år	387	761	10 979	12 127
60-69 år	207	249	6 089	6 545
70-79 år	35	24	1 427	1 486
Kvinder i alt	828	2 087	24 531	27 446
15-19 år	23	234	1 696	1 953
20-29 år	155	617	4 515	5 287
30-39 år	196	623	6 259	7 078
40-49 år	209	417	6 440	7 066
50-59 år	142	153	3 447	3 742
60-69 år	83	35	1 728	1 846
70-79 år	20	8	446	474

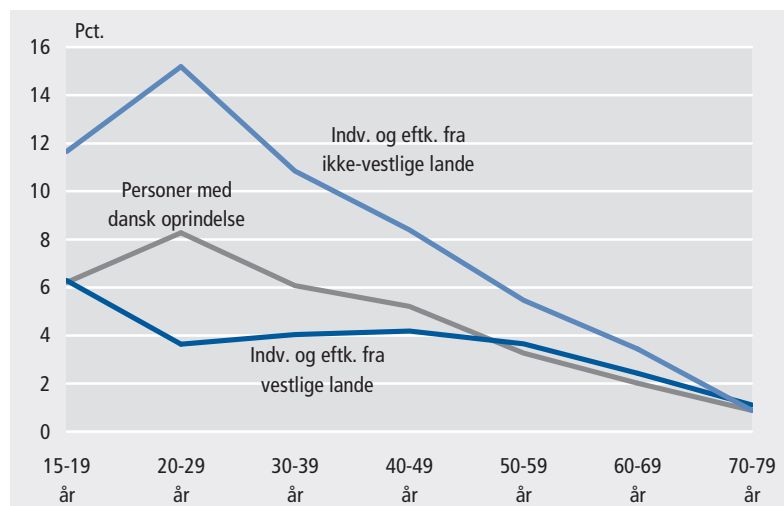
Yngre mænd fra vestlige lande mindre kriminelle

Mænd under 50 år med oprindelse i vestlige lande er generelt mindre kriminelle end gennemsnittet og også mindre end mænd med dansk oprindelse. Særlig stor er forskellen mellem de tre befolkningsgrupper i aldersgruppen 20-29 år, hvor mænd fra vestlige lande har en bemærkelsesværdig lav kriminalitetshyppighed. Det skal her nævnes, at mange indvandrere fra vestlige lande kun er i landet i en kortere periode og at arbejde eller studier er blandt de vigtigste årsager til deres ophold i Danmark, jf. afsnit 1.9.

Tabel 7.4. Samlet kriminalitetshyppighed. 2007

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	pct.			
Mænd				
15-19 år	6,3	11,7	6,2	6,7
20-29 år	3,6	15,2	8,3	8,7
30-39 år	4,0	10,9	6,1	6,4
40-49 år	4,2	8,4	5,2	5,4
50-59 år	3,7	5,5	3,3	3,4
60-69 år	2,4	3,4	2,0	2,1
70-79 år	1,1	0,9	0,9	0,9
Kvinder				
15-19 år	1,0	1,7	1,2	1,2
20-29 år	0,9	2,0	1,7	1,7
30-39 år	1,5	1,8	1,9	1,9
40-49 år	2,0	1,7	1,8	1,8
50-59 år	1,3	1,2	1,0	1,0
60-69 år	0,9	0,6	0,6	0,6
70-79 år	0,3	0,3	0,2	0,2

Figur 7.3. Kriminalitetshyppighed for mænd. 2007

Opholdsgrundlag

Inndeling efter opholdsgrundlag

Som nævnt i kapitel 2 har Danmarks Statistik foretaget en inddeling af indvandrere og efterkommere efter deres opholdsgrundlag, dvs. om de har ophold som *flygtninge* eller de har *øvrige opholdsgrundlag*. *Flygtninge* omfatter indvandrere med kendt opholdsgrundlag som flygtning, børn af flygtninge og indvandrere hvis opholdsgrundlaget ikke kendes, men hvor landet, som indvandrerens oprindelse i, er klassificeret som flygtningeland i det år personen er indvandret. Personer med *øvrige opholdsgrundlag* omfatter personer, der har ophold på grund af familie-sammenføring, uddannelse eller arbejde.

Der er kun ganske få indvandrere og efterkommere fra vestlige lande, hvis opholdsgrundlag er *flygtning*. En belysning af kriminaliteten i forhold til opholdsgrundlag er derfor kun relevant for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande.

Tabel 7.5. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
I alt	5 723	6 909	12 632	862	1 225	2 087
15-19 år	998	763	1 761	138	96	234
20-29 år	1 974	2 475	4 449	243	374	617
30-39 år	1 156	1 907	3 063	211	412	623
40-49 år	1 193	1 132	2 325	190	227	417
50-59 år	332	429	761	60	93	153
60-69 år	61	188	249	17	18	35
70-79 år	9	15	24	3	5	8

45 pct. har flygtningebaggrund

Af samtlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der er dømt for kriminalitet, har 45 pct. flygtningebaggrund. Størst er andelen blandt de 15-19-årige, hvor henholdsvis 57 og 59 pct. af de dømte mænd og kvinder har flygtningebaggrund. Det skal ses i sammenhæng med, at det generelt er i de yngre aldersgrupper, at der er den største andel flygtninge blandt indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, jf. afsnit 2.2.

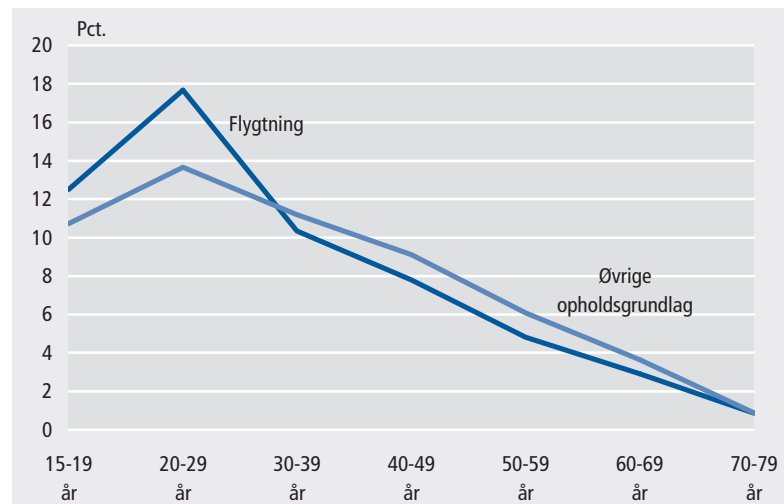
Tabel 7.6. Samlet kriminalitetshyppighed. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
	pct.					
15-19 år	12,5	10,7	11,7	2,0	1,4	1,7
20-29 år	17,7	13,7	15,2	2,4	1,8	2,0
30-39 år	10,3	11,2	10,9	1,8	1,9	1,8
40-49 år	7,8	9,1	8,4	1,9	1,5	1,7
50-59 år	4,8	6,1	5,5	1,3	1,1	1,2
60-69 år	2,9	3,6	3,4	0,9	0,5	0,6
70-79 år	0,9	0,9	0,9	0,2	0,3	0,3

Unge mænd med flygtningebaggrund mest kriminelle

Mænd under 30 år med flygtningebaggrund er i højere grad kriminelle end mænd i samme aldersgruppe, der ikke har flygtningebaggrund. Blandt flygtninge er der fx 18 pct. af de 20-29-årige, der er dømt for kriminalitet, mens det kun gælder for 14 pct. af de 20-29-årige mænd med andet opholdsgrundlag. For mænd over 30 år er mønstret det omvendte; her er der en mindre andel af flygtningene end af personer med andet opholdsgrundlag dømt for kriminalitet.

Figur 7.4. Kriminalitetshyppighed for mænd. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007

Oprindelsesland

Flest kriminelle har oprindelse i Tyrkiet

Tyrkiet er det land, som det største antal kriminelle har oprindelse i. Det hænger selvfølgelig sammen med, at Tyrkiet er det land, som flest indvandrere og efterkommere har oprindelse i. Libanon, Irak og Pakistan er andre lande, som en del kriminelle har oprindelse i. Det skal nævnes, at kun ca. en tredjedel af personer med oprindelse i Libanon har libanesisk statsborgerskab. Hovedparten af resten er statsløse palæstinensere.

Tabel 7.7. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2007

	Mænd	Kvinder	I alt
EU-lande			
Danmark	90 094	24 531	114 625
Tyskland	356	111	467
Polen	378	157	535
Sverige	174	97	271
Storbritannien	264	53	317
Øvrige Europa			
Tyrkiet	2 832	334	3 166
Bosnien-Hercegovina	513	95	608
Norge	201	96	297
Jugoslavien	865	175	1 040
Island	144	43	187
Afrika			
Somalia	659	76	735
Marokko	428	62	490
Amerika			
USA	82	19	101
Asien			
Irak	1 118	131	1 249
Pakistan	979	131	1 110
Libanon	1 224	112	1 336
Iran	703	153	856
Vietnam	263	109	372
Afghanistan	384	51	435
Sri Lanka	270	31	301
Kina	92	48	140
Thailand	56	63	119
Filippinerne	39	26	65

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

Kriminalitetsindeks

Korrektion for alderssammensætning

Som det er fremgået er kriminalitetshyppigheden højere i de yngre aldersgrupper end i de ældre. En befolkningsgruppes samlede kriminalitet påvirkes derfor af, hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt. Hvis man ønsker et samlet mål for kriminaliteten i en befolkningsgruppe, er det derfor nødvendigt at korrigere for hvordan gruppen er sammensat aldersmæssigt.

Flygtninge har højest kriminalitetsindeks

Når der korrigeres for alderssammensætningen viser det sig, at mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der har flygtningebaggrund, har et kriminalitetsindeks på 172. Det betyder, at denne gruppe har en overhyppighed af kriminalitet på 72 pct. i forhold til hele den mandlige befolkning, hvor indekstallet er sat til 100. Mænd med flygtningebaggrund, der er selvstændige, lønmodtagere, arbejdsløse eller pensionister har lavere kriminalitetsindeks inden de tilsvarende grupper blandt mænd fra ikke-vestlige lande med øvrige opholdsgrundlag. Også blandt kvinder er det flygtningene der, med et indeks på 120, har den højeste kriminalitet.

Tabel 7.8. **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige. 2007**

	Indvandrere og efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt	
	I alt	Ikke-vestlige lande				
		Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			
indeks, mænd i alt = 100						
Mænd						
I alt ¹	118	147	145	146	98	100
I alt ²	136	172	166	169	96	100
Selvstændige	242	263	302	288	151	161
Lønmodtagere	121	136	149	144	88	90
Arbejdsløse	199	187	236	211	149	160
Under uddannelse	136	175	149	163	73	80
Pensionist mv.	141	146	155	150	95	98
Andre uden for arbejdsstyrken	131	214	158	184	150	144
indeks, kvinder i alt = 100						
Kvinder						
I alt ¹	90	103	88	94	101	100
I alt ²	101	120	99	107	100	100
Selvstændige	215	266	240	248	169	174
Lønmodtagere	94	94	97	96	93	93
Arbejdsløse	128	118	118	118	138	136
Under uddannelse	99	149	95	120	79	82
Pensionist mv.	118	99	101	100	93	94
Andre uden for arbejdsstyrken	96	126	92	106	150	132

¹ Standardiseret for alder og socioøkonomisk status, dvs. der er korrigeret for hvordan befolkningsgrupperne er sammensat både alders- og stillingsmæssigt.

² Standardiseret for alder.

Flest kriminelle blandt selvstændige, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken

Ud over alder er socioøkonomisk status en faktor, der påvirker kriminalitetshyppigheden for en befolkningsgruppe. Når der er standardiseret for alder har mandlige *selvstændige* og *arbejdsløse* fx et kriminalitetsindeks, der ligger omkring 60 pct. over gennemsnittet for alle mænd. Og mænd i gruppen *andre uden for arbejdsstyrken* har et indeks, der ligger 44 pct. over gennemsnittet. En befolkningsgruppes socioøkonomiske sammensætning vil derfor påvirke dens kriminalitetsniveau og i beregningen af et kriminalitetsindeks bør der derfor også korrigeres for den socioøkonomiske status.

Ingen forskel mellem flygtninge og mænd med øvrige opholdsgrundlag

Når den socioøkonomiske status inddrages falder kriminalitetsindekset for mænd fra ikke-vestlige lande fra 169 til 146 og indekset for mandlige flygtninge falder fra 172 til 147. For mænd, der har øvrige opholdsgrundlag falder indekset fra 166 til 145. Der er altså ikke forskel på kriminalitetsindekset for mænd med flygtningegrundlag og mænd med øvrige opholdsgrundlag når der korrigeres for både alder og socioøkonomisk status. Mænd med dansk oprindelse ligger med et indekstal på 98 lidt under det gennemsnitlige kriminalitetsniveau.

Kvindelige indvandrere og efterkommere har generelt en kriminalitet under gennemsnittet

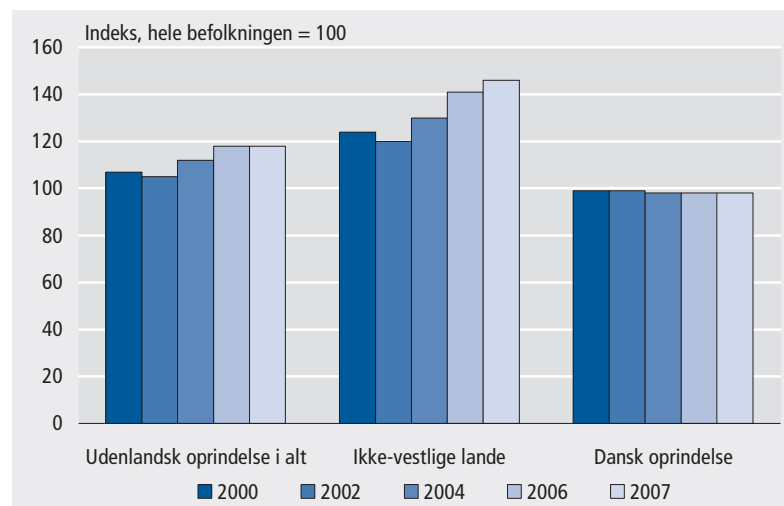
Når der korrigeres for socioøkonomisk status har kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande et kriminalitetsindeks, der ligger under gennemsnittet for alle kvinder. Særlig markant er det for de kvinder, der ikke er flygtninge, hvor indekset er på 88, dvs. at de er 12 pct. mindre kriminelle end gennemsnittet. For kvindelige flygtninge ligger indekset en smule over gennemsnittet.

Udvikling 2000-2007

Forskellen på kriminalitetsindeksene for mænd med udenlandsk oprindelse og mænd med dansk oprindelse har været stigende i perioden 2000-2007. I 2000 var indekset for mænd med udenlandsk oprindelse i alt på 107 og for mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land på 124 mens de tilsvarende indeks i 2007 er på henholdsvis 118 og 146. Indekset for mænd med dansk oprindelse har i hele perioden ligget lige under gennemsnittet for alle mænd.

Figur 7.5.

**Kriminalitetsindeks for mænd.
Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2000-2007**

Mænd fra EU-lande har lav kriminalitet

Indvandrere og efterkommere med oprindelse i EU-lande er blandt de mænd, der har den laveste kriminalitet. Når der er korrigeret for både alder og socioøkonomisk status har mænd fra Sverige, Polen, Tyskland og Storbritannien indeks, der ligger ca. en tredjedel under gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Norge og Island har højere indeks, men ligger også væsentligt under gennemsnittet.

Mænd fra USA og Kina ligger særlig lavt

Speciel lav kriminalitet har mænd fra Kina og USA med indeks, der ligger under 40.

Libanon har det højeste indeks

Mænd med oprindelse i Libanon har det højeste kriminalitetsindeks. Når der alene korrigeres for alderssammensætningen er indekset på 259. Når der yderligere korrigeres for socioøkonomisk status falder det væsentligt, men er stadig ca. dobbelt så højt som gennemsnittet for alle mænd. Mænd med oprindelse i Pakistan, Marokko, Tyrkiet og Jugoslavien har lignende høje indeks.

Tabel 7.9. **Kriminalitetsindeks for afgørelser i alt for 15-79-årige mænd. 2007**

	Standardiseret for alder	Standardiseret for alder og socioøkonomisk status
———— indeks, alle mænd = 100 ————		
EU-lande		
Danmark	96	98
Tyskland	66	59
Polen	76	62
Sverige	70	64
Storbritannien	75	67
Øvrige Europa		
Tyrkiet	209	184
Bosnien-Hercegovina	104	98
Norge	74	70
Jugoslavien	221	198
Island	77	74
Afrika		
Somalia	208	167
Marokko	212	187
Amerika		
USA	47	37
Asien		
Irak	182	142
Pakistan	211	188
Libanon	259	208
Iran	179	155
Vietnam	93	90
Afghanistan	144	129
Sri Lanka	125	122
Kina	40	37
Thailand	81	76
Filippinerne	62	59

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med flest indbyggere i Danmark.

Skyldige og ikke-skyldige

Flere indvandrere og efterkommere bliver kendt ikke-skyldige

Mænd og kvinder med dansk oprindelse med en afgørelse i en kriminalitetssag blev kendt *skyldige* i 96 pct. af tilfældene. Denne andel er lidt lavere for indvandrere og efterkommere, hvor henholdsvis 92 og 91 pct. af mændene og kvinderne blev kendt skyldige. Særlig lav er andelen for

flygtninge fra ikke-vestlige lande, hvor kun 89 pct. af mændene og 87 pct. af kvinderne blev kendt skyldige.

Flest får bøde

Blandt de personer, der bliver kendt skyldige, får de allerfleste en *bødestraf*. Det gælder for 84 pct. af mændene og 92 pct. af kvinderne. 8 pct. af mændene får en *ubetinget frihedsstraf* og yderligere 7 pct. får en *betinget frihedsstraf*.

Tabel 7.10. Skyldige og ikke-skyldige 15-79-årige. 2007

	Indvandrere og efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt	
	I alt	Ikke-vestlige lande				
		Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			I alt
Mænd i alt	16 357	6 442	7 426	13 868	94 331	110 688
Skyldige	14 996	5 723	6 909	12 632	90 094	105 090
Ubetinget frihedsstraf	1 548	726	690	1 416	6 458	8 006
Betinget frihedsstraf	1 120	540	434	974	6 198	7 318
Bødeafgørelse	12 067	4 329	5 686	10 015	76 257	88 324
Tiltalefrafald	105	56	39	95	503	608
Tiltale undladt	30	8	11	19	207	237
Anden afgørelse	126	64	49	113	471	597
Ikke skyldige	1 361	719	517	1 236	4 237	5 598
Påtale opgivet	1 130	589	435	1 024	3 547	4 677
Frifindelse	231	130	82	212	690	921
Kvinder i alt	3 200	986	1 340	2 326	25 562	28 762
Skyldige	2 915	862	1 225	2 087	24 531	27 446
Ubetinget frihedsstraf	58	20	23	43	346	404
Betinget frihedsstraf	161	70	57	127	1 175	1 336
Bødeafgørelse	2 633	744	1 124	1 868	22 695	25 328
Tiltalefrafald	13	9	2	11	99	112
Tiltale undladt	33	15	12	27	103	136
Anden afgørelse	17	4	7	11	113	130
Ikke skyldige	285	124	115	239	1 031	1 316
Påtale opgivet	236	101	99	200	882	1 118
Frifindelse	49	23	16	39	149	198

Personer fra ikke-vestlige lande får oftere en frihedsstraf

Personer fra ikke-vestlige lande, og især personer med flygtningebaggrund, bliver i højere grad idømt frihedsstraf end personer med dansk oprindelse. For mænd med dansk oprindelse var andelen på 14 pct. mens den var 22 pct. for mænd med flygtningebaggrund. En forklaring til dette kan være, at mænd med flygtningebaggrund i højere grad begår overtrædelser af straffelov eller særlove (jf. næste afsnit), som oftere resulterer i frihedsstraf end overtrædelser af færdselsloven.

7.2. Kriminalitetsmønster

Straffelov, særlove, færdselslov

Strafferetslige afgørelser opdeles i tre lovområder: *straffelov, færdselslov og særlove*. Straffelovsovertrædelser omfatter blandt andet sædeligheds-, volds- og ejen-

domsforbrydelser. Ejendomsforbrydelser er bl.a. indbrud, tyveri og hærværk. Overtrædelser af politiloven og våbenloven er indeholdt i særlove. Overtrædelser af færdselsloven omfatter færdselsuheld med spiritus, spiritus- og promillekørsel, mangler ved køretøj og færdselslovovertrædelser i øvrigt. Sidstnævnte restkategori indeholder 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet alle bøder på mindst 1.500 kr.

Herkomst

Færdselslovs-overtrædelser mest udbredt

Uanset køn og herkomst er overtrædelse af færdselsloven den mest udbredte form for kriminalitet inden for de tre lovområder. I alt 71 pct. af de dømte mænd og 76 pct. af de dømte kvinder har overtrådt *færdselsloven*.

Relativt flere indvandrere og efterkommere overtræder straffeloven

Af de mænd med dansk oprindelse, der blev fundet skyldig i kriminalitet i 2007, havde 72 pct. begået en overtrædelse af *færdselsloven*. De tilsvarende andele er klart mindre blandt indvandrere og efterkommere, som til gengæld har højere andele, der blev fundet skyldige i overtrædelser af *straffelov* eller *særlove*.

Tabel 7.11. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2007

	antal				pct.			
	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt	Indvan- drere	Efter- kom- mere	Personer med dansk oprin- delse	I alt
Mænd	12 274	2 722	90 094	105 090	100	100	100	100
Straffelov	3 241	893	16 675	20 809	26	33	19	20
Færdselslov	7 799	1 596	64 752	74 147	64	59	72	71
Særlove	2 204	647	13 445	16 296	18	24	15	16
Kvinder	2 486	429	24 531	27 446	100	100	100	100
Straffelov	995	135	4 170	5 300	40	31	17	19
Færdselslov	1 332	278	19 181	20 791	54	65	78	76
Særlove	201	23	1 470	1 694	8	5	6	6

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Mænd fra vestlige lande har samme kriminalitetsmønster som mænd med dansk oprindelse

Mandlige indvandrere og efterkommere med oprindelse i vestlige lande har et kriminalitetsmønster, der ligger meget tæt op ad det for mænd med dansk oprindelse, mens mænd med oprindelse i et ikke-vestligt land adskiller sig ved, at der er en større andel af de dømte, der har overtrådt *straffeloven* og *særlovene* og en mindre andel, der har overtrådt *færdselsloven*.

Tabel 7.12. 15-79-årige skyldige i kriminalitet. 2007

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande			Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
	antal			pct.				
Mænd	2 364	12 632	90 094	105 090	100	100	100	100
Straffelov	505	3 629	16 675	20 809	21	29	19	20
Færdselslov	1 655	7 740	64 752	74 147	70	61	72	71
Særlove	306	2 545	13 445	16 296	13	20	15	16
Kvinder	828	2 087	24 531	27 446	100	100	100	100
Straffelov	209	921	4 170	5 300	25	44	17	19
Færdselslov	552	1 058	19 181	20 791	67	51	78	76
Særlove	78	146	1 470	1 694	9	7	6	6

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Opholdsgrundlag

Også flygtninge overtræder oftest straffeloven

Særlig udtalt er dette mønster for flygtningenes vedkommende, hvor 35 pct. af de dømte mænd og 55 pct. af de dømte kvinder har overtrådt straffeloven.

Tabel 7.13.

15-79-årige skyldige i kriminalitet. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
	pct.			pct.		
I alt	100	100	100	100	100	100
Straffelov	35	24	29	55	36	44
Færdselslov	56	66	61	39	59	51
Særlove	20	20	20	8	6	7

Anm.: Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Oprindelsesland

Flest mænd med oprindelse i Somalia overtræder straffeloven ...

Af de dømte mænd med oprindelse i Somalia havde 45 pct. overtrådt straffeloven. Det er den største andel blandt de undersøgte lande. Det er også blandt de dømte mænd fra Somalia, at der er den største andel, der har overtrådt særlovene. Til gengæld ligger Somalia lavest med hensyn til andelen, der har overtrådt færdselsloven. De største andele, der har overtrådt færdselsloven, findes blandt mænd med oprindelse i Tyskland,

Storbritannien og Tyrkiet, hvor ca. trefjerdedele af de dømte har overtrådt færdselsloven.

Tabel 7.14. 15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet. 2007

	antal				pct.			
	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt
EU-lande								
Danmark	16 675	64 752	13 445	90 094	19	72	15	100
Tyskland	61	273	38	356	17	77	11	100
Polen	111	242	48	378	29	64	13	100
Sverige	30	124	27	174	17	71	16	100
Storbritannien	43	195	32	264	16	74	12	100
Øvrige Europa								
Tyrkiet	519	2 084	483	2 832	18	74	17	100
Bosnien-Hercegovina	179	304	69	513	35	59	13	100
Norge	50	136	27	201	25	68	13	100
Jugoslavien	272	549	133	865	31	63	15	100
Island	37	92	23	144	26	64	16	100
Afrika								
Somalia	298	177	271	659	45	27	41	100
Marokko	157	204	127	428	37	48	30	100
Asien								
Irak	315	722	184	1 118	28	65	16	100
Pakistan	170	667	230	979	17	68	23	100
Libanon	458	722	262	1 224	37	59	21	100
Iran	223	402	141	703	32	57	20	100
Vietnam	85	152	35	263	32	58	13	100
Afghanistan	103	243	62	384	27	63	16	100
Sri Lanka	75	175	37	270	28	65	14	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Tabel 7.15. 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet. 2007

	antal				pct.			
	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt	Straffe- lov	Færd- selslov	Sær- love	I alt
EU-lande								
Danmark	4 170	19 181	1 470	24 531	17	78	6	100
Polen	49	95	14	157	31	61	9	100
Tyskland	20	83	9	111	18	75	8	100
Øvrige Europa								
Jugoslavien	89	86	4	175	51	49	2	100
Tyrkiet	64	254	20	334	19	76	6	100
Asien								
Irak	81	43	9	131	62	33	7	100
Iran	64	84	13	153	42	55	8	100
Libanon	55	54	3	112	49	48	3	100
Pakistan	47	78	6	131	36	60	5	100
Vietnam	61	39	9	109	56	36	8	100

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte kvinder. Da samme person kan overtræde flere forskellige love, vil summen af kategorierne være større end totalen.

... og flest kvinder med oprindelse i Irak

Af de i alt 131 dømte kvinder med oprindelse i Irak er de 81 dømt for overtrædelse af straffeloven. Det svarer til 62 pct. og er den største andel blandt kvinder fra de viste oprindelseslande. Også for kvinderne er det blandt de dømte med oprindelse i Tyskland og Tyrkiet, at der er flest, der har overtrådt færdselsloven.

Kriminalitetsindeks

Mandlige flygtninge har højest indeks for straffelovsovertrædelser

Mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande har – uanset overtrædelsens art – generelt kriminalitetsindeks, der ligger omkring 50 pct. over gennemsnittet for alle mænd. For straffelovsovertrædelser ligger mænd med flygtningebaggrund højest med et indeks på 173. Til gengæld har denne gruppe et lavere indeks for færdselslovsovertrædelser end mænd med øvrige opholdsgrundlag.

Mere sammensat billede for kvinderne

For kvinder er der ikke et lignende klart billede. For både færdselslovsovertrædelser og overtrædelser af særlovene er kvindelige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande faktisk i mindre grad kriminelle end kvinder med dansk oprindelse.

Tabel 7.16.

Kriminalitetsindeks. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2007

	Indvandrere og efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt
	I alt	Ikke-vestlige lande			
		Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag		
	indeks, alle mænd = 100				
Mænd	118	147	145	146	98
Straffelov	116	173	128	149	97
Færdselslov	121	138	154	147	98
Særlove	111	152	144	148	98
	indeks, alle kvinder = 100				
Kvinder	90	103	88	94	101
Straffelov	127	178	117	142	95
Færdselslov	76	66	79	74	103
Særlove	78	87	62	72	104

Mænd fra Marokko overtræder oftest straffeloven

Uanset overtrædelsens art har mænd fra de udvalgte EU-lande og fra Norge og Island kriminalitetsindeks, der ligger væsentligt under gennemsnittet for alle mænd. Blandt særligt lave indeks kan nævnes særlovsovertrædelser blandt mænd med oprindelse i Polen og Tyskland og overtrædelser af straffeloven for mænd med oprindelse i Tyskland. Mænd fra Marokko har de højeste indeks vedr. overtrædelser af både straffeloven og særlovene.

Tabel 7.17. **Kriminalitetsindeks for mænd.
Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2007**

	Straffelov	Færdselslov	Særlove	I alt
———— indeks, alle mænd = 100 ————				
EU-lande				
Danmark	97	98	98	98
Tyskland	42	70	35	59
Polen	58	69	35	62
Sverige	47	70	49	64
Storbritannien	51	72	49	67
Øvrige Europa				
Tyrkiet	132	212	166	184
Bosnien-Hercegovina	131	92	74	98
Norge	70	74	49	70
Jugoslavien	242	197	169	198
Island	68	78	57	74
Afrika				
Somalia	227	81	319	167
Marokko	255	143	296	187
Asien				
Irak	129	161	114	142
Pakistan	132	198	232	188
Libanon	243	219	210	208
Iran	186	143	164	155
Vietnam	121	79	68	90
Afghanistan	116	137	107	129
Sri Lanka	143	120	100	122

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 dømte mænd.

7.3. Straffelovsovertrædelser

Typer af straffelovsovertrædelser

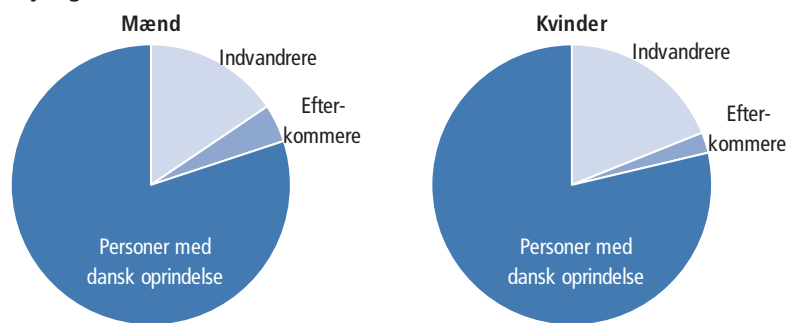
Overtrædelser af straffeloven omfatter sædelighedsforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendomsforbrydelser og andre straffelovsovertrædelser som salg eller smugling af narkotika og forbrydelser mod offentlig myndighed. Ejendomsforbrydelserne omfatter bl.a. indbrud og tyveri og udgør med 63 pct. langt den største gruppe af straffelovsovertrædelser. Voldsforbrydelserne udgør 29 pct.

Herkomst

Fire ud af fem straffelovsovertrædelser begås af personer med dansk oprindelse

I 2007 blev 26.109 personer fundet skyldige i overtrædelse af straffeloven. Af disse havde 80 pct. dansk oprindelse, 15 pct. var indvandrere og 5 pct. var efterkommere. Dette mønster gælder uanset overtrædelsens art, dog med den undtagelse, at personer med dansk oprindelse udgjorde 84 pct. af de personer, der blev dømt for en sædelighedsforbrydelse.

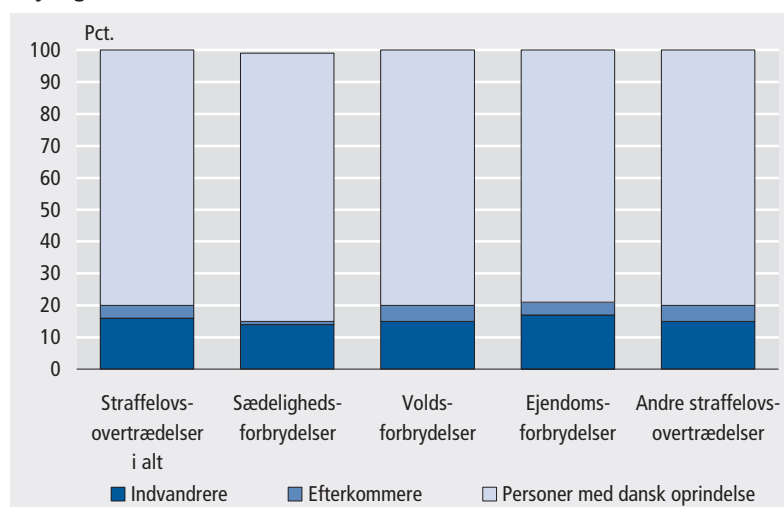
Figur 7.6. Skyldige i straffelovsovertrædelser. 2007

Størst andel mænd blandt efterkommerne

Generelt udgør mændene 80 pct. af alle dømte for straffelovsovertrædelser. Størst er andelen blandt efterkommerne, hvor mændene udgør 87 pct. og lavest blandt indvandrerne, hvor de udgør 77 pct.

Figur 7.7. Skyldige i straffelovsovertrædelser. 2007

Tabel 7.18.

15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. 2007

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	3 241	893	16 675	20 809
Sædelighedsforbrydelser	87	9	524	620
Voldsforbrydelser	1 067	339	5 356	6 762
Ejendomsforbrydelser	1 922	503	9 820	12 245
Andre straffelovsovertrædelser	339	105	1 703	2 147
Kvinder i alt	995	135	4 170	5 300
Sædelighedsforbrydelser	3	-	13	16
Voldsforbrydelser	92	16	641	749
Ejendomsforbrydelser	880	114	3 309	4 303
Andre straffelovsovertrædelser	36	7	277	320

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Størst andel kvinder blandt dømte for ejendomsforbrydelser

Kvindernes andel af de dømte er størst for ejendomsforbrydelserne, hvor de udgør 26 pct. Blandt indvandrere er andelen på 31 pct., blandt efterkommerne på 18 pct. og blandt personer med dansk oprindelse 25 pct.

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder straffeloven

88 pct. af de mandlige og 82 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte straffeloven i 2007, havde oprindelse i et ikke-vestligt land.

Tabel 7.19. 15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. 2007

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt	505	3 629	16 675	20 809
Sædelighedsforbrydelser	11	85	524	620
Voldsforbrydelser	135	1 271	5 356	6 762
Ejendomsforbrydelser	338	2 087	9 820	12 245
Andre straffelovsovertrædelser	37	407	1 703	2 147
Kvinder i alt	209	921	4 170	5 300
Sædelighedsforbrydelser	1	2	13	16
Voldsforbrydelser	22	86	641	749
Ejendomsforbrydelser	181	813	3 309	4 303
Andre straffelovsovertrædelser	10	33	277	320

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Opholdsgrundlag

54 pct. har flygtningebaggrund

Af de i alt 5.264 indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af straffeloven i 2007 havde de 54 pct. flygtningebaggrund. Dette gælder for alle typer af overtrædelser af straffeloven bortset fra *andre straffelovsovertrædelser*, hvor personer med flygtningebaggrund kun udgjorde 48 pct. af de dømte.

Tabel 7.20. **15-79-årige skyldige i straffelovsovertrædelser. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007**

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
I alt	1 977	1 652	3 629	478	443	921
Sædelighedsforbrydelser	46	39	85	1	1	2
Voldsforbrydelser	691	580	1 271	47	39	86
Ejendomsforbrydelser	1 167	920	2 087	423	390	813
Andre straffelovsovertrædelser	197	210	407	16	17	33

Anm.: Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Oprindelsesland

Flest dømte fra Tyrkiet og Libanon

Når bortses fra mænd med dansk oprindelse er der flest mænd med oprindelse i Tyrkiet og Libanon, der er dømt for overtrædelse af straffeloven. Rundt regnet halvdelen af de dømte mænd fra de to lande er dømt for ejendomsforbrydelser og ca. en tredjedel for voldsforbrydelser.

Tabel 7.21. **15-79-årige mænd skyldige i straffelovsovertrædelser. 2007**

	Sædelighedsforbrydelser	Voldsforbrydelser	Ejendomsforbrydelser	Andre straffelovsovertrædelser	I alt
EU-lande					
Danmark	524	5 356	9 820	1 703	16 675
Polen	2	26	83	5	111
Øvrige Europa					
Tyrkiet	15	219	251	67	519
Bosnien-Hercegovina	1	49	123	12	179
Jugoslavien	4	99	153	33	272
Afrika					
Somalia	9	97	189	28	298
Marokko	-	47	97	22	157
Asien					
Irak	15	110	172	34	315
Pakistan	5	64	90	17	170
Libanon	4	167	246	81	458
Iran	3	93	119	21	223
Afghanistan	-	40	62	6	103

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 mænd dømt for overtrædelse af straffeloven. Da samme person kan optræde med flere forskellige typer straffelovsovertrædelser, vil summen af kategorierne være større end totalen.

Kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser

Flygtninge har højest kriminalitetsindeks for straffelovsovertrædelser

Når der korrigeres for både den aldersmæssige sammensætning og for den socioøkonomiske status har personer med flygtningebaggrund det højeste indeks for straffelovsovertrædelser. Det gælder både for mænd og kvinder. Det højeste indeks for mænd i denne befolkningsgruppe findes med hensyn til *voldsforbrydelser*, hvor det ligger næsten dobbelt så højt som for gennemsnittet af befolkningen. For nogle typer af straffelovsovertrædelser er antallet af dømte så lille, at der ikke med tilstrækkelig statistisk sikkerhed kan beregnes et kriminalitetsindeks. For mændene gælder det for *sædelighedsforbrydelser* og for kvinderne gælder det for alle typer af straffelovsovertrædelser, bortset fra *ejendomsforbrydelser*.

Tabel 7.22. **Indeks for straffelovsovertrædelser for 15-79-årige. Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2007**

	Indvandrere og efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt	
	I alt	Ikke-vestlige lande				
		Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			
———— indeks, alle mænd = 100 ————						
Mænd						
I alt	116	173	128	149	97	100
Voldsforbrydelser	126	193	141	165	95	100
Ejendomsforbrydelser	112	167	118	141	97	100
Andre straffelovsovertrædelser	113	165	145	154	97	100
———— indeks, alle kvinder = 100 ————						
Kvinder						
I alt	127	178	117	142	95	100
Ejendomsforbrydelser	139	196	127	156	92	100

Mænd fra Jugoslavien og Libanon har højest indeks for voldsforbrydelser

Uanset type af straffelovsovertrædelse er Jugoslavien, Libanon, Iran, Marokko og Somalia de fem oprindelseslande, som har de højeste kriminalitetsindeks for mænd. Særligt høje er indeksene for volds kriminalitet for mænd med oprindelse i Jugoslavien og Libanon, der ligger 180 pct. over gennemsnittet for alle mænd.

Tabel 7.23.

**Indeks for straffelovsovertrædelser for 15-79-årige mænd.
Standardiseret for både alder og socioøkonomisk status. 2007**

	Volds- forbrydelser	Ejendoms- forbrydelser	Andre straffelovs- overtrædelser	Straffelovs- overtrædelser i alt
———— indeks, alle mænd = 100 ————				
EU-lande				
Danmark	95	97	97	97
Polen	44	71	..	58
Øvrige Europa				
Tyrkiet	173	107	156	132
Bosnien-Hercegovina	112	150	86	131
Jugoslavien	280	225	279	242
Afrika				
Somalia	243	232	196	227
Marokko	244	259	336	255
Asien				
Irak	147	114	132	129
Pakistan	155	117	119	132
Libanon	280	214	412	243
Iran	246	165	167	186
Afghanistan	144	113	..	116

Anm.: Udvalg af oprindelseslande med mindst 100 mænd dømt for overtrædelse af straffeloven. Indeks er ikke angivet, når der er færre end 10 mænd dømt fra det pågældende land for den pågældende forbrydelse.

Overtrædelsens art

*Blufærdigheds-
krænkelse er den
hyppigste
sædeligheds-
forbrydelse*

I tabel 7.24 er de fire typer af straffelovsovertrædelser yderligere opdelt på undergrupper. *Sædelighedsforbrydelser* udgør i alt kun 3 pct. af alle straffelovsovertrædelserne og det samlede antal dømte mænd med anden oprindelse end dansk udgør mindre end 100 personer. Dette begrænsede antal personer giver ikke mulighed for konklusioner om forskelle i sædelighedskriminaliteten mellem de forskellige befolkningsgrupper. Generelt er *blufærdighedskrænkelse* den sædelighedsforbrydelse, som flest mænd er blevet dømt for. I alt drejer det sig om 43 pct. af de dømte.

*Flest dømmes for
simpel vold*

Simpel vold er den hyppigste lovovertrædelse blandt voldsforbrydelserne. Blandt mændene er 57 pct. dømt skyldige i *simpel vold*, 13 pct. i *alvorligere vold* og 16 pct. i *vold o.l. mod offentlig myndighed*.

*Indvandrere og
efterkommere lidt
oftere dømt for
alvorlig vold*

Det generelle mønster er ens for indvandrere, efterkommere og mænd med dansk oprindelse, men der er en lidt større andel af de mandlige indvandrere og efterkommere, der er dømt for *alvorlig vold* og *vold mod offentlig myndighed* og en lidt mindre andel, der er dømt for *simpel vold*.

Flygtninge udgør over halvdelen af de voldsdømte mænd fra ikke-vestlige lande

Lidt over halvdelen – 54 pct. – af de mænd fra ikke-vestlige lande, der er dømt for voldskriminalitet, er flygtninge. Mønsteret er det samme for alle de viste typer af voldsforbrydelser. For kvinderne er billedet lidt mere varieret, men da der her er tale om relativt små tal, skal disse resultater tolkes med forsigtighed.

Tabel 7.24. 15-79-årige mænd skyldige i kriminalitet. 2007

	Indvandrere og efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt	
	I alt	Ikke-vestlige lande				
		Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag	I alt		
Straffelovsovertrædelser i alt	4 134	1 977	1 652	3 629	16 675	20 809
Sædelighedsforbrydelser	96	46	39	85	524	620
Heraf:						
Voldtægt	23	11	11	22	62	85
Hetero/homoseksuel sædelighedsforbr.	24	9	11	20	125	149
Blufærdighedskrænkelser	42	23	15	38	227	269
Voldsforbrydelser	1 406	691	580	1 271	5 356	6 762
Heraf:						
Vold o.l. mod offentlig myndighed	236	114	90	204	865	1 101
Simpel vold	747	375	300	675	3 131	3 878
Alvorligere vold	199	97	86	183	668	867
Trusler	163	78	74	152	493	656
Ejendomsforbrydelser	2 425	1 167	920	2 087	9 820	12 245
Heraf:						
Indbrud	221	115	88	203	1 037	1 258
Butikstyverier	793	370	264	634	2 494	3 287
Andre tyverier	589	275	250	525	2 623	3 212
Bedrageri	121	64	50	114	378	499
Hæleri	114	55	48	103	501	615
Røveri	211	121	77	198	344	555
Hærværk	164	66	56	122	1 659	1 823
Andre straffelovsovertrædelser	444	197	210	407	1 703	2 147
Heraf:						
Forbr. mod offentlig myndighed	151	61	78	139	425	576
Falsk forklaring	74	35	39	74	299	373
Salg af narkotika	74	40	28	68	352	426
Smugling af narkotika	47	12	29	41	152	199
Freds- og æreskrænkelser	29	15	11	26	220	249

Halvdelen af de dømte for ejendomsforbrydelser har begået tyveri

Tyveri er langt den hyppigste lovovertrædelse blandt ejendomsforbrydelserne. Det gælder uanset herkomst og opholdsgrundlag. Blandt mændene er 27 pct. dømt skyldige i *butikstyveri* og yderligere 26 pct. i *andre tyverier*. For kvinderne er det fire ud af fem, der er dømt for en eller anden form for tyveri. Mænd med flygtningebaggrund er i højere grad dømt for *røveri* end gennemsnittet af alle mænd. Til gengæld er der blandt disse mænd en mindre andel, der er dømt for *hærværk*.

Forbrydelse mod offentlig myndighed udgør en fjerdedel af andre straffelovsovertrædelser

En fjerdedel af mænd med dansk oprindelse og en tredjedel af mænd med udenlandsk oprindelse, der er dømt for *andre straffelovsovertrædelser* er dømt for *forbrydelse mod offentlig myndighed*. *Salg af narkotika og smugling af narkotika* tegner sig tilsammen for næsten 30 pct. Dette gælder med små forskelle uanset herkomst og opholdsgrundlag.

Tabel 7.25. 15-79-årige kvinder skyldige i kriminalitet. 2007

	Indvandrere og efterkommere			Personer med dansk oprindelse	I alt	
	I alt	Ikke-vestlige lande				
		Flygtninge	Øvrige opholdsgrundlag			I alt
Straffelovsovertrædelser i alt	1 130	478	443	921	4 170	5 300
Sædelighedsforbrydelser	3	1	1	2	13	16
Voldsforbrydelser	108	47	39	86	641	749
Heraf:						
Vold o.l. mod offentlig myndighed	30	10	14	24	145	175
Simpel vold	54	29	17	46	355	410
Alvorligere vold	12	3	3	6	61	73
Trusler	9	5	4	9	60	69
Ejendomsforbrydelser	994	423	390	813	3 309	4 303
Heraf:						
Indbrud	3	1	1	2	53	56
Butikstyverier	803	344	313	657	2 206	3 009
Andre tyverier	74	27	34	61	407	481
Bedrageri	42	18	17	35	161	203
Hæleri	16	8	5	13	61	77
Røveri	4	1	2	3	30	34
Hærværk	15	4	6	10	121	136
Andre straffelovsovertrædelser	43	16	17	33	277	320

Under halvdelen af dømte fra ikke-vestlige lande er flygtninge

I modsætning til sædelighedsforbrydelser, voldsforbrydelser og ejendomsforbrydelser udgør flygtninge under halvdelen af de indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der er dømt for *andre straffelovsovertrædelser*. Lavest er andelen for *smugling af narkotika*, hvor flygtninge udgør mindre end en tredjedel af de dømte med oprindelse i et ikke-vestligt land.

7.4. Færdselslovsovertrædelser

Typer af færdselslovsovertrædelser

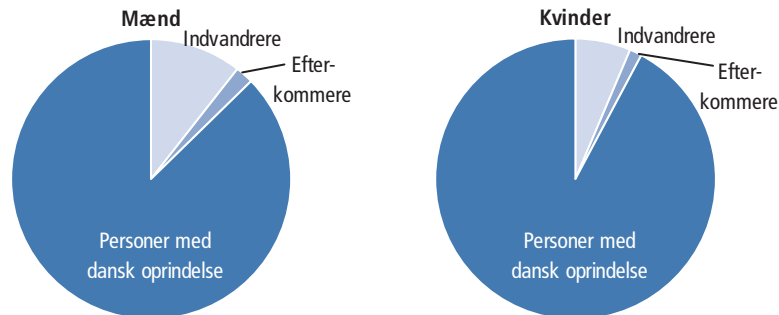
Overtrædelser af færdselsloven opdeles i færdselsuheld med spiritus, spiritus- og promillekørsel, mangler ved køretøj og færdselslovsovertrædelser i øvrigt, der især vedrører overtrædelser af hastighedsbestemmelserne. Sidstnævnte restkategori indeholder 90 pct. af alle overtrædelser af færdselsloven og omfatter blandt andet alle bøder på mindst 1.500 kr.

Herkomst

Ni ud af ti færdselslovs-overtrædelser begås af personer med dansk oprindelse

Næsten 95.000 personer blev i 2007 dømt for overtrædelse af færdselsloven. Personer med dansk oprindelse udgjorde 88 pct., indvandrere 10 pct. og efterkommere 2 pct. Generelt udgjorde mændene 78 pct. af alle dømt for overtrædelse af færdselsloven. Højest er andelen blandt indvandrere og efterkommere, hvor mændene udgjorde 85 pct.

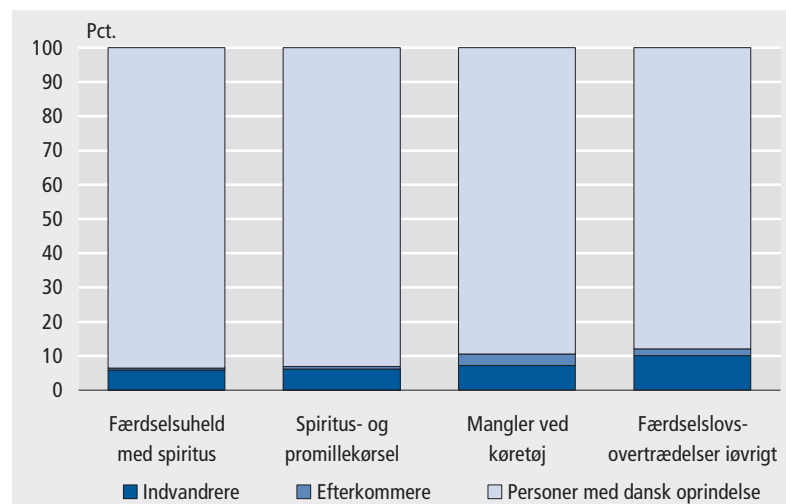
Figur 7.8. Skyldige i færdselslovsovertrædelser. 2007

Kun få indvandrere og efterkommere dømt for overtrædelser med spiritus involveret

Indvandrerne og efterkommerne andel af de dømt for færdselslovs-overtrædelser er størst for gruppen af færdselslovsovertrædelser i øvrigt. Her udgør de sammenlagt 12 pct. af de dømt. Lavest er andelen blandt dømt for færdselsuheld med spiritus og spiritus- og promillekørsel, hvor de udgør 7 pct.

Figur 7.9. Skyldige i færdselslovsovertrædelser. 2007

Tabel 7.26. 15-79-årige skyldige i færdselslovovertrædelser. 2007

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt¹	7 799	1 596	64 752	74 147
Færdselsuheld med spiritus	68	7	1 005	1 080
Spiritus- og promille-kørsel	386	48	5 720	6 154
Mangler ved køretøj	308	147	3 909	4 364
Færdselslovovertrædelser i øvrigt	7 036	1 394	54 114	62 544
Kvinder i alt	1 332	278	19 181	20 791
Færdselsuheld med spiritus	6	-	171	177
Spiritus- og promille-kørsel	31	1	539	571
Mangler ved køretøj	26	10	269	305
Færdselslovovertrædelser i øvrigt	1 269	267	18 202	19 738

¹ Inkl. et lille antal mænd dømt for *Færdselsuheld uspecificeret*

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder færdselsloven

82 pct. af de mandlige og 80 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte straffeloven i 2007, havde oprindelse i et ikke-vestligt land. Når det drejer sig om *færdselsuheld med spiritus* og *spiritus- og promillekørsel* er andelen noget lavere.

Tabel 7.27. 15-79-årige skyldige i færdselslovovertrædelser. 2007

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt¹	1 655	7 740	64 752	74 147
Færdselsuheld med spiritus	30	45	1 005	1 080
Spiritus- og promille-kørsel	150	284	5 720	6 154
Mangler ved køretøj	43	412	3 909	4 364
Færdselslovovertrædelser i øvrigt	1 431	6 999	54 114	62 544
Kvinder i alt	552	1 058	19 181	20 791
Færdselsuheld med spiritus	2	4	171	177
Spiritus- og promille-kørsel	22	10	539	571
Mangler ved køretøj	11	25	269	305
Færdselslovovertrædelser i øvrigt	517	1 019	18 202	19 738

¹ Inkl. et lille antal mænd dømt for *Færdselsuheld uspecificeret*

Opholdsgrundlag

Fire ud af ti mænd havde flygtningebaggrund

Af de 7.740 mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af færdselsloven i 2007 havde de 41 pct. flygtningebaggrund. For den tilsvarende gruppe kvinder var andelen kun på 31 pct.

Tabel 7.28. 15-79-årige skyldige i færdselslovovertrædelser. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007

	Mænd			Kvinder		
	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
I alt	3 204	4 536	7 740	333	725	1 058
Færdselsuheld med spiritus	18	27	45	2	2	4
Spiritus- og promillekørsel	92	192	284	1	9	10
Mangler ved køretøj	198	214	412	11	14	25
Færdselslovovertrædelser i øvrigt	2 896	4 103	6 999	319	700	1 019

7.5. Særlovsovertrædelser

Typen af særlovsovertrædelser

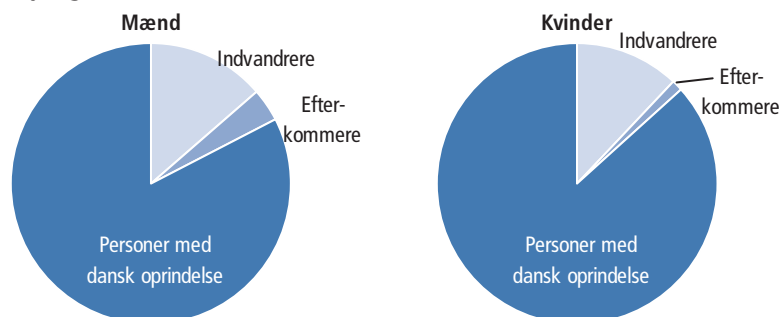
Særlovene omfatter en lang række enkeltstående love og dækker så forskellige områder som politiloven (lov om sikring af den offentlige orden), lov om euforiserende stoffer, udlændingeloven, våbenloven, skatte-, told- og afgiftslovene, miljølovene mv. Lovene vist i figur 7.11 omfatter tilsammen ca. 85 pct. af alle dømt for overtrædelse af særlovene.

Herkomst

83 pct. af dømt for overtrædelse af særlovene er personer med dansk oprindelse

Lidt under 18.000 personer blev i 2007 dømt for overtrædelse af særlovene. Personer med dansk oprindelse udgjorde 83 pct., indvandrere 13 pct. og efterkommere 4 pct. Mændene udgjorde generelt ni ud af ti af de dømt for overtrædelse af særlovene. Blandt efterkommerne er mændenes andel oppe på 97 pct.

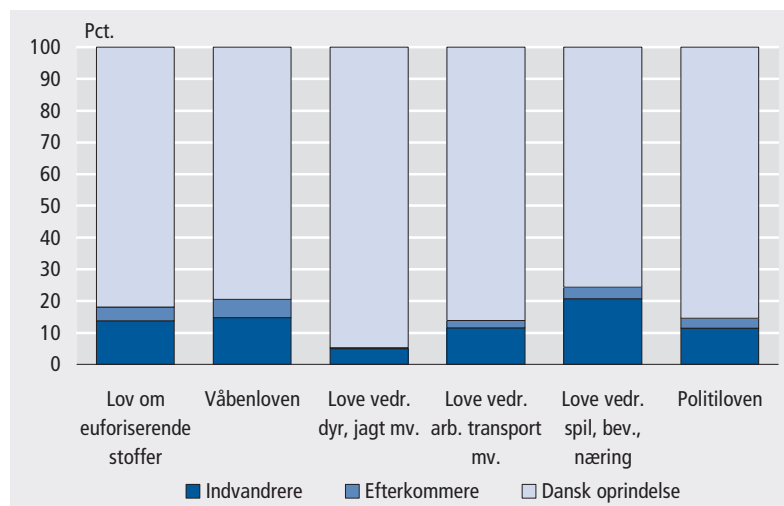
Figur 7.10. Skyldige i særlovsovertrædelser. 2007

Kun få indvandrere og efterkommere dømt for overtrædelse af love vedr. dyr

Indvandrerne og efterkommerne andel af de dømt for særlovsovertrædelser er størst blandt dømt for overtrædelse af love vedr. spil, bevilning og næring, hvor de tilsammen udgør en fjerdedel af de dømt. Blandt de dømt for overtrædelse af love vedr. dyr og jagt udgør de kun 5 pct.

Figur 7.11. Skyldige i særlovsovertrædelser. 2007

Flest dømt efter lov om euforiserende stoffer

Ca. halvdelen af de mænd, der er dømt for overtrædelse af særlovene, har overtrådt *lov om euforiserende stoffer*. For kvinderne er det fire ud af ti.

Tabel 7.29. 15-79-årige skyldige i særlovsovertrædelser. 2007

	Indvandrere	Efterkommere	Personer med dansk oprindelse	I alt
Mænd i alt	2 204	647	13 445	16 296
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	1 099	352	6 218	7 669
Våbenloven	265	107	1 405	1 777
Love vedr. dyr, jagt mv.	43	4	1 036	1 083
Love vedr. arbejde, transport mv.	147	31	1 087	1 265
Politiloven	129	34	956	1 119
Love vedr. spil, bevilling, næring	111	21	358	490
Kvinder i alt	201	23	1 470	1 694
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	43	10	584	637
Love vedr. dyr, jagt mv.	28	1	313	342

Vestlige versus ikke-vestlige lande

Flest fra ikke-vestlige lande overtræder særlovene

89 pct. af de mandlige og 65 pct. af de kvindelige indvandrere og efterkommere, der overtrådte særlovene i 2007, havde oprindelse i et ikke-vestligt land. Den mest markante afvigelse fra det generelle billede er, at mænd og kvinder med oprindelse i et vestligt land udgør henholdsvis 40 og 80 pct. af de dømte for overtrædelse af *love vedr. dyr og jagt*

Tabel 7.30. 15-79-årige skyldige i særlovsovertrædelser. 2007

	Indvandrere og efterkommere		Personer med dansk oprindelse	I alt
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande		
Mænd i alt	306	2 545	13 445	16 296
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	156	1 295	6 218	7 669
Våbenloven	31	341	1 405	1 777
Love vedr. dyr, jagt mv.	19	28	1 036	1 083
Love vedr. arbejde, transport mv.	16	162	1 087	1 265
Politoloven	18	145	956	1 119
Love vedr. spil, bevilling, næring	12	120	358	490
Kvinder i alt	78	146	1 470	1 694
Heraf:				
Lov om euforiserende stoffer	23	30	584	637
Love vedr. dyr, jagt mv.	23	6	313	342

Opholdsgrundlag

Under halvdelen af de dømte for særlovsovertrædelser har flygtningebaggrund

Af de 2.545 mandlige indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande, der blev dømt for overtrædelse af færdselsloven i 2007 havde de 46 pct. flygtningebaggrund. For den tilsvarende gruppe kvinder var andelen på 48 pct. For mændene var andelen lavest blandt dømte for overtrædelse af *love vedr. arbejde og transport*, hvor flygtningene kun udgjorde 22 pct.

Tabel 7.31. 15-79-årige skyldige i særlovsovertrædelser. Indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. 2007

	Flygtning	Øvrige opholdsgrundlag	I alt
Heraf:			
Lov om euforiserende stoffer	626	669	1 295
Våbenloven	159	182	341
Love vedr. dyr, jagt mv.	13	15	28
Love vedr. arbejde, transport mv.	36	126	162
Politoloven	77	68	145
Love vedr. spil, bevilling, næring	46	74	120
Kvinder i alt	70	76	146
Heraf:			
Lov om euforiserende stoffer	13	17	30

DEL 2

8. Børn af efterkommere - definition

Sammenfatning

Børn af efterkommere har mindst en forælder, der er efterkommer og ingen forælder med dansk oprindelse. Der var 8.331 børn af efterkommere 1. januar 2008 – heraf havde 87 pct. ikke-vestlig oprindelse.

Ni ud af ti af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. De vestlige børn af efterkommere har en anden aldersfordeling, og selv om de samlet set er klart i undertal, er der blandt børn af efterkommere, som er fyldt 20 år, 13 gange så mange med vestlig oprindelse som med ikke-vestlig.

Forældrene til børn af efterkommere består for det meste af en indvandrer og en efterkommer. Kun 9 pct. af børnene af efterkommere har to forældre, der begge er efterkommere.

Ofte har forældrene oprindelse i samme land, og for 69 pct. af børnene af efterkommere er begge forældres oprindelsesland enten Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien.

8.1. Definition

Politisk interesse

Projektet om børn af efterkommere er udsprunget af en politisk interesse for statistisk at belyse personer, som er født i Danmark og har forældre, som er efterkommere. Interessen er særlig stor i forbindelse med de personer, der bliver kategoriseret som personer med dansk oprindelse i Danmarks Statistiks definition af herkomst, fordi en af deres forældre er efterkommer med dansk statsborgerskab. Statistisk om børn af efterkommere blev udgivet for første gang i forbindelse med sidste års årbog *Indvandrere i Danmark 2007*.

Børn af efterkommere ikke en del af herkomstdefinition

Børn af efterkommere er ikke nogen gruppe, som kan udskilles ved hjælp af Danmarks Statistiks definition af herkomst. I Danmarks Statistiks klassifikation af herkomst findes de tre grupper 1) dansk oprindelse, 2) indvandrere og 3) efterkommere, og i princippet kan efterkommeres børn optræde i alle tre grupper.

Børn af efterkommere opgøres normalt som dansk oprindelse eller efterkommere

Børn af efterkommere er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og ingen af forældrene er med dansk oprindelse. De er opdelt i to grupper, børn af efterkommere-D og børn af efterkommere-E.

Børn af efterkommere-D er normalt kategoriseret som personer med dansk oprindelse, da mindst en forælder er efterkommer med dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere-E er normalt kategoriseret som efterkommere, da ingen af forældrene har dansk statsborgerskab.

Børn af efterkommere har mindst en forælder, som er efterkommer

Når vi taler om børn af efterkommere, er denne opgørelse afgrænset til personer, der er født i Danmark og har forældre, hvoraf mindst en er efterkommer, og hvor ingen af forældrene har dansk oprindelse. 1.

januar 2008 var der 8.331 personer i Danmark, der opfyldte dette krav. Heraf var 7.182 af dem kategoriseret som personer med dansk oprindelse, mens 1.149 var placeret i kategorien efterkommere.

Der er 8.331 børn af efterkommere

Det er de 8.331 personer, som vi definerer som børn af efterkommere, og vi vil bruge betegnelsen børn af efterkommere-D om de 7.182 personer, som normalt kategoriseres som personer med dansk oprindelse, mens de 1.149 personer, der normalt kategoriseres som efterkommere, kaldes for børn af efterkommere-E. Forskellen mellem de to grupper er, at den eller de forældre, som er efterkommere i børn af efterkommere-E ikke har dansk statsborgerskab, mens mindst en forælder i børn af efterkommere-D er både efterkommer og har dansk statsborgerskab.

Tabel 8.1. Børn af efterkommere

		Far			
		Indvandrer		Efterkommer	
		Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger	Dansk statsborger	Udenlandsk statsborger
Mor	Indvandrer			D	E
	Dansk statsborger			D	E
Efterkommer	Dansk statsborger	D	D	D	E
	Udenlandsk statsborger	E	E	D	E

Anm.: Tabellen gælder kun personer født i Danmark. D'et står for børn af efterkommere-D og E'et står for børn af efterkommere-E.

Ingen af forældrene har dansk oprindelse ...

Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er mange forskellige forældrekombinationer for personer, der har mindst en forælder, som er efterkommer. For at sikre at børn af efterkommere er en nogenlunde homogen gruppe har vi valgt at afgrænse vores definition af børn af efterkommere til de personer, som er født i Danmark, og som har mindst en forælder, der er efterkommer, og hvor ingen af personens forældre er med dansk oprindelse.

... så alle børn af efterkommere er ikke med ...

Den 1. januar 2008 var der i Danmark 18.075 personer, som havde mindst en forælder, der var efterkommer. Det er imidlertid værd at bemærke, at der blandt dem var 9.126 personer svarende til 50 pct., hvor forældreparret bestod af en efterkommer og en person med dansk oprindelse. I vores definition af børn af efterkommere vil vi ikke inkludere disse personer, da de har en forælder med dansk oprindelse.

... gælder også de børn, der er født i udlandet

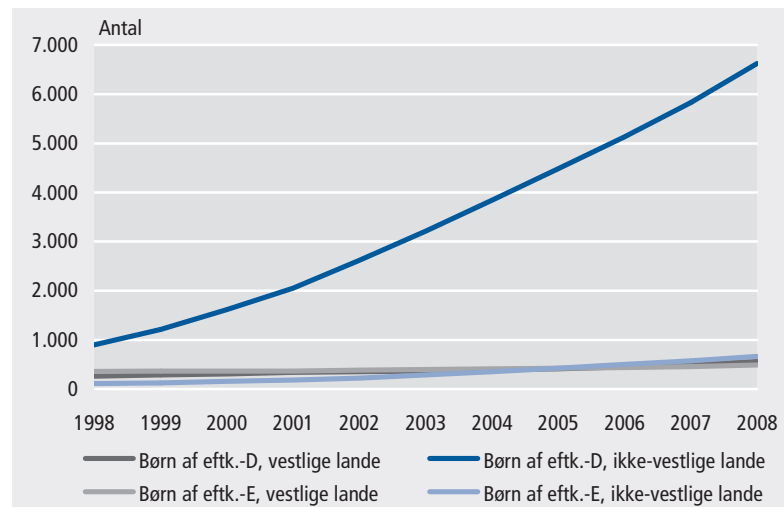
Der findes også en lille gruppe på 614 personer, som er indvandrere, men som samtidig har mindst en forælder, der er efterkommer. Dem vil vi heller ikke medregne til gruppen af børn af efterkommere, da de som indvandrere ikke er født i Danmark.

Afgrænsning giver mere homogen gruppe

Der er god grund til at antage, at der er væsentlige forskelle mellem en person med et forældrepar bestående af fx en efterkommer og en person med dansk oprindelse sammenlignet med en person, der har et forældrepar bestående af en efterkommer med dansk statsborgerskab og en

indvandrere. I begge tilfælde vil der være tale om børn af efterkommere, og i begge tilfælde vil personerne blive klassificeret som personer med dansk oprindelse i den normale definition af herkomst. Det er imidlertid kun i det sidste tilfælde, at vi vil inkludere personerne i den gruppe, som vi kalder børn af efterkommere.

Figur 8.1. **Udviklingen i antal børn af efterkommere. 1998-2008**

Antallet af børn af efterkommere er kraftigt stigende ...

Selv om de 8.331 personer, som indgår i børn af efterkommere i 2008, må betegnes som en lille gruppe, er det værd at bemærke, at den er steget kraftigt i løbet af de sidste 10 år. I 1997 udgjorde børn af efterkommere således kun 1.326 personer (887 i D og 439 i E). Årsagen til denne udvikling skal ses i lyset af, at der i løbet af de sidste 10 år gradvist er blevet flere og flere voksne efterkommere i befolkningen. Dermed er antallet af potentielle efterkommerforældre steget, hvilket naturligt gør, at antallet af børn af efterkommere stiger.

... men fra et lavt niveau

Det stigende antal voksne efterkommere skyldes ikke mindst, at indvandrerbefolkningen i Danmark har været stigende gennem mere end 40 år. Der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af indvandrere i befolkningen og fødte efterkommere, og i takt med en stigende befolkning af indvandrere er antallet af potentielle indvandrerforældre og dermed efterkommere også steget gradvist. I 2008 er der derfor flere efterkommere i de aldersgrupper, hvor det er almindeligt at få børn, end nogensinde før. Denne udvikling vil fortsætte, og selv om antallet af børn af efterkommere fortsat er relativt lavt, er der tale om en gruppe, som vil vokse i de kommende år.

Moderen bestemmer oprindelsesland

De to grupper af børn af efterkommere er i tabel 8.2 opdelt på alder og oprindelse. Det er moderens oprindelsesland, som bestemmer, om en person bliver klassificeret som vestlig eller ikke-vestlig.

7.288 ikke-vestlige og 1.043 vestlige børn af efterkommere

Alle de 8.331 børn af efterkommere kan opdeles i 1.043 med vestlig oprindelse og 7.288 med ikke-vestlig oprindelse. De kan igen opdeles i børn af efterkommere-D og E. I denne forbindelse bemærker man, at der blandt børn af efterkommere med vestlig oprindelse er en nogenlunde ligelig fordeling mellem de to grupper, mens der for børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes næsten ti gange så mange i gruppe D.

Tabel 8.2. Børn af efterkommere fordelt efter alder. 2008

	Vestlige lande			Ikke-vestlige lande		
	Børn af efterkom-mere-D	Børn af efterkom-mere-E	I alt	Børn af efterkom-mere-D	Børn af efterkom-mere-E	I alt
I alt	558	485	1 043	6 624	664	7 288
0-4 år	187	81	268	3 522	370	3 892
5-9 år	109	35	144	2 253	161	2 414
10-14 år	76	29	105	707	81	788
15-19 år	61	15	76	121	39	160
20-24 år	41	15	56	13	3	16
25-29 år	25	29	54	6	3	9
30-34 år	12	44	56	1	6	7
35-39 år	10	48	58	1	1	2
40-44 år	17	47	64	-	-	-
45-49 år	10	62	72	-	-	-
50-54 år	7	47	54	-	-	-
55-59 år	2	18	20	-	-	-
60 +	1	15	16	-	-	-

Børn af efterkommere er meget unge

Børn af efterkommere er på nuværende tidspunkt meget unge. Den eneste undtagelse er børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse. Samlet set udgør denne gruppe kun 5,8 pct., men blandt børn af efterkommere, som er fyldt 30 år, er 78,5 pct. børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse.

Meget få ikke-vestlige børn af efterkommere er over 30 år

Der er to årsager til, at det stort set udelukkende er i gruppen børn af efterkommere-E med vestlig oprindelse, at der findes børn af efterkommere over 30 år. For det første har der været vestlige indvandrere i Danmark i længere tid end ikke-vestlige indvandrere, og derfor findes der i dag relativt flere voksne børn af efterkommere, der har vestlige indvandrere som forældre. For det andet er både vestlige indvandrere og efterkommere mindre tilbøjelige til at skifte til dansk statsborgerskab. Efterkommere med fx svensk, norsk, tysk eller amerikansk oprindelse foretrækker ofte at beholde deres oprindelige statsborgerskab, selv om de har mulighed for at skifte til dansk statsborgerskab. Derfor havner deres børn i gruppen børn af efterkommere-E. Mange ikke-vestlige efterkommere har derimod ofte incitament til at skifte til dansk statsborgerskab, da de derved får nogle rettigheder, som de ellers ikke har.

Indvandring fra ikke-vestlige lande tog først fat i 1960'erne

Da indvandring til Danmark fra ikke-vestlige lande stort set var et ukendt fænomen før 1960'erne, er de ikke-vestlige efterkommere i sig selv en relativt ung gruppe, og de personer blandt de ikke-vestlige efter-

kommere, som selv har fået børn, vil derfor fortrinsvis have små børn. Derfor er de ikke-vestlige børn af efterkommere så ung en gruppe.

89 pct. af ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år

Blandt de 7.288 ikke-vestlige børn af efterkommere i 2008 var kun ni personer fyldt 30 år, mens 6.306 eller 87 pct. endnu ikke var fyldt 10 år. De ikke-vestlige børn af efterkommere er altså meget unge. Til sammenligning er der kun 40 pct. af de vestlige børn af efterkommere, som er under 10 år. Aldersmæssigt er der ikke den store forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere af type D og E.

8.2. 0-29-årige børn af efterkommere

Fokus på de 0-29-årige

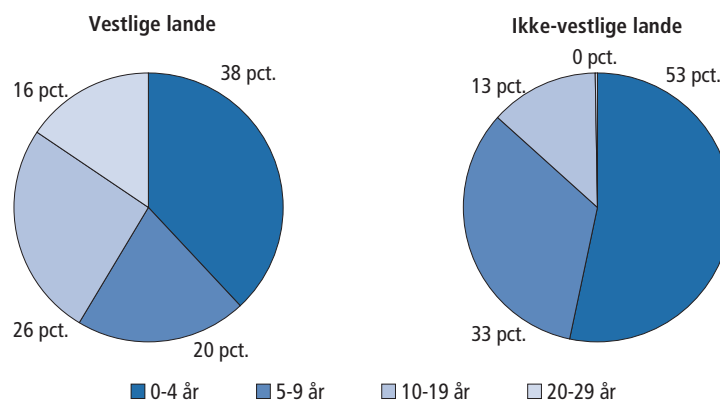
Vi vil i resten af dette kapitel koncentrere os om de børn af efterkommere, som er under 30 år. Denne afgrænsning er naturlig af to årsager. For det første er interessen for børn af efterkommere koncentreret omkring integration af børn og unge. For det andet er der kun få personer, der er fyldt 30 år, blandt børn af efterkommere.

Ikke-vestlige børn af efterkommere er yngst

De 0-29-årige børn af efterkommere kan opdeles i 703 med vestlig oprindelse og 7.279 med ikke-vestlig oprindelse. Både de vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 0-29 år er overrepræsenteret i de yngste aldersgrupper. De ikke-vestlige børn af efterkommere er dog overordnet set klart yngre end de vestlige, idet 87 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere er under 10 år. For de vestlige er andelen af 0-9-årige 59 pct.

Kun 0,3 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere under 30 år er fyldt 20 år, mens de 20-29-årige udgør 16 pct. af de vestlige.

Figur 8.2. 0-29-årige børn af efterkommere. 2008

Geografisk fordeling

Den geografiske fordeling af børn af efterkommere hænger naturligt tæt sammen med den geografiske fordeling af efterkommere. Det er derfor først og fremmest i og omkring de større byer, at børn af efterkommere findes. I Danmarkskortet i figur 8.3 er vist andelen af 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige indbyggere i landets 98 kom-

muner. Da der er tale om en gruppe, som antalsmæssigt er meget lille, er den anvendte enhed promille.

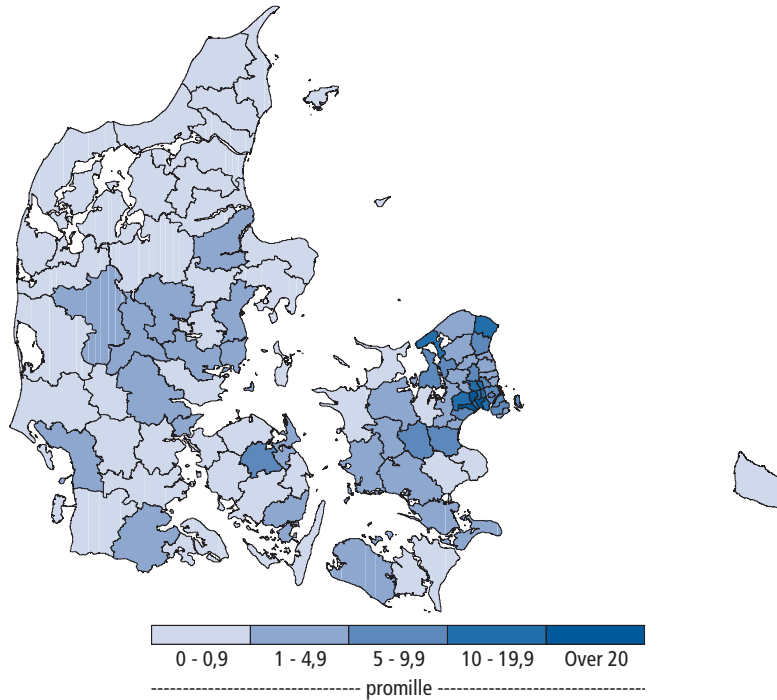
Ishøj har størst andel børn af efterkommere

Ishøj, Brøndby, Albertslund og Høje Taastrup er de fire kommuner, hvor der findes de største andele af børn af efterkommere. Andelen er 41 promille i Ishøj, 26 promille i Brøndby, 25 promille i Albertslund og 19 promille i Høje-Taastrup.

Få uden for Sjælland

I hele landet udgør de 0-29-årige børn af efterkommere samlet 4 promille af befolkningen i alderen 0-29 år, og uden for Sjælland er der kun tre kommuner (Århus, Odense og Fredericia), hvor andelen er over 3 promille.

Figur 8.3. 0-29-årige børn af efterkommere i forhold til alle 0-29-årige i kommunen. 2008

København har flest børn af efterkommere

København er den kommune, hvor børn af efterkommere antalsmæssigt er flest. I København findes der således 1.999 børn af efterkommere i alderen 0-29 år. Det svarer til 25 pct. af alle 0-29-årige børn af efterkommere. I København udgør de dog kun 9 promille af den 0-29-årige befolkning, hvilket placerer København som nummer 15 på listen over kommuner med de største andele af børn af efterkommere.

Efterkommere er både en mindre og yngre gruppe på Fyn og i Jylland

Overrepræsentationen af børn af efterkommere er større end efterkommernes overrepræsentation i kommunerne omkring København. Det skyldes, at efterkommerne er ældre her end i resten af landet. Der er med andre ord flere efterkommere omkring København, som har nået en alder, hvor de begynder at få børn. I mange kommuner i Jylland og

på Fyn er efterkommere i sig selv en lille gruppe. Samtidig er de efterkommere, der findes her, ofte for unge til at de er begyndt at få børn. Andelen af børn af efterkommere er derfor meget lille i disse kommuner.

8.3. Forældrenes baggrund

De fleste forældrepar består af en efterkommer og en indvandrer

Af tabel 8.3 kan det ses, hvordan forældresammensætningen er i de forskellige grupper af 0-29-årige børn af efterkommere. Blandt alle grupperne af børn af efterkommere er det mest almindelige, at forældreparret består af en efterkommer og en indvandrer. I 2008 havde 6.829 ud af 7.982 børn af efterkommere et forældrepar af denne type. Det svarer til 86 pct. For 9 pct. af børnene er begge forældre efterkommere, mens der for de resterende 6 pct. kun er oplysninger om en forælder, som per definition er efterkommer.

Tabel 8.3. 0-29-årige børn af efterkommere. 2008

Forældrenes herkomst	Vest- lige lande	Ikke- vest- lige lande	I alt
I alt	703	7 279	7 982
Børn af efterkommere-D	499	6 622	7 121
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med dansk stb.skab	20	574	594
Begge forældre efterkommere, kun én med dansk stb.skab	6	91	97
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder indvandrer	413	5 674	6 087
En forælder efterkommer med dansk stb.skab og en forælder uoplyst	60	283	343
Børn af efterkommere-E	204	657	861
Heraf:			
Begge forældre efterkommere med udenl. stb.skab	30	20	50
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder indvandrer	153	589	742
En forælder efterkommer med udenl. stb.skab og en forælder uoplyst	21	48	69

Fokus på vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere

I 2008 var der i alt kun 861 børn af efterkommere-E mod 7.121 børn af efterkommere-D. Vi vil i resten af dette kapitel ikke skelne mellem de to grupper D og E, da vi vurderer, at antallet af børn af efterkommere af type E er for lavt til at bære selvstændige undersøgelser. Vores population vil derfor nu bestå af 7.982 børn af efterkommere fordelt på 703 med vestlig oprindelse og 7.279 med ikke-vestlig oprindelse. At opdele børn af efterkommere i vestlig- og ikke-vestlig oprindelse prioriterer vi højere end at skelne mellem type D og E.

Moderens oprindelse bestemmer barnets oprindelse

Som tidligere nævnt er det moderens oprindelse, som bestemmer, om en person bliver defineret som vestlig eller ikke-vestlig. I de tilfælde, hvor moderen har vestlig oprindelse og faderen ikke-vestlig, bliver barnets oprindelse altså vestlig. Omvendt vil barnet til et forældrepar med en ikke-vestlig mor og en vestlig far blive defineret som en person med ikke-vestlig oprindelse. Denne definition gælder, uanset om det er moderen eller faderen, som er efterkommer.

Både far og mor har ikke-vestlig oprindelse i de fleste tilfælde

Blandt de 7.235 børn af efterkommere, hvor moderen har ikke-vestlig oprindelse, er det klart mest almindelige, at også faderen har ikke-vestlig oprindelse. Det var således tilfældet for 6.759 svarende til en andel på 93 pct. Tilsvarende var der kun 189 børn af efterkommere i 2008 med et forældrepar, der bestod af en mor med ikke-vestlig oprindelse og en far med vestlig oprindelse.

Tabel 8.4. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelseslandegruppe. 1998 og 2008

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland							
	1998				2008			
	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Uoplyst	I alt	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Uoplyst	I alt
I alt	324	828	73	1 225	551	7 068	363	7 982
Vestlige lande	268	56	45	369	357	265	76	698
Ikke-vestlige lande	56	771	28	855	189	6 759	287	7 235
Uoplyst	-	1	-	1	5	44	-	49

Kun 454 har en vestlig og en ikke-vestlig forælder

Lidt over halvdelen af de vestlige børn af efterkommere, der har en mor med vestlig oprindelse, har også en far med vestlig oprindelse. Tilsammen er der 454, som har et forældrepar, hvor den ene har vestlig oprindelse og den anden ikke-vestlig.

Meget ofte oprindelse i samme land

Der er i tabel 8.4 ikke skelnet mellem forskellige oprindelseslande inden for grupperne vestlige og ikke-vestlige. I virkeligheden består de forældrepar, hvor begge har oprindelse i enten vestlige eller ikke-vestlige lande, meget ofte af to personer, som har oprindelse i det samme land.

Tabel 8.5. 0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes oprindelsesland. 2008

Moderens oprindelsesland	Faderens oprindelsesland									
	Nor- den	Øv- rige EU- lande	Øv- rige vest- lige lande	Tyr- kiet	Paki- stan	Jugo- sla- vien (tidl.) ¹	Ma- rok- ko	Jor- dan	Øv- rige ikke- vest- lige lande	I alt
I alt	148	355	48	2 944	1 843	1 071	351	190	1 032	7 982
Norden	66	44	3	4	20	40	3	-	54	234
Øvrige EU-lande	40	166	14	30	26	31	19	3	99	428
Øvrige vestlige lande	3	10	11	-	-	2	1	-	9	36
Tyrkiet	3	30	-	2 839	16	12	4	-	126	3 030
Pakistan	1	10	3	2	1 713	2	6	-	128	1 865
Jugoslavien (tidl.) ¹	15	25	1	28	15	967	2	1	58	1 112
Marokko	-	12	-	1	7	-	308	2	21	351
Jordan	-	-	-	2	-	2	-	147	84	235
Øvrige ikke-vestlige lande	20	58	16	38	46	15	8	37	453	691

¹ Omfatter alle, der har oprindelse i det geografiske område, som før 1992 hed Jugoslavien.

Tyrkisk, pakistansk og jugoslavisk oprindelse dominerer

Der er 2.839 børn af efterkommere, som har både en mor og far med tyrkisk oprindelse. Det svarer til 36 pct. af alle børn af efterkommere. Blandt alle 7.982 børn af efterkommere har 69 pct. et forældrepar, hvor begge har oprindelse i Tyrkiet, Pakistan eller Jugoslavien. Dominansen af Tyrkiet, Pakistan og Jugoslavien blandt forældrene til børn af efterkommere skal ses i lyset af, at der allerede i 1960'erne og 1970'erne kom mange indvandrere til Danmark herfra. Der har derfor været personer i Danmark fra disse lande længe nok til, at de både har kunnet få børn og børnebørn i Danmark, hvor børnene ofte er efterkommere, mens børnebørnene i mange tilfælde bliver til dem, som vi her kalder børn af efterkommere.

Oftest er moderen efterkommer og faderen indvandrer

En efterkommer og en indvandrer er som allerede nævnt den mest almindelige kombination blandt forældre til børn af efterkommere. Det er i denne forbindelse interessant, at det for ikke-vestlige børn af efterkommere er klart mest udbredt, at moderen er efterkommer, mens faderen er indvandrer. Ud af de 6.263 ikke-vestlige børn af efterkommere, som har forældre, der består af en efterkommer og en indvandrer, er det således moderen, der er efterkommeren i 3.976 tilfælde. Det svarer til en andel på 63 pct.

Tabel 8.6. **0-29-årige børn af efterkommere fordelt efter forældrenes herkomst. 2008**

Moderens herkomst	Faderens herkomst			I alt
	Indvandrere	Efterkommere	Uoplyst	
Vestlige lande				
I alt	277	350	76	703
Indvandrere	-	289	-	289
Efterkommere	277	56	76	409
Uoplyst	-	5	-	5
Ikke-vestlige lande				
I alt	3 976	3 016	287	7 279
Indvandrere	-	2 287	-	2 287
Efterkommere	3 976	685	287	4 948
Uoplyst	-	44	-	44

I dette kapitel har vi defineret og sat tal på børn af efterkommere. I det næste kapitel vil vi koble baggrundsoplysninger på og sammenligne børn af efterkommere med personer med dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere, hvor det er relevant.

9. Børn af efterkommere - børnenes forhold

Sammenfatning

Andelen af børn, der bor sammen med begge deres forældre, er stort set den samme for ikke-vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Dermed adskiller ikke-vestlige børn af efterkommere sig fra ikke-vestlige efterkommere, som i højere grad bor sammen med begge forældre.

0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution end 0-5-årige børn med dansk oprindelse. Forskellen er størst for de 0-1-årige børn og mindst for de 4-5-årige.

Der er under 200 børn af efterkommere mellem 18 og 29 år. Det er derfor reelt ikke muligt at konkludere noget om gruppens forhold vedrørende kriminalitet, beskæftigelse og uddannelse.

Børn af efterkommere og definition af herkomst

Børn af efterkommere indgår kun som børn af efterkommere, når vi i dette og følgende afsnit sammenligner dem med personer med dansk oprindelse og efterkommere. Børn af efterkommere er altså blevet udskilt fra kategorierne dansk oprindelse og efterkommere. Derfor svarer antallet af personer med dansk oprindelse og efterkommere, der angives her, ikke til andre offentliggjorte tal for disse grupper.

9.1. Familieforhold

Forældre bosat i Danmark

Personer med dansk oprindelse i alderen 0-24 år havde i henholdsvis 96 og 99 pct. af tilfældene deres mor og far bosat i Danmark i 2007. For ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele 94 og 99 pct., mens henholdsvis 84 pct. og 97 pct. af de vestlige børn af efterkommere havde deres mor og far i Danmark.

Tabel 9.1. 0-24-årige og deres forældre i befolkningen. 2008

	Børn i alt	Andel med far i befolkningen	Andel med mor i befolkningen
	antal	pct.	pct.
Dansk oprindelse	1 461 261	96	99
Børn af efterkommere, vestlige lande	649	84	97
Efterkommere, vestlige lande	8 725	86	96
Indvandrere, vestlige lande	24 678	23	35
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	7 270	94	99
Efterkommere, ikke-vestlige lande	93 801	94	99
Indvandrere, ikke-vestlige lande	51 593	62	75

Små forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse

Der er altså ikke den store forskel mellem personer med dansk oprindelse og børn af efterkommere målt på andelen med deres far og mor i Danmark. Også 0-24-årige efterkommere minder meget om personer med dansk oprindelse på dette punkt, men det er kendetegnende, at der

er lidt færre børn af efterkommere og efterkommere, som har deres far i Danmark i forhold til personer med dansk oprindelse.

Færre indvandrere har en far i Danmark

Indvandrere alderen 0-24 år skiller sig klart ud, idet der her kun var henholdsvis 23 pct. af de vestlige og 62 pct. af de ikke-vestlige, som havde deres far i Danmark.

Tabel 9.2. 0-24-årige fordelt efter bopælsfamilie. 2008

	Bor hos begge forældre	Bor hos enlig mor	Bor hos mor i nyt par	Bor hos enlig far	Bor hos far i nyt par	Udeboende	I alt
Dansk oprindelse	889 309	186 277	99 459	31 022	15 694	239 500	1 461 261
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	383	142	43	10	7	64	649
Efterkommere	5 291	1 727	466	167	58	1 016	8 725
Indvandrere	4 385	1 363	1 484	201	163	17 082	24 678
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	5 597	1 346	168	68	36	55	7 270
Efterkommere	66 506	17 997	1 521	1 411	510	5 856	93 801
Indvandrere	18 496	5 789	3 188	1 370	709	22 041	51 593
	pct.						
Dansk oprindelse	61	13	7	2	1	16	100
Vestlige lande							
Børn af efterkommere	59	22	7	2	1	10	100
Efterkommere	61	20	5	2	1	12	100
Indvandrere	18	6	6	1	1	69	100
Ikke-vestlige lande							
Børn af efterkommere	77	19	2	1	0	1	100
Efterkommere	71	19	2	2	1	6	100
Indvandrere	36	11	6	3	1	43	100

Flere ikke-vestlige børn bor med begge deres forældre ...

Blandt alle med dansk oprindelse i alderen 0-24 år boede 61 pct. sammen med begge deres forældre 1. januar 2008. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele henholdsvis 59 pct. for de vestlige og 77 pct. for de ikke-vestlige.

... skyldes især, at de er meget unge

Det spiller her en rolle, at 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er yngre end både vestlige børn af efterkommere og 0-24-årige med dansk oprindelse. Andelen af børn, som bor sammen med begge forældre, falder i takt med barnets alder pga. udvandring, dødsfald og skilsmisser. At ikke-vestlige børn af efterkommere er så ung en gruppe, er derfor også en faktor, som har en positiv effekt på andelen, der bor hos begge deres forældre.

Enlig mor er den næstmest almindelige familietype for børn af efterkommere

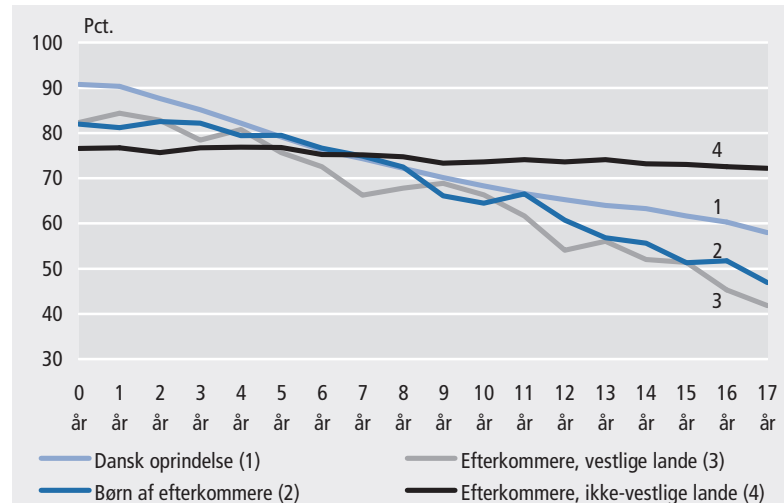
For de børn af efterkommere, der ikke bor sammen med begge deres forældre, er det mest almindelige, at barnet bor sammen med deres enlige mor. Der er 19 pct. af de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere, som bor sammen med deres enlige mor. Den tilsvarende andel for 0-24-årige med dansk oprindelse er 13 pct. Her er der til gengæld 16 pct., som er udeboende. Da 0-24-årige med dansk oprindelse har en ligelig aldersfordeling over de enkelte alderstrin, er der mange

blandt de ældste i gruppen, som vil være flyttet hjemmefra. Som nævnt flere gange er ikke-vestlige børn af efterkommere meget unge, og der er derfor ikke noget mærkeligt i, at kun 1 pct. af dem er udeboende.

Børn med ikke-vestlig baggrund bor i mindre grad med en forælder og dennes nye partner

Når det gælder andelen af børn, der bor sammen med den ene af deres forældre og en ny partner, er det tydeligt, at denne type bopælsfamilie er mindre almindelig blandt børn med ikke-vestlig oprindelse i forhold til børn med vestlig oprindelse. Fx var det kun 2 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere, der boede sammen med deres mor og en anden partner end barnets far. Den tilsvarende andel var 7 pct. både for de vestlige børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse. Den samme tendens gør sig gældende, hvis man sammenligner vestlige og ikke-vestlige efterkommere og indvandrere.

Figur 9.1. **Andel 0-17 årige, som bor med begge forældre, fordelt efter alder. 2008**

Næsten alle små børn bor med begge deres forældre

Næsten alle små børn, som er født i Danmark, bor sammen med begge deres forældre. For 1-årige børn med dansk oprindelse boede 90 pct. sammen med begge forældre, mens andelen for 1-årige børn af efterkommere var 81 pct. Børn af efterkommere er her ikke opdelt i vestlige og ikke-vestlige, da grupperne på de enkelte alderstrin er for små til en sådan opdeling. Blandt 1-årige efterkommere boede henholdsvis 84 pct. af de vestlige og 77 pct. af de ikke-vestlige sammen med begge deres forældre.

Andelen falder med barnets alder ...

Der er en generel negativ sammenhæng mellem barnets alder og andelen af børn, som bor sammen med begge forældre. Det skyldes, at sandsynligheden for, at der i barnets levetid er sket begivenheder, som har skilt forældrene fra hinanden, stiger i takt med barnets alder. En sådan begivenhed kan både være en skilsmisse, et dødsfald eller en udvandring fra Danmark.

... men i mindre grad for ikke-vestlige efterkommere

For alle de fire viste grupper i figur 9.1 gør den nævnte negative sammenhæng mellem alder og andel af børn, der bor hos begge forældre, sig gældende. Det er dog tydeligt, at ikke-vestlige efterkommere skiller

sig ud, idet andelen af børn, der bor hos begge forældre, her ligger på stort set samme niveau for alle alderstrin. For børn på alle enkelte alderstrin fra 7 til 17 år ligger andelen af børn, der bor hos begge forældre, mellem 72 og 75 pct. for ikke-vestlige efterkommere, hvilket er meget højt sammenlignet med de øvrige tre grupper.

De øvrige grupper viser samme faldende tendens

De tre øvrige grupper minder derimod meget om hinanden. Her er tendensen, at andelen, der bor hos begge forældre, er faldende gennem alle alderstrin fra 0 til 17 år. Kurven er dog mere jævn for børn med dansk oprindelse, og det skyldes, at talgrundlaget er meget større for denne gruppe for alle alderstrin. Kurven falder jævnt for børn med dansk oprindelse indtil 17-års-alderen.

Forskelle i forældres oprindelse kan spille en rolle

Som det tidligere er blevet beskrevet, består forældre til børn af efterkommere hovedsageligt af en efterkommer og en indvandrer, mens forældre til efterkommere typisk vil bestå af to indvandrere med rødder i samme land og kultur. Forældre til efterkommere har derfor en mere ensartet baggrund end forældre til børn af efterkommere, og man kan forestille sig, at det er denne ensartethed i baggrund, som gør, at forældre til efterkommere tilsyneladende i højere grad forbliver sammen sammenlignet med forældre til børn af efterkommere.

Få børn af efterkommere gør tallene usikre

For børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande er der især for de øverste alderstrin i intervallet 0-17 år forholdsvis få personer. Det giver en større usikkerhed, og kurven får derfor et mere ujævnt forløb. Den overordnede tendens er dog tydeligt faldende for både børn af efterkommere og vestlige efterkommere.

Ingen klare konklusioner

Talgrundlaget er for tyndt til, at man kan drage klare konklusioner, men det tyder faktisk på, at børn af efterkommere har mere tilfælles med børn med dansk oprindelse end ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen, som bor hos begge forældre.

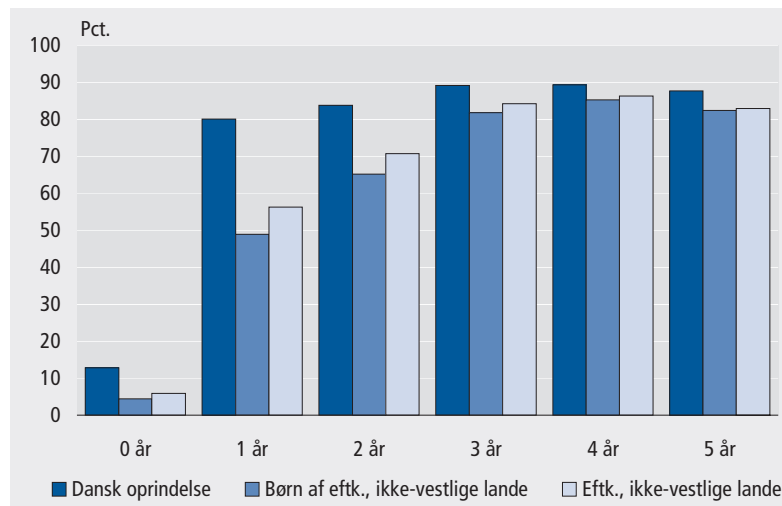
9.2. Daginstitutioner

Fokus på 0-5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere

Benyttelse af dagsinstitutioner er et af de få områder, hvor aldersfordelingen af børn af efterkommere gør det muligt at belyse dem nærmere statistisk og sammenligne dem med andre grupper. Vi vil dog koncentrere os om ikke-vestlige børn af efterkommere, da gruppen af 0-5-årige vestlige børn af efterkommere er meget lille.

I figur 9.2 er vist andelen i daginstitution for 0-5-årige for både børn med dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere og ikke-vestlige børn af efterkommere fordelt på enkelte alderstrin.

Figur 9.2. Andel af 0-5 årige i daginstitution. 2007

Anm.: Registeret omfatter 91 pct. af indskrevne børn i daginstitution. Det er især børn i dagpleje, som ikke er med i registeret.

Børn af efterkommere er i lidt mindre grad i daginstitution

For alle alderstrin er andelen i dagsinstitution højest for børn med dansk oprindelse. Forskellene er størst på de små alderstrin. Fx er 80 pct. af de 1-årige børn med dansk oprindelse i dagsinstitution mod 49 pct. for ikke-vestlige børn af efterkommere og 56 pct. for ikke-vestlige efterkommere. De tilsvarende andele for 4-årige er 89 pct. for børn med dansk oprindelse, 85 pct. for børn af efterkommere og 86 pct. for efterkommere.

Børn af efterkommere og efterkommere på samme niveau

Der er ikke nogen stor forskel mellem ikke-vestlige børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere, når det gælder andelen i daginstitution. På alle alderstrin ligger de ikke-vestlige efterkommere dog en lille smule højere end ikke-vestlige børn af efterkommere. Det tyder på, at ikke-vestlige børn af efterkommere minder mere om ikke-vestlige efterkommere end om børn med dansk oprindelse på dette område.

Ingen kønsforskel i 0-4-åriges brug af daginstitutioner

Både for børn med dansk oprindelse og ikke-vestlige børn af efterkommere er der ikke nogen nævneværdige kønsforskelle for 0-4-årige børn, hvad angår andelen i daginstitution.

Blandt 5-årige er flest drenge i daginstitution på grund af tidlig skolestart hos piger

Der er derimod en reel kønsforskel for de 5-årige. Her er andelen i dagsinstitution for drenge og piger henholdsvis 89 og 87 pct. Denne forskel skyldes, at der er flere piger end drenge, der starter tidligt i skole eller børnehaveklasse, hvorefter de forlader daginstitutionen og i stedet begynder på fritidshjem eller SFO. For de 5-årige ikke-vestlige børn af efterkommere gør det samme mønster sig gældende, idet andelen i daginstitution her er 85 pct. for drengene og 79 pct. for pigerne.

Tabel 9.3. 0-5 årige i daginstitution. 2007

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
Dreng						
Dansk oprindelse	4 754	24 154	25 117	26 463	26 404	19 993
Børn af efterkommere, vestlige lande	3	18	12	18	14	8
Efterkommere, vestlige lande	37	221	188	175	180	118
Indvandrere, vestlige lande	6	50	96	118	134	111
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	27	203	232	322	291	215
Efterkommere, ikke-vestlige lande	177	1 345	1 722	2 136	2 424	1 760
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	50	65	110	112	101
Piger						
Dansk oprindelse	4 411	22 934	23 859	25 394	25 036	18 577
Børn af efterkommere, vestlige lande	3	18	16	17	16	6
Efterkommere, vestlige lande	38	174	161	171	177	123
Indvandrere, vestlige lande	5	39	71	116	145	102
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	22	181	268	260	290	159
Efterkommere, ikke-vestlige lande	156	1 317	1 646	2 098	2 256	1 641
Indvandrere, ikke-vestlige lande	4	28	66	80	123	94

Anm.: Registeret omfatter 91 pct. af indskrevne børn i daginstitution. Det er især børn i dag-pleje, som ikke er med i registeret.

Tabel 9.4. Andel 0-5 årige i daginstitution. 2007

	0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
	pct.					
Dreng						
Dansk oprindelse	13	80	84	89	89	89
Børn af efterkommere, vestlige lande	6	53	52	95	67	100
Efterkommere, vestlige lande	8	68	73	83	80	81
Indvandrere, vestlige lande	9	35	53	62	64	65
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	5	50	64	83	84	85
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	56	71	84	87	83
Indvandrere, ikke-vestlige lande	6	28	37	62	61	65
Piger						
Dansk oprindelse	13	80	84	89	89	87
Børn af efterkommere, vestlige lande	7	58	80	89	80	67
Efterkommere, vestlige lande	8	63	71	82	85	75
Indvandrere, vestlige lande	7	33	45	60	69	71
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	4	48	67	80	87	79
Efterkommere, ikke-vestlige lande	6	56	70	84	86	83
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	22	42	56	68	67

Anm.: Registeret omfatter 91 pct. af indskrevne børn i daginstitution. Det er især børn i dag-pleje, som ikke er med i registeret.

9.3. Anbringelser og forebyggende foranstaltninger

Anbringelser uden for hjemmet og forebyggende foranstaltninger

Det er relativt få børn og unge, der som følge af sociale problemer bliver anbragt uden for hjemmet eller modtager bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Blandt de lidt mere end 1,2 mio. børn 1. januar 2006 var der 18.576, der i løbet af deres liv havde været anbragt uden for hjemmet, mens 32.695 havde modtaget en forebyggende foranstaltning. En forebyggende foranstaltning kan fx bestå i et aflastningsophold for barnet, en personlig rådgiver eller fast kontaktperson for barnet alene.

Tabel 9.5. 0-17-årige 1. januar 2006, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger

	0-6 år	7-11 år	12-14 år	15-17 år	I alt
0-17-årige børn i alt					
Dansk oprindelse	410 646	314 020	187 454	175 578	1 087 698
Børn af efterkommere	4 526	1 143	230	104	6 003
Efterkommere	40 754	24 656	11 836	8 347	85 593
Indvandrere	3 866	9 006	7 735	10 655	31 262
Antal børn, der har været anbragt uden for hjemmet					
Dansk oprindelse	1 732	3 797	4 122	7 267	16 918
Børn af efterkommere	11	17	8	5	41
Efterkommere	136	257	200	304	897
Indvandrere	11	81	160	468	720
Antal børn, der har modtaget forebyggende foranstaltning					
Dansk oprindelse	2 649	7 260	6 996	12 498	29 403
Børn af efterkommere	6	22	11	11	50
Efterkommere	224	503	486	656	1 869
Indvandrere	27	152	275	919	1 373

Anm.: Et barn kan indgå både i opgørelsen over anbringelser og over forebyggende ydelser.

Færre børn af efterkommere er anbragt uden for hjemmet ...

Der er kun 41 børn af efterkommere, som har været anbragt uden for hjemmet, mens 50 har modtaget bistand i form af en forebyggende foranstaltning. Det svarer til henholdsvis 0,7 og 0,8 pct. af alle børn af efterkommere. For børn med dansk oprindelse er andelen henholdsvis 1,6 og 2,7 pct.

... skyldes især, at børn af efterkommere er meget unge

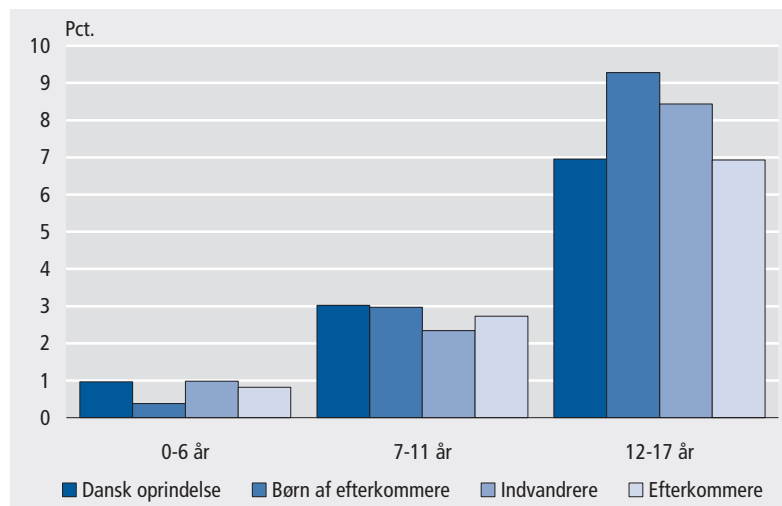
Den overordnede forskel for alle 0-17-årige skal ses i lyset af, at næsten alle børn af efterkommere er under 12 år. Da både anbringelser og forebyggende foranstaltninger er langt mere udbredt for børn over 12 år end for børn under 12 år, vil aldersfordelingen i sig selv have en reducerende effekt på andelen for børn af efterkommere. Det er på den baggrund ikke overraskende, at børn med dansk oprindelse samlet set har højere andele både af børn anbragt uden for hjemmet og af børn med forebyggende foranstaltninger.

Statistisk usikkerhed er høj for 15-17-årige børn af efterkommere

Under alle omstændigheder er det meget vanskeligt at konkludere noget om forskelle mellem børn af efterkommere og børn med dansk oprindelse, da tallene for børn af efterkommere er meget små. Fx var der kun fem børn af efterkommere i aldersgruppen 15-17 år, der har været anbragt uden for hjemmet svarende til en andel på 4,7 pct., mens

den tilsvarende andel for børn med dansk oprindelse er 4,1 pct. For denne aldersgruppe har børn af efterkommere altså en større andel, som har været anbragt uden for hjemmet. Det er imidlertid værd at bemærke, at andelen af 15-17-årige børn af efterkommere med anbringelser ville falde til under 4 pct., hvis blot der havde været fire, som havde været anbragt uden for hjemmet i stedet for fem.

Figur 9.3. 0-17-årige 1. januar 2006, der i løbet af deres liv har været anbragt uden for eget hjem eller modtaget forebyggende foranstaltninger

Figur 9.3 viser andelen af børn, som enten har været anbragt uden for hjemmet eller modtaget en forebyggende foranstaltning i løbet af deres liv. Her er anbringelser og forebyggende foranstaltninger altså samlet, hvor de før blev behandlet hver for sig. For at få et lidt større talgrundlag er aldersgrupperne 12-14 år og 15-17 år yderligere blevet slået sammen til en aldersgruppe.

Relativt mange 12-17-årige børn af efterkommere med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger

Blandt de 12-17-årige er andelen med anbringelser eller forebyggende foranstaltninger med 9,3 pct. faktisk højest blandt børn af efterkommere. Indvandrere er med 8,4 pct. næsthøjest, mens andelen er 7 pct. både for børn med dansk oprindelse og efterkommere. I antal personer er der dog kun tale om 31 børn af efterkommere mellem 12 og 17 år, som har været anbragt eller modtaget forebyggende foranstaltning, så de beregnede andele er meget følsomme for selv små bevægelser.

9.4. Uddannelse og beskæftigelse

Under 200 børn af efterkommere i alderen 20 til 29 år

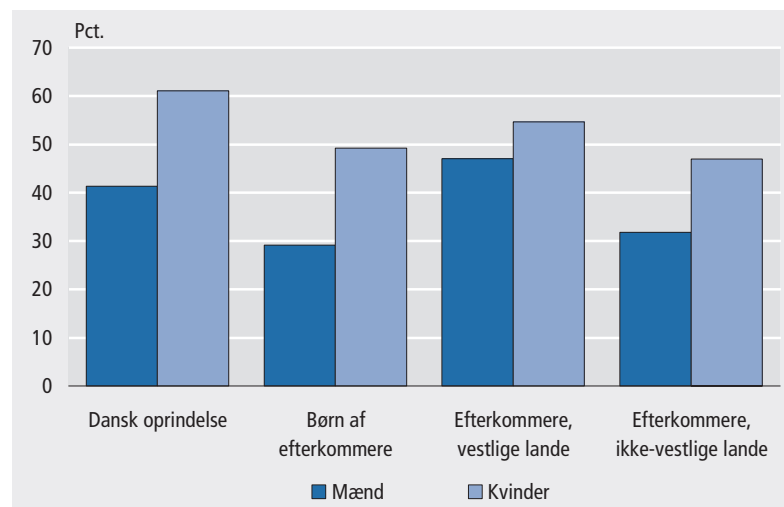
At børn af efterkommere er en meget ung gruppe, er en pointe, som allerede er blevet gentaget flere gange. Statistik om fuldførte uddannelser og beskæftigelsesforhold er derfor irrelevant for langt de fleste af dem. I alt var der 1. januar 2007 kun henholdsvis 118 vestlige og 20 ikke-vestlige børn af efterkommere i alderen 20-29-år. Det er indly-

sende, at der er meget begrænsede muligheder for at lave statistik om uddannelse og beskæftigelse på det grundlag.

Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse ...

I figur 9.4 er vist andelen med fuldført gymnasial uddannelse for 20-29-årige. Den nedre grænse er her sat til 20 år, da unge på det tidspunkt kan forventes at have afsluttet deres ungdomsuddannelse, hvis de er startet på uddannelsen lige efter folkeskolen. I figuren er angivet andele for både mænd og kvinder i grupperne dansk oprindelse, ikke-vestlige efterkommere, vestlige efterkommere og børn af efterkommere. Vestlige og ikke-vestlige børn af efterkommere er altså slået sammen til en gruppe i figuren. Baggrunden for denne sammenlægning er naturligvis de meget få børn af efterkommere, som findes i aldersgruppen 20-29-årige. Andelen af kvinder med en gymnasial uddannelse er højere end andelen af mænd for alle grupper. Det skyldes især, at mange unge mænd tager en erhvervsfaglig uddannelse efter grundskolen.

Figur 9.4. **Andel 20-29-årige med gymnasial uddannelse. 2007**

... lavest for børn af efterkommere og ikke-vestlige efterkommere

Blandt 20-29-årige med dansk oprindelse har henholdsvis 41 pct. af mændene og 61 pct. af kvinderne afsluttet en gymnasial uddannelse. De vestlige efterkommere ligger med andele på henholdsvis 47 pct. for mændene og 55 pct. for kvinderne tæt på personer med dansk oprindelse. Der er derimod et markant hop ned til både børn af efterkommere og efterkommere fra ikke-vestlige lande. Blandt de 20-29-årige børn af efterkommere var det kun henholdsvis 29 pct. af mændene og 49 pct. af kvinderne, som havde afsluttet en gymnasial uddannelse. Disse andele er stort set identiske med andelen for efterkommere fra ikke-vestlige lande.

20-29-årige børn af efterkommere er en meget lille gruppe

Der er så få børn af efterkommere i alderen 20-29 år, at man skal være meget varsom med at drage konklusioner. Det virker umiddelbart lidt mærkeligt, at de 20-29-årige børn af efterkommere minder mere om de ikke-vestlige efterkommere end de vestlige efterkommere, hvad angår andelen med afsluttet gymnasial uddannelse. De vestlige børn af efterkommere er meget stærkt overrepræsenterede blandt de 20-29-årige, så

umiddelbart ville man forvente, at de havde mest til fælles med 20-29-årige vestlige efterkommere.

Den statistiske usikkerhed er derfor høj

Usikkerhed som følge af det lave antal børn af efterkommere i alderen 20-29-årige kan være en faktor i denne forbindelse. Det kan dog også spille en rolle, at 20-29-årige børn af efterkommere er yngre end de øvrige grupper af 20-29-årige. De har derfor haft færre år til at afslutte deres gymnasiale eller erhvervsfaglige uddannelse. Selv om de fleste afslutter deres ungdomsuddannelse omkring 20-års alderen, er der en del, som først får det gjort senere, og 20-29-årige børn af efterkommere er med deres skæve aldersfordeling mere følsomme på det punkt.

Tabel 9.6. 18-29-årige, der er i beskæftigelse eller under uddannelse. 2007

	I alt	Heraf:		
		Beskæftigede	Beskæftigede og under uddannelse	Under uddannelse
Mænd	375 652	193 380	103 579	36 531
Dansk oprindelse	327 695	172 254	94 422	31 451
Børn af efterkommere, vestlige lande	77	25	21	9
Efterkommere, vestlige lande	1 186	487	327	180
Indvandrere, vestlige lande	12 962	5 141	1 529	1 605
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	23	10	7	4
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 840	3 511	2 015	962
Indvandrere, ikke-vestlige lande	25 869	11 952	5 258	2 320
Kvinder	366 560	158 874	112 321	41 474
Dansk oprindelse	314 764	142 650	102 654	34 743
Børn af efterkommere, vestlige lande	61	21	21	5
Efterkommere, vestlige lande	1 106	415	354	162
Indvandrere, vestlige lande	15 511	4 652	2 436	2 479
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	16	4	8	3
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7 541	2 891	2 195	1 083
Indvandrere, ikke-vestlige lande	27 561	8 241	4 653	2 999

Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse ...

For 18-29-årige er det mest almindelige, at man enten er under uddannelse, i beskæftigelse eller begge dele. Fra et samfundsmæssigt synspunkt er både uddannelse og beskæftigelse positive aktiviteter, som enten har en umiddelbar eller langsigtet positiv effekt på samfundet. Man kan derfor argumentere for, at det blot er vigtigt, at man som 18-29-årig enten er i beskæftigelse eller under uddannelse, og i figur 9.5 skelner vi derfor ikke mellem de to aktiviteter.

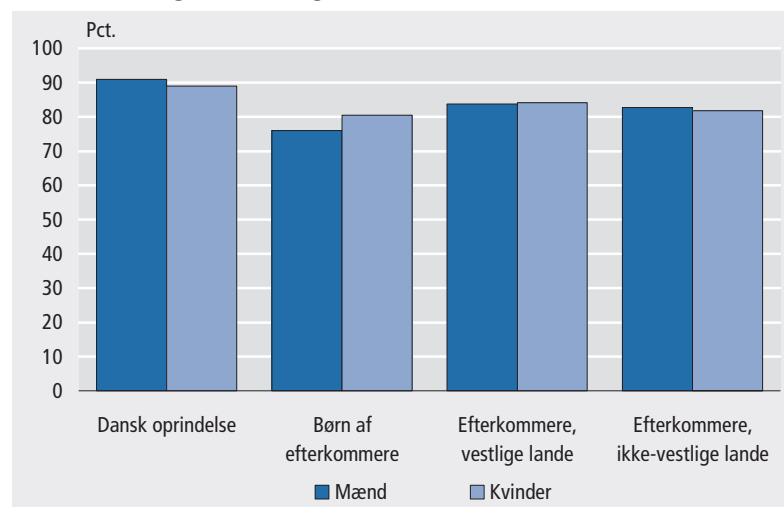
... var for børn af efterkommere 76 pct. for mænd og 81 pct. for kvinder

Det fremgår af figuren, at der blandt 18-29-årige med dansk oprindelse var henholdsvis 91 pct. af mændene og 89 pct. af kvinderne, der var enten i beskæftigelse eller under uddannelse. For børn af efterkommere var de tilsvarende andele 76 pct. for mænd og 81 pct. for kvinder. Gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere omfatter i alt kun 177 personer, så igen er det vigtigt at være opmærksom på, at tallene er meget små.

Især for mænd er andelen lav

Andelen af mandlige børn af efterkommere i alderen 18-29 år, som var enten i beskæftigelse eller under uddannelse, ligger på et lidt lavere niveau end andelen for både de mandlige vestlige efterkommere og mandlige ikke-vestlige efterkommere. Blandt kvinderne er der næsten ingen forskel på andelen i beskæftigelse eller uddannelse mellem børn af efterkommere, vestlige efterkommere og ikke-vestlige efterkommere.

Figur 9.5. Andel 18-29-årige i beskæftigelse eller under uddannelse. 2007

De meget få børn af efterkommere i alderen 18-29 år gør dog tallene usikre

På sigt er uddannelse og beskæftigelse meget interessante områder, når det gælder statistik om børn af efterkommere. Der vil dog gå en del år, før gruppen af 18-29-årige børn af efterkommere vil være tilstrækkelig stor til, at der for alvor kan laves meningsfuld statistik om beskæftigelses- og uddannelsesforhold. Alle tal om børn af efterkommere i dette afsnit er som nævnt baseret på meget få personer og skal derfor tages med forbehold.

9.5. Kriminalitet

91 pct. under kriminel lavalder

Da 91 pct. af alle børn af efterkommere er under 15 år og derfor under den kriminelle lavalder, er det stærkt begrænset, hvad der kan vises af statistik om kriminalitet.

Tabel 9.7. 15-29-årige børn af efterkommere skyldige i kriminalitet. 2007

	15-19 år	20-24 år	25-29 år	I alt
Mænd	6	8	6	20
Vestlige lande	1	6	5	12
Ikke-vestlige lande	5	2	1	8
Kvinder	2	3	-	5
Vestlige lande	1	3	-	4
Ikke-vestlige lande	1	-	-	1

*Talgrundlag
for statistik om
kriminalitet
meget tyndt*

Blandt 15-29-årige børn af efterkommere 1. januar 2007 var der kun 25 personer, som i 2006 var blevet kendt skyldige i en kriminalitetssag. De 25 personer omfatter 20 mænd og 5 kvinder, og for begge køn gælder det, at der var flere med vestlig oprindelse end ikke-vestlig blandt de skyldige. At der er flere vestlige børn af efterkommere, som er blevet fundet skyldige i kriminalitet, er en naturlig konsekvens af, at de vestlige er klart i overtal blandt de 15-29-årige børn af efterkommere.

*Ingen konklusioner
om kriminalitet*

Det talmæssige grundlag for kriminalitet blandt 15-29-årige børn af efterkommere er for tyndt til, at der kan drages nogle konklusioner eller laves yderligere undersøgelser på området.

*Næste kapitel
fokuserer på forældre
til børn af
efterkommere*

Indholdet i dette kapitel har været meget påvirket af, at børn af efterkommere er en meget lille gruppe, som sætter nogle klare begrænsninger. Det har i særlig grad været tilfældet, når det gælder uddannelse, beskæftigelse og kriminalitet. I næste kapitel retter vi vores opmærksomhed mod forældrene til børn af efterkommere.

10. Børn af efterkommere - forældrenes forhold

Sammenfatning

Forældrene til børn af efterkommere er generelt meget unge. Det gælder især for ikke-vestlige børn af efterkommere, hvor mødre til børn under 18 år i gennemsnit er mere end 10 år yngre end mødre til børn med dansk oprindelse. Den store forskel skyldes først og fremmest, at de ikke-vestlige børn af efterkommere generelt er meget unge – omkring halvdelen er under 5 år.

Forældrenes unge alder er en af årsagerne til, at der er færre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse end blandt både forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere er også i mindre grad beskæftigede. Det gælder især mødrene, hvor næsten halvdelen er uden beskæftigelse. Det kan her spille en rolle, at der er forholdsvis mange helt små børn blandt de ikke-vestlige børn af efterkommere, da der generelt er flere mødre, som er uden for arbejdsmarkedet, mens børnene er små.

Forældrene til børn af efterkommere er indvandrere

Da hovedparten af børn af efterkommere er små børn, er der meget begrænsede muligheder for at se på uddannelsesniveau og socioøkonomiske forhold for gruppen. Mulighederne er i sagens natur bedre, når det gælder deres forældre, men i denne forbindelse er det vigtigt at være opmærksom på, at forældrene til børn af efterkommere selv er efterkommere eller indvandrere. Man skal derfor være forsigtig med at konkludere for meget om integrationen for børn af efterkommere i det danske samfund ud fra, hvordan deres forældre klarer sig. Det er dog velkendt, at forældres job og uddannelse kan have betydning for, hvordan deres børn klarer sig.

Fokus på forældre til personer under 24 år

Når vi ser på forældrenes forhold, interesserer vi os kun for forældre til personer, som er under 24 år. Da børn af efterkommere stort set alle er under 24 år, er det meget få personer vi vil sortere fra for deres vedkommende.

10.1. Alder

Forældre til børn af efterkommere er unge ...

Når man sammenligner forældre til børn af efterkommere med andre grupper af forældre, er det hele tiden relevant at være opmærksom på, at de i gennemsnit er yngre. Blandt alle forældre til 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere var gennemsnitsalderen for faderen og moderen henholdsvis 32,9 år og 30,0 år. For forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende gennemsnitsaldrer henholdsvis 44,3 år for faderen og 41,7 år for moderen. Forældre til børn med dansk oprindelse er altså i gennemsnit mere end 10 år ældre end forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Også forældre til vestlige børn af efterkommere er forholdsvis unge, men i mindre grad end forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere.

Tabel 10.1. **Gennemsnitsalder for forældre til 0-24-årige. 2008**

	Fædre	Mødre	Forskel
	år		
I alt	44,2	41,4	2,8
Dansk oprindelse	44,3	41,7	2,6
Børn af efterkommere, vestlige lande	39,5	37,2	2,3
Efterkommere, vestlige lande	43,6	39,9	3,7
Indvandrere, vestlige lande	42,8	40,5	2,3
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	32,9	30,0	2,9
Efterkommere, ikke-vestlige lande	42,8	37,9	4,9
Indvandrere, ikke-vestlige lande	48,2	43,0	5,2

... skyldes at efterkommere generelt er unge

Aldersforskellene er først og fremmest en konsekvens af, at efterkommerne er meget unge. Derfor er de efterkommere, som er blevet forældre også relativt unge, hvorimod forældre til både efterkommere, indvandrere og børn med dansk oprindelse er mere ligeligt fordelt aldersmæssigt. En almindelig familietype, der fx består af et forældrepar med to børn, der begge er over 10 år, er derfor meget ualmindelig blandt børn af efterkommere. Her vil der meget ofte være tale om nye familier med unge forældre og små børn, hvorfor forældrenes gennemsnitsalder også er lavere.

Alder vigtig vedrørende uddannelse og beskæftigelse

Da alder netop har en stor betydning i forbindelse med forhold omkring uddannelse og arbejdsmarkedstilknytning, er den lave gennemsnitsalder for forældrene til især de ikke-vestlige børn af efterkommere et forhold, man skal være opmærksom på.

10.2. Uddannelse

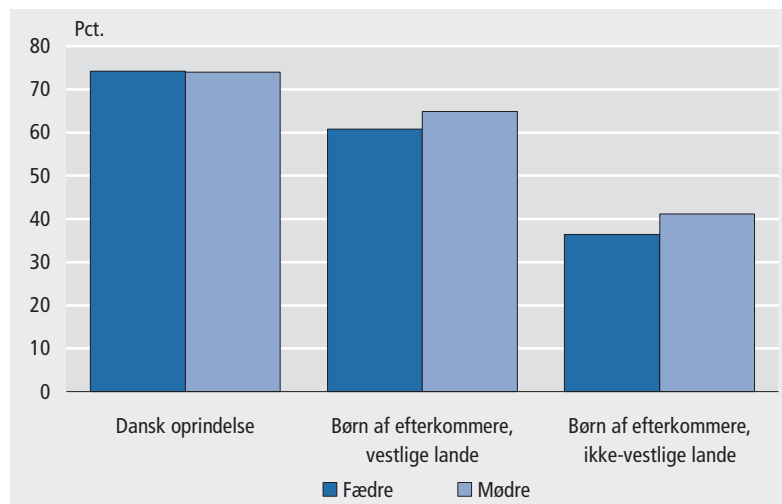
Andele med erhvervs-kompetencegivende uddannelse ...

Figur 10.1 viser andelen med en erhvervskompetencegivende uddannelse blandt henholdsvis forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse og forældrene til 0-24-årige børn af efterkommere. Der er her kun set på forældrenes uddannelse i de tilfælde, hvor forælderen er født i Danmark og også bor i Danmark, da det kun er i de tilfælde, at uddannelsesoplysningerne er af tilstrækkelig kvalitet. Hvis forælderen ikke er født i Danmark eller er en del af befolkningen, indgår vedkommende altså ikke.

... er lave for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

74 pct. af både mødre og fædre til 0-24-årige med dansk oprindelse har en erhvervskompetencegivende uddannelse. I forhold til forældrene til børn af efterkommere er disse andele høje. Der er dog store forskelle mellem forældrene til de vestlige og de ikke-vestlige børn af efterkommere. Blandt fædre og mødre til de vestlige børn af efterkommere, havde henholdsvis 61 pct. af fædre og 65 pct. af mødre en erhvervskompetencegivende uddannelse. For forældrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var de tilsvarende andele kun 36 pct. for fædre og 41 pct. for mødre.

Figur 10.1. Forældre til 0-24-årige, som har en erhvervskompetencegivende uddannelse. 2007

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som findes i befolkningen 1. januar 2007.

0-24-årige vestlige børn af efterkommere er en relativt lille gruppe

De vestlige børn af efterkommere er imidlertid en meget lille gruppe sammenlignet med de ikke-vestlige. Ved opgørelsen af forældrenes uddannelsesniveau indgår kun henholdsvis 314 fædre og 339 mødre til de vestlige børn af efterkommere, mens der indgår henholdsvis 2.944 fædre og 4.377 mødre til de ikke-vestlige. Der indgår flere mødre end fædre i opgørelsen, da det er mest almindeligt, at moderen er født i Danmark, og faderen er indvandrer.

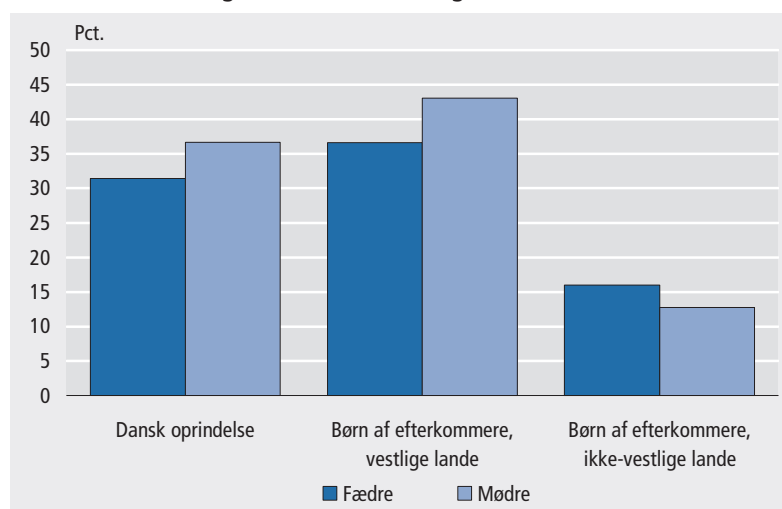
Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er relativt unge

Når man sammenligner uddannelsesniveau for forældrene til de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere med uddannelsesniveaut for de øvrige forældregrupper, har forældrenes alder en betydning. Der vil derfor også være flere blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere, som endnu ikke har afsluttet deres uddannelse, og de vil derfor stå uden nogen erhvervskompetencegivende uddannelse.

Kun få af dem har afsluttet en videregående uddannelse

Forskellen er endnu mere udtalt, hvis man kun ser på andelen, der har fuldført en videregående uddannelse. Kun henholdsvis 16 pct. af mødrene og 13 pct. af fædrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere havde således fuldført en videregående uddannelse. For forældrene til 0-24-årige med dansk oprindelse var de tilsvarende andele 31 pct. for fædrene og 37 pct. for mødrene. Forældrene til de vestlige børn af efterkommere ligger på samme niveau har dog den højeste andel med videregående uddannelse med henholdsvis 37 pct. for fædrene og 43 pct. for mødrene.

Figur 10.2. Forældre til 0-24-årige, som har en videregående uddannelse. 2007

Anm.: Denne figur indeholder kun personer, som er en del af befolkningen 1. januar 2007.

10.3. Beskæftigelse

Beskæftigelsesfrekvenser for forældrene ...

Figur 10.3 viser beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til både børn med dansk oprindelse, forældre til børn af efterkommere og forældre til efterkommere. De sidste to grupper er desuden opdelt i vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Forældre til 0-24-årige med dansk oprindelse har de klart højeste beskæftigelsesfrekvenser, idet henholdsvis 91 pct. af fædrene og 85 pct. af mødrene her var i beskæftigelse.

... ser ens ud for børn af efterkommere og efterkommere fra vestlige lande

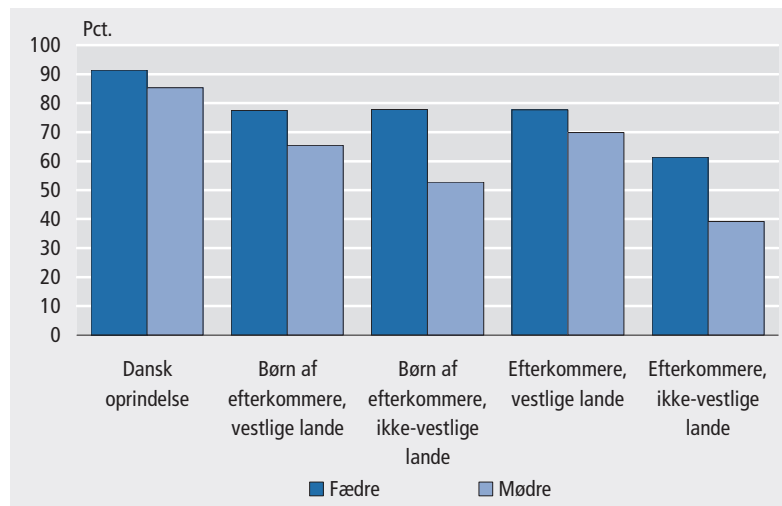
Der er stort set ingen forskel på forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til vestlige efterkommeres beskæftigelsesfrekvenser. Blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere var henholdsvis 77 pct. af fædrene og 65 pct. af mødrene i beskæftigelse.

Flere beskæftigede blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Der er til gengæld klare forskelle på beskæftigelsesfrekvenserne for forældre til de ikke-vestlige børn af efterkommere og forældre til ikke-vestlige efterkommere. 78 pct. af fædrene og 70 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere var i beskæftigelse. Af forældrene til de ikke-vestlige efterkommere var kun 61 pct. af fædrene og 39 pct. af mødrene beskæftiget.

Forældre til efterkommere er indvandrere, som generelt har lavere beskæftigelse

Forældrene til efterkommerne er indvandrere. De lave beskæftigelsesfrekvenser for de ikke-vestlige efterkommeres forældre afspejler, at ikke-vestlige indvandrere generelt har væsentligt lavere beskæftigelsesfrekvenser end ikke-vestlige efterkommere. Det er derfor ikke overraskende, at forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere klarer sig bedre på arbejdsmarkedet end forældrene til ikke-vestlige efterkommere. Beskæftigelsesfrekvensen for fædre og især mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er dog fortsat betydeligt lavere end blandt forældre til børn med dansk oprindelse.

Figur 10.3. **Beskæftigelsesfrekvens for forældre til 0-24-årige. 2007**

Anm.: Denne figur vedrører kun personer, som findes i befolkningen 1. januar 2007.

Socioøkonomisk status for beskæftigede

I tabel 10.2 er alle beskæftigede mødre og fædre til 0-24-årige børn opdelt i 5 kategorier af socioøkonomisk status og barnets herkomst. Udgangspunktet er befolkningen 1. januar 2007 og beskæftigelsesstatus i november 2006.

Tabel 10.2. **Beskæftigede forældre til 0-24-årige. 2007**

	Selvstændige og lønmodtagere					Beskæftigede i alt
	Selvstændige	Topleder og mellem-lønmodtagere på højeste niveau	Lønmodtagere på mellem-niveau	Lønmodtagere på grund-niveau	Anden lønmodtagelse	
	pct.					antal
Fædre						
Dansk oprindelse	10	20	15	32	23	1 274 786
Børn af efterkommere, vestlige lande	17	22	15	18	29	375
Efterkommere, vestlige lande	23	22	9	20	26	5 608
Indvandrere, vestlige lande	21	23	6	17	33	3 855
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	16	6	5	31	43	4 682
Efterkommere, ikke-vestlige lande	18	5	4	33	39	52 850
Indvandrere, ikke-vestlige lande	14	6	3	34	43	14 546
Mødre						
Dansk oprindelse	4	16	26	38	15	1 224 618
Børn af efterkommere, vestlige lande	10	24	21	30	16	362
Efterkommere, vestlige lande	14	19	19	26	22	5 562
Indvandrere, vestlige lande	14	13	13	28	32	4 602
Børn af efterkommere, ikke-vestlige lande	4	5	13	45	32	3 326
Efterkommere, ikke-vestlige lande	7	4	8	33	48	35 073
Indvandrere, ikke-vestlige lande	5	5	7	32	50	12 797

Anm.: I kategorien selvstændige indgår også medarbejdende ægtefæller.

<i>Talgrundlag klart større for forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere</i>	Der er henholdsvis 4.682 beskæftigede fædre og 3.326 beskæftigede mødre blandt forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere. Selv om forældrene til de vestlige børn af efterkommere har højere beskæftigelsesfrekvenser, er der til sammenligning kun 375 beskæftigede fædre og 362 beskæftigede mødre blandt forældrene til de vestlige børn af efterkommere.
<i>Fokus på forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...</i>	I tabel 10.2 er angivet tal for de beskæftigede forældre til begge grupper af børn af efterkommere, men på grund af gruppernes omfang vil vi her koncentrere opmærksomheden om de ikke-vestlige.
<i>... hvor fædre ligner fædre til ikke-vestlige efterkommere og indvandrere</i>	Blandt de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere arbejder 16 pct. som selvstændige, 6 pct. er topledere eller lønmodtagere på højeste niveau, mens 5 pct. er lønmodtagere på mellemniveau. Lønmodtagere på grundniveau og restgruppen andre lønmodtagere er de to største kategorier og omfatter henholdsvis 31 pct. og 43 pct. af de beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Denne fordeling minder meget om fordelingen af fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere.
<i>Relativt få topledere og lønmodtagere på højt niveau</i>	Sammenlignet med både fædre til børn med dansk oprindelse og fædre til vestlige indvandrere og efterkommere, er der imidlertid store forskelle. Især er det værd at bemærke, at andelen af beskæftigede fædre, som arbejder som topledere eller lønmodtagere på højeste niveau er på 20 pct. eller mere for alle disse tre grupper.
<i>Mange lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere</i>	De beskæftigede fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere er overrepræsenterede i kategorierne lønmodtagere på grundniveau og andre lønmodtagere, hvor 74 pct. af de beskæftigede fædre til børn af efterkommere med ikke-vestlig oprindelse findes. Denne overrepræsentation har de tilfælles med beskæftigede fædre til ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, som samlet har henholdsvis 77 pct. af 72 pct. i disse to kategorier. Til sammenligning er andelen for beskæftigede fædre til børn med dansk oprindelse kun 55 pct.
<i>Forældrenes alder spiller en rolle for beskæftigelsesniveau</i>	Det er også her relevant at være opmærksom på aldersfordelingen, da beskæftigede på højere niveauer er ældre end beskæftigede på lavere niveauer. Da forældrene til ikke-vestlige børn af efterkommere som nævnt er yngre end øvrige grupper af forældre, er det et forhold, der kan være en medvirkende årsag til deres overrepræsentation blandt beskæftigede på lavere niveauer.
<i>Mødre og fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere har samme mønster</i>	Beskæftigelsesmønsteret for mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere minder ligesom for fædrene meget om mønsteret for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, mens beskæftigede mødre til børn med dansk oprindelse og vestlige indvandrere og efterkommere generelt er beskæftigede på højere niveauer.

Mødre er i mindre grad beskæftiget og på lavere niveau

For mødre til alle typer af børn gælder det, at de i mindre grad er beskæftiget som selvstændige, topledere eller lønmodtagere på højeste niveau. Det er naturligvis også relevant at nævne, at det for børn med ikke-vestlig baggrund gælder for både indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere, at fædre i langt højere grad er beskæftigede end mødre.

10.4. Uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere oftere uden beskæftigelse

Forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere er i mindre grad beskæftiget end forældre til vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse. Tabel 10.3 viser, hvilken socioøkonomisk status de forældre har, som ikke er i beskæftigelse.

Fokus på forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere

Da der er relativt få forældre til vestlige børn af efterkommere, er tallene usikre og mindre interessante. Sammenligninger er derfor koncentreret om forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere og forældre til børn med dansk oprindelse.

Kun få forældre er pensionister

Inden for alle forældregrupper er det relativt få, som har en socioøkonomisk status som pensionist eller tilbagetrukket fra arbejdsstyrken. Det er naturligvis ikke overraskende, da forældre til 0-24-årige altovervejende er væsentligt yngre end de aldersgrupper, man forbinder med tilbagetrækning og pension. Det er derfor også førtidspensionister, der udgør den største gruppe blandt de tilbagetrukne.

Flere arbejdsløse forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere ...

Flere er arbejdsløse blandt forældre til ikke-vestlige børn af efterkommere. Henholdsvis 7 pct. af fædre og 10 pct. af mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere har en socioøkonomisk status som arbejdsløs. For forældre til børn med dansk oprindelse er andelen kun henholdsvis 1 pct. for fædre og 2 pct. for mødre.

... og 8 pct. af fædre er midlertidigt uden for arbejdsstyrken

Blandt fædre til ikke-vestlige børn af efterkommere, som ikke er beskæftigede eller arbejdsløse, er 5 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 8 pct. er placeret i gruppen andre uden for arbejdsstyrken. Blandt dem, der er midlertidigt uden for arbejdsstyrken, er der stort set udelukkende tale om personer i uddannelsesforanstaltninger, anden aktivering eller på sygedagpenge.

Blandt mødre er 16 pct. midlertidigt uden for ...

Af mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er 38 pct. uden for arbejdsstyrken. Dvs. de er hverken i beskæftigelse eller arbejdsløse. Blandt de 38 pct. er 16 pct. midlertidigt uden for arbejdsstyrken, mens 21 pct. er i kategorien andre uden for arbejdsstyrken.

... og 4 pct. er på barseldagpenge

Det er værd at bemærke, at 4 pct. af mødre til de 0-24-årige ikke-vestlige børn af efterkommere er på barseldagpenge. Det er sammenlignet med mødre til 0-24-årige med dansk oprindelse en meget høj andel. Denne andel er dog påvirket af den lave alder for ikke-vestlige børn af efterkommere, idet en forholdsvis stor andel fortsat er under 1 år.

Table 10.3. **Forældre til 0-24-årige fordelt efter deres socioøkonomiske stilling og barnets herkomst. 2007**

	Faderen			Moderen		
	Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:		Personer med dansk oprindelse	Børn af efterkommere fra:	
		vestlige lande	ikke-vestlige lande		vestlige lande	ikke-vestlige lande
I alt	1 394 786	484	6 012 1	435 788	553	6 311
Beskæftigede	1 274 786	375	4 682 1	224 618	362	3 326
Arbejdsløse	19 704	25	448	34 715	15	603
Uden for arbejdsstyrken i alt	100 296	84	882	176 455	176	2 382
Midlertidigt uden for arb.styrk.	18 768	19	314	58 828	42	1 014
- Beskæftiget uden løn	2 000	-	27	4 707	-	28
- Orlov fra ledighed	191	3	8	1 792	-	45
- Uddannelsesforanstaltning	1 957	3	81	6 636	10	250
- Anden aktivering	3 584	5	63	7 423	3	169
- Barselspenge	86	-	4	9 652	17	277
- Sygedagpenge	4 274	6	77	8 254	2	122
- Revalidering	3 781	-	20	12 093	8	48
- Introduktionsuddannelse	8	-	4	33	-	19
- Ledighedsydelse	1 616	2	10	5 316	1	6
- Aktivering (kontanthjælp)	1 271	-	20	2 922	1	50
Tilbagetrækning	6 302	4	-	2 159	-	-
- Efterlønsmodtager	6 299	4	-	2 151	-	-
- Overgangsydelse	3	-	-	8	-	-
Pensionister	41 585	5	99	50 726	17	67
- Tjenestemandspension	1 313	-	-	1 071	-	-
- Folkepension	5 202	-	1	430	-	-
- Førtidspensionist	35 070	5	98	49 225	17	67
Andre	33 641	56	469	64 742	117	1 301
- Introduktionsydelse	-	-	4	5	-	9
- Kontanthjælp	10 858	21	170	21 036	39	415
- Børn eller unge under 16 år	-	-	-	5	-	-
- Personer under uddannelse	2 995	6	45	13 819	14	154
- Øvrige	19 788	29	250	29 877	64	723
			pct.			
I alt	100	100	100	100	100	100
Beskæftigede	91	77	78	85	65	53
Arbejdsløse	1	5	7	2	3	10
Uden for arbejdsstyrken i alt	7	17	15	12	32	38
Midlertidigt uden for arb.styrk.	1	4	5	4	8	16
Tilbagetrækning	0	1	.	0	.	.
Pensionister	3	1	2	4	3	1
Andre	2	12	8	5	21	21

Mange mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere er hjemmegående

Blandt mødre til de ikke-vestlige børn af efterkommere er kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken den største enkelte socioøkonomiske kategori uden for arbejdsstyrken. I alt har 11 pct. af de ikke-vestlige børn af efterkommere en mor i kategorien øvrige uden for arbejdsstyrken. Der er hovedsageligt tale om hjemmegående mødre, som ikke modtager

nogen offentlig forsørgelse. Blandt mødre til børn med dansk oprindelse er den samme andel kun 2 pct. Det er nærliggende at antage, at denne forskel først og fremmest er et udslag af kulturelle forskelle. Det kan dog også spille en rolle, at mødre til ikke-vestlige børn af efterkommere generelt har yngre børn, og forskellen kan derfor også afspejle, at mødre i højere grad er hjemmegående, mens børnene er små.

*Også relativt
flere på
kontanthjælp*

Der er 6,5 pct. af mødrene til de ikke-vestlige børn af efterkommere, som havde kontanthjælp som socioøkonomisk status. Det er også en høj andel sammenlignet med mødre til børn med dansk oprindelse, hvor kun 1,5 pct. befandt sig i denne kategori.